HARUN YAHYA

GELİN BİRLİK OLALIM

Dünyanın barışa, dostluğa ve kardeşliğe belki de en çok ihtiyaç duyduğu dönemlerden birini yaşamaktayız. 20. yüzyıla damgasını vuran çatışmalar ve gerilimler, yeni yüzyılda da tüm hızıyla devam ediyor. Dünyanın dört bir yanında masum insanlar bu çatışma ve gerilimlerden dolayı acı çekiyor. Dayanışmanın ve yardımlaşmanın güçlenmesine duyulan acil ihtiyaca rağmen, bazı çevrelerin halen çatışmayı, özellikle de dünyanın iki büyük ve köklü medeniyeti arasında çatışmayı körüklüyor olmaları, üzerinde durulması gereken önemli bir sorundur. Bu kişilerin talep ettiği gibi bir medeniyetler çatışması yaşanmasının tüm insanlık için büyük bir felakete neden olacağı açıktır. Böyle bir felaketin engellenmesinin en önemli yollarından biri, medeniyetler arasında diyaloğun ve işbirliğinin güçlendirilmesidir. Üstelik bu hiç de zor değildir. Çünkü İslam ve Batı dünyası arasında, bazılarının iddia ettiği gibi derin farklılıklar yoktur. Tam tersine İslam medeniyeti ve Batı medeniyetinin temelini oluşturan Yahudi-Hıristiyan kültürü arasında pek çok ortak yön bulunmaktadır. Bu ortak yönler temel alınarak, dünyadaki sorunlara elbirliği ile çözüm bulmak zor olmayacaktır. Dinler arasında kurulacak olan diyalog ve ittifak, Hıristiyanların, Müslümanların ve Yahudilerin adalet ve barış arayışlarının, insanlığa faydalı olma isteklerinin doğal bir sonucudur. Üç dinin mensuplarının arasındaki diyalog, sadece toplantılarla ve konferanslarla sınırlı kalacak bir ilişki değil, ortak değerleri savunan, aynı amaç için mücadele eden, ortak sorunlara çözüm getirmeyi hedefleyen inançlı insanların birlikteliğidir. Ve bu birliktelik, Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişini beklediğimiz bu dönemde dünyayı aydınlığa ve huzura kavuşturacak en önemli vesilelerden biri olacaktır.

بسم الله الرحمن الرحيم

الله
رسول
محمد

Okuyucuya

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

• Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

• Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

• Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

• Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

• Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

• Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

GELİN BİRLİK OLALIM

De ki: "Ey Kitap Ehli, bizimle sizin aranızda müşterek bir kelimeye gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp bir kısmımız (diğer) bir kısmımızı Rabler edinmeyelim."
(Al-i İmran Suresi, 64)

EYLÜL, 2003

Yazar ve Eserleri Hakkında

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveçce gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmak-

tadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler
Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı"
isimli mealden alınmıştır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK
Belediye Caddesi
Liman İş Merkezi No: 64
Sefaköy- İstanbul

Baskı: Kelebek Matbaacılık
Litros Yolu, Nevzat Fikret Koru Holding Binası
No: 4/1-A Topkapı İstanbul
Tel: 0212 6124359

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Dünyanın barışa, dostluğa ve kardeşliğe belki de en çok ihtiyaç duyduğu dönemlerden birini yaşamaktayız. 20. yüzyıla damgasını vuran çatışmalar ve gerilimler, yeni yüzyılda da tüm hızıyla devam ediyor. Dünyanın dört bir yanında masum insanlar bu çatışma ve gerilimlerden dolayı acı çekiyor.

Dayanışmanın ve yardımlaşmanın güçlenmesine duyulan acil ihtiyaca rağmen, bazı çevrelerin halen çatışmayı -özellikle de dünyanın iki büyük ve köklü medeniyeti arasında çatışmayı- körüklüyor olmaları, üzerinde durulması gereken önemli bir sorundur. Bu kişilerin talep ettiği gibi bir medeniyetler çatışması yaşanmasının tüm insanlık için büyük bir felakete neden olacağı ise açıktır. Böyle bir felaketin engellenmesinin en önemli yollarından biri, medeniyetler arasında diyaloğun ve iş birliğinin güçlendirilmesinden geçmektedir. Üstelik bu hiç de zor değildir. Çünkü İslam ve Batı dünyası arasında, bazılarının iddia ettiği gibi derin farklılıklar yoktur. Tam tersine -bu kitapta delilleri ile ortaya koyacağımız üzere- İslam medeniyeti ve Batı medeniyetinin temelini oluşturan Yahudi-Hıristiyan kültürü arasında pek çok ortak yön bulun-

maktadır. Bu ortak yönler temel alınarak, dünyadaki sorunlara el birliği ile çözüm bulmak hiç de zor olmayacaktır. Özellikle de, içinde bulunulan şartlar göz önünde bulundurulduğunda...

Bugün, dünya üzerinde büyük bir fikri mücadelenin devam ettiği ve dünyanın iki kutuba bölündüğü bir gerçektir. Ancak bu iki kutbun tarafları Müslümanlar ve Yahudiler-Hıristiyanlar değildir. Bu iki kutbun bir tarafında, Allah'ın varlığına ve birliğine iman edenler diğer tarafında ise inkarcılar; diğer bir deyişle bir tarafında İlahi dinlere inananlar diğer tarafında da bu dinlere karşı olan ideolojileri savunanlar yer almaktadır. Dini ve ahlaki değerleri hedef alan güç merkezlerinin, ellerindeki geniş imkanları birleştirdikleri ve dindar insanlara karşı ittifak halinde hareket ettikleri yaşanan bir ger-

çektir. Bu ittifakı fikri anlamda etkisiz hale getirmek, dinsiz materyalist telkinlerin olumsuz, yıkıcı sonuçlarını ortadan kaldırmak, güzel ahlakın, mutluluğun, huzurun, güvenliğin, refahın hakim olduğu toplumları meydana getirmek için yegane bir yol vardır: Yeryüzündeki vicdan sahibi insanların, samimi olarak iman eden Hıristiyanların, dindar Yahudilerin ve Müslümanların bu ortak amaç doğrultusunda biraraya gelmesi.

Geçmişte üç İlahi dinin mensupları arasında çeşitli bahanelerle bazı çatışmalar, anlaşmazlıklar olmuş olabilir; bu tarihi bir gerçektir. Ancak bunlar, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'ın özünden değil, devletlerin, toplulukların ve bireylerin hatalı karar ve düşüncelerinden, çoğu zaman da ekonomik veya siyasi çıkar ve beklentilerinden kaynaklanmıştır. Yoksa, her üç İlahi dinin ortak amaçlarından biri, tüm insanların barış, huzur, güvenlik ve mutluluk içinde yaşamalarıdır ve buna aykırı bir çatışma her üç dine göre de yanlıştır.

Dolayısıyla dinler arasında kurulacak olan diyalog ve ittifak, Hıristiyanların, Müslümanların ve Yahudilerin adalet ve barış arayışlarının, insanlığa faydalı olma isteklerinin doğal bir sonucudur. Üç dinin mensuplarının arasındaki diyalog, sadece toplantılarla ve konferanslarla sınırlı kalacak bir ilişki değil, ortak değerleri savunan, aynı amaç için mücadele eden, ortak sorunlara köklü çözümler getirmeyi hedefleyen inançlı insanların birlikteliğidir. Ve bu birliktelik, Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişini beklediğimiz bu dönemde dünyayı aydınlığa ve huzura kavuşturacak en önemli vesilelerden biri olacaktır.

BÖLÜM 1

MÜSLÜMANLARIN KİTAP EHLİ'NE BAKIŞ AÇISI

Bu kitapta, Hıristiyanlar, Yahudiler ve Müslümanların ortak inanç esaslarına, ortak ibadetlere, ortak ahlaki değerlere sahip oldukları, ortak tehlikelerle karşı karşıya bulundukları, bu dinlerin kutsal kitapları ışığında anlatılmakta ve Kitap Ehli'ne yani Yahudi ve Hıristiyanlara, Kuran'da Rabbimiz'in bildirdiği gibi bir birlik çağrısı yapılmaktadır. Bu çağrının amacı, inançlı tüm insanları, ortak amaçlar doğrultusunda birleşmeye; ateizme, din düşmanlığına, sosyal ve ahlaki dejenerasyona karşı birlikte mücadeleye ve el ele vererek güzel ahlakı yeryüzüne yaymaya davet etmektir. Bu çağrı, samimi, vicdanlı, hoşgörülü, yardımsever, uzlaşmacı, sağduyulu, güzel ahlaklı, barış ve adalet taraftarı tüm Yahudi, Hıristiyan ve Müslümanlara yapılmaktadır. Unutmamak gerekir ki, hepimiz aynı Allah'a iman etmekte, Rabbimiz'in bizlere emrettiği güzel ahlakı yaşamak ve yaymak için çaba göstermekteyiz. Üç İlahi dinin mensupları da;

-Allah'ın tüm evreni yoktan yarattığına ve tüm maddeye sonsuz kudretiyle hakim olduğuna inanmaktadır.

-Allah'ın tüm canlıları mucizevi biçimde yarattığına ve insanın Allah'ın verdiği bir ruha sahip olduğuna iman etmektedir.

Ey Kitap Ehli, kitaptan gizlemekte olduklarınızın çoğunu size açıklayan ve birçoğundan geçiveren elçimiz geldi. Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap geldi. (Maide Suresi, 15)

-Tarih boyunca, Allah'ın insanlara Hz. Muhammed (sav), Hz. İsa ve Hz. Musa ile beraber Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. İshak, Hz. Yusuf, Hz. Musa, Hz. Davud gibi pek çok peygamber gönderdiğine inanmakta ve tüm bu peygamberleri sevmektedir.

-Ölümden sonra dirilişe, cennette ve cehenneme, meleklerin varlığına iman etmekte, Allah'ın hayatımızı bir kader üzere yarattığına inanmaktadır.

Sadece inanç konularında değil, ahlaki değerlerde de Kitap Ehli'nin inançları Müslümanlarla uyum içindedir. Günümüzde fuhuş, eşcinsellik, uyuşturucu bağımlılığı gibi ahlaksızlıkların, bencil, çıkarcı, acımasız insan modelinin hızla yaygınlaştığı bir dünyada, Ehl-i Kitap ve Müslümanlar aynı erdemlere inanmaktadırlar: Namus, iffet, tevazu, fedakarlık, dürüstlük, şefkat, merhamet, karşılıksız sevgi...

Müslümanlar olarak bizler, Hz. Musa'ya da Hz. İsa'ya da derin bir sevgi ve saygı besliyor, onların Allah katında değerli, mübarek insanlar olduklarını biliyor ve Rabbimiz'in gönderdiği tüm peygamberlere iman ediyoruz. Yine Allah'ın Kuran'da bize öğrettiği ahlak gereği, tüm Yahudi ve Hıristiyanların inançlarına, değerlerine ve geleneklerine saygı duyuyoruz. Allah Kuran'da, Müslümanlara, Ehl-i Kitap hakkında bir emir vermektedir; onları "ortak bir kelimede birleşmeye" çağırmak:

De ki: "Ey Kitap Ehli, bizimle sizin aranızda müşterek bir kelimeye gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp bir kısmımız bir kısmımızı Rabler edinmeyelim... (Ali İmran Suresi, 64)

Bizim Hıristiyanlara ve Yahudilere olan çağrımız da budur: Allah'a iman eden ve O'nun vahyine itaat eden insanlar olarak, gelin ortak bir "iman" kelimesinde birleşelim. Hepimiz Yaratıcımız ve Rabbimiz olan Allah'ı sevelim. O'nun emirlerine uyalım. Ve Allah'ın bizi daha doğruya eriştirmesi için dua edelim. Müslümanlar, Hıristiyanlar ve Yahudiler bu şekilde ortak bir kelimede birleştiklerinde; birbirlerinin düşmanı değil dostu olduklarını anladıklarında; asıl mücadele edilmesi gereken fikir sisteminin ateizm ve dinsizlik olduğunu gördüklerinde, dünya çok daha farklı bir yer olacaktır. Asırlardır süren çatışmalar, husumetler, korkular ve şiddet sona erecek ve "ortak bir kelime" üzerinde sevgi, saygı ve huzura dayalı yeni bir medeniyet kurulacaktır.

İslam'ın Diğer İki İlahi Dine Hoşgörüsü

Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanların birbirlerine bakışında dikkat edilmesi gereken temel bir fark vardır. Yahudiler, kendilerinden sonra gelen iki dini, yani Hıristiyanlık ve Müslümanlığı tanımaz, onların kitaplarını kabul etmezler. Hıristiyanlık, kendinden önceki Yahudiliği tanır ve kitabını kabul eder, ama kendisinden sonraki İslam dinini tanımaz, kitabı olan Kuran-ı Kerim'i kabul etmez. Oysa İslam ahlakı, hem Yahudiliği hem de Hıristiyanlığı, Allah'ın vahyiyle doğmuş İlahi dinler olarak kabul eder. Kitaplarını tanır. Onları inkarcılarla, putperestlerle bir tutmaz, aksine "Kitap Ehli" olarak tanımlayarak, Müslümanların onların inançlarına tolerans ve saygı göstermesini gerektirir.

Bakara Suresi'nde bu konu şu şekilde bildirilmektedir:

Elif, Lam, Mim, Bu, kendisinde şüphe olmayan, muttakiler için yol gösterici olan bir kitaptır. Onlar, gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. Ve onlar, sana indirilene, senden önce indirilenlere iman ederler ve ahirete de kesin bir bilgiyle inanırlar. (Bakara Suresi, 1-4)

Dikkat edilirse ayetlerde Müslümanlar hem Hz. Muhammed (sav)'e indirilen Kuran'a, hem de daha önce indirilen kitaplara iman eden insanlar olarak tarif edilmektedir. Bu önceki kitaplar, Kuran'da; Hz. İbrahim'in sayfaları, Hz. Musa'ya indirilen Tevrat, Hz. Davud'a indirilen Zebur ve Hz. İsa'ya indirilen İncil olarak bildirilir. Ne var ki, bu kitaplar zaman içerisinde birtakım insanlar tarafından tahrif edilmişlerdir, dolayısıyla bazı bölümlerinde hak dinden uzak yorumlar ve açıklamalar yer almaktadır. Bununla birlikte Allah'a ve ahiret gününe iman etmek, şirk koşmamak, güzel ahlak göstermek gibi hak dine uygun emirleri içeren bölümler de günümüze kadar gelmiştir. Allah bu kitapların, gönderildikleri toplumlarda insanlar için yol gösterici olduklarını bildirmiştir. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

O, sana Kitabı hak ve kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti. Bundan (Kur'an'dan) önce (onlar) insanlar için bir hidayet idiler... (Ali İmran Suresi, 3-4)

Bir diğer ayette Tevrat için şu şekilde bildirilmektedir:

Gerçek şu ki, Biz Tevratı, içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin-yöneticiler (Rabbaniyun) ve yük-

O, sana Kitabı hak ve kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti. Bundan (Kur'an'dan) önce (onlar) insanlar için bir hidayet idiler...
(Al-i İmran Suresi, 3-4)

sek bilginler de (Ahbar), Allah'ın kitabını korumakla görevli kılındıklarından ve onun üzerine şahidler olduklarından (onunla hükmederlerdi.) ... (Maide Suresi, 44)

Kuran'da bazı Yahudi din adamlarının Tevrat'ta **"kelimeleri yerlerine konulduktan sonra saptırdıkları"** (Maide Suresi, 41); **"kitabı kendi elleriyle yazıp, sonra az bir değer karşılığında satmak için 'Bu Allah katındandır'"** (Bakara Suresi, 79) dedikleri, yani Allah'ın Kitabı'nı tahrif ettikleri haber verilir. Hıristiyanlar ise Hz. İsa'yı ilahlaştırarak çok büyük bir yanılgıya düşmüşlerdir. (Nisa Suresi, 171) Allah Kuran'da Kitap Ehli'nden kimselerin ahlaki hatalarına da dikkat çeker. Ama bunlar, Kitap Ehli'nin tümünün gaflet ve yanılgı içinde oldukları anlamına gelmemektedir. Allah, Yahudi ve Hıristiyanlar arasında da, Allah'a samimiyetle bağlı olan dindar kişilerin bulunduğunu çeşitli ayetlerde haber verir:

Onların hepsi bir değildir. Kitap Ehli'nden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar. Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. Onlar hayırdan her ne yaparlarsa, elbette ondan yoksun bırakılmazlar. Allah, muttakileri bilendir. (Ali İmran Suresi, 113-115)

Şüphesiz, Kitap Ehli'nden, Allah'a; size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a derin saygı gösterenler olarak- inananlar vardır. Onlar Allah'ın ayetlerine karşılık olarak az bir değeri satın almazlar. İşte bunların Rableri katında ecirleri vardır. Şüphesiz Allah, hesabı çok çabuk görendir. (Ali İmran Suresi, 199)

Sonra sana vahyettik:
"Hanif (muvahhid) olan İbrahim'in dinine uy. O, müşriklerden değildi."
(Nahl Suresi, 123)

Dolayısıyla bir Müslümanın bakış açısı Kitap Ehli içinde de samimi olarak iman eden ve kurtuluşa eren pek çok insan olabileceği yönündedir. Her insanın kalbini Allah bilir ve Allah, Kitap Ehli içinden insanların da Kendi katında ecirleri olduğunu bildirmektedir.

Hz. İbrahim'in Hanif Dini

Allah Kuran'da her toplum için bir yol ve yöntem kıldığını bildirmiştir. Rabbimiz, her dönemde peygamberler göndererek toplumlara farklı şeriatlar, emir ve yasaklar indirmiştir. Ancak özünde, tüm peygamberler toplumlarını, yalnızca Allah'a iman ve ibadet etmeye ve Rabbimiz'in emirlerine uymaya davet etmişlerdir. Diğer bir deyişle bozulmamış halleri ile bütün hak dinler, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmamak, Allah'ın rızası, rahmeti ve cenneti için yaşamak ve çalışmak temeli üzerine kuruludur. Her toplum Allah'ın kendilerine emrettiklerini eksiksiz olarak yerine getirmekle ve Allah rızası için güzel davranışlarda bulunmakla yükümlüdür. Rabbimiz ayette şu şekilde buyurmuştur:

... Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol-yöntem kıldık. Eğer Allah dileseydi, sizi bir tek ümmet kılardı; ancak (bu,) verdikleriyle sizi denemesi içindir. Artık hayırlarda yarışınız. Tümünüzün dönüşü Allah'adır. Hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri size haber verecektir. (Maide Suresi, 48)

Kitap Ehli ve Müslümanlar da farklı şeriatlara sahiptir-

ler, ancak gerek Yahudi ve Hıristiyanlardan gerekse Müslümanlardan samimi olarak iman edenler, Allah'a gönülden teslim olmakla, iyi ve güzel davranışlarda bulunmakla ve hayır işlerinde yarışmakla sorumludurlar. Allah'ın varlığına ve birliğine inanan, ihlasla ahirete iman eden, salih amellerde bulunan her üç İlahi dinin mensupları da aslında Rabbimiz'in Hz. İbrahim'e indirmiş olduğu hak dine uymaktadırlar.

Allah Kuran'da ilk peygamberin Hz. Adem olduğunu bildirmektedir. Hz. Adem'den sonra Kuran'da adı anılan ikinci peygamber Hz. Nuh'tur. Hz. İbrahim ise Hz. Nuh'tan sonra yaşamıştır ve onun soyundandır. Kuran'da şu şekilde bildirilir:

Alemler içinde selam olsun Nuh'a. Gerçekten Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz. Şüphesiz o, Bizim mü'min olan kullarımızdandı. Sonra diğerlerini suda boğduk. Doğrusu İbrahim de onun (soyunun) bir kolundandır. (Saffat Suresi, 79-83)

Kuran'da Hz. İbrahim'in dininin "hanif" bir din olduğu bildirilmektedir. Hanif kelimesi, "Allah'ın emrine teslim olup, Allah'ın dininden hiçbir konuda dönmeyen, ihlaslı kişi" anlamındadır. Bir ayette Allah Hz. Muhammed (sav)'e, Hz. İbrahim'in hanif dinine uymasını şöyle bildirmiştir:

Sonra sana vahyettik: "Hanif (muvahhid) olan İbrahim'in dinine uy. O, müşriklerden değildi." (Nahl Suresi, 123)

Hz. İbrahim'den sonra gelen oğulları, torunları ve onun soyundan olan diğer salih müminler, Allah'ın Hz. İbrahim'e

vahyettiği hak dine uymuşlardır. Bu gerçek Kuran ayetlerinde şu şekilde bildirilmektedir:

Kendi nefsini aşağılık kılandan başka, İbrahim'in dininden kim yüz çevirir? Andolsun, Biz onu dünyada seçtik, gerçekten ahirette de o salihlerdendir. Rabbi ona: "Teslim ol" dediğinde (O:) "Alemlerin Rabbine teslim oldum" demişti. Bunu İbrahim, oğullarına vasiyet etti, Yakup da: "Oğullarım, şüphesiz Allah sizlere bu dini seçti, siz de ancak Müslüman olarak can verin" (diye benzer bir vasiyette bulundu.) Yoksa siz, Yakub'un ölüm anında, orada şahidler miydiniz? O, oğullarına: "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediğinde, onlar: "Senin İlahına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın İlahı olan tek bir İlaha ibadet edeceğiz; bizler O'na teslim olduk" demişlerdi. (Bakara Suresi, 130-133)

Görüldüğü gibi Hz. İbrahim'in "hanif" dini, Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlar arasında ortak bir kelimedir. Hz. İbrahim'e iman, ona duyulan sevgi ve saygı Yahudiler ve Hıristiyanlar için olduğu gibi Müslümanlar için de son derece önemlidir. Ancak unutmamak gerekir ki, Allah'a olan coşkulu imanı, derin sevgisi, Rabbimiz'in bütün emirlerine gönülden boyun eğişi, itaati ve üstün ahlakı ile tüm inananlara örnek kılınmış olan Hz. İbrahim'e en yakın olanlar, hiç şüphesiz, onun ahlakına uyanlardır. Rabbimiz Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

Doğrusu, insanların İbrahim'e en yakın olanı, ona uyanlar ve bu peygamber ile iman edenlerdir. Allah, mü'minlerin velisidir. (Al-i İmran Suresi, 68)

Dolayısıyla Allah'a gönülden iman eden Yahudi ve Hıristiyanların, Hz. İbrahim ve ona uyan salih müminler gibi, yalnızca Allah'a yönelip dönmeleri, Hz. İbrahim'in gösterdiği güzel ahlakı, samimiyeti ve derinliği örnek almaları gerekir. Şüphesiz inananların peygamberlere olan sevgilerini, itaatlerini ve yakınlıklarını göstermelerinin en güzel yollarından biri onlar gibi salih olmak için çaba göstermektir. Müslümanlar ise, Rabbimiz'in Kuran'da emrettiği gibi, tüm peygamberlere indirilenlere aralarında hiçbir ayırım yapmadan iman etmektedirler.

Deyin ki: "Biz Allah'a; bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Musa ve İsa'ya verilen ile peygamberlere Rabbinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz O'na teslim olmuşlarız. (Bakara Suresi, 136)

... O, oğullarına: "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediğinde, onlar: "Senin İlahına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın İlahı olan tek bir İlaha ibadet edeceğiz; bizler O'na teslim olduk" demişlerdi. (Bakara Suresi, 133)

BÖLÜM 2

İSLAM TARİHİNDE MÜSLÜMANLAR VE KİTAP EHLİ

İlk dönemlerinden itibaren İslam tarihini, İslam idaresi altındaki Hıristiyan ve Yahudilerin konumunu ve bu toplumların Müslümanlarla ilişkilerini tarafsız bir gözle inceleyen herkes açık bir gerçekle karşılaşacaktır: Kitap Ehli, İslam idaresi altında her zaman huzur ve güvenlik içinde yaşamıştır. Hatta, kimi zaman farklı dinlerden veya mezheplerden idarelerin altında zulüm gören Hıristiyanlar ve Yahudiler, İslam topraklarına sığınmışlar ve aradıkları güveni Müslüman ülkelerde bulmuşlardır. Kitap Ehli'nin İslam topraklarında bu derece rahat ve huzurlu bir yaşam sürebilmelerinin en önemli nedeni ise, Müslümanların Kitap Ehli'ne karşı tavır ve tutumlarını Kuran ahlakına göre belirlemiş olmalarıdır.

Barış ve hoşgörü dini olan İslam, iman edenlerin tüm insanlara adaletle ve iyilikle davranmalarını gerektirir. Salih Müslümanlar, Allah'ın emrettiği ahlaka uygun olarak, hoşgörülü, affedici, mütevazı, anlayışlı, yumuşak huylu, içten ve samimi insanlardır. Allah iman edenlere, kendilerinin veya yakınlarının aleyhinde dahi olsa adil olmayı, kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile öncelikle yetimi ve esiri doyurmayı, fedakar olmayı, sabırlı davranmayı, güzel ahlakta kararlı olmayı

emretmiştir. Bu ahlakı yaşayan bir mümin aynı zamanda farklı inançlara ve düşüncelere mensup kişilere karşı da toleranslıdır. **"Dinde zorlama olmadığının"** bilinci ile, iman etmeyen insanları hak yola davet ederken de her zaman nezaketli bir üslup kullanır, amacı doğru yolu göstermek, karşı tarafın vicdanına hitap etmek ve onların güzel bir ahlak ile yaşamasına vesile olmaktır. Bu ise ancak Allah'ın insanlara hidayet vermesi ile mümkün olur. Allah, **"... İman edenler hala anlamadılar mı ki, eğer Allah dilemiş olsaydı, insanların tümünü hidayete erdirmiş olurdu... "** (Rad Suresi, 31) ayetiyle Müslümanlara, kalplerin ancak Allah'ın elinde olduğunu, bir kimsenin ancak O'nun dilemesiyle hidayete erebileceğini hatırlatmaktadır. Bir başka ayette ise şöyle buyrulur:

> **Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir. (Kasas Suresi, 56)**

Müslümanın görevi, sadece gerçekleri anlatmak, insanları bu gerçeklere davet etmektir. İnsanların bunu kabul edip etmemeleri, tamamen onların vicdanlarına kalmış bir meseledir. Allah bu gerçeği Kuran'da haber vermektedir:

Dinde zorlama yoktur. Şüphesiz, doğruluk (rüşd) sapıklıktan apaçık ayrılmıştır. Artık kim tağutu tanımayıp Allah'a inanırsa, o, sapasağlam bir kulba yapışmıştır; bunun kopması yoktur. Allah, işitendir, bilendir. (Bakara Suresi, 256)

Müslümanların bu ahlakları, doğal olarak Kitap Ehli ile olan ilişkilerinde de geçerlidir. Üstelik Rabbimiz, Kitap Ehli'ne karşı nasıl davranılması gerektiğini Kuran'da iman edenlere detaylı olarak tarif etmiştir. Bu ayetler incelendiğinde, Müslüman toplum içinde Hıristiyan ve Yahudilerin varlıklarının tanınması ve onların tüm haklarının bizzat Müslümanlar tarafından korunması gerektiği açıkça anlaşılmaktadır. Müslümanların Yahudilere ve Hıristiyanlara bakışı son derece merhametli olmalıdır. Samimi olarak iman eden Yahudiler ve Hıristiyanlar –her ne kadar inanışlarında ve ibadetlerinde zaman içinde bazı bozulmalar yaşanmışsa da- özünde Allah'ın varlığına ve birliğine iman eden, meleklere, peygamberlere ve hesap gününe inanan ve din ahlakının yaşanması gerektiğini düşünen kimselerdir. Bu gerçek, Müslümanların onlara yaklaşımında da önemli bir ölçüdür.

Allah bir ayette Allah'a ve ahiret gününe iman ederek salih amellerde bulunan Yahudiler ve Hıristiyanların, bu iyi ahlaklarının karşılığını en güzel şekilde alacaklarını haber vermiştir:

... Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol-yöntem kıldık. Eğer Allah dileseydi, sizi bir tek ümmet kılardı; ancak (bu,) verdikleriyle sizi denemesi içindir. Artık hayırlarda yarışınız. Tümünüzün dönüşü Allah'adır...

(Maide Suresi, 48)

Şüphesiz, iman edenler(le) Yahudiler, Hıristiyanlar ve sabiiler(den kim) Allah'a ve ahiret gününe iman eder ve salih amellerde bulunursa, artık onların Allah Katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 62)

Bu ayetin anlamı apaçıktır. Müslüman, Yahudi veya Hıristiyan olsun, Allah'a ve ahiret gününe iman eden ve salih amellerde bulunanlar müjdelenmekte; söz konusu müminlerin kurtuluşa ve esenliğe kavuşacakları haber verilmektedir. Maide Suresi'nin 48. ayetinde ise, insanlar için "**farklı bir şeriat ve yol-yöntem kılındığı"**, sorumluluklarının ise **"hayırlarda yarışmak"** olduğu belirtilmiştir. Bu da ister Yahudi, ister Hıristiyan, isterse Müslüman olsun samimi olarak Allah'a ve ahiret gününe iman eden tüm inananların güzellikle davranmaları ve Allah rızası için hayırlarda yarışmaları gerektiğini göstermektedir. Bu durumda Müslümanların, kendileri gibi Allah'a iman eden, salih amelde bulunan ve güzel ahlak gösteren kimselere katı veya hoşgörüsüz davranmaları mümkün değildir. Nitekim, İslam tarihi de bunu kanıtlar.

Bu tarihi incelemeden önce, Müslümanların Kitap Ehli'ne bakış açısını belirleyen çok önemli bir gerçeğe daha değinmekte yarar vardır: Müslümanların Hz. Musa ve Hz. İsa'ya olan sevgileri ve saygıları.

Müslümanların Hz. Musa ve Hz. İsa'ya Olan Sevgileri

Allah tarihin her döneminde Kendi vahyini insanlara elçileri aracılığıyla ulaştırmıştır. Peygamberler, Allah katında seçilmiş, Rabbimiz'in kendilerine nimetler verdiği mübarek insanlardır. Üstün ahlakları ile tüm insanlara örnek olarak yaratılmış olan peygamberler, gönderildikleri toplumlara Allah'ın dinini anlatmışlar, onları kötülüklerden sakındırarak iyiliği emretmişler, insanların imanlarına vesile olmuşlardır. Kuran'da pek çok ayette geçmişte yaşamış olan toplumlardan ve bu toplumlara gönderilen peygamberlerin hayatlarından örnekler verilmektedir. Kuran'da bildirilen peygamber kıssalarında, bu mübarek insanların Allah'ın varlığını ve dinini tebliğ etmeleri, inkar edenlere karşı yürüttükleri fikri mücadele, tebliğ yaptıkları insanların verdikleri karşılık detaylı olarak bildirilmiş ve elçilerin gösterdikleri sabır, fedakarlık, samimiyet, ince düşünce, insaniyet gibi üstün ahlak özellikleri tüm inananlara örnek gösterilmiştir. Tüm peygamberlerin Rabbimiz'in seçtiği kutlu insanlar olduğunun bilincinde olan Müslümanlar da, gönderilmiş olan bütün peygamberlere iman ederler. Allah Kuran'da, Hz. Nuh'a ve Hz. İbrahim'e vahyettiği dini, Hz. Musa'ya, Hz. İsa'ya ve Hz. Muhammed (sav)'e de vahyetmiş olduğunu bildirmiştir:

O: "Dini dosdoğru ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin" diye dinden Nuh'a vasiyet ettiğini ve sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya vasiyet ettiğimizi

sizin için de teşri' etti (bir şeriat kıldı). Senin kendilerini çağırdığın şey, müşriklere ağır geldi. Allah, dilediğini buna seçer ve içten Kendisi'ne yöneleni hidayete erdirir. (Şura Suresi, 13)

Allah Kuran'da, Allah ve ahiret gününe iman edenler için Allah'ın Resulü'nde en güzel örnekler olduğunu bildirmiştir. (Ahzap Suresi, 21) Bu nedenle, salih Müslümanlar için peygamber ahlakı ile ahlaklanmak, peygamberlerimizin şerefli yolunu izlemek ve onlar gibi Allah'ın razı olduğu insanlardan olabilmek en önemli amaçlardan biridir. Hz. Musa ve Hz. İsa da hayatları Kuran-ı Kerim'de detaylı olarak anlatılan peygamberlerdir ve Müslümanlar için bu mübarek insanların hayatlarında ve ahlaklarında pek çok hikmetli örnek bulunmaktadır.

Allah, Hz. Musa ve kardeşi Hz. Harun'un, Kendisi'nin lütufta bulunduğu kullarından olduğunu Kuran'da bize şu şekilde haber vermiştir:

Andolsun, Biz Musa'ya ve Harun'a lütufta bulunduk. Onları ve kavimlerini o büyük üzüntüden kurtardık. Onlara yardım ettik, böylece üstün gelenler oldular. Ve ikisine anlatımı-açık Kitab'ı verdik. Onları dosdoğru yola yöneltip-ilettik. Sonra gelenler arasında da ikisine (hayırlı ve şerefli bir isim) bıraktık. Musa'ya ve Harun'a selam olsun. Şüphesiz Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz. Şüphesiz ikisi, Bizim mü'min olan kullarımızdandılar. (Saffat Suresi, 114-122)

Allah, Hz. Musa'yı Firavun'un esareti altında bulunan İsrailoğulları'na elçi olarak göndermiş ve ona Enam Suresi'nin 154. ayetinde belirtildiği gibi **"iyilik yapanların üzerinde (ni-**

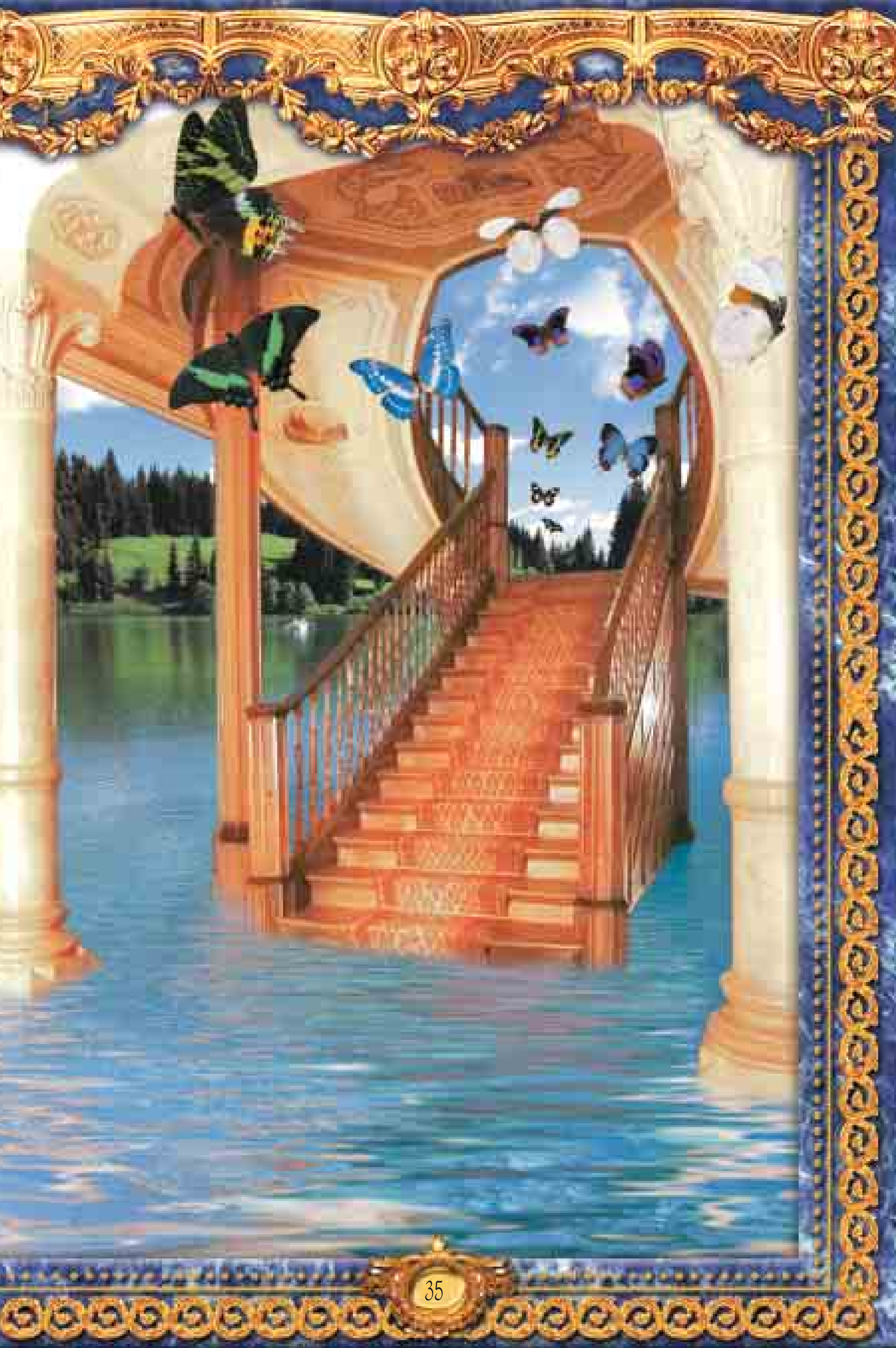
metimizi) tamamlamak, herşeyi ayrı ayrı açıklamak ve bir hidayet ve rahmet olarak... " Kitap'ı vermiştir. Hz. Musa'ya seçilmiş olduğunun vahyedilişi ise Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

> **Sana Musa'nın haberi geldi mi? Hani bir ateş görmüştü de, ailesine şöyle demişti: "Durun, bir ateş gördüm; umulur ki size ondan bir kor getiririm veya ateşin yanında bir yol-gösterici bulurum." Nitekim ona gidince, kendisine seslenildi: "Ey Musa. Gerçekten Ben, Ben senin Rabbinim. Ayakkabılarını çıkar; çünkü sen, kutsal vadi olan Tuva'dasın. Ben seni seçmiş bulunuyorum; bundan böyle vahyolunanı dinle." (Taha Suresi, 9-13)**

Hz. Musa gerek Firavun'a ve yakın çevresine karşı, gerekse kendi toplumu içindeki münafık karakterli ve zayıf imanlılara karşı büyük bir mücadele yürütmüş, her zaman Allah'a olan teslimiyeti, tevekkülü, sabrı, cesareti, fedakarlığı, aklı, azmi ve şevki ile tüm inananlara örnek olmuştur. Müslümanlar da Hz. Musa'ya içten bir saygı duyar ve ona iman ederler.

İsa Peygamber ise, Kuran'da, **"Allah'ın elçisi ve kelimesi"** (Nisa Suresi, 171) olarak tanıtılır; onun insanlığa bir **"ayet (alamet)"** kılındığı (Enbiya Suresi, 91) bildirilir; mücadelesi, mucizeleri, hayatı hakkında hikmetli bilgiler verilir. Hz. İsa bir Kuran ayetinde şöyle övülmektedir:

> **Hani Melekler, dediler ki: "Meryem, doğrusu Allah Kendinden bir kelimeyi sana müjdelemektedir. Onun adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir. O, dünyada ve ahirette 'seç-**

Hz. İsa'nın, Allah'ın dilemesiyle gerçekleştirdiği mucizelerinden biri olan hastaları iyileştirmesini resmeden bu tablo, Louvre Müzesi'nde sergilenmektedir. "Hz. İsa Körü İyileştirirken", Nicolas Poussin (1594-1665)

kin, onurlu, saygındır' ve (Allah'a) yakın kılınanlardandır." (Al-i İmran Suresi, 45)

Hz. İsa'ya verilen İncil'in nitelikleri ise Kuran'da şöyle açıklanır:

Onların ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve ona içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve muttakiler için yol gösterici ve öğüt olan İncil'i verdik. (Maide Suresi, 46)

Kuran'da bildirildiği üzere, Hz. İsa'yı diğer peygamberlerden ayıran bazı özellikler vardır. Bunlardan en önemlisi onun halen ölmemiş, Allah Katına yükseltilmiş ve yeryüzüne tekrar geri dönecek olmasıdır. Birçok kimsenin sandığının aksine Hz. İsa öldürülmemiş, başka bir sebeple de ölmemiştir. Kuran'da inkarcıların onu **"asamadıkları ve öldüremedikleri"** (Nisa Suresi, 157) kesin bir şekilde belirtilir ve Allah'ın onu Kendi Katına yükselttiği haber verilir. Hiçbir ayette Hz. İsa'nın öldüğünden ya da öldürüldüğünden söz edilmez. Bunların yanı sıra, Kuran'da Hz. İsa hakkında öyle bilgiler verilir ki, bunlar tarihte henüz meydana gelmemiştir ve bu olayların gerçekleşmesi ancak Hz. İsa'nın yeryüzüne geri dönmesi ile mümkün olacaktır. Kuran'da haber verilen olayların gerçekleşeceğinden ise hiçbir kuşku yoktur. (Bu konu ilerleyen bölümlerde detaylı olarak incelenecektir.) Dolayısıyla, Müslümanlar da tıpkı Hıristiyanlar gibi, Hz. İsa'nın ikinci kez yeryüzüne gelişini büyük bir şevk ve heyecanla beklemekte, İsa Mesih'in gelişine en güzel şekilde hazırlanmak için gayret etmektedirler.

Hz. Muhammed (sav)'in Kitap Ehli'ne Karşı Örnek Tutumu

Müslümanların Kitap Ehli'ne karşı tutumlarında, her konuda olduğu gibi, en güzel örnek Peygamber Efendimiz (sav)'dir. Hz. Muhammed (sav), Yahudilere ve Hıristiyanlara karşı her zaman son derece adil ve merhametli davranmış,

İlahi dinlerin mensupları ile Müslümanlar arasında sevgi ve uzlaşmaya dayalı bir ortam oluşturulmasını istemiştir. Peygamberimiz (sav) döneminde ve sonrasında, Hıristiyan ve Yahudilerin kendi dinlerini diledikleri şekilde yaşamalarına izin verecek ve özerk cemaatler olarak varlıklarını devam ettirebilmelerini sağlayacak anlaşmalar yapılmış ve güvenceler verilmiştir. İslamiyet'in ilk yıllarında Mekkeli müşriklerin eziyet ve baskılarına maruz kalan Müslümanların bir kısmı, Peygamber Efendimiz (sav)'in öğüdüyle, Etiyopya'daki Hıristiyan Kral Necaşi'ye sığınmışlardır. Peygamberimiz (sav)'le birlikte Medine'ye göç eden müminler ise, Medine'de yaşayan Yahudilerle, sonraki tüm nesillere örnek olacak bir birarada yaşama modeli geliştirmişlerdir. İslam'ın yayılış döneminde de, Arabistan'daki Yahudi ve Hıristiyan topluluklarına gösterilen tolerans, Müslümanların Kitap Ehli'ne karşı hoşgörü ve adaletinin önemli birer örneği olarak tarihe geçmiştir.

Buna bir örnek olarak, sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in, Hıristiyan olan İbn Harris b. Ka'b ve kavmine yazdırdığı anlaşma metninde: "Şarkta ve Garpta yaşayan tüm Hıristiyanların dinleri, kiliseleri, canları, ırzları ve malları Allah'ın, Peygamber'in ve tüm müminlerin himayesindedir. Hıristiyanlık dini üzere yaşayanlardan hiç kimse istemeden İslam'ı kabule zorlanmayacaktır. Hıristiyanlardan birisi herhangi bir cinayete veya haksızlığa maruz kalırsa Müslümanlar ona yardım etmek zorundadırlar" maddelerini yazdırdıktan sonra: **"... Kitap Ehli'yle en güzel olan bir tarzın dışında mücadele etmeyin. Ve deyin ki: "Bize ve size indirilene iman ettik; bizim İlahımız da, sizin İlahınız da birdir ve biz**

O'na teslim olmuşuz." (Ankebut Suresi, 46) ayetini okumasıdır.[1]

Hz. Muhammed (sav), Evs ve Hazrec kabileleri ile yapılan Medine Anlaşması'na Yahudilerin de katılmasına izin vermiş ve böylece Yahudilerin de Müslümanların arasında, ayrı bir dini grup olarak varlıklarını devam ettirmelerini sağlamıştır. Medine Anlaşması'nın **"Beni Avf Yahudileri, inananlarla birlikte bir ulus oluşturdular. Yahudilerin dini kendilerine, Müslümanların dini kendilerinedir"** hükmüyle, Müslümanların Yahudilerin geleneklerine ve inanışlarına gösterdikleri hoşgörünün temeli Peygamberimiz (sav) döneminde atılmıştır.

Hz. Muhammed (sav), Rabbimiz'in emrettiği ahlakın bir gereği olarak, Kitap Ehli'ne karşı yalnızca anlayış ve merhamet göstermekle kalmamış, İslam idaresi altındaki Yahudi ve Hıristiyanların korunup kollanması gerektiğini de sahabeye öğretmiştir. Bizzat Peygamber Efendimiz (sav) tarafından Edruh, Makna, Hayber, Necran ve Akabe'li Kitap Ehli'ne verilen beratlar, Müslümanların Kitap Ehli'nin can ve mal güvenliğini garanti altına aldıklarını ve onlara inanç ve ibadet özgürlüğü tanıdıklarını göstermektedir. Peygamberimiz (sav)'in Necranlılar ile yaptığı sözleşmede yer alan şu maddeler de dikkat çekicidir:

> Necranlıların ve maiyetindekilerin canları, malları, dinleri, varları ve yokları, aileleri, kiliseleri ve sahip oldukları herşey Allah'ın ve Allah'ın peygamberinin güvencesi altına alınacaktır.

Hz. Muhammed (sav)'in çeşitli ülkelerin krallarına ve bazı eyaletlerin valilerine yazdığı tebliğ mektuplarından altısının orijinali günümüze kadar muhafaza edilmiştir. Bu mektuplar, Peygamber Efendimiz (sav)'in üstün ahlakının, bağışlayıcılığının, hoşgörüsünün ve tebliğ gücünün tarihi birer örnekleridir. Bu mektuplarla, söz konusu hükümdarlar ve halklar en güzel ve hikmetli şekilde hak dini yaşamaya davet edilmişlerdir. Mektupların etkileyici ve ılımlı üslubu pek çok kimsenin İslam'ı kabul etmesine aracı olmuştur. Peygamberimiz (sav)'in tebliğindeki bu hikmetli üslup tüm Müslümanlar için örnektir.

Yukarıdaki mektup, Ahsa Valisi el-Münzir'e gönderilmiştir. Mektupta, "... Selam üzerine olsun. Seni, kendisi dışında hiçbir İlah olmayan tek bir Allah'a hamd etmeye davet ediyorum ve ilan ediyorum ki, O'ndan başka İlah yoktur ve Muhammed O'nun kulu ve Resulü'dür. Sana Kadir-i Mutlak ve Şanı Yüce Allah'ı hatırlatırım. Zira kim iyi bir nasihate kulak verirse kendi iyiliği içindir ve kim benim elçilerime itaat eder ve emirlerine uyarsa, bizzat bana itaat etmiş olur..." yazılıdır.

Hz. Muhammed (sav)'in Habeşistan Kralı Necaşi'ye hitaben yazmış olduğu mektup, Müslümanların Hıristiyanlara bakış açısını göstermesi açısından da son derece önemlidir. Necaşi, Hz. Muhammed (sav)'in mektubunun ve Müslüman elçilerle yaptığı konuşmaların sonrasında, ülkesine sığınan Müslümanları koruyan bir politika izlemiştir. Mektupta şunlar yazılıdır:

Sana verdiği nimetinden dolayı Allah'a hamd ederim ki; O'ndan başka İlah yoktur. O Melik'tir, Kuddüs'tür, Selam'dır, Mümin'dir, Müheymin'dir.

Şahadet ederim ki; Meryem oğlu İsa, Allah'ın çok temiz, iffetli, dünyadan elini çekmiş olan Meryem'e yüklediği Ruhu ve Kelimesi'dir ki Meryem böylece ona hamile kalmış, Allah onu Ruhundan nefhedip yaratmıştır. Nasıl ki Adem'i kudret eliyle ve nefhiyle yaratmıştı.

Ben seni bir olan, ortağı bulunmayan Allah'a ve O'na ibadet ve itaate, bana tabi olmaya ve Allah'tan getirip tebliğ ettiğim şeylere iman etmeye davet ediyorum. Çünkü ben Allah'ın Resulü'yüm.

Ben, seni ve askerlerini Yüce Allah'a ibadet ve itaate davet ediyorum. Sana gereken tebliği yapmış ve öğüdü vermiş bulunuyorum. Öğüdümü kabul ediniz. Selam doğru yolda gidenlere olsun.

Hz. Muhammed (sav)'in Gassan Kralı, Şemir el-Gassani'ye göndermiş olduğu mektubun orijinal kopyası.

-Hiçbir psikopos ya da keşiş kilisesinden ya da manastırından edilmeyecektir ve hiçbir papaz papazlık hayatını terk etmeye zorlanmayacaktır. Onlara hiçbir eza ya da aşağılama yapılmayacaktır ve toprakları ordumuz tarafından işgal edilmeyecektir.

Adalet isteyen adalet bulacaktır, ne zalim ne de zulüm bulunacaktır.[2]

Tüm bunların yanı sıra Resulullah'ın Kitap Ehli'nin düğün yemeklerine katıldığına, hastalarını ziyaret ettiğine ve onlara ikramda bulunduğuna dair rivayetler bulunmaktadır. Hatta Necran Hıristiyanları onu ziyaretlerinde Hz. Muhammed (sav) onlara abasını sermiş ve oturmalarını söylemiştir. Peygamberimiz (sav)'in vefatının ardından da, Müslümanların Kitap Ehli'ne gösterdikleri güzel ahlakın temeli, Hz. Muhammed (sav)'in hayatı boyunca bu topluluklara karşı gösterdiği hoşgörüye dayanmaktadır.

İslam İdaresinde Din ve İbadet Özgürlüğü

Hz. Muhammed (sav) döneminden başlayarak, İslam topraklarında her zaman için tam anlamıyla bir din özgürlüğü hakim olmuştur. Yahudilerin ve Hıristiyanların inançları, ibadetleri, kiliseleri, sinagogları, din eğitimi veren okulları Müslümanların güvencesi altına alınmıştır. Havralar ve kiliselerin korunacağına dair garantiler, Peygamberimiz (sav) döneminden başlamak üzere, Kitap Ehli ile yapılan sözleşmelerde yer alan önemli hükümlerdir. Ayrıca ilk dönemlerde yapılan anlaşmalarda, Müslümanların yolculukları sırasında

güzergahları üzerinde bulunan manastırlarda kalmalarına müsaade edilmesine dair maddeler de bulunmaktadır. Bu da, Müslümanların Kitap Ehli ile ilişkilerini karşılıklı saygı zemini üzerinde geliştirmeye, onlarla diyalog halinde olmaya özen gösterdiklerine bir işarettir. Buna dayanarak pek çok Müslümanın, gerek konaklamak gerekse yemek ihtiyaçlarını gidermek için yolculukları ve fetihleri sırasında manastırları ziyaret ettikleri, hatta kimi zaman edebi sohbetler için manastırları tercih ettikleri tarihi kaynaklarda anlatılmaktadır.

Kitap Ehli de çoğu zaman Müslümanların bu yaklaşımına sıcaklıkla karşılık vermiştir. Suriye Hıristiyanlarının, Ebu Ubeyde'ye sundukları ve tarihe Ömer Akdi olarak geçen belgede yer alan şu ifadeler dikkat çekicidir:

> Gece veya gündüz kiliselerimizi Müslümanlardan esirgemeyeceğiz, onların kapılarını yolculara ve yolda kalmışlara açık tutacağız... Müslüman yolcuyu geleneksel usulümüzle ağırlayacağız ve onları besleyeceğiz. Müslümanları incitmeyeceğiz ve her kim bir Müslümanı incitirse kendi haklarını ceza olarak kaybedecektir.[3]

Kuran'da bildirilen, **"... Eğer Allah'ın, insanların kimini kimiyle defetmesi (yenilgiye uğratması) olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescidler, muhakkak yıkılır giderdi... "** (Hac Suresi, 40) ayetiyle de dikkat çekildiği gibi, Müslümanlar için Kitap Ehli'nin ibadethaneleri Allah'ın adının anıldığı kutsal mekanlardır ve bu mekanların korunması iman edenlerin üzerine bir sorumluluktur. Dolayısıyla, başta Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in dönemi olmak üzere, dört halife dönemi

بسم الله الرحمن الرحيم

ve daha sonraki İslam idarelerinde Hıristiyanların ve Yahudilerin kutsal mekanları özenle korunmuş, inananların mabetlerinde diledikleri gibi ibadetlerini yerine getirmeleri sağlanmıştır. Örneğin, Hz. Ebubekir döneminde, barışçıl yollarla fethedilen Taberriye şehrinde yaşayan Hıristiyanlara, kiliselerine dokunulmayacağına dair garanti verildiği tarihi belgelerde yer almaktadır. Aynı şekilde, Dımeşk'in fethi sırasında yapılan anlaşmada, kiliselerin yıkılmayacağı ve mesken edinilmeyeceği özellikle vurgulanmıştır. Hz. Ömer'in Kudüs halkına verdiği emannamede de Kitap Ehli'nin ibadethanelerine dokunulmayacağı bildirilmektedir. Hz. Osman döneminde, bir Ermeni kenti olan Debil'in fethi sırasında, şehirde yaşayan Hıristiyanlar, Yahudiler ve mecusilere verilen emannamede, mabetlerin korunacağı garantisi sunulmuştur.[4] Ayrıca yıkılan kiliselerin onarılmasına, yeni havraların ve manastırların inşa edilmesine de her zaman müsaade edilmiştir. Örneğin, Medain dışında bulunan ve Patrik Mar Amme tarafından daha önce yakılmış olan St. Sergius Manastırı, Hz. Osman döneminde yeniden inşa edilmiştir. Mısır valisi Ukbe'nin Nasturilerin yaptırdıkları bir manastıra yardımda bulunması, Muaviye döneminde Urfa Kilisesi'nin tamir ettirilmesi, İskenderiye'de Marcos Kilisesi'nin inşa ettirilmesi gibi daha pek çok örnek sayılabilir. Günümüzde Filistin, Suriye, Ürdün, Mısır ve Irak topraklarında yer alan kilise ve sinagogların hala varlığını koruyor olması, Müslümanların diğer İlahi dinlere olan saygısı-

Yanda 638 yılında Ortodoks Patrik Sophronios adına Hz.Ömer tarafından yayınlanmış olan ferman. Bu fermanla, kutsal topraklarda yaşayan Hıristiyanların tüm haklarının garanti altına alındığı bildirilmektedir.

Dery Yakup Manastırı,
Urfa, I. yüzyıl

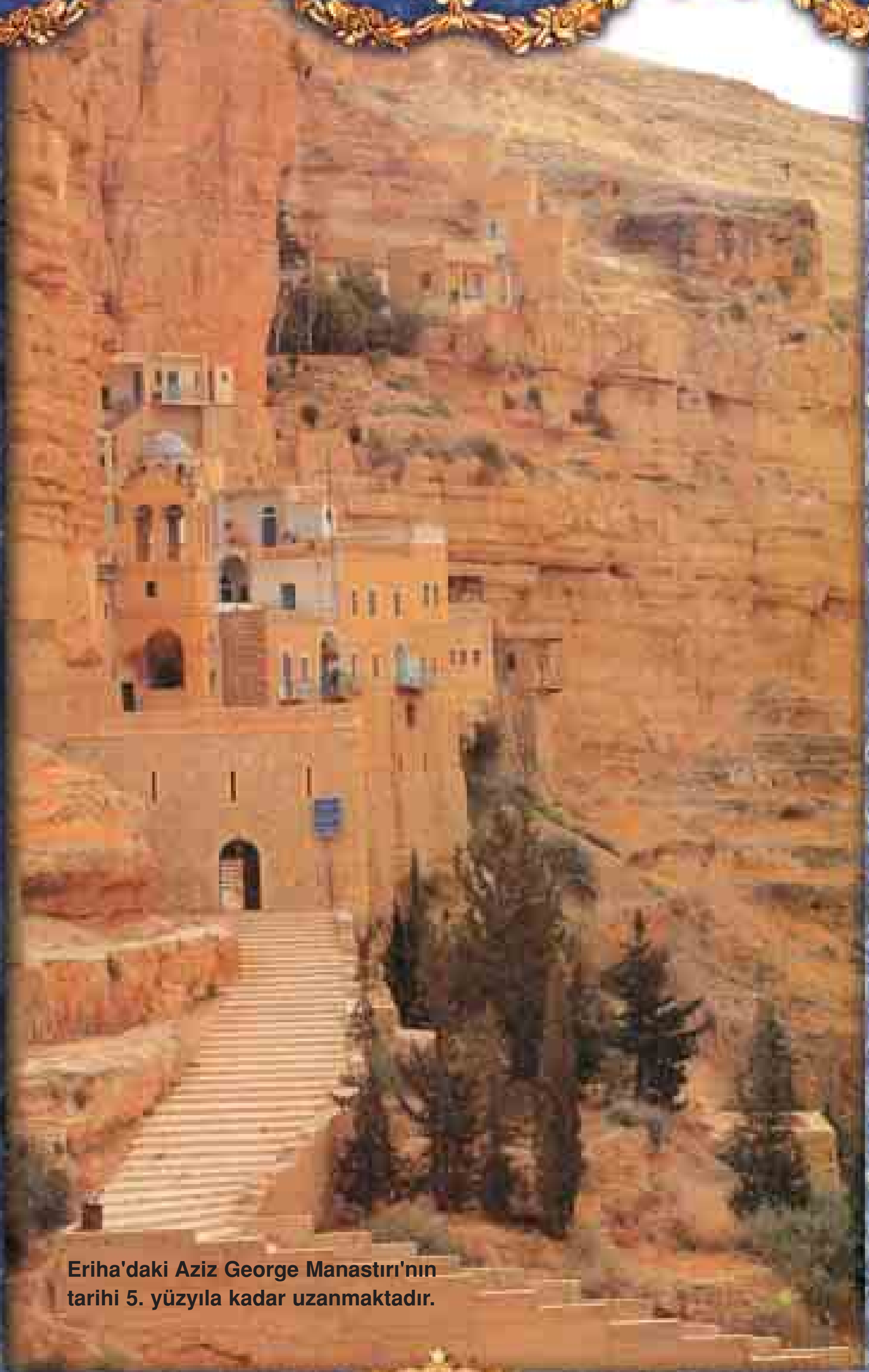

Germüş Köyü Kilisesi, Urfa

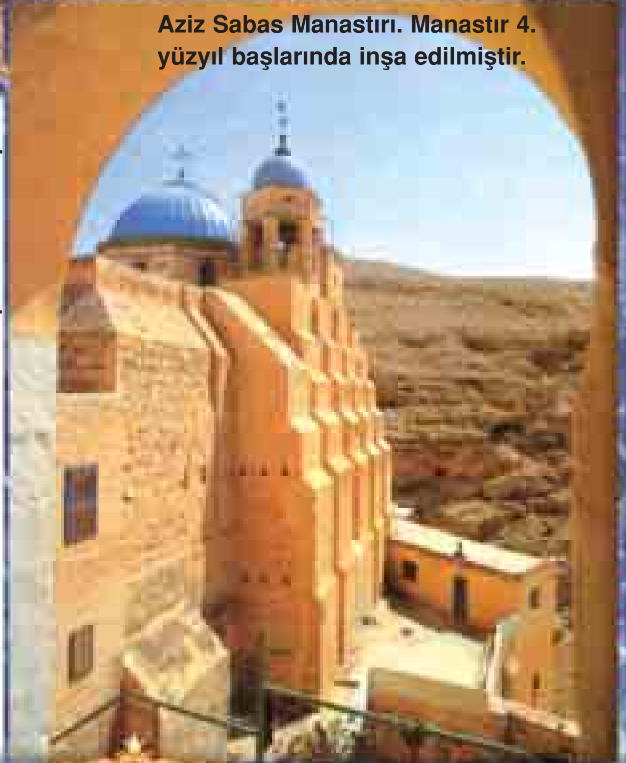
Kitap Ehli'nin ibadethaneleri ve kutsal mekanları, İslam idarelerinde özenle korunmuştur.

nın bir göstergesidir. Bugün Hıristiyanlar tarafından önemli ziyaret alanlarından biri olarak kabul edilen Tur Dağı'ndaki Sina Manastırı ve bu kilisenin hemen yanındaki cami, Müslümanların hoşgörüsünün bir diğer örneğidir.

Kitap Ehli geleneklerinin ve inançlarının önemli bir parçası olan bayramlarını da Müslüman idaresinde istedikleri mabetde, istedikleri şekilde kutlamışlar, hatta kimi zaman Müslüman idareciler de bu kutlamalarda yer almışlardır. III. Nasturi Patriği'nin yazdığı bir mektup, Müslüman yöneticilerin Kitap Ehli'ne karşı merhametini ve hoşgörüsünü bir Hıristiyanın ağzından anlatması bakımından güzel bir örnektir:

Eriha'daki Aziz George Manastırı'nın tarihi 5. yüzyıla kadar uzanmaktadır.

Müslümanlar ve Yahudiler için olduğu kadar Hıristiyanlar için de kutsal kabul edilen Kudüs ve çevresindeki topraklarda pek çok tarihi ibadethane ve kutsal mekan bulunmaktadır. Tarihi 4. yüzyıla kadar uzanan pek çok manastır ve kilise, bugüne kadar korunarak gelmiştir. İslam idaresinde, Müslümanlar, Yahudiler ve Hıristiyanlar kendi kutsal mekanlarında ibadetlerini rahatlıkla yerine getirmiş, huzur ve güven içinde yaşamışlardır. Samimi olarak iman edenlerin ittifakıyla aynı huzur ortamının bugün de sağlanması mümkündür.

Aziz Sabas Manastırı. Manastır 4. yüzyıl başlarında inşa edilmiştir.

"... Kitap Ehliyle en güzel olan bir tarzın dışında mücadele etmeyin. Ve deyin ki: "Bize ve size indirilene iman ettik; bizim İlahımız da, sizin İlahınız da birdir ve biz O'na teslim olmuşuz."

(Ankebut Suresi, 46)

Sina Dağı'nı resmeden bir tablo

> Araplar… bizlere hiç zulmetmediler. Gerçekten onlar, dinimize, din görevlilerimize, kilise ve manastırlarımıza hürmet gösterdiler…[5]

12. yüzyılın ünlü Yahudi seyyahlarından Tudelalı Benjamin ise, Müslüman topraklarını ziyareti sırasında gördüğü hoşgörü ve ortak yaşama kültürü karşısında hayranlığını gizleyemez. Böyle bir hoşgörüye dönemin Hıristiyan Avrupası'nda rastlamanın mümkün olmadığını ifade eder. Müslümanlar ve Yahudilerin türbelerde ve kutsal mekanlarda birarada dua ettiklerini belirten Benjamin, sinagogların hemen yanında mescitler inşa edildiğini ve her iki cemaatin de birbirlerinin bayramlarını kutladıklarını anlatmıştır.[6]

Bütün bu tarihi bilgiler açıkça göstermektedir ki, günümüzde bazı çevrelerin telkinlerinin aksine, İslamiyet bir barış ve hoşgörü dinidir. İslam idaresi altında Hıristiyanlar ve Yahudiler diledikleri gibi yaşamışlar, din ve vicdan özgürlüğünün sağladığı tüm imkanlardan faydalanmışlardır.

Kitap Ehli'nin İslam İdaresinde Bulduğu Huzur

Hıristiyanlar ve Yahudiler, Müslümanların idaresinde her türlü özgürlükten en yüksek derecede faydalanma imkanına sahipken, benzer bir hoşgörü ve merhameti diğer dinlerin mensuplarından görmemişlerdir. Milattan sonra ilk yüzyılda Yahudiler Hıristiyanlara karşı baskı uygularken, sonraki yüzyıllarda güçlenen Hıristiyanlar da Yahudilere ve hatta farklı

mezheplerden Hıristiyanlara karşı baskı uygulamışlardır. Özellikle Ortaçağ'a egemen olan bu baskı, pek çok Yahudi ve farklı mezhepten Hıristiyanın, Müslümanların merhametine ve korumasına sığınmalarına neden olmuştur. İslamiyet'in ilk dönemlerinde Bizanslıların Mısır ve diğer bölgelerdeki Yakubi Hıristiyanlarına karşı; Haçlı Seferleri sırasında Katoliklerin, güzergahları üzerindeki ve Kudüs ve çevresinde yaşayan Yahudilere ve Ortodokslara karşı; Avrupa'da Hıristiyanların Yahudilere karşı; İspanya'da Hıristiyanların, Müslümanlara ve Yahudilere karşı izledikleri baskı ve şiddet politikasının benzerine İslam topraklarında hiçbir zaman rastlanmamıştır.

Bu hoşgörünün en önemli örneklerinden biri hiç kuşkusuz Osmanlı İmparatorluğu'dur. Antalya Patriği Makarios'un, Ortodokslara zulmeden Katolik Polonyalıları Osmanlı idaresiyle kıyaslayan şu sözleri bu gerçeği gösteren örneklerden sadece bir tanesidir:

> O imansızlar tarafından öldürülen binlerce insana, kadın, kız ve erkeklere ağladık. Lehliler Ortodoks adını dünyadan kaldırmak istiyorlar. Allah Türklerin devletini ebedi eylesin. Zira Türkler vergi aldıktan sonra Hıristiyan ve Yahudilerin dinlerine dokunmazlar.[7]

İspanyol zulmünden kaçan Yahudiler de aradıkları huzuru ve güvenliği yalnızca Osmanlı topraklarında bulmuşlardır. İspanya'dan sürülen ve çeşitli ülkelere sığınan Yahudiler bu topraklarda da çok büyük zorluk ve sıkıntılarla karşılaştılar. Çoğu kentlere girmelerine izin verilmediği için açlık ve susuzluktan şehir girişlerinde hayatlarını kaybettiler. Cenovalıların gemilerinde yolculuk edenler ise, gemi çalışanları ta-

Osmanlı idaresinde Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlar birarada dostane bir ortamda yaşamış, Kitap Ehli, Müslümanların yönetiminden razı olmuştur. Bu gravürde, 1877 Osmanlı-Rus Savaşı'nda cephedeki Osmanlı Ordusu'nun muzaffer olması için Ahida Sinagogu'nda yapılan dua görülmektedir. Dua törenine, dönemin sadrazamı da katılmıştır.

Doğrusu, insanların İbrahim'e en yakın olanı, ona uyanlar ve bu peygamber ile iman edenlerdir. Allah, mü'minlerin velisidir. (Al-i İmran Suresi, 68)

Sultan ve maiyetinin bir Hıristiyan kentine gelişini ve görkemli karşılanışını temsil eden tablo. Anonim, 17 yy. sonları

rafından ya zulme uğradılar ya da esir olarak korsanlara satıldılar. İmparatorluğu'nun sınırlarını Yahudilere açan Sultan Beyazıt ise, Yahudilere gereken hoşgörü ve özenin gösterilmesi için tüm eyaletlere bir ferman gönderdi. Fermanda, "İspanya Yahudilerini geri çevirmek şöyle dursun, tam bir içtenlikle karşılanmaları; aksine hareket ederek göçmenlere kötü muamele yapacakların veya en ufak bir zarara sebebiyet vereceklerin ölümle cezalandırılacakları..." bildiriliyordu.[8] Dindarlığı ile tarihe geçmiş olan Sultan Beyazıt'ın bu misafirperverliği ve hoşgörüsü, hiç kuşkusuz Kuran ahlakına olan bağlılığından kaynaklanıyordu.

Kitap Ehli'nin İslam idaresi altında son derece rahat ve müreffeh bir yaşam sürdüklerinin bir diğer örneği de, Endülüs'teki Müslüman Emevi devletidir. Bu devlette, o dönemin Avrupası'nda eşi görülmemiş yüksek bir medeniyet kurulmuştur. Dini hoşgörü ise bu medeniyetin temel özelliklerinden biri olmuştur. Hıristiyan saldırıları karşısında yüzyıllar içinde küçülen Endülüs'ün son parçası olan Gırnata'da yaşayan Yahudiler için tarihi kaynaklarda yer alan; "Yahudilerin Gırnata'daki muhteşem yaşamlarını görmeyenler görkem nedir bilmiyorlar demektir." ifadesi, dikkat çekicidir. O dönemde Gırnata, Yahudiler için dünyanın en güvenli topraklarıdır.[9]

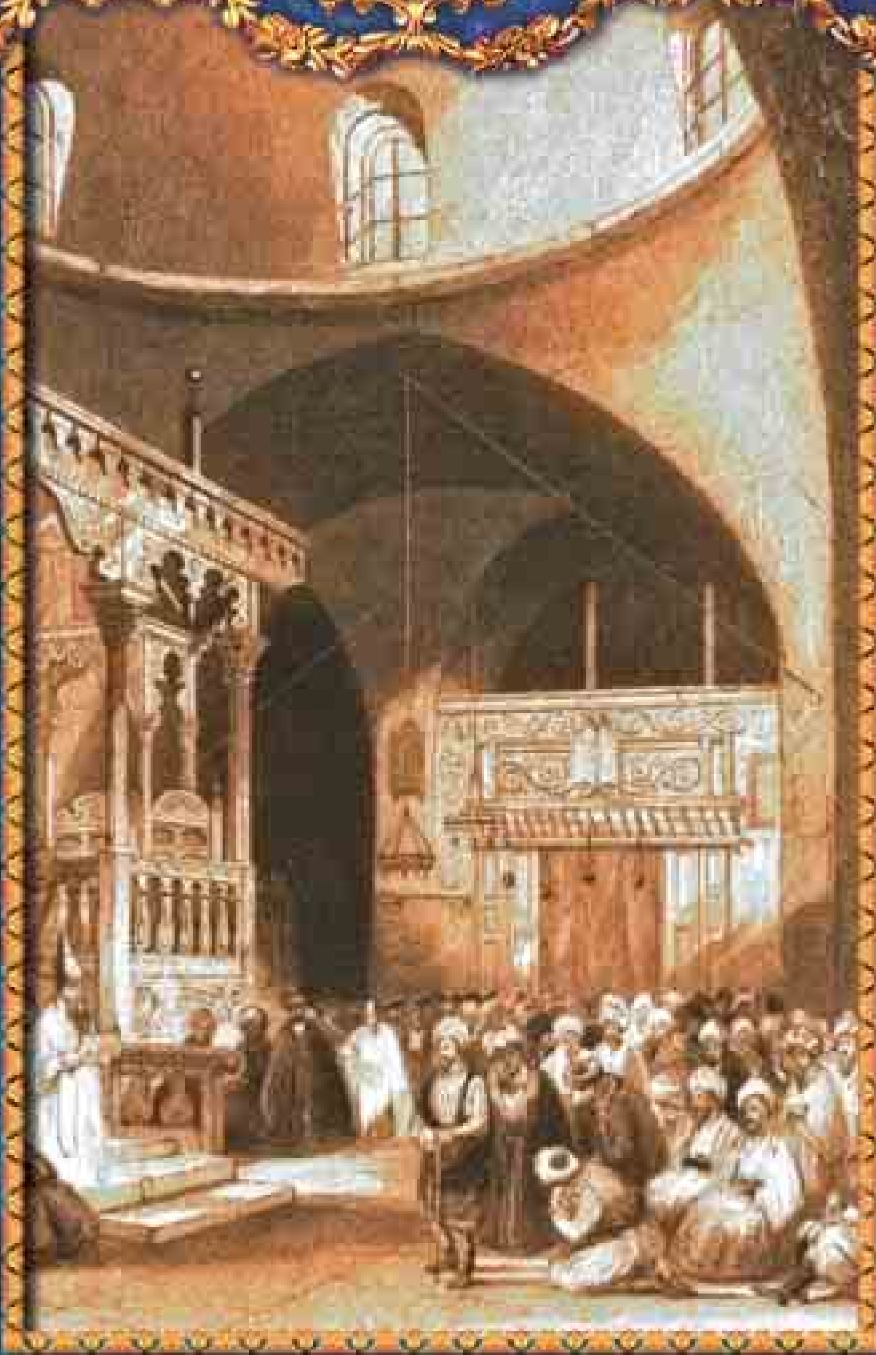
İslam idaresi ile birlikte ahalisi huzur bulan topraklardan biri de Filistin'dir. Filistin'de yaşayan Yahudi ve Hıristiyan cemaatler, İslam idaresinin olduğu dönemlerde inanç özgürlüğüne sahip olmuş, Müslümanların yönetimi altında huzur ve güvenlik içinde yaşamışlar, ticaret ve zanaatla serbestçe ilgilenmişlerdir. Son olarak Osmanlı İmparatorluğu bölgede 500 yüzyıl boyunca barışı ve güvenliği sağlamış, Osmanlı'nın kurduğu nizamı daha sonra yeniden inşa etmek mümkün olmamıştır. Osmanlı'nın Kudüs ve çevresine getirdiği özgürlük ve hoşgörü İsrail Dışişleri eski Bakanlarından Abba Eban tarafından şu şekilde ifade edilmektedir:

> Romalılardan ve her istilacıdan sadece zulüm, kan ve işkenceye layık görülen Kudüs ve Yahudi halkı ancak ve ancak Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'ü fethetmesinden ve bu fethin Kanuni tarafından pekiştirilmesinden sonradır ki, insanca yaşamanın, eşitliğin ne demek olduğunu ve huzur tadının ne anlama geldiğini öğrendi.[10]

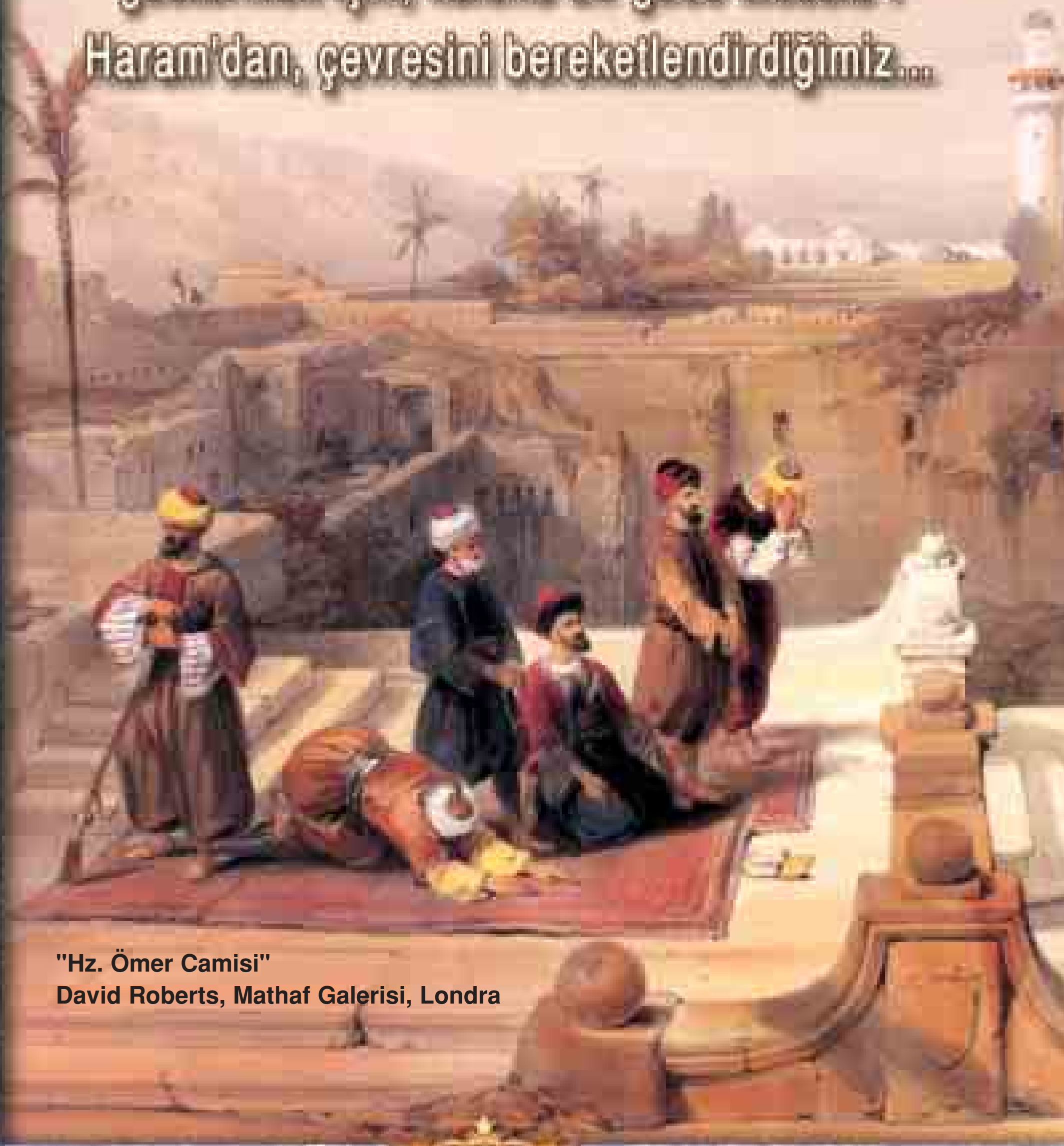
Yukarıdaki resimde, Filistin topraklarındaki Katolik, Ortodoks, Yahudi ve Müslüman din adamları birarada görülmektedir. Osmanlı idaresinin bölgeye getirdiği barış, Osmanlı'nın yıkılmasıyla birlikte tarihe karışmıştır. Barışın yeniden inşa edilmesi, samimi olarak iman edenlerin ittifakı ile mümkün olacaktır.

Sadece Filistin'de değil İslam dünyasının dört bir yanında Müslümanlarla Yahudiler ve Hıristiyanlar asırlar boyunca aynı şehirlerde, hatta aynı mahallelerde birarada huzur ve güvenlik içinde yaşamışlardır. Ehl-i Kitap mensupları, Müslümanların yönetiminde olan bölgelerde, diledikleri gibi ticaretle uğraşıp mal sahibi olmuşlar, çeşitli meslek gruplarına dahil olabildikleri gibi devlet kademelerinde, hatta Saray'da dahi görev almışlardır. Fikir ve düşünce özgürlüğünden en üst düzeyde faydalanmış, ilim ve kültür hayatının bir parça-

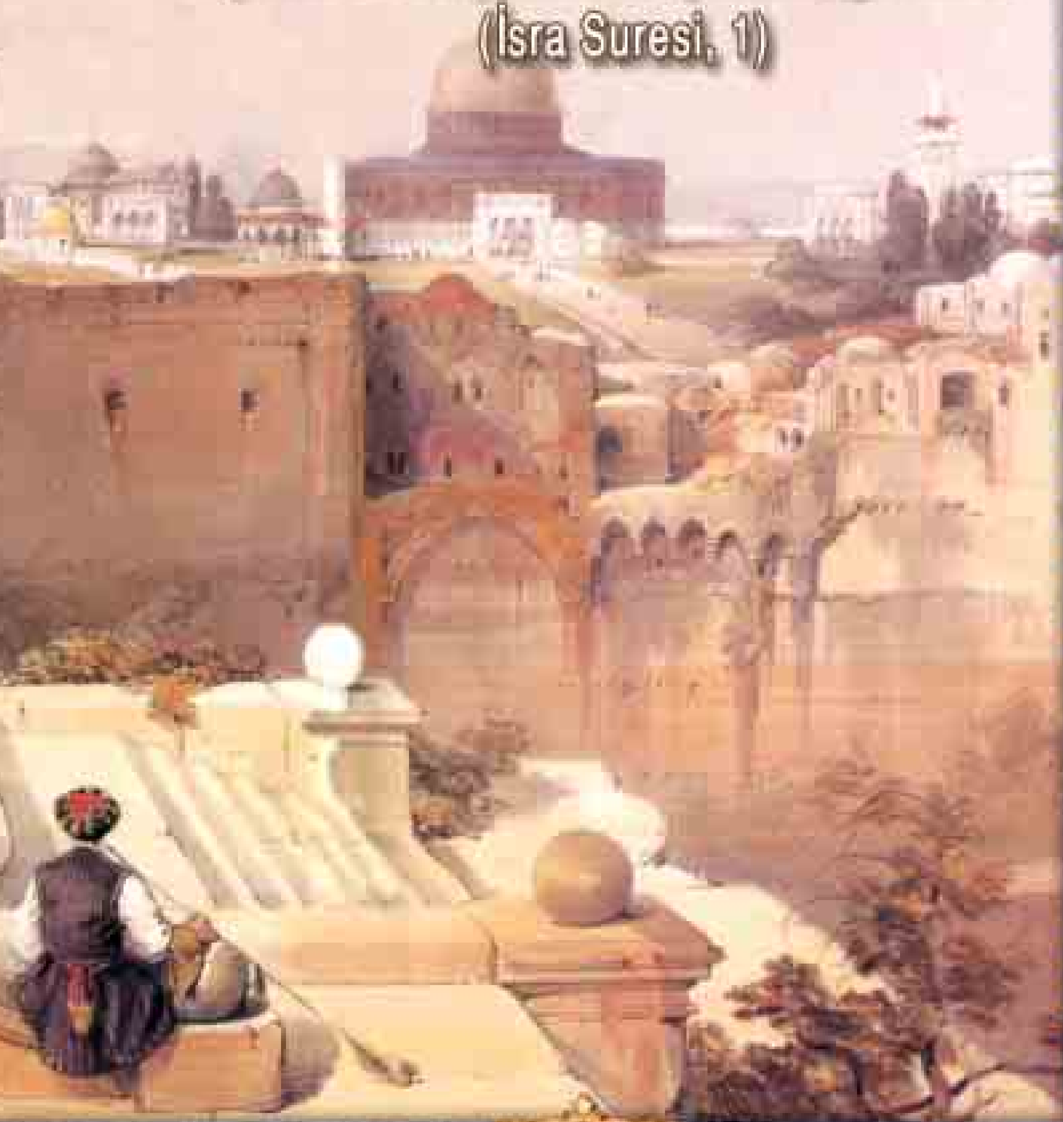
Kudüs Büyük Sinagogu'nda Başhaham'ın vaazı, 1836. Osmanlı idaresinde Yahudiler tüm ibadetlerini ve dini toplantılarını diledikleri gibi yerine getirmişlerdir.

Bir kısım ayetlerimizi kendisine göstermek için, kulunu bir gece Mescid-i Haram'dan, çevresini bereketlendirdiğimiz...

"Hz. Ömer Camisi"
David Roberts, Mathaf Galerisi, Londra

... Mescid-i Aksa'ya götüren O (Allah) yücedir. Gerçekten O, işitendir, görendir. (İsra Suresi, 1)

Kutsal Mezar Kİlisesi'ni ziyaret eden Hıristiyan hacılar, 1836. Müslümanların idaresindeki Fİlistin topraklarını, Hıristiyan hacılar istedikleri gibi ziyaret edebilmekte, ibadetlerini özgürce yerine getirmekteydiler.

sı haline gelmiş ve günümüze kadar gelen eserler bırakmışlardır. Sosyal haklarını kullanmalarına engel olabilecek hiçbir baskı ile karşılaşmadıkları gibi, inanç ve ibadet özgürlüğünden de en üst seviyede faydalanmışlardır. Örneğin Abbasi sarayında görev yapan Hıristiyan doktorların, aileleri ve yanlarında çalışanlar ile birlikte İncil okumalarına, ibadetlerini yerine getirmelerine karışılmadığı, tarihi kaynaklarda yer alan bir bilgidir.

İslam dünyasında bilime ve bilim adamlarına verilen önem, Hıristiyan ve Yahudi bilim adamlarının da bizzat Halifeler tarafından korunmasını sağlamıştı. İslam topraklarında farklı dinlerden bilim adamları devlet yöneticileri tarafından düzenlenen toplantılarda biraraya gelir, ilmi sohbetler düzenlenirdi. Hıristiyan ve Yahudi hekimler, Müslüman meslektaşlarıyla fikir alışverişinde bulunur, dönemin pek çok önemli tıp eseri, Halifenin ya da devlet erkanının huzurunda yapılan toplantı ve tartışmalarda ele alınırdı.[11]

İslam idaresi altında, Kitap Ehli'nin çok canlı bir kültür hayatı vardı. Müslüman devlet adamları, fethedilen topraklardaki kültürel çalışmaları koruma altına alıyor ve bunları İslam İmparatorluğu'nun başkenti olan Bağdat'a getirterek, Müslüman ve Kitap Ehli'nden bilim adamlarının araştırmalarına açıyorlardı. Hıristiyanlar ve Yahudiler de bu araştırmalara dayanarak hazırladıkları eserlerini ve ayrıca kendi dini inançlarını halklarına öğretmek için hazırladıkları çalışmaları diledikleri gibi çoğaltıp dağıtabiliyorlardı. Müslümanların bilimi ve fikir özgürlüğünü destekledikleri böyle bir dönemde, Hıristiyanlığın merkezi konumundaki Avrupa'da ise engisiz-

Şüphesiz, Kitap Ehli'nden, Allah'a; size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a derin saygı gösterenler olarak- inananlar vardır. Onlar Allah'ın ayetlerine karşılık...

Ağlama Duvarı'nın 1900 yılına ait bir fotoğrafı.

... olarak az bir değeri satın almazlar. İşte bunların Rableri Katında ecirleri vardır. Şüphesiz Allah, hesabı çok çabuk görendir. (Al-i İmran Suresi, 199)

yon mahkemeleri insanları düşünce ve inançlarından dolayı diri diri yakarak idam ettirebiliyordu.

Müslüman liderlerin adalet anlayışı, kimi Yahudi ve Hıristiyanların, kendi kanunlarının geçerli olduğu mahkemeler olmasına rağmen, davalarının İslam mahkemelerinde görülmesini istemelerine de neden olmuştur. Bir dönem İslam mahkemelerine başvuran Hıristiyanların sayısındaki artış nedeniyle, Nasturi Patriği Timasavus Hıristiyanları uyaran bir bildirge yayınlama ihtiyacı hissetmiştir.[12]

İslam tarihinde görülen bu eşsiz hoşgörü ve adalet anla-

yışının temeli elbette Kuran ahlakıdır. Kuran ahlakını uygulayan Müslümanların idaresindeki topraklarda her zaman güvenlik, adalet ve barış hakim olmuştur. Halkın mutluluğunu ve refahını esas alan bu yönetimler, kendilerinden sonra gelen pek çok nesile örnek olacak bir sistem kurmuşlardır. Günümüzde de merhameti, şefkati, adaleti, anlayışı, tevazuyu, sabrı, fedakarlığı, özveriyi emreden gerçek Kuran ahlakının İslam dünyasında yaygınlaşmasıyla, hem Müslümanların hem de gayri Müslimlerin huzur ve güvenlik bulacakları bir düzenin inşa edilmesi mümkün olacaktır.

Müslüman Toplumlarda Ehl-i Kitap'ın Hukuki Statüsü

Fetihlerle kazanılan topraklarda yaşayan Kitap Ehli, esir statüsünde değil, zımmi statüsünde görülüyor ve böylece önemli hukuki haklar kazanmış oluyorlardı. Zımmilik, cizye adı verilen belirli bir miktar vergiyi ödeyen ve Müslüman idaresini tanıyan gayri müslimlere tanınan bir statü idi. Buna bağlı olarak can ve mal güvenceleri sağlanıyor, din ve vicdan hürriyetinden faydalanıyorlar, askerlikten muaf tutuluyorlar, aralarındaki anlaşmazlıkları kendi hukuklarına göre çözme hakkını koruyorlar ve eğer gerekli görülürse ödedikleri cizye de kimi zaman iade ediliyordu.

Gayrı müslimlerden cizye vergisinin alınması kimi zaman yanlış yorumlanmakta, sözde bir adaletsizlik olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa bu ön yargılı ve yanlış bir yorumdur. İslam idaresinde Müslüman halktan cizye vergisi alınmamaktadır, çünkü onlara da askerlik yapma yükümlülüğü getirilmiştir, gayrı müslimler ise bu yükümlülükten muaf tutulmuştur. Bunun dışında, gayri müslimlerden alınan cizye vergisi yine gayri müslimlerin haklarının ve geleceklerinin korunması, muhtaç durumdaki gayri müslimlerin bakılıp korunması için kullanılmıştır. Zımmilik statüsünü ve Müslüman idarecilerin cizye ile ilgili uygulamalarını incelediğimizde, kimi ön yargılı değerlendirmelerin gerçekten uzak oldukları bir kez daha görülecektir.

Peygamber Efendimiz (sav), **"her kim zımmiye zulme-**

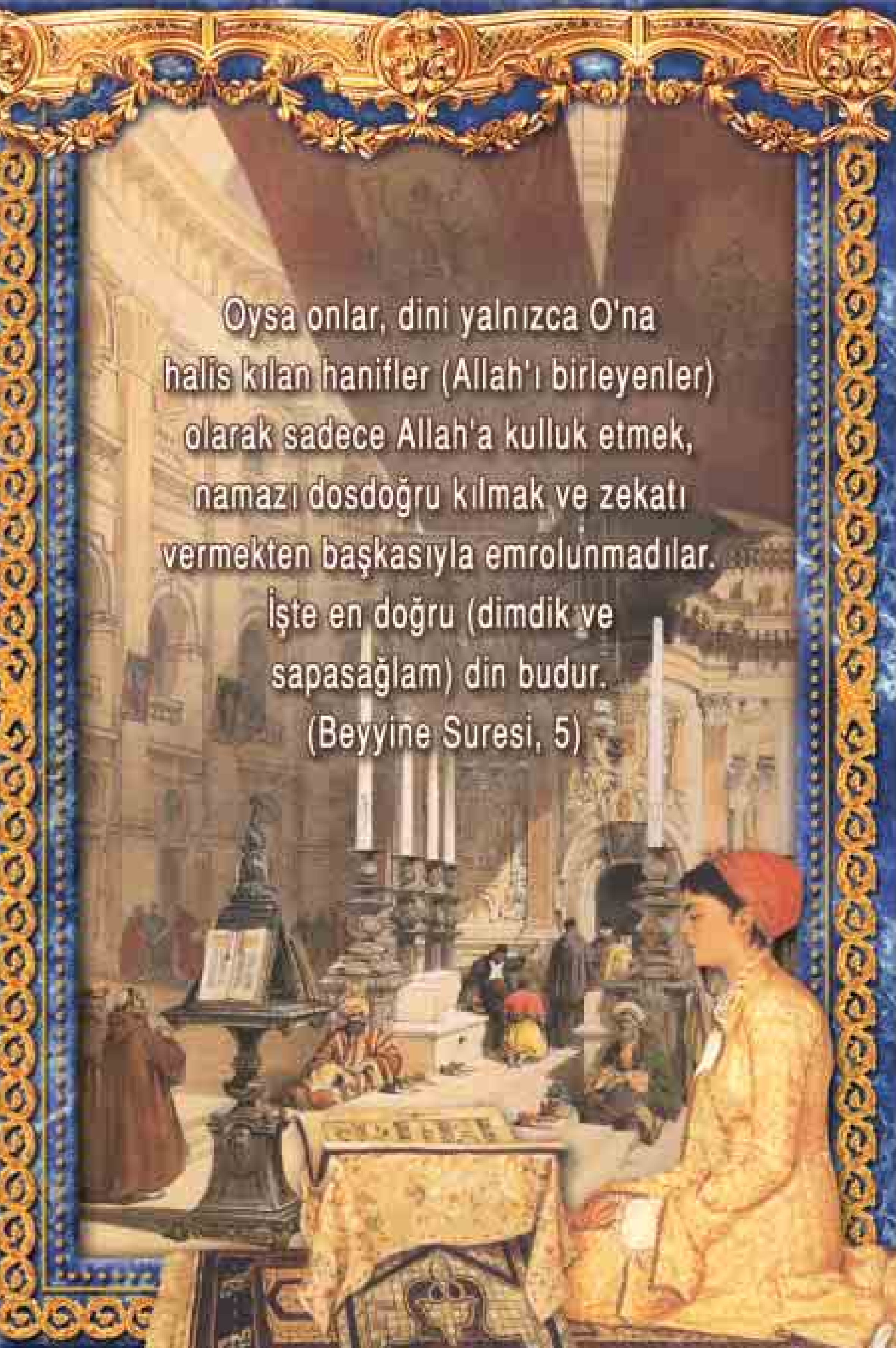
der veya taşımaktan aciz olduğu yükü yüklerse, o kimsenin hasmıyım" diyerek zımmilere gösterilmesi gereken tavrı müminlere tarif etmişti. Bu ahlak doğrultusunda Müslümanlar, kendi idareleri altındaki gayri müslimlerin korunmasını önemli yükümlülüklerinden biri olarak görmüşlerdir. Müslümanların hukuk anlayışlarına göre, zımmiler devlet tarafından korunması gereken bazı haklar kazanmış bir kesimdir. Hz. Ömer döneminde Hira Hıristiyanları ile Müslümanlar arasında yapılan anlaşmada yer alan **"Şayet onlardan biri güçten düşer ve yaşlanırsa veya hastalıktan acı çekerse veya zengin iken yoksullaşırsa, o ve ailesi İslam toprakları içerisinde bulundukları sürece beyt-ül maldan (kamu hazinesi) yardım görecektir"**[13] maddesi, İslam idaresinin zımmilere karşı bakış açısını gösteren önemli örneklerden biridir. Gayrimüslimlerin, vergilerini ödeyemeyecek durumda olduklarında da, devlet hazinesinden yardım görmeleri ve sıkıntılarının giderilmesi için devletin kendilerine yardım etmesi önemli bir husustur. Şam halkıyla yapılan anlaşma öncesinde Hz. Ömer'in yaptığı açıklama, cizye ve gayri müslimler konusunda Müslümanların hassasiyetini

göstermesi açısından önemlidir:

> Allah'ın lutfettiği toprakları insanların ellerinden almayın ve Allah'ın Kitabında belirttiği gibi güçlerine göre cizye koyun. Şayet cizye onlar tarafından ödenirse daha fazlasını istemeyin... Toprakları kendi aramızda paylaşırsak evlatlarına hiçbir şey kalmayacaktır. Eğer topraklar asıl sahiplerine bırakılırsa Müslümanlar onların ürettiği ile yaşayabilirler. Onların üzerine cizye koyabilirsiniz, ama asla onları esir alamazsınız. Onları incitecek ya da onlara zarar verecek haksızlığı yapamazsınız ve üzerinde hakkınız olmadıkça onların mallarını alamazsınız. Onlarla yaptığınız anlaşmalarla kabul ettiğiniz yükümlülükleri yerine getirmek zorundasınız.[14]

Görüldüğü gibi Kuran ahlakına uyan samimi Müslümanlar, gayri müslimlerin mal ve can güvenliğini, huzurunu korumayı bir yükümlülük olarak görmüşlerdir. Bizans ordusu ile yapılan bir savaş sırasında, İslam ordularının Hıristiyanlara gerekli **korumayı sağlayamayacakları bir ortam oluştuğunda, aldıkları cizyeyi onlara iade etmeleri** Peygamberimiz (sav)'in Müslümanlara öğrettiği İslam ahlakının güzel örneklerinden bir diğeridir.[15]

Geçmişte İslam dünyası ve Yahudiler ve Hıristiyanlar arasında kurulan dostane ilişkiler, günümüz için de önemli bir örnektir. Gerçek İslam ahlakı, farklı dinlere ve inançlara mensup kimselere hoşgörü ile yaklaşmayı, onların değerlerine ve inançlarına saygı göstermeyi, birarada huzur içinde yaşanabilecek bir ortam tesis etmeyi gerektirir. Dolayısıyla bu ahlakın yaygınlaşması ve böylece İslam adına ortaya konan –ancak İslam ahlakı ile hiçbir ilgisi bulunmayan- bazı çarpık

Oysa onlar, dini yalnızca O'na
halis kılan hanifler (Allah'ı birleyenler)
olarak sadece Allah'a kulluk etmek,
namazı dosdoğru kılmak ve zekatı
vermekten başkasıyla emrolunmadılar.
İşte en doğru (dimdik ve
sapasağlam) din budur.
(Beyyine Suresi, 5)

modellerin tedavi edilmesi için gösterilen çaba, dünya barışının sağlanmasında çok önemli bir adım olacaktır.

Müslümanların hoşgörü ve anlayışının, samimi olarak iman eden Yahudiler ve Hıristiyanlar tarafından da aynı şekilde karşılık bulması gerekir. Çünkü Allah, Yahudi ve Hıristiyanlara da diğer insanları sevmelerini, iyiliğin ve barışın öncüsü olmalarını emretmiştir.

Sizden, faziletli ve varlıklı olanlar, yakınlara, yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere vermekte eksiltme yapmasınlar, affetsinler ve hoşgörsünler. Allah'ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz?...

(Nur Suresi, 22)

BÖLÜM 3

RADİKALİZM TEHLİKESİNE KARŞI BİRLEŞMEK

Günümüzde hangi gruba veya inanca ait olursa olsun radikal eğilimler, dünya barışını ve güvenliğini tehdit eden unsurların başında gelmektedir. Radikalizm, herhangi bir konuda kökten, ani değişimler savunmak ve bu yönde sert ve tavizsiz bir politika izlemek anlamına gelir. Radikaller, köklü değişiklikler peşinde olan ve bunun için sert, sivri, hatta kimi zaman saldırgan bir üslup kullanan kimseler olarak bilinir. Radikalizmin belirgin bir özelliği "öfkeli üslup"tur. Bu üslup, radikal kimselerin konuşmalarında, yazılarında, gösterilerinde belirgin biçimde ortaya çıkar. Radikal hareketlerde, şuurlu tavırların yerini körü körüne savunulan tabular ve bu tabular doğrultusunda gelişen kitle psikolojisi alır. Söz konusu kitle psikolojisi kimi zaman öyle bir hal alır ki, neyi niçin yaptığını dahi bilmeyen kişiler etraflarına zarar veren saldırgan insanlara dönüşebilirler. Hoşgörü ve anlayışın tamamen ortadan kalktığı böyle bir ortamda, karşı tarafın ne düşündüğünü, neyi savunduğunu dinlemeye ve anlamaya gerek bile duymadan farklı ideolojilere, farklı inançlara, farklı ırklara karşı düşmanlık duyulur.

Gelin Birlik Olalım

Zararlı ve yıkıcı bir hareket olmasına rağmen radikalizmin taraftar toplayabilmesinin temelinde cehalet yatmaktadır. Gereği gibi bilgilendirilmeyen ya da yanlış veya tek taraflı bilgilendirilen kitleler aşırı akımların etkisi altına girebilmekte, bu akımların öne sürdüğü fikirleri muhakeme etmeden kabullenebilmektedirler. Bu nedenle, radikalizmle fikri mücadelede eğitim önemli bir yer tutmaktadır.

Günümüzde radikalizm, Hıristiyan ve Yahudi toplumları içinde olduğu gibi İslam dünyasında da ortaya çıkabilmekte ve bu durum, iki medeniyet arasında çatışma öngörenler tarafından suistimal edilmektedir. Radikalizmin dünya barışı için ne kadar ciddi bir tehdit olduğunu ise, ABD'ye yönelik 11 Eylül terör saldırıları ve bu saldırılar sonrasında oluşan ortam bir kez daha gösterdi. Saldırıların İslam adına ortaya çıktığını iddia eden birtakım insanlar tarafından gerçekleştirildiğinin düşünülmesi, Batı dünyasının bir kısmında İslam dini hakkında yanlış izlenimler doğurdu. Oysa İslam ahlakı her türlü şiddeti ve saldırganlığı

11 Eylül terör saldırıları neticesinde yıkılan Dünya Ticaret Merkezi'nde yüzlerce masum insan hayatını kaybetti.

kesin olarak yasaklar. Nitekim, İslam dünyasının büyük bir bölümü teröristleri lanetledi, dünyanın dört bir yanından Müslümanlar saldırılarda hayatını kaybeden masum insanlar için Hıristiyanlarla birlikte dua etti, Amerikalı Müslümanlar da saldırılarda mağdur olanların yardımına koştu. Buna rağmen –bu hain saldırıları İslam'la bağdaştırmak isteyen art niyetli çevrelerin de etkisiyle- Amerika'da ve bazı Avrupa ülkelerinde Müslümanlara yönelik ayırımcılık başladı ve hatta şiddet olayları yaşandı. Dünyayı birbirleriyle çatışan kutuplara ayırmayı hedefleyen radikallerin telkinleri, her iki medeniyetin insanları için de tedirgin edici bir ortam meydana getirdi.

Gerek Batı dünyası gerekse İslam dünyası içindeki radikalizmi ortadan kaldırabilmek, aşırılığın neden olduğu zararları engelleyebilmek için çeşitli kültürel programlar düzenlenmeli, toplumun her kesimine ulaşabilecek eğitim kampanyaları organize edilmelidir. Bu programlarda üzerinde durulması gereken hususları ve toplumun çeşitli kesimlerine düşen görevleri ise şöyle sıralayabiliriz:

- Radikalizm, gerçek din ahlakı ile bağdaşmayan bir aşırılıktır. Bu gerçeğin delilleri ile gözler önüne serilmesi, sözde din adına ortaya çıktığını öne süren radikallerin fikren yenilmesi için önemlidir. Her üç İlahi dinin mensuplarının da sabırlı, şefkatli, yumuşak huylu, güzel sözlü, nezaketli ve saygılı olmakla yükümlü oldukları insanlara anlatılmalıdır. Rabbimiz'in zulüm ve saldırganlığı tüm inananlara haram kıldığı, masum insanlara zarar veren her türlü hareketin Allah Katında yasak olduğu delilleri ile anlatılmalı, bu yola uyan insanların büyük bir yanlışın içinde oldukları ken-

KATEDRALDE Kuran okundu

Washington'daki Ulusal Katedral'de teröre kurban gidenler için düzenlenen ayinde İslam Cemaati Başkanı Kuran'dan ayetler okudu

Sabah Gazetesi, 15 Eylül 2001

Bazı çevreler, 11 Eylül saldırılarını tüm Müslümanlar ile bağdaştırmaya çalıştılar. Oysa İslam ahlakı şiddeti ve saldırganlığı kesin olarak yasaklamıştır. Olayların ardından, Washington'da cami ziyaretinde bulunan George Bush da İslam'ın barış dini olduğunu vurgulamış ve Amerikan halkına yanlış bilgilendirmelere karşı dikkatli olmalarını öğütlemiştir. Olayda hayatını kaybedenler için Müslümanlar ve Hıristiyanlar birarada dua etmişlerdir.

dilerine gösterilmelidir. Bu çalışma sayesinde, sözde din adına ortaya çıkan ancak hoşgörüsüz ve şiddet yanlısı olan insanların doğruyu söylemedikleri, sapkın bir yola uydukları toplum tarafından hemen fark edilecek, bu kimselerin kendilerine taraftar bulmaları mümkün olmayacaktır.

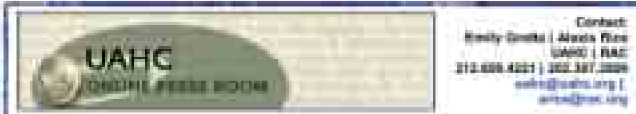
• Tarafların birbirleri hakkında kulaktan dolma, gerçekten uzak bilgilere dayanarak kanaat geliştirmeleri ciddi sıkıntılara neden olmakta, bu durumdan kaynaklanan ön yargılar toplumlararası diyaloğun önünde bir engel oluşturmaktadır. Her üç İlahi dinin mensuplarının birbirlerinin inançlarını, geleneklerini, ibadetlerini daha yakından tanıyabilecekleri ortamların hazırlanması, karşılıklı iyi ilişkilerin kurulmasında önemli bir adım olacaktır. Karşılıklı eğitim ve kültür programları ile bu ortam kolaylıkla hazırlanabilir. Farklı inanışlara mensup insanlar birbirlerini tanıdıkça, ne kadar çok ortak yöne sahip olduklarını görecekler, bu ortak yönler üzerinde uzlaşma imkanı elde edeceklerdir. Hem Müslümanlar hem de Yahudi ve Hıristiyanlar, Allah'ın kutsal kitaplarda kendilerine emrettiği ahlak doğrultusunda, dünya görüşlerini birbirlerine anlatmalı, böylece bilgi eksikliğinden kaynaklanabilecek yanlış anlaşılmalara ve aşırılıklara engel olmalıdırlar.

• Söz konusu kültürel çalışmaların başarıya ulaşabilmesinde medyanın üstleneceği rol büyük önem taşımaktadır. Toplumlararası diyalog için gerekli zemin oluşturulmasında medya söz konusu kültürel faaliyetlere destek vermelidir. Ayırımcılığı ve şiddeti kışkırtan, provokasyona açık yayınlar yapmaktan kaçınılmalı, itidali, hoşgörüyü ve toleransı teşvik eden yayınlar artırılmalıdır. Özellikle Batı basınının bu konudaki itinalı yayınları, son dönemlerde bazı

çevrelerde Müslümanlara karşı yönelen ön yargıların ortadan kaldırılmasında önemli bir aşama olacaktır. İslam dünyasındaki medya kuruluşları ise, diğer dinlere ve medeniyetlere karşı nefret körükleyen yayınlardan ve şiddeti teşvik edebilecek yorumlardan itinayla kaçınmalı, İslam dünyasının kültürel ve manevi eğitimine ağırlık vermelidir.

• Tüm bu çalışmalarda en önemli sorumluluk ise toplumların din adamlarına ve kanaat önderlerine düşmektedir. Üç İlahi dinin de din adamları, birtakım hurafeleri ve batıl inanışları din ahlakının bir parçasıymış gibi gösterenlere karşı dikkatli olmalıdırlar. Her türlü aşırılığın din ahlakına zıt olduğu, Allah'ın inananlara dengeli ve yumuşak huylu olmalarını emrettiği konusunda toplumlarını bilinçlendirmelidirler. Toplumların aşırılıktan korunması için kanaat önderleri de bu bilinçlendirme hareketine destek vermeli, ılımlı bir anlayışın hakim olması için gerekli zemini hazırlamalıdırlar.

Üç İlahi dinin mensuplarının el birliği ile yürütecekleri bu ve benzeri çalışmalar, radikalizme zemin hazırlayan koşulların ortadan kaldırılmasına aracı olacaktır. İnananlar, bir tarafın diğerini yok saydığı, inançlarını ve kutsal değerlerini tamamen göz ardı ettiği, sadece kendisini haklı gören bir anlayıştan sakınmalıdırlar. Kuran'da Bakara Suresi'nin 113. ayetinde Yahudilerin, Hıristiyanları **"bir temel üzerine olmamakla"**, Hıristiyanların da Yahudileri aynı şekilde **"birşey üzere olmamakla"** itham ettikleri bildirilmektedir. Oysa kimin doğru yol üzerinde olduğunu en iyi bilen Allah'tır. Bu nedenle samimi olarak iman edenler, birbirlerine karşı çeşitli ithamlarda bulunmak yerine, kendilerini Allah'a daha çok ya-

Contact:

Reform Jewish Leaders "Outraged" At Reports Of Attacks Against Arab Americans And Muslim Americans

"We must not allow this attack on America to divide Americans."

by Rabbi Eric H. Yoffie and Rabbi David Saperstein

TECHNOLOGY

Building a better future together

GLOBAL DEMOCRACY

A bridge over water cooperation

Solda Haham Eric Yoffie tarafından yazılan ve 11 Eylül sonrasında Amerika'da bazı radikal kişiler tarafından Müslümanlara düzenlenen saldırıların kınandığı yazı görülmektedir. Unutmamak gerekir ki, radikalizmin her türlüsü ancak gerçek din ahlakının anlatılması ve yayılması ile ortadan kaldırılabilir.

Günümüzde en çok sorun yaşanan topraklardan biri de Filistin'dir. Ancak özellikle son dönemlerde, Siyonizme karşı çıkan vicdan ve sağduyu sahibi Yahudiler ile Müslümanlar arasında diyalog ve iş birlikleri artmaktadır. "Building A Better Future Together" (Beraber Daha İyi Bir Gelecek İnşa Etmek) başlıklı haberde, teknoloji alanında Yahudi ve Müslümanların ortak girişimiyle yapılan çalışmalar anlatılmaktadır. "Bridge Over Water" (Su Üzerinden Köprü Kurmak) başlıklı yazıda ise, Filistin topraklarındaki su sorununun çözümü için Müslüman ve Yahudilerin ortak bazı projeler geliştirdikleri anlatılmaktadır. Gerçek din ahlakının yaşandığı ortamlarda ise bu tarz iş birliklerinin sayısı daha artıralacak ve refah, huzur ve güvenlik, Allah'ın izniyle, kalıcı olacaktır.

BBC NEWS

Cleric condemns suicide attacks

BBC'nin internet sitesinde yer alan "Din Adamı İntihar Saldırılarını Kınıyor" başlıklı haberde Şeyh Muhammed Tantavi'nin İslam ahlakının bu tarz saldırılarla hiçbir şekilde bağdaşmadığı yönündeki açıklamaları yer almaktadır.

"Islam Does Not Permit Aggression Against Innocent People"
says Sheikh Yusuf Al-Qaradawi

Yanda çağdaş İslam alimlerinden Yusuf Qardawi'nin "İslam Masum İnsanlara Karşı Şiddeti Asla Tasvip Etmez" açıklaması görülmektedir.

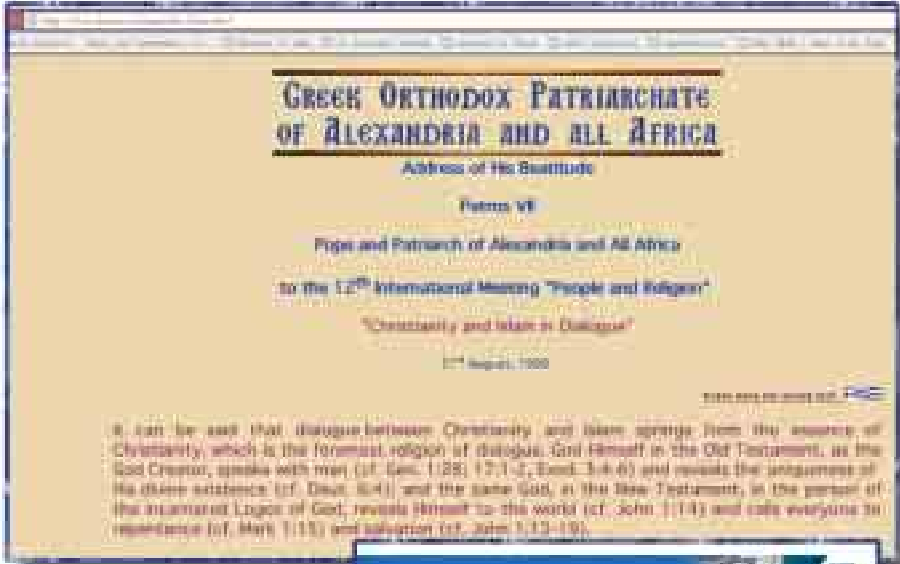
Radikalizmin ve şiddetin İslam'da hiçbir şekilde yerinin olmadığı gerçeği, çağdaş İslam alimleri tarafından da sık sık vurgulanmaktadır. Bu alimlerin başında ünlü el-Ezher Üniversitesi'nin Başimamı Şeyh Muhammed Tantavi gelmektedir. Görüşlerine tüm İslam dünyasında büyük saygı gösterilen Tantavi, İsrail'de sivillere karşı düzenlenen intihar saldırılarını eleştirdiği bir konuşmasında şöyle demektedir:

> … Masum kadınlara ve çocuklara saldırmayı meşru gibi gösteren kişilerin bu söylediklerine tamamen karşıyım. Bu asla kabul edilemez bir açıklamadır. Ve kesinlikle Peygamberimizin tavsiyeleri ile çelişmektedir. Masum insanlara karşı şiddet uygulamak, İslamiyette kesinlikle yasaktır.

Benzer görüşleri dile getiren din adamlarından birisi de, Suudi Arabistan Müftüsü Abdulaziz bin Abdullah al Sheikh'dir. Abdülaziz bin Abdullah, intihar saldırılarına dikkat çekerek "bu bir tür intihardır ve dolayısıyla yasaklanmıştır" sözleri ile saldırganlığın her türlüsünün İslamiyet'e uygun olmadığını ifade etmiştir.

Londra Müslüman Koleji'nin Dekanı Dr. Zeki Badawi de radikalizm ve şiddetin İslam ahlakına uygun olmadığını bildiren alimlerdendir:

Şahsen ben, bu kişilerin İslamiyet'i kavrayışlarında yanlışlık olduğunu düşünüyorum, sivillere saldıranların büyük bir suç işlediklerine, çünkü bunun İslamiyet'te yasak olduğuna inanıyorum.

GREEK ORTHODOX PATRIARCHATE OF ALEXANDRIA AND ALL AFRICA

Address of His Beatitude

Petros VII

Pope and Patriarch of Alexandria and All Africa

to the 12th International Meeting "People and Religion"

"Christianity and Islam in Dialogue"

It can be said that dialogue between Christianity and Islam springs from the essence of Christianity, which is the foremost religion of dialogue. God Himself in the Old Testament, as the God Creator, speaks with man (cf. Gen. 1:28; 17:1-2, Exod. 3:4-6) and reveals the uniqueness of His divine existence (cf. Deut. 6:4); and the same God, in the New Testament, in the person of the incarnated Logos of God, reveals Himself to the world (cf. John 1:14) and calls everyone to repentance (cf. Mark 1:15) and salvation (cf. John 1:13-19).

The First Alexandria Declaration of the Religious Leaders of the Holy Land

Alexandria, January 21, 2002

The first Middle East Interfaith Summit with the participation of the leaders of the three monotheistic faiths, held in Alexandria, Egypt, issued the following statement:

In the name of God who is Almighty, Merciful and Compassionate, we, who have gathered as religious leaders from the Muslim, Christian and Jewish communities, pray for true peace in Jerusalem and the Holy Land, and declare our commitment to ending the violence and bloodshed that denies the right of life and dignity.

According to our faith traditions, killing innocents in the name of God is a desecration of His Holy Name, and defames religion in the world. The violence in the Holy Land is an evil which must be opposed by all people of good faith. We seek to live together as neighbors respecting the integrity of each other's historical and religious inheritance. We call upon all to oppose incitement, hatred and misrepresentation of the other.

1. The Holy Land is holy to all three of our faiths. Therefore, followers of the divine religions must respect its sanctity, and bloodshed must not be allowed to pollute it. The sanctity and integrity of the holy places must be preserved, and freedom of religious worship must be ensured for all.

Radikalizmi engellemenin önemli yollarından biri de, üç dinin mensuplarının ittifakı ile gerçekleştirilecek diyalog çalışmalarıdır. Bu çalışmalardan biri, İskenderiye Patrikliği tarafından yürütülen geleneksel "İskenderiye Toplantıları"dır. Yukarıda İskenderiye Patriği'nin Müslüman-Hıristiyan diyaloğu üzerine yaptığı konuşmanın metni görülmektedir. Yanda ise, 2002 yılındaki toplantının deklarasyonu yer almaktadır.

kınlaştıracak yollar aramalı, samimiyetlerini artırmaya gayret etmeli, Allah'ın rızasını ve rahmetini kazanmak için çaba göstermelidirler. Bunun aksini yapanların yanlış bir tutum içinde bulundukları ayette şu şekilde açıklanmaktadır:

Yahudiler dediler ki: "Hıristiyanlar bir şey (herhangi bir temel) üzere değillerdir"; Hıristiyanlar da: "Yahudiler bir şey üzere değillerdir" dediler. Oysa onlar, Kitab'ı okuyorlar. Bilmeyenler (bilgisizler) de, onların söylediklerinin benzerini söylemişlerdi. Artık Allah, kıyamet günü anlaşmazlığa düştükleri şeyde aralarında hüküm verecektir. (Bakara Suresi, 113)

Unutmamak gerekir ki, hem İslam hem de Hıristiyan ve Yahudi alemi içinde yer alan radikallerin verdiği zararın giderilmesi, itidalli, barışsever, medeni ve samimi dindar insanların ittifakı ile mümkündür. Böylece savaşı ve çatışmayı tek çözüm gibi sunan, güvenliğin ancak şiddet kullanımı ve güç gösterisiyle sağlanacağı yanılgısına kapılmış olanların telkinleri etkisizleştirilecek, daha çok kan ve gözyaşı akmasına ve daha çok maddi kayba neden olacak girişimler engellenecektir.

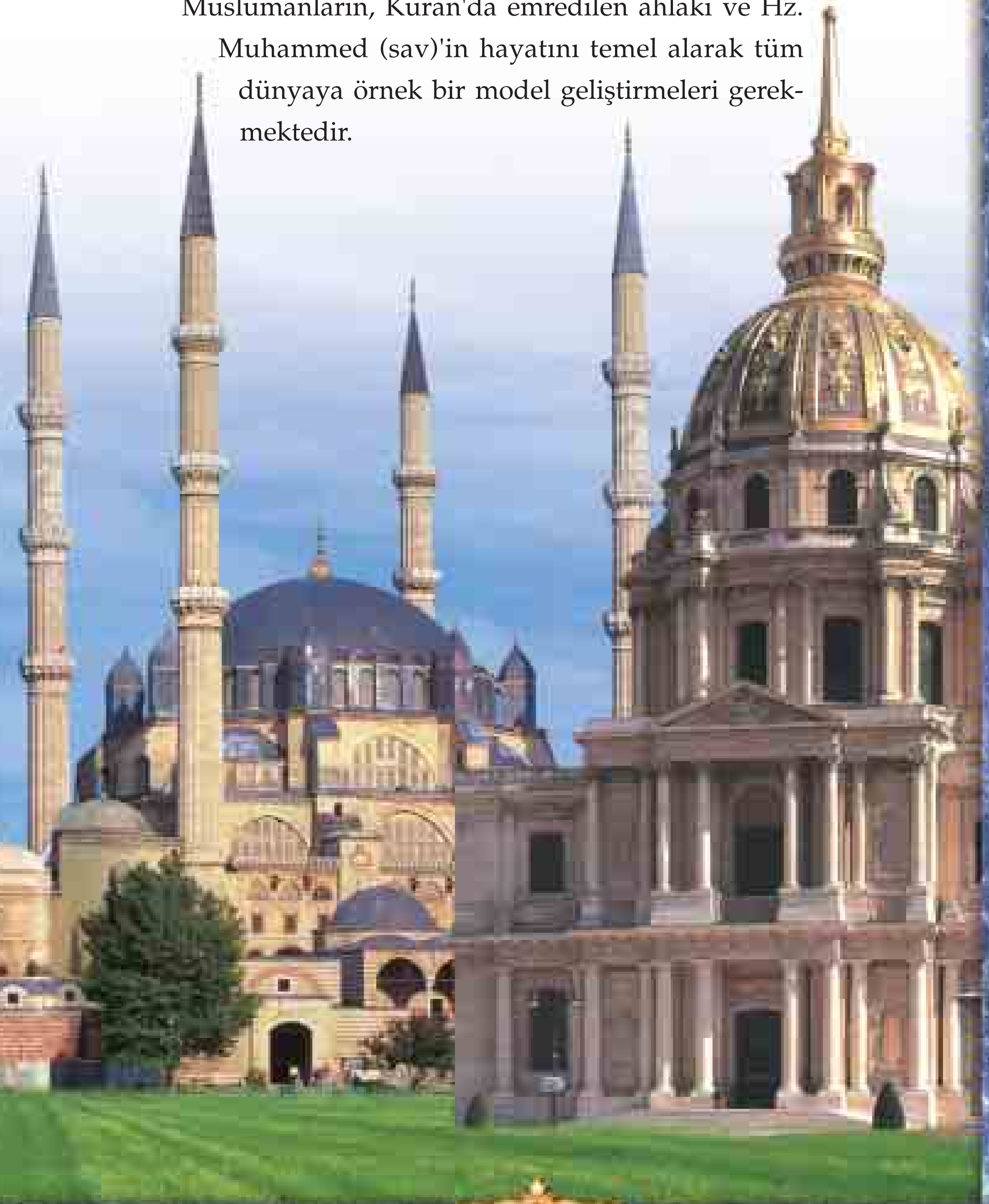
Radikalizmi engellemenin bir diğer önemli yolu da, hiç kuşkusuz, aşırılığı teşvik eden akımların ve ideolojilerin yanılgılarını ortaya koymaktır. Kitabın ilerleyen sayfalarında Hıristiyan ve Yahudi dünyası içindeki radikal hareketlerin yanılgılarını inceleyeceğiz. Ancak bundan önce İslam dünyasının da radikalizme karşı son derece dikkatli olması gerektiğini bir kez daha hatırlatmak gerekir.

Kuran Ahlakı İnananları Her Türlü Aşırılıktan Sakındırır

Önceki bölümde de incelediğimiz üzere, başta Peygamber Efendimiz (sav)'in dönemi olmak üzere, tarih boyunca İslam toplumları, gayrimüslimlere karşı iyilik ve hoşgörünün merkezi olmuşlardır. Geçtiğimiz 1400 yılın tarihi, diğer ülkelerde zulüm gören Hıristiyanların ve Yahudilerin, Müslümanların korumasına ve merhametine sığınmalarının örnekleri ile doludur. Bu gerçekleri göz önünde bulun-

durarak, barışa en çok ihtiyaç duyulan bu dönemde Müslümanların, Kuran'da emredilen ahlakı ve Hz. Muhammed (sav)'in hayatını temel alarak tüm dünyaya örnek bir model geliştirmeleri gerekmektedir.

Radikalizm olarak tanımlanan üslup, Allah'ın müminlere emrettiği üslupla hiçbir şekilde uyuşmaz. Allah Kuran'da müminleri tarif ederken; yumuşak sözlü, kavga ve çatışmadan kaçınan, en aleyhte gözüken insanlara karşı dahi ılımlı ve dostça yaklaşan, tevazulu, sabırlı, merhametli, sevecen bir karakter tarif etmektedir. Kuran ayetlerine bakıldığında, ılımlı, yumuşak, hoşgörülü bir üslubun tüm peygamberlerin ortak özelliği olduğu görülmektedir. Allah Hz. İbrahim'i **"... doğrusu İbrahim, çok içli, yumuşak huyluydu"** (Tevbe Suresi, 114) şeklinde tarif etmektedir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in ahlakını tarif eden bir ayet ise şöyledir:

> **Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar çevrenden dağılır giderlerdi... (Ali İmran Suresi, 159)**

Müslümanlar, sadece din ahlakını anlatmakla sorumlu olduklarına, insanların üzerinde hiçbir şekilde zorba ve zorlayıcı olmadıklarına, en zalim inkarcılara karşı bile "yumuşak söz" söylemekle sorumlu tutulduklarına göre, "radikal" de

olamazlar. Çünkü radikalizm, saydığımız tüm bu özelliklerin aksini savunmakta ve uygulamaktadır.

Radikalizm, İslam dışı bir fikir akımı ve siyasi tutumdur. Nitekim "radikalizm" olarak tarif edilen sosyal olgular incelendiğinde, bunların aslında komünistler tarafından kullanılan yöntem ve söylemlerin bir derlemesi olduğu veya gerçekte İslam'da hiç bir yeri olmayan "öfkeli soy koruyuculuğu"nun (Fetih Suresi, 26) bir ifadesi olarak ortaya çıktığı görülecektir. Bu ideolojilerin ortak yönlerinden biri olan ve radikalizme zemin hazırlayan duygusal şiddet, Allah'ın Kuran'da bildirdiği emirlere tamamen aykırıdır. Kuran'da Müslümanlar öfkelendikleri zaman bunu yenen, akılcı, itidalli ve ılımlı insanlar olarak tarif edilmektedir. Her zaman uzlaşmayı, çatışmaları karşılıklı hoşgörü çerçevesinde çözüme kavuşturmayı ve olayların olumlu yönlerini görmeyi tercih ederler. Karşılaştıkları her olayda, barışçıl ve sakinleştirici bir tavır gösterirler. Bir ayette Müslümanların bu özellikleri şöyle bildirilir:

Onlar, bollukta da, darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlardan bağışlama ile geçenlerdir. Allah, iyilik yapanları sever. (Al-i İmran Suresi, 134)

Müslümanlar kendileriyle aynı düşünce ve inanca sahip olmayan kişilerle konuşurken ve onlara İslam ahlakını anlatırken de son derece nezaketli ve saygılı bir üslup kullanmalıdırlar. Amaçları hiçbir zaman karşılarındaki insanı zorlamak değildir. Müslümanların sorumluluğu Allah'ın Kuran'da bildirdiği ahlakı en güzel şekliyle insanlara anlatmak ve seçimi karşılarındaki insanın vicdanına bırakmaktır. Allah, aşağıdaki ayette, bir Müslümanın diğer insanlara karşı kullanacağı üslubun nasıl olması gerektiğini açıkça bildirmektedir:

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel bir biçimde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin yolundan sapanı bilendir ve hidayete ereni de bilendir. (Nahl Suresi, 125)

Bu konuda bize yol gösteren örneklerden bir diğeri de, Allah'ın Hz. Musa'ya ve Hz. Harun'a Firavun'a gitmelerini söylerken bildirdiği "yumuşak söz söyleyin" emridir:

İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunuyor. Ona yumuşak söz söyleyin, umulur ki öğüt alıp-düşünür veya içi titrer-korkar. (Taha Suresi, 43-44)

Firavun kendi devrinin zulüm ve inkarda en ileri gitmiş inkarcısıdır. Allah'ı inkar edip kendini putlaştırmış, dahası iman edenlere (devrin İsrailoğulları'na) korkunç zulümler ve katliamlar uygulamış bir despottur. Buna rağmen, ona giderken dahi Allah peygamberlerine "ona yumuşak söz söyleyin" buyurmaktadır. Dikkat edilirse Allah'ın bildirdiği yöntem,

Sen af (veya kolaylık) yolunu benimse, (İslam'a) uygun olanı (örfü) emret ve cahillerden yüz çevir. (Araf Suresi, 199)

ılımlı bir üslupla diyalog kurmaktır. İğneleyici sözler, öfkeli sloganlar, heyecanlı protesto gösterileri ile çatışmak, Allah'ın emrettiği ahlaka ve tebliğ üslubuna uygun değildir.

Dolayısıyla tüm Müslümanların, Kuran ahlakının ruhuna ve özüne aykırı olan her türlü sert, öfkeli, çatışmacı üsluptan tamamen uzak durması, bunun yerine Allah'ın Kuran'da tarif ettiği ılımlı, hoşgörülü, sakin ve akılcı üslubu özümsemesi gerekir. Müslümanlar; olgunlukları, hoşgörüleri, insancıllıkları, itidal, tevazu ve sükunetleri ile tüm dünyaya örnek olmalı, insanları kendilerine ve dolayısıyla İslam ahlakına hayran bırakmalıdırlar. Sadece bu alanlarda değil, bilim, kültür, sanat, estetik ve toplumsal düzen gibi alanlarda da büyük atılımlar ve güzel eserlerle hem İslam'ı en güzel şekliyle yaşamalı hem de dünyaya temsil etmelidirler.

Radikal Hıristiyanların Yanılgıları

Çağımızda Hıristiyan dünyasının büyük çoğunluğunun diğer dinlerin mensuplarına karşı İncil'de yer alan hoşgörü, sevgi ve saygı prensipleriyle yaklaşması son derece önemli bir gelişmedir. Özellikle, 20. yüzyılın ikinci yarısında bu yönde çok olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Bu tarihlerde, Hıristiyan dünyasında, diğer dinlerin tamamıyla yanlış ve asılsız oldukları yönündeki görüş büyük ölçüde terk edilmiş, diğer dinlere bağlı insanların günahkar olarak değerlendirilmemesi görüşü hakim olmuştur. Hıristiyan yazarlar, araştırmacılar ve din adamları bu fikri yaygın olarak dile getirmişlerdir. Hı-

ristiyanlığı temsil eden kuruluşlar dünyanın içinde bulunduğu sorunlara karşı diğer dinlerle diyalog kurma ve iş birliği yapma kararı almışlardır. Bir zamanlar daha etkin olan tutucu anlayış, yerini hoşgörü ve toleransa bırakmıştır.

Buna rağmen, Hıristiyan dünyasında halen –nadir de olsa- farklı inançlara mensup kişilere karşı hoşgörüsüz ve hatta saldırgan yaklaşımlara rastlanabilmektedir. Kimi dini liderler, diğer dinlerle ilgili doğruluk payı olmayan açıklamalarda bulunmakta, bu dinlere inanan kişilerin günahkar ve suçlu olduklarını öne sürmektedirler. Özellikle zaman zaman Müslümanlara yönelik olarak gündeme gelen bazı haksız ve dayanaksız iddialar, İslam dünyasında da rahatsızlık meydana getirmektedir. Ortaçağ'daki Haçlı zihniyetini koruyarak Müslümanlara karşı saldırgan yorumlar yapan bazı Hıristiyan liderler, Eski Ahit'e bir takım anlamlar yükleyerek yakın gelecekte Müslümanlar ile Batı dünyası arasında bir savaş yaşanacağını, daha da kötüsü, yaşanması gerektiğini savunmaktadırlar. Geçmişte yaşamış olan toplumların hayatlarından bölümlerin anlatıldığı Eski Ahit'te, o dönemlerde yaşanan savaşlar ve bu savaşların neticeleri de anlatılmaktadır. Ancak bu açıklamaların büyük çoğunluğu o döneme aittir, o toplumların yaşadığı olaylara yöneliktir. Dolayısıyla Eski Ahit'te yer alan birtakım anlatımlar, o dönemin koşulları göz önünde bulundurularak değerlendirilmeli, bu anlatımlardan günümüze yönelik savaşı ve çatışmayı destekleyen çıkarımlar yapmaktan kaçınılmalıdır.

Radikal Hıristiyanların en önemli yanılgılarından bir diğeri ise yaşanması gerektiğini düşündükleri bu savaşı, yani

"Armagedon"u, Mesih'in gelişinden önce gerçekleşmesi gereken bir olay olarak değerlendirmeleridir. Oysa bu çarpık anlayış Hz. İsa'nın Hıristiyanlara öğretmiş olduğu ahlaka tamamen terstir. İncil'e bakıldığında Hz. İsa'nın insanlara hep sevgi, barış ve dostluk tavsiye ettiği açıkça görülür.

Ayrıca Hıristiyanlar bilmelidirler ki, Hz. İsa Mesih'in ikinci kez yeryüzüne gelişini yalnız Hıristiyanlar değil, Müslümanlar da büyük bir heyecanla beklemektedir. Çünkü bu mucizeye Kuran'da işaret edilmekte ve Hz. Muhammed (sav)'in hadislerinde de açık olarak bildirilmektedir. Dolayısıyla hem Hıristiyanlar hem de Müslümanlar bu büyük mucize için ortak bir bekleyiş ve hazırlık içinde olmalıdırlar. Yapılması gereken en önemli hazırlık ise Allah'ın razı olacağı bir ahlak içinde olmaya çaba göstermektir. Unutmamak gerekir ki, Hz. İsa'nın gelişiyle birlikte, Allah'ı inkar eden felsefeler ve putperest inançlar fikren yenilgiye uğrayacak, ırkçılık, faşizm gibi ideolojiler silinecek, böylece dünya savaşlardan, çatışmalardan, etnik düşmanlıklardan, zulüm ve haksızlıklardan kurtulacak, insanlık barış, mutluluk ve huzur içinde bir dönem yaşayacaktır. Dolayısıyla samimi olarak Hz. İsa'nın gelişine hazırlanan dindarların, böyle bir ortamın alt yapısını oluşturacak çalışmalarda bulunmaları, her türlü çatışmayı engellemek için gayret etmeleri, ayrılıkları, tartışmaları ve husumetleri bir kenara bırakmaları gerekmektedir.

İki toplum arasında anlayışa ve saygıya dayalı bir ilişki kurulmasını engellemeyi amaçlayan açıklamalar ve yaklaşımlar, hiç şüphesiz en iyi şekilde Hıristiyanlar tarafından etkisizleştirilebilir. Söz konusu kişilerin yanılgılarının, sağdu-

Haçlılar'ı Mescid-i Aksa'yı tahrip ederken gösteren bir resim.

yulu Hıristiyanlar tarafından kendilerine ve topluma gösterilmesi gerekmektedir. Dünyayı büyük bir savaş alanına çevirmeyi hedefleyen, diğer medeniyetlerin varlığına tahammül gösteremeyen kişilerin bakış açıları, sevgiyi ve barışı emreden Hıristiyanlık öğretilerine terstir. İncil'de yer alan hükümler dindar Hıristiyanların tüm insanlara iyilik yapmalarını, düşmanlarını bile sevmelerini, kendilerinden nefret edenlere dahi iyilik yapmalarını gerektirmektedir. Başta Müslümanlara karşı olmak üzere diğer dinlerin mensuplarına karşı geliştirilen ön yargılı ve öfkeli bir bakış açısı, Hıristiyan öğretisinin yanlış yorumlanmasından ve bazı din dışı ideolojilerin etkisinden kaynaklanmaktadır. Ilımlı Hıristiyanlar, radikallerin öne sürdükleri iddiaların, barış ve sevgiyi savunan Hıristiyan öğretileri ile çeliştiğini ortaya koymalıdırlar. Bu yönde yapılacak girişimler, radikallerin telkinlerinin yeterince bilgi sahibi olmayan kitleleri etki altına almasını engelleyecektir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, radikalizm cehaletten faydalanmaktadır. Bu cehaletin neden olabileceği tehlikeleri ortadan kaldırmak ise, Hıristiyan ahlakının bir gereğidir. Hıristiyanların bu sorumluluğu İncil'de şöyle ifade edilmektedir:

> Fakat Allah'ın kulları gibi iyilik işleyerek, akılsız adamların cehaletini susturun. Bütün insanlara hürmet edin. Kardeşliği sevin. Allah'tan korkun... (Petrus'un Birinci Mektubu, Bap 2, 15-17)

İçinde bulunulan mevcut koşullar, vicdan sahibi tüm Hıristiyanların bu sorumluluğu tam olarak üstlenmeleri gerektiğini göstermektedir. Unutmamak gerekir ki, radikallerin talep ettiği gibi çatışma ve savaş yaşanması her iki tarafa da büyük kayıplar, acı ve gözyaşı getirecektir. Samimi olarak iman

Nativite Kilisesi

edenlerin ittifakı ile bu kötü ihtimal tamamen ortadan kaldırılabilecekken, gerekli adımları atmaktan çekinmek son derece yanlıştır. Radikaller tarafından tırmandırılmaya çalışılan gerilim, sağduyu sahibi Hıristiyanların ve Müslümanların gayretiyle engellenebilir. Ön yargıların ortadan kaldırılıp inananlar arasında ittifak sağlanması, dindar insanların dünya barışının tesis edilmesinde öncü rol oynamalarına aracı olacak, böylece hem Hıristiyanlar hem de Müslümanlar, Allah'ın bizlere emrettiği ahlakın gereği olarak, yeryüzüne barış ve esenlik getireceklerdir.

Radikal Yahudilerin Yanılgıları

25 Şubat 1994 günü, Batı Şeria'daki El-Halil (Hebron) kentinde bulunan Hz. İbrahim Camisi'nde ibadet eden Müslümanlara yönelik büyük bir saldırı gerçekleştirildi. Meir Kahane'nin izinden gittiğini söyleyen ve radikal bir Yahudi örgütüne üye olan Yahudi yerleşimci Baruch Goldstein, İsrail askerlerinin koruması altındaki camiye elindeki M-16 silahıyla birlikte sabah namazı sırasında girdi. Caminin orta yerine kadar yürüdü ve defalarca şarjör değiştirerek namaz kılan 500'e yakın Müslümanı taradı. 67 Müslüman olay yerinde şehit oldu, 300'ü yaralandı. İsrail yönetimi, eylemin bireysel bir çılgınlık olduğunu ilan etti. Ancak Goldstein'in, elindeki M-16'yla, camiyi koruyan İsrailli askerlerin arasından geçerek içeri girmesi ve defalarca şarjör değiştirecek kadar uzun bir süre cemaati taraması, durumun pek öyle olmadığını gösteri-

Massacre in a Mosque

Mideast: On the West Bank, an American-born Israeli settler kills dozens of Palestinians, erecting another bloody obstacle to peace

Hz. İbrahim Camisi'ne yapılan acımasız saldırı *Newsweek* dergisinde "Camide katliam" başlığı ile verilmişti.

Newsweek, 7 Mart 1994

Hz. İbrahim Camisi'nde sabah namazı kılan Müslümanların üzerine ateş açan radikal Yahudi yerleşimci Baruch Goldstein, 67 Müslümanı katletti. Yaklaşık 300 kişi yaralandı. Goldstein, radikal Yahudi örgütü Kach'a üyeydi.

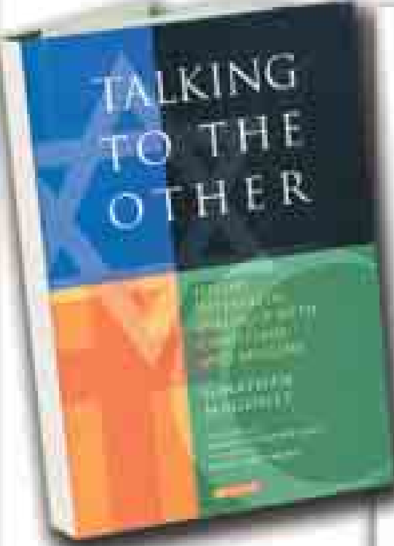
Time, 7 Mart 1994

yordu. İsrail askerleri, en azından pasif destek vermişlerdi.

Aslında bu olay, İsrailli radikal grupların gerçekleştirdiği pek çok eylemden biriydi. Aynı gruplar, Süleyman Tapınağı'nı yeniden inşa edebilmek için, 1980'li yıllarda Kudüs'teki Müslüman mabedlerini (Mescid-i Aksa ve Kubbet-üs Sahra) de havaya uçurmayı denemişlerdi. Ellerinde sürekli taşıdıkları silahlarla Filistinlilere kanlı saldırılar düzenleyen radikal Yahudi yerleşimciler de bu grupların üyeleriydiler.

Bu grupların en radikal olanı ise, El-Halil katliamını gerçekleştiren Goldstein'in de bağlı olduğu Kahane fraksiyonuydu. Haham Meir Kahane'nin kurduğu bu hareket, hem İsrail hem de Amerika'da örgütlendi. İsrail'de "Kach", Amerika'da ise "Jewish Defence League" adı altında faaliyet gösteren örgüt, Meir Kahane'nin fanatik doktrinlerine tamamen bağlıydı. Kahane'nin düşünceleri arasında; Yahudilerin tüm ırklardan üstün olduğu ve diğer ırkların ("goyim") bir tür hayvan statüsü taşıdıkları; işgal altındaki topraklardaki tüm Arapların "etnik temizliğe" tabi tutulması gerektiği gibi fanatik fikirler vardı. Örgütün mantığı, "en iyi Arap, ölü Arap'tır" şeklinde ifade ediliyordu. Kahane'nin 1990'da New York'ta bir suikast sonucu öldürülmesinin ardından örgüt dağılmadı ve "Kahane Chai" (Kahane Yaşıyor) gibi isimlerle özellikle İsrail'de yeniden örgütlendi. El-Halil'in ve daha pek çok katliamın sorumluları, söz konusu Kahane takipçileriydi.

El-Halil katliamının bir başka garip yönü, İsrail toplumundaki bazı kesimlerden büyük bir onay görmesiydi. İsrail'in eleştirel isimlerinden Israel Shahak, bir makalesinde Goldstein'in eyleminin "rahatsız edici" oranda İsrailli tarafın-

16

An Evening of Mourning for the Victims of the Massacre at the Hebron Mosque

SUNDAY 6 MARCH 1994, WEST LONDON SYNAGOGUE

Radikal Yahudilerin eylemleri, Yahudi toplumu içindeki vicdan ve sağduyu sahibi kimseler tarafından da şiddetle kınanmaktadır. Bunlardan biri de dinler arası diyalog ve hoşgörü için önemli çalışmalar yürüten Yahudi din adamlarından Jonathan Magonet'dir. Magonet'in, *Talking to Other* (Diğeriyle Konuşmak) adlı kitabında, her üç dinin mensuplarının ortak değerlerine dikkat çekilmektedir. Kitapta Londra Sinagogu'nda 1994 yılında, Hz. İbrahim Camisi'nde katledilen Müslümanlar için yapılan özel toplantıyla ilgili bilgi de yer almaktadır. Yahudiler tarafından düzenlenen bu toplantıya çok sayıda Yahudi ve Müslüman katılmıştır. Toplantı sırasında Kuran'dan ayetler ve Yahudi kutsal metinlerinden pasajlar okunmuş, toplantıya katılan Yahudi ve Müslümanlar şehit olanlar için birarada dua etmişlerdir. "Hz. İbrahim Camisi Katliamı Kurbanları için Dua Akşamı" başlıklı yazıda bu organizasyon detaylı olarak anlatılmaktadır.

Haham Meir Kahane. Radikal Siyonist Kach örgütünün kurucusu. İsrail'de Kach adıyla faaliyet gösteren örgüt, Amerika'da "Jewish Defence League" adıyla örgütlenmiştir.

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel bir biçimde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin yolundan sapanı bilendir ve hidayete ereni de bilendir.
(Nahl Suresi, 125)

Kubbet-üs Sahra ve Ağlama Duvarı.

dan desteklendiğine dikkat çekmişti.[16] Buna göre olaydan sonra yapılan bir kamuoyu yoklaması, İsraillilerin %40'ının katliamı desteklediğini ya da en azından "anladığını" gösteriyordu. Gençlerde ise bu oran daha yüksekti; genç İsraillilerin %30'u Goldstein'i desteklediklerini, %35'i ise "anladıklarını" belirtmişlerdi. Shahak, bu desteğin yalnızca El-Halil katliamı ile sınırlı olmadığını, genel olarak Kahane takipçileri tarafından savunulan doktrinlerin ürkütücü bir toplumsal desteğe sahip olduğunu yazıyordu. Araştırmalar, gençlerin % 39'unun Kahane'nin düşüncelerini tamamen paylaştığını gösteriyordu. Kahane'nin ismi söylenmeyip yalnızca görüşleri özetlendiğinde ise, bu destek daha da artarak % 66'ya çıkıyordu. Bu çoğunluk, Arapların işgal altındaki topraklardan göçe zorlanmaları gerektiğine inanıyordu. Shahak'ın söylediği gibi, aralarından Arapları "Amalek" olarak algılayanların sayısı da hayli kabarıktı. Amalek, Eski Ahit'te haklarında kadın-çocuk ayrımı yapmadan katliam emri verilen Arap kabilesiydi. Amalek için şöyle deniyordu:

> "Orduların Rabbi şöyle diyor: Amalek'in İsrail'e yaptığını, Mısır'dan çıktığı zaman yolda ona karşı nasıl durduğunu arayacağım. Şimdi git, Amaleki vur ve onların herşeylerini tamamen yok et ve onları esirgeme ve erkekten kadına, çocuktan emzikte olana, öküzden koyuna, deveden eşeğe kadar hepsini öldür." (I. Samuel, Bap 15, 2-3)

Ve tüm bu olay ve yorumlar, "Yahudi radikalizmi" diyebileceğimiz ciddi bir tehlikenin varlığına işaret etmektedir.

Bu radikalizmin ideolojisini ve acı sonuçlarını daha önceki çeşitli kitaplarımızda incelemiştik. Bu incelemenin özet-

lenmiş bir sonucunu şöyle ifade edebiliriz:

Bugün Yahudi dünyasının bir kısmında, Yahudi olmayan insanlara karşı kin ve nefret telkin eden, özellikle de Filistinlilere karşı olabilecek en sert ve acımasız yöntemlerin kullanılmasını savunan radikal bir eğilim vardır. Bu eğilim İsrail devletinde de önemli bir ağırlığa sahiptir ve İsrail'in yarım yüzyılı aşkın bir süredir Filistinlilere ve diğer Arap komşularına karşı izlediği saldırgan, işgalci, uzlaşmaz tutumun ortaya çıkmasında ve devam etmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Kuşkusuz Kahane grubu ya da Baruch Goldstein gibi militanlar, İsrail Yahudi toplumu içinde (ve tüm dünya Yahudileri arasında) çok küçük bir azınlığı oluşturmaktadırlar. Ama bu azınlığı, onlara kıyasla daha ılımlı olsalar da, fikren besleyen bir radikalizm kültürü vardır ve bu da gerek Ortadoğu gerekse dünya barışı için tehlike olmaya devam etmektedir.

Söz konusu radikal Yahudilerin, sözde dünyayı saran bir "Yahudi komplosu"nun parçası olmadıklarını; Yahudilerin, özellikle de İsrail dışındaki Yahudilerin büyük bölümünün bu eğilime karşı olduklarını ve diğer inançlar ve uluslarla barış içinde yaşamak istediklerini de hemen belirtelim. Çoğu zaman sözde dini açıklamalar da kullanan bu radikal Yahudilere karşı çıkan pek çok Yahudinin de dindar, hatta din adamı olduğunu da hatırlatalım.

Konuyu doğru analiz edebilmek içinse, öncelikle söz konusu Yahudi radikalizminin kaynaklarını analiz etmek gerekir.

Buna baktığımızda, iki temel kaynak olduğunu görürüz:

1) Yahudi geleneği içinde yer alan, özellikle Talmud'daki bazı fanatik hükümlere dayanan, "Yahudi olmayanlara karşı düşmanlık" psikolojisi.

2) 19. yüzyıl sonunda doğan siyasi Siyonizmin, dönemin Sosyal Darwinist, sömürgeci ideolojilerinden aldığı ilham.

Üstteki iki kaynaktan ilki, en kapsamlı olarak Israel Shahak'ın *Jewish History, Jewish Religion* (Yahudi Tarihi, Yahudi Dini) adlı kitabında incelenmiştir. Shahak'ın detaylı olarak gösterdiği gibi, MS 1. yüzyıldan sonra diasporada yaşamaya başlamış olan Yahudi halkı, Hıristiyan topraklarında asırlar boyu baskı ve zulüm görmüş, buna bir tepki olarak da "Yahudi olmayanlara karşı düşmanlık" hissi gelişmiştir. Bu his özellikle Yahudilerin geleneksel kaynaklarından Talmud'a yansımış, Talmud yazarları, çoğu zaman Eski Ahit'teki hükümleri de çarpıtarak veya yanlış yorumlayarak, Yahudi-olmayanlara karşı hile yapılabileceği, zarar verilebileceği gibi hatalı hükümler vermişlerdir. Bu hükümler ve oluşturdukları gelenek, günümüz Yahudi toplumu içindeki bazı unsurların halen Yahudi-olmayanlara karşı büyük bir güvensizlikle ve hatta nefretle bakmasına neden olabilmektedir.

İkinci kaynak ise yukarıda belirttiğimiz gibi siyasi Siyonizm ile ilgilidir. Bu hareket 19. yüzyılın sonunda, Yahudilerin Filistin'de bir ulus-devlet kurması projesi olarak doğmuştur. O dönemde dünya üzerinde hiçbir devletleri olmayan ve içinde yaşadıkları ülkelerin çoğunda da ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören, antisemit baskı ve saldırılara maruz kalan Yahudilerin böylesine bir proje sahibi olmaları elbette meşru bir hak olarak değerlendirilebilir. Ancak Siyonizm, bu meşru

hakkın ötesine geçerek, "Filistin'de bir Yahudi Vatanı kurmak"tan daha ileri gitmiş ve "tüm Filistin'i, üzerinde yaşayan Arapları sürerek ele geçirme" projesine dönüşmüştür. Bu, başta belirttiğimiz gibi Siyonizm'in 19. yüzyıl Avrupası'na egemen olan Sosyal Darwinist, sömürgeci ideolojilerden etkilenmesinin bir sonucudur. 1920'lerde ve 30'larda, buna "Revizyonist Siyonizm" eklenmiştir ki, Nazi Almanyası ve Mussolini İtalyası'ndan ilham alan faşizan bir ideolog olan Vladimir Jabotinsky'nin liderliğini yaptığı bu hareket, Siyonizme faşizan bir unsur katmıştır.

Yahudi radikalizmi, işte bu iki olumsuz geleneğin bir karmasıdır. Bunun tedavi edilmesi içinse, yine iki yönden revizyon gerekmektedir:

1) Yahudi din adamları, Yahudi geleneğindeki fanatik, yabancı düşmanlığını teşvik eden öğretileri temizlemeli, bunun yerine Eski Ahit'in özünde var olan, sevgiye, saygıya, adalete, merhamete dayalı ahlak anlayışını yerleştirmelidirler. Nitekim bu yönde çaba gösteren pek çok Yahudi din adamı vardır. İsrail'in devlet terörünü eleştiren, bunun Yahudiliğin ahlaki prensipleri ile uyuşmadığını vurgulayan hahamlar, umut verici bir mesaj taşımaktadırlar.

2) Siyonizmin siyasi anlamda ılımlılaştırılması sağlanmalıdır. İsrail'in var olma ve topraklarının güvenliğini sağlama hakları kuşkusuz vardır, ama bir milleti yarım asırdır işgal altında yaşatmaya hakkı yoktur. Bu nedenle Yahudi Devleti, 1967'den beri işgal altında tuttuğu tüm topraklardan çekilmeli, Batı Şeria ve Gazze'de egemen bir Filistin devletinin kurulmasını kabul etmeli, dahası bu devletle dostane ve yapı-

cı ilişkiler içine girerek hem Filistinlilerle hem de tüm Arap dünyasıyla barışmalıdır.

Tüm bunların yanında dindar Yahudilerin, Rabbimiz'in Kuran'da da bildirmiş olduğu öğütlere uymaları ve tüm Yahudileri Allah'ın emrettiği güzel ahlaka davet etmeleri büyük önem taşımaktadır.

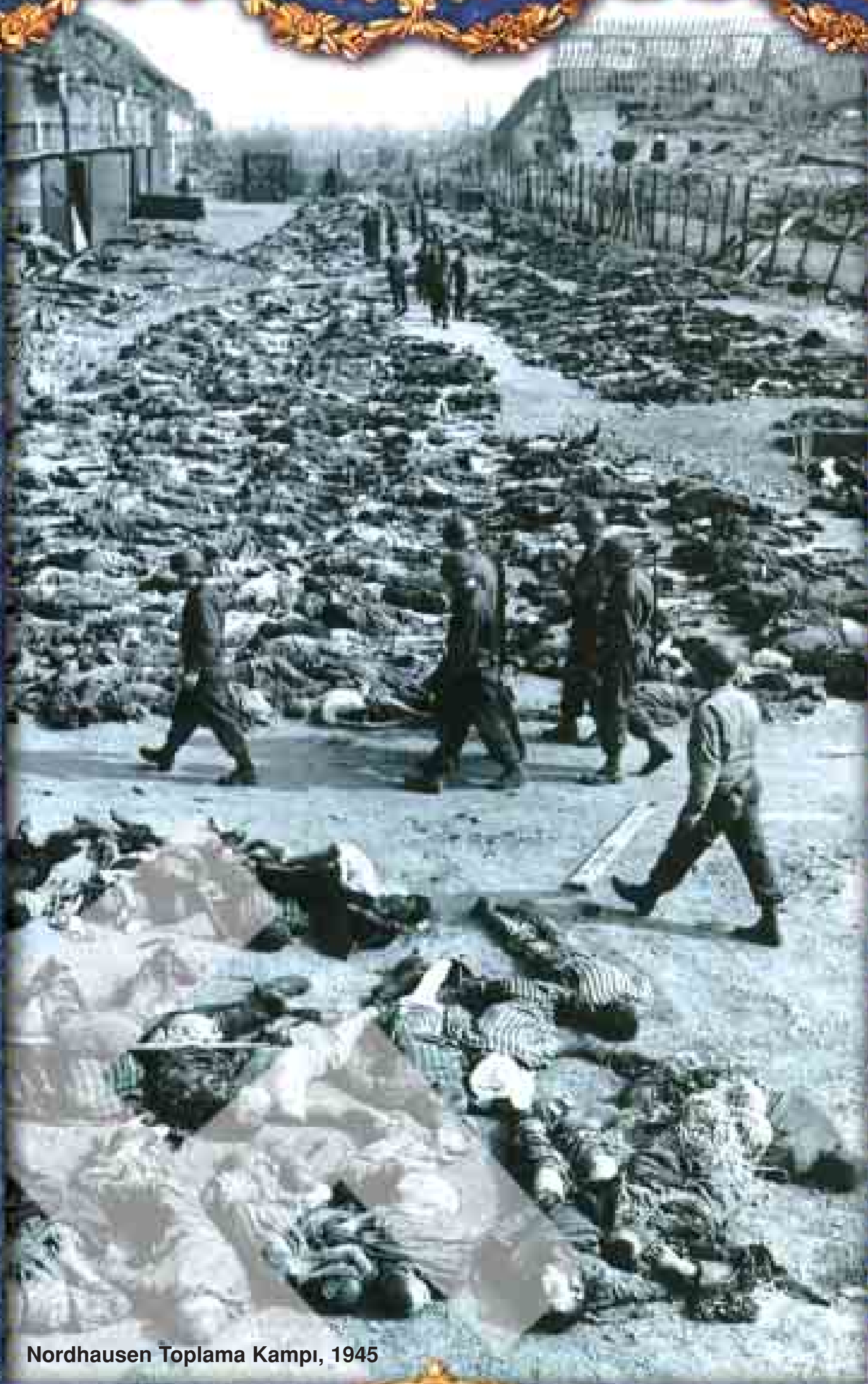
Bunun için öncelikle üzerinde durulması gereken, bazı Yahudilerin öne sürdükleri "seçilmişlik iddiası"ndan vazgeçilmesidir. Kuran'da da Allah'ın bir dönem Yahudilere nimetler verdiği ve yine bir dönem onları diğer milletlere hakim kıldığı anlatılmaktadır. Bu konuyla ilgili Kuran ayetlerinden bazıları şu şekildedir:

Ey İsrailoğulları, size bağışladığım nimetimi ve sizi (bir dönem) alemlere üstün kıldığımı hatırlayın. (Bakara Suresi, 47)

Andolsun, Biz İsrailoğulları'na Kitap, hüküm ve peygamberlik verdik, onları temiz ve güzel şeylerle rızıklandırdık ve onları alemlere üstün kıldık. (Casiye Suresi, 16)

Ancak bu ayetlerde radikal Yahudilerin anladığı anlamda bir 'seçilmişlik' ifade edilmemektedir. Birçok peygamberin bu soydan gelmiş olmasına ve Yahudilerin bir dönem geniş topraklarda hakimiyet kurmuş olmalarına işaret edilmektedir. Ayetlerde yönetimde olmaları nedeniyle 'bir dönem alemlere üstün kılınmaları' anlatılmaktadır. Hz. Davud ve Hz. Süleyman'ın dünya üzerinde kurdukları hakimiyetlerinin daha

İslam dünyasında hiçbir zaman karşılaşılmayan antisemitizm, Avrupa'da II. Dünya Savaşı sırasında milyonlarca Yahudinin acımasızca katledilmesine neden oldu.

Nordhausen Toplama Kampı, 1945

sonraki dönemlerde sona ermesiyle, Yahudilerin de bu özellikleri sona ermiştir.

Ancak radikal Yahudiler, Tevrat'ta bulunan bazı açıklamaları yorumlayarak, seçilmişliği bir ırk özelliği gibi görme yanılgısına kapılmışlardır. Bunun sonucunda da, her Yahudinin doğuştan bir üstünlük sahibi olduğuna ve İsrailoğulları'nın tüm diğer kavimlerden ebediyen üstün sayıldıklarına dair çarpık bir anlayış geliştirmişlerdir. Bu bakış açısının doğurduğu daha da büyük bir yanılgı ise, bazı radikallerin -örneğin namaz kılan Müslümanları silahla tarayan Baruch Goldstein gibilerin- söz konusu üstünlük iddiasından 'diğer milletlere vahşet uygulama emri' çıkarmasıdır. Radikaller bunun için de kimi zaman Tevrat'ta yer alan bazı açıklamaları kaynak olarak kullanmaktadırlar. (Önceki sayfada belirttiğimiz Amalek örneğinde olduğu gibi.) Buna göre Yahudilerin diğer milletlerden ve dinlerden insanları aldatmaları, mallarını ve mülklerini yağmalamaları ve hatta gerektiğinde kadınlar ve çocuklar da dahil olmak üzere onları katletmeleri olağandır. Oysa tüm bunlar gerçek din ahlakına aykırı zulümlerdir. Allah Hıristiyanlara ve Müslümanlara olduğu gibi Yahudilere de adaleti, dürüstlüğü, mazlumun hakkını korumayı, barışı ve sevgiyi emretmiştir. Bu nedenle kadınların, çocukların ve yaşlıların katledilmelerine yönelik bir tavır Kuran ahlakına kesin olarak aykırıdır. Allah Kuran'da, İsrailoğulları'nın güzel ahlak göstermek ve yeryüzünde kargaşa çıkarmamak için verdikleri sözü şöyle bildirmiştir:

Hani İsrailoğulları'ndan, "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, anneye-babaya, yakınlara, yetimlere ve yoksulla-

ra iyilikle davranın, insanlara güzel söz söyleyin, namazı dosdoğru kılın ve zekatı verin" diye misak almıştık. Sonra siz, pek azınız hariç, döndünüz ve (hala) yüz çeviriyorsunuz. Hani sizden "Birbirinizin kanını dökmeyin, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayın" diye misak almıştık. Sonra sizler bunu onaylamıştınız, hala (buna) şahitlik ediyorsunuz. (Bakara Suresi, 83-84)

Ayrıca unutmamak gerekir ki radikal Yahudilerin söz konusu fanatizmi, yine Tevrat'ta yer alan diğer açıklamalarla da çelişmektedir. **"Kan dökenlerin telkinlerini dinlememek" ve "kötülük görmeye dayanamamak"** Tevrat'ta Yahudilere bildirilen hükümlerdir. (İşaya, Bap 33, 15) Fanatikler, Tevrat'ta şiddetin ve zulmün kınandığına dair açıklamaların hep-

sini göz ardı ederek, kin ve öfkeye dayalı bir inanış oluşturmuşlardır ve bu yolla dünya hakimiyetine ulaşacaklarını sanmaktadırlar. Oysa şiddet ve saldırganlık içeren, huzuru ve düzeni bozan hiçbir ideolojinin başarıya ulaşması mümkün değildir. Şiddet, her zaman için yalnızca yıkım getirir. Bu yıkımın önlenmesinde fanatiklerin çarpıtma ve yanılgılarının deşifre edilmesi, daha fazla insanı etkileri altına almalarını engelleyecek ve hatta kendilerinin de doğruyu görmelerine aracı olabilecektir.

Bu nedenle samimi olarak Allah'a iman eden Yahudilerin, şiddet yanlısı, radikal Yahudileri de bu tehlikeden koruyabilmek için, kitaplarında yer alan hak hükümlere uymaları ve barışın savunucuları olmaları gerekmektedir. Tevrat'ta barışın, sevginin, merhametin ve güzel ahlakın övüldüğü açıklamalardan bazıları şu şekildedir:

> Hükümde haksızlık etmeyeceksiniz; fakirin hatırını saymayacaksın ve kudretlinin hatırına itibar etmeyeceksin; ve komşuna adaletle hükmedeceksin. Kavminin arasında çekiştiricilik edip gezmeyeceksin; komşunun kanına karşı ayağa kalkmayacaksın... Öç almayacaksın ve kavminin oğullarına kin tutmayacaksın ve komşunu kendin gibi seveceksin... (Levililer, Bap 19, 15-18)
>
> Ey adam, iyi olanı sana bildirdi; ve hak olanı yapmak ve merhameti sevmek ve Allah'la alçakgönüllü olarak yürümekten başka Rab senden ne ister? (Mika, Bap 6, 8)
>
> Katletmeyeceksin. Zina etmeyeceksin. Çalmayacaksın. Komşuna karşı yalan şehadet etmeyeceksin. Komşunun evine tamah etmeyeceksin... (Çıkış, Bap 20, 13-17)

Günümüzde gerek barış yanlısı İsrail vatandaşlarının, ge-

rekse dünyanın diğer ülkelerinde yaşayan Yahudilerin önemli bir kısmının radikalizme karşı çıkmaları, İsrail'in devlet terörünü şiddetle eleştirmeleri çok önemli bir gelişmedir. Samimi olarak iman eden Yahudilerin, "katletmemenin", "hükümde haksızlık etmemenin", "öç almamanın", "kan dökmemenin" Tevrat'ta yer alan emirler olduğunu göz önünde bulundurarak, Yahudilik adına sürdürülen fanatizme karşı yürütülecek kültürel ve fikri mücadelenin ön saflarında yer almaları, bu konuda vicdan sahibi Hıristiyan ve Müslümanlarla ittifak etmeleri şarttır. Yahudi radikalizmine karşı yürütülecek fikri mücadele, yarım yüzyılı aşkın bir zamandır süregelen Filistin sorununun kalıcı ve adil bir çözüme kavuşturulmasının da önemli yollarından biri olacaktır. Ancak o zaman Yahudilerin ve Müslümanların -ve elbette Hıristiyanların- bölgede huzur içinde birarada yaşayabilecekleri bir ortam oluşturulacaktır. Filistin ve İsrail topraklarına huzuru, sevgiyi, hoşgörüyü, anlayışı emreden gerçek din ahlakının yaşanması ile gelecektir. Unutmamak gerekir ki, hem Yahudiler hem de Müslümanlar tarih boyunca en büyük zulmü din ahlakına uygun olmayan ideolojilerin savunucularından görmüşlerdir. Kitab-ı Mukaddes, putperestlerin Yahudilere yaptıkları korkunç zulümleri anlatan pasajlarla doludur. Ateist ve dinsizlerin (örneğin Nazilerin, antisemit ırkçıların veya Stalin Rusyası gibi komünist rejimlerin) Yahudilere uyguladıkları soykırım ve zulümler de ortadadır. Söz konusu dinsiz güçler, Yahudilerden Allah'a inandıkları için nefret etmişler ve bu yüzden onlara zulmetmişlerdir. Hem Müslümanlara hem de Yahudilere düşman olan bu din aleyhtarı güçlere karşı, iki dinin mensupları aynı safta yer almalı, bu birlikteliği engelleyebilecek radikal görüşlerin telkinlerine aldanılmamalıdır.

BÖLÜM 4

ORTAK İNANÇ ESASLARI

İnsanlar, "hayatımın anlamı ve amacı nedir; ölümden sonra ne olacak; cennet ve cehennem nasıl bir ortam; herşey nasıl var olmuş, hayatın kaynağı nedir, ben dahil tüm varlıkları yaratan üstün Yaratıcı'yı nasıl tanıyabilirim; Yüce Yaratıcı'nın benden istediği nedir; iyi, kötü, doğru, yanlış nelerdir?" gibi soruların cevaplarını çağlar boyu aramışlar, bunlar hakkında düşünmüşlerdir. Düşünürler bu konularda kendilerince teoriler geliştirmiş, çeşitli fikirler öne sürmüşlerdir. Ancak söz konusu soruların gerçek cevapları düşünürlerin öğretilerinde değil, İlahi dinlerde yer alır. Çünkü insanın akıl ve bilgisi çok sınırlıdır. Üstteki sorulara İlahi bir yol gösterici olmadan doğru cevap verebilmesi mümkün olmaz.

Nitekim Allah, çeşitli dönemlerde elçiler göndererek, kitaplar indirerek insanlara yol göstermiştir. Böylece ilk insan olan Hz. Adem'den itibaren insanlar, Allah'ın varlığından ve emirlerinden haberdar edilmişler; yaşamla ilgili soruların en doğru ve hikmetli açıklamasını hak dinlerde bulmuşlardır.

Burada önemli bir noktanın üzerinde durmak yerinde olacaktır. Hak dinler, gönderildikleri dönemlerin ortam ve şartlarına göre farklı hükümler içermiş olsalar da, temelde aynı inanç ve ahlaki modeli insanlara sunmuşlardır. Hepsi,

Allah'ın varlığı, birliği, sıfatları, insanın ve tüm varlıkların yaratılış amaçları, Allah'a nasıl kul olmak gerektiği, Allah'ın beğendiği ideal tavır, davranış ve yaşam biçimi, iyi, kötü, doğru, yanlış kavramları, insanın dünyadaki yaşamını nasıl düzenlemesi, sonsuz yaşamı için neler yapması gerektiği ve bunlar gibi konularda aynı temel gerçekleri insanlara aktarmışlardır.

Günümüzde dünya nüfusunun önemli bir bölümünü, üç İlahi dinin mensupları, Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlar oluşturmaktadır. Musevilerin kutsal kitabı, "Eski Ahit" olarak da bilinen 39 kitaptan oluşur. Bunların ilk 5'inin, Hz. Musa'ya vahyedilen Tevrat'ın bölümleri olduğu kabul edilir. Diğer kitaplar ise, Tevrat sonrasında, diğer Yahudi peygamberlerine vahyedilen veya onların işlerini anlatan yazılardır. "Tevrat" kelimesinin Eski Ahit'in tümünü kast edecek biçimde kullanıldığı da olmaktadır. Bu kitapta, söz konusu kullanım kabul edilmiş ve tüm Eski Ahit kitapları "Tevrat" olarak nitelenmiştir." Yeni Ahit olarak da bilinen İncil ise, Hıristiyanların kutsal kitabıdır ve dört İncil ve Mektuplar bölümlerinden oluşur. Yahudilik ve Hıristiyanlık zaman içerisinde bazı bozulmalara uğramış, kutsal kitaplarının içine bazı batıl inanışlar ve hurafaler karışmıştır. Ancak yine de bu iki dinin kitapları incelendiğinde, hak dine ait pek çok inanç esasının ve ahlaki değerin korunmuş olduğu da

görülecektir. Söz konusu inançlar ve değerler, üç dinin ortak inanç esasları ve ahlaki değerleridir. Bu ortak değerlerin tespit edilmesi, üç dinin mensuplarının birbirlerini daha yakından tanımalarını ve birbirlerine daha çok yakınlık duymalarını sağlayacaktır. Böylece samimi olarak Allah'a iman edenlerin ittifakı için gerekli alt yapı da oluşacaktır.

Günümüzde pek çok Hıristiyanın ve Yahudinin, İslam hakkındaki ve pek çok Müslümanın da Hıristiyanlık ve Yahudilik hakkındaki düşünceleri kulaktan dolma bilgilere dayanır. Bu bilgiler genelde aile ve arkadaş çevresinden, televizyon ve gazete haberlerinden edinilen bilgilerden ibarettir. Ancak söz konusu kaynaklar, insanları çoğu zaman hatalı çıkarımlara götürebilecek yanlış bilgi ve yorumlar içermektedir. Şüphesiz, asıl başvurulması gereken kaynaklar Yahudiliğin temeli olan Tevrat, Hıristiyanlığın temeli olan İncil ve Rabbimiz'in gönderdiği son hak kitap olan Kuran olmalıdır. İlerleyen sayfalarda, Tevrat ve İncil'de yer alan inanç esasları ile Allah'ın Kuran'da bizlere bildirdiği hükümler ve emirler ölçü alınarak, Hıristiyanlık, Yahudilik ve İslam'ın ortak inanç esaslarından bazıları incelenecektir. Bu ortak inanç esasları, aynı zamanda, yeryüzündeki fikri mücadelenin üç İlahi din arasında değil, bu dinlerle ateizm arasında geçtiğini göstermektedir.

Kuran'daki ayetlerde, İncil ve Tevrat'ta yer alan pasajlardaki ortak inanç esasları aşağıda ele alınmıştır.

Allah Herşeyi Yaratandır

Çevremizde gördüklerimizi, vücudumuzdaki hücrelerden uçsuz bucaksız galaksilere kadar evrendeki herşeyi Allah yaratmıştır. Tüm alemleri Rabbimiz yoktan var etmiştir. Evrenin tüm detaylarındaki kusursuzluk, görkemli sanat, muhteşem düzen ve mükemmel tasarım Rabbimizin yaratışının delilleridir. Herşeyi yaratanın Yüce Allah olduğu, tüm evreni "örnek edinmeksizin", yoktan var ettiği, ona bir düzen verdiği ve herşeyi belli bir ölçüyle takdir ettiği, bazı Kuran ayetlerinde şöyle haber verilmiştir:

... O'na mülkünde ortak yoktur, herşeyi yaratmış, ona bir düzen vermiş, belli bir ölçüyle takdir etmiştir. (Furkan Suresi, 2)

... O, herşeyi yaratmıştır. O, herşeyi bilendir. İşte Rabbiniz olan Allah budur. O'ndan başka İlah yoktur. Herşeyin yaratıcısıdır, öyleyse O'na kulluk edin. O, herşeyin üstünde bir vekildir. (Enam Suresi, 101-102)

Gökleri ve yeri (bir örnek edinmeksizin) yaratandır. O, bir işin olmasına karar verirse, ona yalnızca "Ol" der, o da hemen oluverir. (Bakara Suresi, 117)

Aynı gerçek İncil'de şöyle geçmektedir:

... Göğü, yeryüzünü, denizi ve onlarda bulunan herşeyi yaratan O'dur. (Habercilerin İşleri, Bap 14, 15)

Her varlığa yaşam veren Tanrı'nın önünde sana buyuruyorum. (Timoteos'a I. Mektup, Bap 6, 13)

Herşeyi yaratanın Allah olduğu ve Rabbimiz'in tüm alemleri yoktan var ettiği Tevrat'ta ise şu şekilde yer almaktadır:

O Allah ki, gökleri ve yeri, denizi ve içlerindeki herşeyi yaratan, ebediyen hakikati koruyan... (Mezmurlar, Bap 146, 6)

Başlangıçta Allah gökleri ve yeri yarattı. (Tekvin, Bap 1, 1)

Allah'tan Başka İlah Yoktur

Müslümanlar, Allah'tan başka İlah olmadığına iman ederler. Rabbimiz, herşeyi yoktan yaratan, en güzel bir biçimde kusursuzca var eden, pek büyük ve üstün olan, herşeyin iç yüzünden ve gizli yönlerinden haberdar olan, ezeli ve ebedi olan, doğmamış ve doğrulmamış olan, her türlü eksiklikten ve noksanlıktan münezzeh, diri, herşeyi bilen ve herşeye gücü yeten, şanı büyük olan, hükmeden, keremi bol olan, esirgeyen ve bağışlayan Yüce Allah'tır. Göklerde ve yerde olanların tümü Allah'a teslim olmuşlardır ve O'nu tesbih etmektedirler. Allah, Kuran'da Kendisi'nden başka İlah olmadığını şu şekilde bildirmiştir:

O, Allah'tır, Kendisi'nden başka İlah yoktur. İlkte de, sonda da hamd O'nundur. Hüküm O'nundur ve O'na döndürüleceksiniz. (Kasas Suresi, 70)

Sizin İlahınız tek bir İlahtır; O'ndan başka İlah yoktur; O, Rahman'dır, Rahim'dir (bağışlayan ve esirgeyendir). (Bakara Suresi 163)

O, Allah'tır, Kendisi'nden başka İlah yoktur. İlkte de, sonda da hamd O'nundur. Hüküm O'nundur ve O'na döndürüleceksiniz. (Kasas Suresi, 70)

Şüphesiz Allah, O, benim de Rabbim,
sizin de Rabbiniz'dir; şu halde
O'na kulluk edin. Dosdoğru yol budur.
(Zuhruf Suresi, 64)

Allah, gerçekten Kendisi'nden başka İlah olmadığına şahitlik etti; melekler ve ilim sahipleri de O'ndan başka İlah olmadığına adaletle şahitlik ettiler. Aziz ve Hakim olan O'ndan başka İlah yoktur. (Al-i İmran Suresi, 18)

Tevrat'ta da Allah'tan başka İlah olmadığı yazılıdır. Konuyla ilgili bazı Tevrat pasajları şu şekildedir:

... Her Şeye Egemen Rab diyor ki, "İlk ve son Benim, Ben'den başka Tanrı yoktur." (İşaya, Bap 44, 6)

Ey dünyanın dört bucağındakiler, Bana dönün, kurtulursunuz. Çünkü Tanrı Benim, başkası yok. (İşaya, Bap 45, 22)

İncil'de yer alan pek çok açıklamada da Allah'tan başka İlah olmadığı, Allah'ın bir ve tek olduğu ve inananların yalnızca Allah'a kulluk etmeleri gerektiği bildirilmektedir:

... "Tanrın olan Rabbe tap, yalnız O'na kulluk et" diye yazılmıştır. (Matta, Bap 4, 10)

...Tanrımız olan Rab tek Rab'dir. Tanrın olan Rabbi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle seveceksin... (Markos, Bap 12, 29-30)
... 'Tanrı tektir ve O'ndan başkası yoktur' demekle doğruyu söyledin. (Markos, Bap 12, 32)

Allah Her Şeye Güç Yetirendir

İnsan eksiklikleri ve kusurları olan, aciz bir varlıktır. Zamana ve mekana bağımlıdır ve ancak Rabbimiz'in takdiriyle varlığını devam ettirebilir. Zamanı, mekanı, insanı ve tüm alemleri ve varlıkları Allah yaratmıştır. Rabbimiz, her türlü kusur ve eksiklikten tamamıyla münezzehtir. O, Üstün ve Yüce olandır. Her olay Rabbimiz'in izniyle ve takdiriyle gerçekleşir. Allah dilemeden, yeryüzünde bir yaprak düşmez, bir dişi gebe kalmaz ve hiçbir canlı O'nun bilgisi dışında doğuramaz. Allah, gizliyi ve açıkta olan herşeyi bilen ve herşeye güç yetirendir. Göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakabilecek hiçbir güç yoktur, Allah dilediğini yapmaya güç yetirendir, sonsuz güç ve kudret sahibidir. Kainattaki tüm iktidar ve kudretin yegane sahibi Allah'tır. Allah'ın üstün güç sahibi olduğu, herşeyin O'nun dilemesi ile gerçekleştiği, en üstün ve en büyük olduğu bazı Kuran ayetlerinde şöyle bildirilir:

Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah'ın herşeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah'ın ilmiyle herşeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için. (Talak Suresi, 12)

Göklerde ve yerde büyüklük O'nundur. O, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Casiye Suresi, 37)

Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. İçinizdekini açığa vursanız da, gizleseniz de, Allah sizi onunla sorguya çeker. Sonra dilediğini bağışlar, dilediğini azablandırır. Allah, herşeye güç yetirendir. (Bakara Suresi, 284)

Artık, doğuların ve batıların Rabbine yemin ederim; Biz gerçekten güç yetireniz. Onların yerine kendilerinden daha hayırlılarını getirip-değiştirmeye. Üstelik Bizim önümüze geçilemez. (Mearic Suresi, 40-41)

Allah'ın herşeye güç yetiren olduğu İncil'de ise şöyle belirtilir:

Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunların bir teki bile Tanrı Katında unutulmuş değildir. Nitekim başınızdaki saçlar bile tek tek sayılıdır... (Luka, Bap 12, 6-7)

İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkansız, ama Tanrı için herşey mümkün" dedi. (Matta, Bap 19, 26)

Tevrat'ta yer alan pek çok açıklamada da Allah'ın herşeye güç yetiren olduğu açıkça bildirilmiştir:

... Allah'ın ismi ezelden ebede kadar mübarek olsun; çünkü hikmet ve güç O'nundur. Ve vakitleri ve zamanları değiştiren O'dur; krallar kaldırır ve krallar diker; hik-

Göklerde ve yerde olanların tümü Allah'ı tesbih etmiştir. O, üstün ve güçlü (aziz) olandır, hüküm ve hikmet sahibidir.
(Hadid Suresi, 1)

metlilere hikmet ve anlayışlılara bilgi verir; derin ve gizli şeyleri O açar; karanlığın içinde ne vardır bilir ve ışık O'nun yanında yer tutmuştur. (Daniel, Bap, 2, 20-22)
"Ben herşeye gücü yeten Tanrı'yım" dedi... (Tekvin, Bap 35, 11)

Allah Her Şeyi Bilir

Allah herşeyden haberdar olandır; herşeyi işitir, görür ve bilir. Herhangi bir olay nerede olursa olsun, ne kadar gizli olursa olsun, Allah en ince ayrıntısına kadar bilir. Kimin ne zaman nerede doğduğu ve öldüğü, yaşamı süresince neler yaptığı, hangi amaçlar uğruna çaba harcadığı, ne zaman güldüğü, ne zaman ağladığı, neler planladığı, içinden neler geçirdiği gibi tüm detaylar Rabbimiz'in bilgisi dahilindedir. Aynı anda uzayda meydana gelen her olay, dünya üzerindeki milyarlarca hayvan ve bitkinin durumları, kainatın tüm kanunları gibi saymakla bitiremeyeceğimiz her türlü bilgiye hakimdir. Allah Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

Allah'ın, gökte ve yerde olanların hepsini bilmekte olduğunu bilmiyor musun? Gerçekten bunlar bir kitaptadır. Hiç şüphesiz bunlar, Allah için pek kolaydır. (Hac Suresi, 70)

Şüphesiz O, sözün açıkta söylenenini de bilmekte, saklamakta olduklarınızı da bilmektedir. (Enbiya Suresi, 110)

Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, Biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)

Rabbimiz'in herşeyi yaratan ve bilen olduğu, tüm bilgilerin sahibi olduğu, O'nun ilmi dışında hiçbir varlığın hiçbir şey yapmaya güç yetiremeyeceği Kuran'da bildirilen bir gerçektir. Bizim bildiğimiz veya bilmediğimiz, açıkta veya gizli olan, çok büyük veya gözle görülmeyecek kadar küçük herşey Allah'ın kontrolünde ve bilgisindedir. İncil ve Tevrat'ta ise Allah'ın herşeyi bilen olduğu şu şekilde ifade edilmiştir:

Belli olmayacak gizli hiçbir şey yoktur, bilinmeyecek ve aydınlığa çıkmayacak saklı birşey yoktur. (Luka, Bap 8, 17)

Oturuşumu ve kalkışımı Sen bilirsin. Düşüncemi uzaktan anlarsın. Yolumu ve yattığım yeri ayırt edersin. Ve bütün yollarımı iyi bilirsin. Çünkü dilimde bir söz yokken, İşte, ya Rab, Sen onu tamamen bilirsin. (Mezmurlar, Bap 139, 2-4)

Allah Merhametlidir ve Bağışlayandır

Kuran'da Rabbimiz'in **"merhametlilerin (en) merhametlisi"** (Yusuf Suresi, 92) olduğu bildirilmiştir. Allah sonsuz merhametini ve lütfunu görünen ve görünmeyen herşeyde tecelli ettirir. İnsanın soluduğu hava, içtiği su, yediği yemek, seyretmekten hoşlandığı güzel bir manzara, şefkat duyduğu bir hayvan, güvendiği ve sevdiği dostları, ailesi, yakınları, giydiği kıyafetler, yaşadığı ev, bindiği araba Allah'ın sunduğu nimetlerden yalnızca birkaçıdır. İnsan yaşamı boyunca Allah'ın merhametini, korumasını ve şefkatini üzerinde hisseder. Rabbimiz'in verdiği sayısız nimet karşılığında insanın yapması gereken ise yalnızca O'na yönelmek ve O'nun razı olacağı bir kul olabilmek için vargücüyle gayret etmektir. Allah tevbeleri kabul eden, Kendisi'ne samimiyetle yöneleni hidayete erdiren, affı çok olandır. Dua edenin duasına icabet eden, insanı içinde bulunduğu sıkıntı ve zorluklardan kurtaran yalnızca Allah'tır.

Kuran-ı Kerim'de Rabbimiz'in bağışlayıcılığı, insanlara merhameti ve şefkati şöyle bildirilmiştir:

> **... Allah, imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz, Allah, insanlara şefkat edendir, esirgeyendir. (Bakara Suresi, 143)**

> **(Ben'den onlara) De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir." (Zümer Suresi, 53)**

... Rabbiniz'den mağfiret isteyin;
çünkü gerçekten O, çok bağışlayandır.
(Nuh Suresi, 10)

Sizi karanlıklardan nura çıkarması için kuluna apaçık ayetler indiren O'dur. Şüphesiz Allah, size karşı elbette şefkatli olandır, esirgeyendir. (Hadid Suresi, 9)

İncil'de de Allah'ın merhametli olduğu yazılıdır. Bu gerçeği bildiren ifadelerin bazıları şu şekildedir:

Tanrımızın sınırsız acımasıyla yücelerden üzerimize Güneş doğacak... (Luka, Bap 1, 79)

Allah, size açıklayarak anlatmak, sizi sizden öncekilerin sünnetine iletmek ve tevbelerinizi kabul etmek ister. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Nisa Suresi, 26)

... Rabbin çok acıyan ve sevecenlikle davranan olduğunu bildiniz. (Yakup'un Mektubu, Bap 5, 11)

Allah'ın insanlara merhameti ve bağışlayıcılığı Tevrat'ta ise şu şekilde yer almaktadır:

Rab Kendisini sevenlerin hepsini korur ve bütün kötüleri helak eder. (Mezmurlar, Bap 145, 20)

Rab rahimdir ve rauftur. Çok sabırlıdır ve inayeti çoktur. (Mezmurlar, Bap 103, 8)

... Rabbiniz rahmeti Kendi üzerine yazdı ki, içinizden kim bir cehalet sonucu bir kötülük işler sonra tevbe eder ve (kendini) ıslah ederse şüphesiz, O, bağışlayandır, esirgeyendir. (Enam Suresi, 54)

Yalnızca Allah'a Kulluk Etmek

De ki: "Ey Kitap Ehli, bizimle sizin aranızda müşterek (olan) bir kelimeye (tevhide) gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp bir kısmımız (diğer) bir kısmımızı Rabler edinmeyelim... " (Al-i İmran Suresi, 64)

İncil

... 'Tanrın olan Rabbe tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır. (Matta, Bap 4,10)

Tevrat

Tanrınız Rab'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz (Tesniye, Bap 6, 13-14)

Allah'ı Bırakıp Putlar Edinmemek

(İbrahim) Dedi ki: "Siz gerçekten, Allah'ı bırakıp dünya hayatında aranızda bir sevgi-bağı olarak putları (ilahlar) edindiniz. Sonra kıyamet günü, kiminiz kiminizi inkar edip-tanımayacak ve kiminiz kiminize lanet edeceksiniz. Sizin barınma yeriniz ateştir ve hiçbir yardımcınız yoktur." (Ankebut Suresi, 25)

Rabbin, dilediğini yaratır ve seçer; seçim onlara ait değildir. Allah, onların ortak koştuklarından münezzehtir, yücedir. (Kasas Suresi, 68)

Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size icabet etsinler. (Araf Suresi, 194)

İncil

Onlar Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı koydular. Yaradan'ın yerine yaratığa tapıp kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layıktır... (Pavlus'un Romalılara Mektubu, Bap 1, 25)

Tevrat

Siz ise Beni bıraktınız, ve başka ilahlara kulluk ettiniz... Gidin ve seçtiğiniz ilahlara feryat edin, sıkıntı vaktinizde onlar sizi kurtarsınlar. (Hakimler Bap 10, 13-14)

... "Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrın Rab Benim. Ben'den başka Tanrın olmayacak. Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın... " (Çıkış, Bap 20, 2-5)

Allah'ı Yüceltmek

... Şüphesiz 'izzet ve gücün' tümü Allah'ındır... (Yunus Suresi, 65)

Arşın sahibidir; Mecid (pek yüce)dir. (Büruc Suresi, 15)

Rabbinin yüce ismini tesbih et. (A'la Suresi, 1)

İncil

Onur ve yücelik sonsuzlara dek ölümsüz, görünmez tek Tanrı'nın olsun... (Pavlus'un Timoteos'a I. Mektubu, 1: 17)

Tevrat

Ya Rab, büyüklük, güç, yücelik, zafer ve görkem Senin'dir. Gökte ve yerde olan herşey Senin'dir. Egemenlik Senin'dir, ya Rab! Sen herşeyden yücesin. Zenginlik ve onur Sen'den gelir. herşeye egemensin. Güç ve yetki Senin elindedir. Birini yükseltmek ve güçlendirmek Senin elindedir. Şimdi, ey Tanrımız, Sana şükrederiz, görkemli adını överiz (I. Tarihler, Bap 29, 11-13)

Ey bütün halklar, Rabbi övün, Rabbin gücünü, yüceliğini övün. (I. Tarihler, Bap 16, 28)

Gücü Veren Allah'tır

Ey kavmim, Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tevbe edin. Üstünüze gökten sağanak (yağmurlar, bol nimetler) yağdırsın ve gücünüze güç katsın. Suçlu-günahkarlar olarak yüz çevirmeyin." (Hud Suresi, 52)

Sonra onlara karşı size tekrar 'güç ve kuvvet verdik', size mallar ve çocuklarla yardım ettik ve topluluk olarak sizi sayıca çok kıldık. (İsra Suresi, 6)

İncil

... İsa, Rabbin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. (Luka, Bap 5, 17)

Tevrat

... Gücümü yükselten Rab'dir. (I. Samuel, Bap 2, 1)

Öldüren ve Dirilten Allah'tır

Dirilten ve öldüren O'dur. Bir işin olmasına hükmetti mi, ona yalnızca: "Ol" der, o da hemen oluverir. (Mü'min Suresi, 68)

O'ndan başka İlah yoktur; diriltir ve öldürür. Sizin de Rabbinizdir, geçmiş atalarınızın da Rabbidir. (Duhan Suresi, 8)

Doğrusu, öldüren ve dirilten O'dur. (Necm Suresi, 44)

İncil

... Ama bu, kendimize değil, ölüleri dirilten Tanrı'ya güvenmemiz için oldu. (Korintoslulara II. Mektup, Bap 1, 9)

Tevrat

Rab öldürür de diriltir de. (Samuel, Bap 2, 6)

Allah Dilediğini Zengin Dilediğini Yoksul Kılar

Allah, kullarından dilediğine rızkı yayıp-genişletir, (ve) kısar da. Şüphesiz Allah, herşeyi bilendir. (Ankebut Suresi, 62)

De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım, dilediğine mülkü verirsin ve dilediğinden mülkü çekip-alırsın, dilediğini aziz kılar, dilediğini alçaltırsın; hayır Senin elindedir. Gerçekten Sen, herşeye güç yetirensin." (Al-i İmran Suresi, 26)

Tevrat

O kimini yoksul, kimini zengin kılar. Kimini alçaltır, kimini yükseltir. (I. Samuel, Bap 2, 7)

Allah Sadık Olanları Korur

Çünkü Allah, (sözüne bağlı kalıp doğru olan) sadıkları sadakatlerinden dolayı mükafatlandıracak, münafıkları da dilerse azaplandıracak veya tevbe (nasib edip tevbe)lerini kabul edecektir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Ahzab Suresi, 24)

Tevrat

Rab sadık kullarının adımlarını korur... (I. Samuel. Bap 2, 9)

Allah Övülmeye Layık Olandır, Hamid'dir

Göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Şüphesiz Allah, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan (Gani)dır, övülmeye layık olandır. (Hac Suresi, 64)

Ey insanlar, siz Allah'a (karşı fakir olan) muhtaçlarsınız; Allah ise, Ğaniy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır, Hamid (övülmeye layık)tır. (Fatır Suresi, 15)

İncil

Övgü, yücelik ve bilgelik, şükran ve saygı, güç ve kudret sonsuzlara dek Tanrımızın olsun. (Yuhanna'ya Gelen Esinleme, Bap 7, 12)

Dilimizle Rabbi överiz... (Yakub'un Mektubu, Bap 3, 9)

Tevrat

Övgüye değer Rabbe seslenir... (II.Samuel, Bap 22, 4)

Ya Rab, Sensin benim Tanrım, Seni yüceltir, adını överim... (İşaya, Bap 25, 1)

Sana şükreder, Seni överim. Sen ki, bana bilgelik ve güç verdin... (Daniel, Bap 2, 23)

En Doğru Yol Allah'ın Yoludur

Bu, Rabbinin dosdoğru yoludur. Öğüt alıp düşünmesini bilen bir topluluk için ayetleri böyle birer birer açıkladık. (En'am Suresi, 126)

Onlar, sözün en güzeline iletilmişlerdir ve övülen doğru yola iletilmişlerdir. (Hac Suresi, 24)

İncil

Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. (Timoteosa I. Mektup, Bap 6, 6)

Tevrat

Tanrı'nın yolu kusursuzdur... (II.Samuel, Bap 22, 31)

Doğru Yola İleten Allah'tır

Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları Kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip-iletir. (Maide Suresi, 16)

De ki: "Rabbim gerçekten beni doğru yola iletti, dimdik duran bir dine, İbrahim'in hanif (muvahhid) dinine... O, müşriklerden değildi." (En'am Suresi, 161)

Tevrat

Sığınağım Tanrıdır, yolumu doğru kılan O'dur. (II.Samuel, Bap 22, 33)

Allah Kendi Yoluna Uyanları Başarıya Ulaştırır

Kim Allah'ı, Resulü'nü ve iman edenleri dost (veli) edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır. (Maide Suresi, 56)

İncil

İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. (Efesoslulara Mektup, Bap 2, 8)

Tevrat

Tanrın Rabbin verdiği görevleri yerine getir. O'nun yollarında yürü ve Musa'nın yasasında yazıldığı gibi Tanrı'nın kurallarına, buyruklarına, ilkelerine ve öğütlerine uy ki, yaptığın herşeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın. (I.Krallar, Bap 2, 3)

Kitabın Tamamına Uymak

Sizler, işte böylesiniz; onları seversiniz, oysa onlar sizi sevmezler. Siz Kitap'ın tümüne inanırsınız, onlar sizinle karşılaştıklarında "inandık" derler, kendi başlarına kaldıklarında ise, size olan kin ve öfkelerinden dolayı parmak uçlarını ısırırlar... (Al-i İmran Suresi, 119)

Allah'ın indirdiği Kitap'tan bir şeyi göz ardı edip saklayanlar ve onunla

değeri az (bir şeyi) satın alanlar; onların yedikleri, karınlarında ateşten başkası değildir. Allah kıyamet günü onlarla konuşmaz ve onları arındırmaz. Ve onlar için acı bir azap vardır. (Bakara Suresi, 174)

Tevrat

Yeter ki, güçlü ve yürekli ol. Kulum Musa'nın sana buyurduğu Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmeye dikkat et. Gittiğin heryerde başarılı olmak için bu yasadan ayrılma, sağa sola sapma. (Yeşu, Bap 1, 7)

Allah'tan Korkmak

Şüphesiz, Allah korkusu, inananların ortak ve önemli vasıflarından biridir. Kuran'da da bu korkunun nasıl olması gerektiği açıkça tarif edilmiştir. Allah'a karşı duyulan korku dünyevi korkulardan tamamen farklıdır. Müminler, Allah'a karşı içli ve derin bir saygı duyarlar, O'nun isteklerine aykırı işler yapmaktan sakınırlar, Rabbimiz'in rızasını yitirmekten ve azabına uğramaktan çekinirler. İşte müminlerin bu konudaki titizliği, Allah'a karşı duydukları saygı dolu korkunun bir göstergesidir.

Kuran'da inananlara, **"Allah'tan nasıl korkup-sakınmak gerekiyorsa öylece korkup sakının"** (Ali İmran Suresi, 102) ve **"Öyleyse güç yetirebildiğiniz kadar Allah'tan korkup-sakının"** (Tegabun Suresi, 16) şeklinde emredilmiştir. Mümine düşen görev, Allah'ın yarattıkları üzerinde düşünmek, Rabbimiz'in sınırsız aklını, ilmini, sanatını, kudretini, büyüklüğünü iyice kavramaktır. Böylece Allah'a karşı duyduğu saygı dolu korku da artacaktır.

Allah'tan gereği gibi korkan bir insan, kötülüklerden ve hatalardan korunmuş ve arınmış olur, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmasını engelleyecek şeylerden uzak durur. Allah korkusunun insana akıl ve anlayış kazandırdığına dair bir sır Kuran'da şöyle belirtilmiştir:

> **Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakınırsanız, size doğruyu yanlıştan ayıran bir nur ve anlayış (furkan) verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük fazl sahibidir. (Enfal Suresi, 29)**

İncil'de de Hz. İsa'nın, korkulması gerekenin yalnızca Allah olduğunu bildirdiği ifade edilmektedir:

> Siz dostlarıma söylüyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: Kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söylüyorum, O'ndan korkun. (Luka, Bap 12, 4-5)

İncil'in çeşitli bölümlerinde, inananların Allah'tan korkmaları gerektiği tekrarlanmıştır:

> Herkese değer verin. Kardeşlik birliğini sevin. Tanrı'dan korkun. Devlet yöneticisine değer verin. (Petros'un I. Mektubu, Bap 2, 17)

> ... Her ulusa, her soya, her dile, her halka yüksek sesle, "Tanrı'dan korkun, O'na yücelik verin" diyordu... (Vahiy, Bap 14, 6-7)

Tevrat'ta ise, "Rab korkusu hikmetin başlangıcıdır" denir (Mezmurlar, Bap 111, 10) ve insanın ancak Allah'tan korkmakla doğru yolu bulacağı haber verilir. Tevrat'ta Allah korkusu ile ilgili yer alan diğer bazı açıklamalar ise şu şekildedir:

> Rab korkusu temizdir; ebediyen durur. Rabbin hükümleri haktır; hepsi doğrudur. (Mezmurlar, Bap 19, 9)

> Rabbe korkuyla hizmet edin, Titreyerek sevinin. (Mezmurlar, Bap 2, 11)

> Ne mutlu Rab'den korkana, O'nun yolunda yürüyene! (Mezmurlar, Bap 128, 1)

> Herşeye egemen Rabbi kutsal sayın. Korkunuz... O'ndan olsun. (İşaya, Bap 8, 13)

Allah Sevgisi

Yeryüzündeki her güzellik hem Rabbimiz'in bir nimeti hem de O'nun sonsuz güzelliğinin bir yansımasıdır. Vicdan sahibi ve düşünen her insan, tüm bu güzelliklerin asıl sahibi olan Allah'a büyük bir coşku ve sevgi ile bağlanır. İman edenler, Allah'ı herkesten ve herşeyden daha çok severler; sevdikleri varlıkları ve güzellikleri yaratanın Allah olduğunu bilirler. Allah sevgisi, gerçek mutluluğun ve huzurun kaynağıdır. Allah'ı çok seven, Allah'tan çok korkan, O'nun kendisinden hoşnut olması için samimi bir gayret gösteren her mümin, dünyaya güzellik kazandıran hayırlı insanlardandır. Allah'ı seven, Allah'ın yarattıklarını da sever, onlara karşı şefkat ve merhamet duyar, onları korumak, onlara hayır ve güzellik getirmek ister.

Allah'ı unutarak tüm sevgilerini O'nun yarattıklarına yöneltenler, Allah'ın varlığını göz ardı ederek

bir şeye tutkulu bir sevgiyle bağlananların elde ettikleri ise yalnızca acı, mutsuzluk ve huzursuzluktur. Müşrikler ile müminlerin sevgi anlayışı arasındaki derin farklılık bir Kuran ayetinde şöyle bildirilmiştir:

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür... (Bakara Suresi, 165)

Eski Ahit'te, Tesniye kitabında şöyle yazılıdır:

... Allahımız Rab, tek Rab'dir. Allah'ın Rabbi bütün kalbinle, bütün ruhunla ve bütün gücünle seveceksin. Ve sana bugün verdiğim bu emirler kalbinde olacaklardır. (Tesniye, Bap 6, 4-7)

İncil'de de aynı hüküm şu şekilde tekrarlanmıştır:

... Tanrın Rabbi tüm yüreğinle, tüm canınla, tüm anlayışınla seveceksin. (Matta, Bap 22, 37)

Allah'a Şirk Koşmamak

(İbrahim) Dedi ki: "Siz gerçekten, Allah'ı bırakıp dünya hayatında aranızda bir sevgi-bağı olarak putları (ilahlar) edindiniz. Sonra kıyamet günü, kiminiz kiminizi inkar edip-tanımayacak ve kiminiz kiminize lanet edeceksiniz. Sizin barınma yeriniz ateştir ve hiçbir yardımcınız yoktur." (Ankebut Suresi, 25)

Rabbin, dilediğini yaratır ve seçer; seçim onlara ait değildir. Allah, onların ortak koştuklarından münezzehtir, yücedir. (Kasas Suresi, 68)

Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size icabet etsinler. (Araf Suresi, 194)

Kendileri yaratılıp dururken, hiçbir şeyi yaratamayan şeyleri mi ortak koşuyorlar? (Araf Suresi, 191)

İncil

Onlar Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı koydular. Yaradan'ın yerine yaratığa tapıp kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layıktır... (Pavlus'un Romalılara Mektubu, Bap 1, 25)

Tevrat

Siz ise Beni bıraktınız ve başka ilahlara kulluk ettiniz... (Hakimler Bap 10, 13-14)

İsrailliler Rabbin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallara taptılar... Çünkü Rabbi terk edip Baala ve Aştoretlere taptılar. (Hakimler, Bap 2, 11-13)

Oysa (bu şirk koştukları güçler ve nesneler) ne onlara bir yardıma güç yetirebilir, ne kendi nefislerine yardım etmeğe. (Araf Suresi, 192)

... Oysaki dünya hayatı, ahirette
(ki sınırsız mutluluk yanında geçici)
bir meta'dan başkası değildir.
(Rad Suresi, 26)

Dünya Hayatının Geçiciliği

İnkarcılar ile inananların dünya hayatına bakış açıları tamamen farklıdır. İnkarcılar dünya nimetlerinden olabildiğince faydalanmayı hayatlarının başlıca gayesi olarak görürler. Oysa insan dünyaya ait olan herşeyi ölümüyle birlikte geride bırakacaktır. Bir insanın dünya hayatında sahip olduğu herşey geçicidir. Bunun bilincinde olan inananlar günlük yaşamları içinde dünya nimetlerinden istifade ederler; ancak bunları amaç olarak görmezler; sahip oldukları herşeyi Allah'a şükretmek ve O'nun rızasını kazanmak için birer araç olarak değerlendirirler. İnananlar, gösterişli arabaların, göz alıcı evlerin, etkileyici bahçelerin, değerli mücevherlerin, güzel insanların, kısacası sayısız dünya nimetinin geçici olduğunun farkındadırlar. Bunların asıllarının sonsuz olarak cennette yer aldığının bilincindedirler.

Allah, insanlara dünyanın geçici süslerine aldanmamalarını, dünyevi hırs ve tutkuların esiri olmamalarını bildirmiştir. Kuran'da dünya hayatının gerçeği ve geçiciliği şöyle bildirilmiştir:

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olandır. (Al-i İmran Suresi, 14)

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azab; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka bir şey değildir. (Hadid Suresi, 20)

İncil'in Markos bölümünde ise dünyevi kaygıların, sadece dünyaya yönelik isteklerin ve maddi zenginliğin insanları Allah'ın yolundan alıkoyduğu şu benzetmeyle anlatılır:

Yine bazıları dikenler arasında ekilen tohumlara benzerler. Bunlar sözü işitirler, ama dünyasal kaygılar, zenginliğin aldatıcılığı ve daha başka hevesler araya girip sözü boğar ve ürün vermesini engeller. İyi toprağa ekilenler ise, sözü işiten, onu benimseyen, kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat ürün veren kişilerdir. (Markos, Bap 4, 18-20)

İncil'de inananlara, dünya hayatının geçici zevklerine dalmamaları, dünya tutkusunun insanlarda kalp katılaşmasına neden olduğu bildirilir. İncil'in çeşitli bölümlerinde, dünyanın geçiciliği ve dünyaya bağlanmanın son derece büyük bir hata olduğu şöyle dile getirilir:

Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici-süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır.
(Kehf Suresi, 46)

Gelin Birlik Olalım

Kendinize dikkat edin. Zevk-sefayla, sarhoşlukla, yaşamın kaygılarıyla yürekleriniz katılaşmasın. Ve o gün size bir tuzak gibi ansızın gelmesin. Çünkü bu, yeryüzünde oturanların tümüne gelecektir. Hep uyanık olun, dua edin... (Luka, Bap 21, 34-36)

Dünya ve dünyasal tutkular geçer, ama Tanrı'nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar. (Yuhanna'nın I. Mektubu, Bap 2, 17)

... Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir. (Korintoslulara I. Mektup, Bap 7, 31)

Tevrat'ta ise, dünya hayatının geçici olduğu, mal tutkusunun ve ahiretten tamamen yüz çevirip dünyaya bağlanmanın insanlar için büyük bir hata olduğu ve inananların bu aldanışa kapılmamaları gerektiği şu şekilde anlatılmaktadır.

Gümüşü seven gümüşe ve bolluğu seven mahsule doymaz; bu da boş. Mal çoğalınca onu yiyenler de çoğalır, ve gözler ile onları görmekten başka sahibi için ne faide var? (Vaiz, Bap 5,10-11)

Senin önünde garibiz atalarımız gibi. Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir. (I. Tarihler, Bap 29, 15)

Rabbin gazap gününde gümüşleri de altınları da onları kurtaramayacak... (Tsefanya, Bap 1, 18)

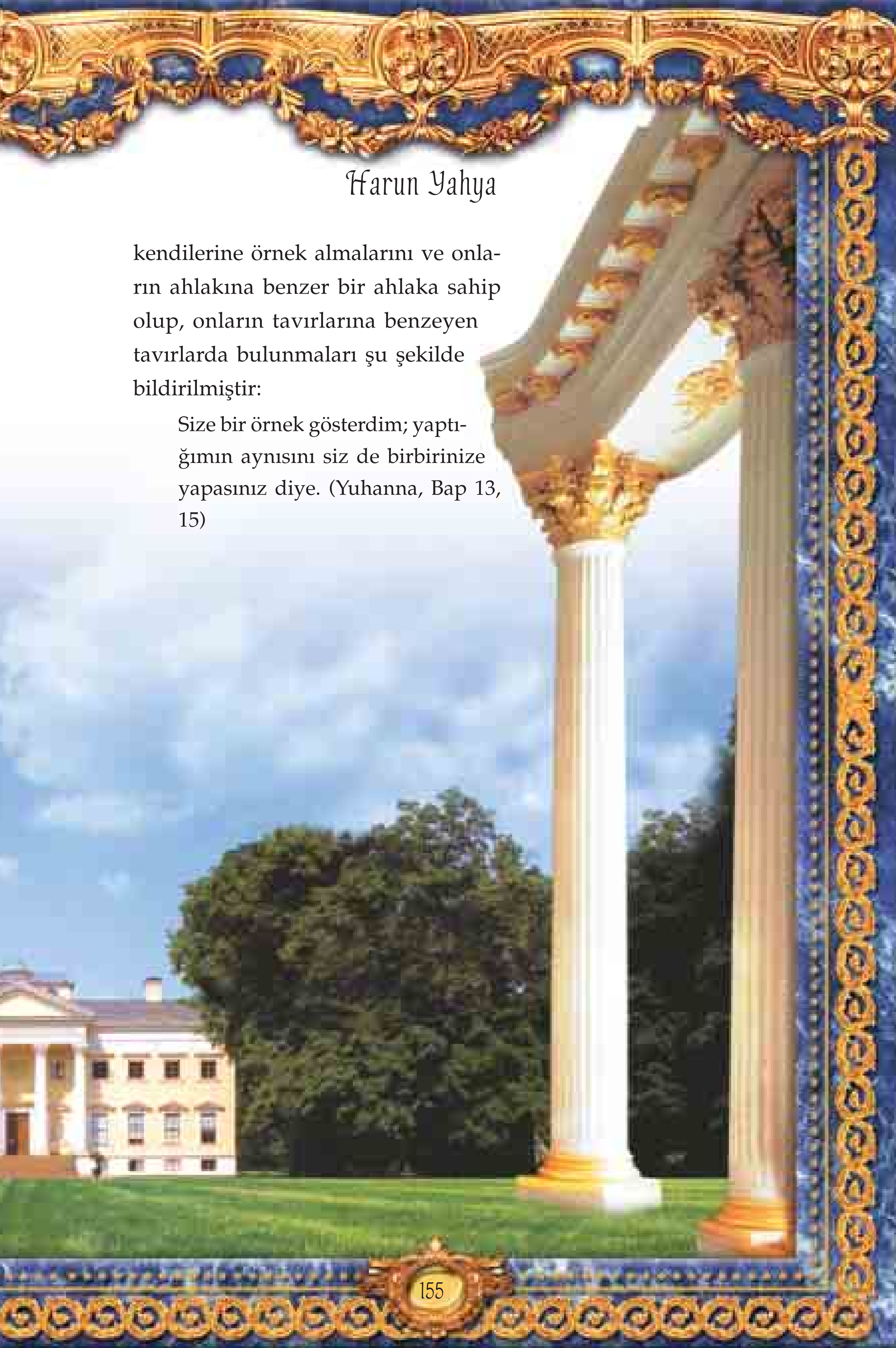
Peygamberlere İman

Allah, insanlara her dönemde onlara doğruyu ve yanlışı gösterecek, Kendisi'nin razı olduğu ahlakı öğretecek elçiler göndermiştir. Bu elçiler insanları Allah'a iman etmeye çağırmış, onlara Allah'ın dinini tebliğ etmişlerdir. Hz. İbrahim, Hz. Süleyman, Hz. Davud, Hz. Lut, Hz. İsa, Hz. Musa, Hz. Nuh, Hz. Yusuf, Hz. İsmail, Hz. İshak gibi bazı peygamberlerin ve elçilerin hayatları Kuran'da anlatılmaktadır. Rabbimiz ayetinde, peygamber kıssalarında inananlar için hikmetler olduğunu bildirmiştir. (Yusuf Suresi, 111) Peygamberler Allah'ın seçtiği, müjdeci ve uyarıcılar olarak gönderdiği, üstün ahlakları ve imanları ile tüm insanlara örnek olan çok mübarek insanlardır. Müslümanlar peygamberlerin hepsine iman ederler ve hiçbir ayırım yapmadan hepsine derin bir sevgi ve saygı duyarlar. Müslümanların peygamberlere imanı ve itaati ayette şu şekilde buyurulmaktadır:

Elçi, kendisine Rabbinden indirilene iman etti, müminler de. Tümü, Allah'a, meleklerine, Kitaplarına ve elçilerine inandı. "O'nun elçileri arasında hiçbirini (diğerinden) ayırdetmeyiz. İşittik ve itaat ettik. Rabbimiz bağışlamanı (dileriz). Varış ancak Sana'dır" dediler. (Bakara Suresi, 285)

Peygamberlere iman, Hıristiyanlık ve Yahudiliğin de temel esaslarındandır. Tevrat'ta Hz. Adem, Hz. Nuh, Hz. Şuayb, Hz. Yakup, Hz. Yusuf ve diğer pek çok peygamberin hayatı –her ne kadar bir kısmı tahrif olmuş olsa da- detaylı olarak anlatılmaktadır. İncil'de ise gönderilmiş olan elçilere ita-

atin önemi farklı açıklamalarla vurgulanmıştır. İncil'de yer alan "Tanrı tarafından onaylanan iş, O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" (Yuhanna, Bap 6, 29) açıklaması bunun örneklerinden biridir. İncil'de bulunan bir başka açıklamada ise, inananların elçileri

kendilerine örnek almalarını ve onların ahlakına benzer bir ahlaka sahip olup, onların tavırlarına benzeyen tavırlarda bulunmaları şu şekilde bildirilmiştir:

> Size bir örnek gösterdim; yaptığımın aynısını siz de birbirinize yapasınız diye. (Yuhanna, Bap 13, 15)

İnsanların Gönderilen Peygamberleri Kıskanmaları

"Zikir (Kur'an), içimizden ona mı indirildi?" Hayır, onlar Benim zikrimden bir kuşku içindedirler. Hayır, onlar henüz Benim azabımı tatmamışlardır. (Sad Suresi, 8)

Onlara peygamberleri dedi ki: "Allah size Talut'u (melik olarak) gönderdi." Onlar: "Biz hükümdarlığa, ona göre daha çok hak sahibiyken ve ona bir mal (servet) bolluğu verilmemişken, nasıl bizi (yönetmek üzere) hükümdarlık (mülk) onun olabilir?" dediler. O (şöyle) demişti: "Doğrusu Allah size onu seçti ve onun bilgi ve bedenî gücünü arttırdı. Allah, kime dilerse mülkünü verir; Allah (rahmeti ve gücü) geniş olandır, bilendir." (Bakara Suresi, 247)

... "Bu Kur'an, iki şehirden birinin büyük bir adamına indirilmeli değil miydi?" (Zuhruf Suresi, 31)

İncil

Sept günü olunca İsa havrada ders vermeye başladı. Söylediklerini işiten birçok kişi şaşıp kaldı. "Bu adam bunları nereden öğrendi?" diye soruyorlardı. "Kendisine verilen bu bilgelik nedir? Nasıl böyle mucizeler yapabiliyor? Meryem'in oğlu, Yakup, Yose, Yahuda ve Simun'un kardeşi olan marangoz değil mi bu? Kızkardeşleri burada, aramızda yaşamıyor mu?" Ve gücenip O'nu reddettiler. (Markos, Bap 6, 2-3)

Peygamberlere Atılan Cinlenmişlik İftirası

İşte böyle; onlardan öncekiler de bir elçi gelmeyiversin, mutlaka: "Büyücü ve cinlenmiş" demişlerdir. Onlar bunu (tarih boyunca) birbirlerine vasiyet mi ettiler? Hayır; onlar, 'azgın ve taşkın (tağiy)' bir kavimdirler. (Zariyat Suresi, 52-53)

İncil

Yakınları bunu duyunca, "Aklını kaçırmış" diyerek O'nu almaya geldiler. Kudüs'ten gelen din bilginleri ise, "Beelzebub onun içine girmiş" ve "Cinleri, cinlerin reisinin gücüyle kovuyor" diyorlardı. (Markos, Bap 3, 21-22)

Peygamberler Hevadan Konuşmazlar

Sahibiniz (arkadaşınız olan peygamber) sapmadı ve azmadı. O, hevadan (kendi istek, düşünce ve tutkularına göre) konuşmaz. O (söyledikleri), yalnızca vahyolunmakta olan bir vahiydir. Ona (bu Kur'an'ı) üstün (oldukça çetin) bir güç sahibi (Cebrail) öğretmiştir. (Necm Suresi, 2-5)

İncil

Ben kendiliğimden hiçbir şey yapamam. İşittiğim gibi yargılarım ve benim yargım adildir. Çünkü amacım kendi istediğimi değil, beni gönderenin istediğini yapmaktır. (Yuhanna, Bap 5, 30)

Gelin Birlik Olalım

Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılarda bulunan hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insanın isteğinden kaynaklanmadı. (Petrus'un İkinci Mektubu, Bap 1, 20-21)

Tevrat

Ve Rab bana dedi: ... 0nlar için kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım ve ona emredeceğim herşeyi onlara söyleyecek. (Tesniye Bap 18, 17-18)

Cennet ve Cehenneme İman

Allah'ın indirdiği hak dini insanlara tebliğ eden peygamberler, insanları cennetteki nimetlerle müjdelemiş, cehennem azabına karşı uyarmışlardır. Dünya hayatında Allah'ın emirlerine uyanlar, O'nun rızasını kazanmaya yönelik işler yapanlar ahirette cennet ile ödüllendirileceklerdir. Allah'ın dinine çağrıldıkları ve doğru yolu gördükleri halde inkar edenleri ise cehennemde sonsuz ve dehşetli bir azap beklemektedir.

Kuran'da, inananları nimetlerle dolu, sonsuz, mutluluk ve esenlik yurdu olan cennetin; inkarcıları ise benzeri görülmedik azap ve sıkıntılarla dolu olan ebedi cehennem hayatının beklediği şöyle haber verilmiştir:

İman edip salih amellerde bulunanlar, Biz onları altından ırmaklar akan, için-

de ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Bu, Allah'ın gerçek olan vaadidir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? (Nisa Suresi, 122)

İnkar edenler, cehenneme bölük bölük sevk edildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cehennemin) bekçileri dedi ki: "Size Rabbinizin ayetlerini okuyan ve bugünle karşılaşacağınızı (söyleyip) sizi uyaran elçiler gelmedi mi?" Onlar: "Evet" dediler. Ancak azap kelimesi kafirlerin üzerine hak oldu. (Zümer Suresi, 71)

Yaşamları boyunca Allah'ın emirlerine uyan, Rabbimiz'in rızasını kazanmak için gayret eden iman sahibi kimseler, Allah'ın izni ile, cennette en görkemli evler, en estetik kıyafetler, en güzel mücevherler, en güzel yiyecekler, en nefis içecekler ile ödüllendirilecekler, sevdikleri insanlarla ve dostlarıyla birlikte huzur ve güven içinde sonsuz bir yaşam süreceklerdir. Kendilerini yaratan ve sayısız nimet veren Allah'a isyan ve nankörlük edenler ise kuşkusuz en büyük suçu işlemişler, bu nedenle cehennem cezasını hak etmişlerdir. Kuran'da cehennemdeki azabın dünyada hiç benzeri olmayan son derece büyük, acılı ve şiddetli bir azap olduğu bildirilmiştir. Cehennemdeki hafifletilmeyen ve sürekli olan fiziksel ve manevi azap, dar, karanlık, dumanlı ortamlar, iğrenç yiyecek ve içecekler, acıyla inlemeler, yakıcı ve kavurucu sıcaklık, zincirler, demirden kamçılar, kaynar su ve diğer cezalar ayetlerde detaylı olarak tasvir edilmiştir. Kuran'da cehennemdekilerin suçlarını itiraf etmeleri, hor ve aşağılık kılınmaları, pişmanlık duymaları, dünyaya geri dönmek istemeleri, yok olmayı istemeleri de bil-

Azap size gelip çatmadan evvel, Rabbiniz'e yönelip-dönün ve O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez. (Zümer Suresi, 54)

dirilmiştir. Cehennemde olanlar yardım için yalvaracaklar ancak onlara yardım edilmeyecek, azaplarının hafifletilmesini isteyecekler ancak bu istekleri karşılık bulmayacaktır.

İyilerle kötülerin Allah katında bir olmadıkları ve herkesin yaptıkları ile karşılık göreceği Tevrat ve İncil'de de yer alan gerçeklerdir. İyiler ile kötülerin ayrılmaları İncil'de şöyle bir örnekle anlatılmıştır:

> Yine göklerin hükümranlığı, denize atılan ve her türlü avı bir araya toplayan balıkçı ağına benzer. İyice dolduğunda onu kıyıya çekerler, oturup işe yarayanları kaplara toplarlar, yaramayanları ise dışarı atarlar. Çağın sonunda durum bu olacak. Melekler çıkıp kötüleri doğrular arasından ayıracak ve yanan ocağa atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacak. (Matta, Bap 13, 47-50)

İncil'de, doğruların, "sonsuz yaşama" (Matta, Bap 25, 46); kötülerin İblis ile beraber "sonsuz ateşe" (Matta, Bap 25, 41), "sonsuz cezaya" (Matta, Bap 25, 46) gönderilecekleri belirtilmiştir. "Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız?" (Matta, Bap 23, 33) ve "Öldürdükten sonra cehenneme atmaya yetkisi olandan korkun" (Luka, Bap 12, 5) gibi açıklamalarla cehennem azabı hatırlatılmıştır. Cehennemdekilerin yaşadığı azap, içine düştükleri çaresizlik ve duydukları pişmanlık, İncil'deki bir yerde şöyle tasvir edilmiştir:

> Günlerden bir gün yoksul adam (Lazaros) öldü... Varlıklı adam da öldü ve gömüldü... 'Bana acı. Lazaros'u gönder de parmağının ucunu suya batırsın, dilimi serinletsin. Çünkü bu alevin ortasında acıyla kıvranıyorum.' Ama İbrahim şu yanıtı verdi: 'Ey oğul, yaşamında iyi şeylerle gönenç bulduğunu, Lazaros'un ise türlü kötülükler çektiğini anımsa.

Ama şimdi o avutuluyor, sense acıyla kıvranıyorsun. Üstelik, bizimle sizin aranızda koca bir boşluk saptanmıştır. Öyle ki, buradan oraya geçmek isteyenler bunu başaramasın; oradan da hiç kimse bizim bulunduğumuz yere geçemesin.' (Luka, Bap 22, 31)

Tevrat'ta ise iyilik yapan kişilerin iyilikle karşılık bulacağı, kötülük yapanların da bu kötülükler karşılığında cezalandırılacakları ifade edilmektedir:

Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin. Çünkü iyiliklerinin meyvesini yiyecek. Vay kötülerin haline! Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar. (İşaya, Bap 3, 10-11)

... Dinsizleri titreme aldı: "Herşeyi yiyip bitiren ateşin yanında hangimiz oturabilir? Sonsuza dek sönmeyecek alevin yanında hangimiz yaşayabilir?" diye soruyorlar. (İşaya, Bap 33, 14)

Yeniden Dirilişe İman

Allah tüm insanları ölümlerinden sonra yeniden diriltecek ve dünya hayatında işledikleriyle hesaba çekecektir. Bu gerçek, tarih boyunca gönderilmiş tüm peygamberler tarafından insanlara bildirilmiştir. Rabbimiz'in indirdiği hak dini tebliğ eden peygamberler, insanları yeniden dirilecekleri güne karşı uyarmışlar ve onlara, o gün için ciddi bir hazırlıkta bulunmaları gerektiğini haber vermişlerdir. Samimi olarak iman eden her insan, Allah'ın ölümden sonra kendisini dirilteceğinin şuuruyla hareket eder. Buna karşın bazı insanlar ölümden sonra yeniden dirilişi inkar etmişlerdir. Ahiret gününde yeniden dirileceklerinden kuşku duyanların veya bu gerçeği yalanlayanların durumu Kuran'da şu şekilde bildirilmiştir:

Kendi yaratılışını unutarak Bize bir örnek verdi; dedi ki: "Çürümüş-bozulmuşken, bu kemikleri kim diriltecekmiş?" De ki: "Onları, ilk defa yaratıp-inşa eden diriltecek. O, her yaratmayı bilir." (Yasin Suresi, 78-79)

Ey insanlar, eğer dirilişten yana bir kuşku içindeyseniz, gerçek şu ki, Biz sizi topraktan yarattık, sonra bir damla sudan, sonra bir alak'tan (embriyo), sonra yaratılış biçimi belli belirsiz bir çiğnem et parçasından; size (kudretimizi) açıkça göstermek için. Dilediğimizi, adı konulmuş bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz. Sonra sizi bebek olarak çıkarıyoruz, sonra da erginlik çağına erişmeniz için (sizi büyütüyoruz). Sizden kiminizin hayatına son verilmekte, kiminiz de, bildikten sonra hiçbir şey

bilmeme durumuna gelmesi için ömrün en aşağı ucuna (yaşlılığa) geri çevrilmektedir. Yeryüzünü kupkuru ölü gibi görürsün, fakat Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman titreşir, kabarır ve her güzel çiftten (ürünler) bitirir. İşte böyle; şüphesiz Allah, hakkın kendisidir ve şüphesiz ölüleri diriltir ve gerçekten herşeye güç yetirendir. (Hac Suresi, 5-6)

Elbette herşeye güç yetiren Allah için tüm insanların diriltilmesi çok kolaydır. İnsanı hiçbir şey değilken yoktan yaratan, ölü gibi görünen kupkuru toprağı dilediği şekilde canlandıran Allah'tır; zamanı gelince insanları da yeniden diriltecek olan O'dur. İncil'in çeşitli bölümlerinde, ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyenlere Hz. İsa'nın tebliği hakkında bilgi verilmiştir. Bunlardan birinde şöyle söylenmektedir:

Buna şaşmayın. Tüm mezarda yatanların O'nun sesini işiteceği vakit geliyor... İyilik yapanlar yaşamak için, kötülük yapanlarsa yargılanmak için dirilecekler. (Yuhanna, Bap 5, 28-29)

Hesap Gününe İman

Ahirete ve hesap gününe iman, İslamiyet'in temel esaslarından biridir. Tüm insanlar, dünya hayatında geçirdikleri her anın hesabını vermek üzere yeniden diriltileceklerdir. Hesap gününde her insan yapayalnız, tek başına hesap verecek, hiç kimse bir başkasının günahını yüklenemeyecek veya ona yardım edemeyecektir. O günde, iman edenler ve iyilik yapanlar için kolay bir hesap olacaktır. İnkar edip kötülüklerde

bulunanlar içinse, hiç şüphesiz hesap günü çok zorlu bir gündür.

Allah, Kuran'da hesap gününün nasıl bir gün olduğunu detaylarıyla bildirmiştir. Hiçbir şeyin saklı ve gizli kalmayacağı hesap gününde, zerre kadar bile olsa, herkesin iyilikleri ve kötülükleri hassas terazilerde tartılacaktır. Bu gerçek bir Kuran ayetinde şöyle bildirilir:

Biz ise, kıyamet gününe ait duyarlı teraziler koyarız da artık, hiçbir nefis hiçbir şeyle haksızlığa uğramaz. Bir hardal tanesi bile olsa ona (teraziye) getiririz. Hesap görücüler olarak Biz yeteriz. (Enbiya Suresi, 47)

O gün inkarcıların işitme ve görme duyuları, derileri kendileri aleyhinde şahitlik edecektir:

Sonunda oraya geldikleri zaman, işitme, görme (duyuları) ve derileri kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. (Fussilet Suresi, 20)

İnsanlar dünyada yaptıkları için Allah Katında hesap verirlerken, peygamberler ve şahitler de bulunacaklardır. Sonsuz adalet sahibi olan Allah, her insan hakkında hüküm verecektir:

Yer, Rabbinin nuruyla parıldadı; (orta yere) kitap kondu; peygamberler ve şahitler getirildi ve aralarında hak ile hüküm verildi, onlar haksızlığa uğratılmazlar. Her bir nefse yaptığının tam karşılığı verildi. O, onların işlediklerini daha iyi bilendir. (Zümer Suresi, 69-70)

Ahiret günü verilecek hesap hakkındaki bazı İncil ifadeleri ise şöyledir:

Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözleri önünde herşey çıplak ve açıktır. (İbranilere Mektup, Bap 4, 13)

Tanrı, herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir. Durmadan iyilik ederek yücelik, saygınlık ve ölümsüzlüğü arayanlara sonsuz yaşamı verecek. Ama bencil olanların, gerçeğe uymayıp haksızlığın peşinden gidenlerin üzerine gazap ve öfke yağdıracak. (Romalılara Mektup, Bap 2, 6-8)

Tevrat'ta yer alan açıklamalarda da, hesap gününün varlığı ve Allah'ın insanları işledikleriye hesaba çekeceği bildirilmektedir. Bu açıklamalardan biri şu şekildedir:

Çünkü bütün milletler için Rabbin günü yakındır; sen nasıl ettinse, sana öyle edilecek; işlediğinin karşılığı kendi başına dönecek. (Obadya, Bap 1, 15)

Kıyamet Günü

"Kıyamet günü ne zamanmış" diye sorar. Ama göz 'kamaşıp da kaydığı,' Ay karardığı, Güneş ve Ay birleştirildiği zaman; insan o gün: "Kaçış nereye?" der. Hayır, sığınacak herhangi bir yer yok. (Kıyamet Suresi, 6-11)

Yıldızlar 'örtülüp (ışıkları) silindiği' zaman, gök yarıldığı zaman. Dağlar, kökünden sökülüp savurulduğu zaman, ve resuller de (şahitlik için) belli bir vakitte getirildiği zaman. (Mürselat Suresi, 8-11)

Şüphesiz, kıyamet-saati yaklaşarak gelmektedir... (Taha Suresi, 15)

Saatin (kıyametin) ne zaman demir atacağını (gerçekleşeceğini) sorarlar. De ki: "Onun ilmi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun süresini O'ndan başkası açıklayamaz. O, göklerde ve yerde ağırlaştı. O, size apansız bir gelişten başkası değildir." Sanki sen, ondan tümüyle haberdarmışsın gibi sana sorarlar. De ki: "Onun ilmi yalnızca Allah'ın katındadır. Ancak insanların çoğu bilmezler." (Araf Suresi, 187)

Gökyüzünün erimiş maden gibi olacağı gün; dağlar da (etrafa uçuşmuş) rengarenk yün gibi olacak. (Böyle bir günde) hiçbir yakın dost bir yakın dostu sormaz. (Mearic Suresi, 8-10)

Sonra gök yarılıp yağ gibi erimiş olarak kıpkırmızı bir gül olduğu zaman. (Rahman Suresi, 37)

De ki: "Düşündünüz mü hiç; eğer size Allah'ın azabı gelirse ya da saat (kıyamet) gelip çatarsa, Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız? Eğer doğru sözlüler iseniz (çağırın bakalım.)" (Enam Suresi, 40)

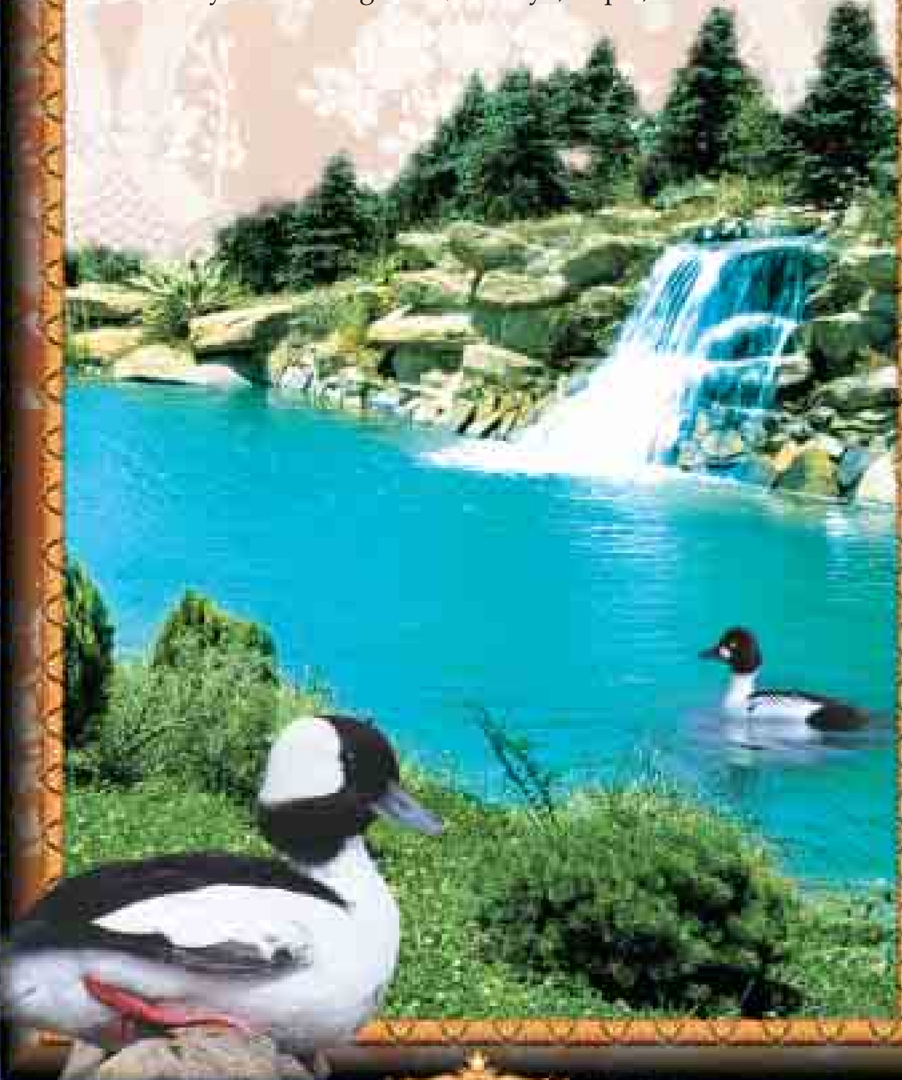
İncil

Ama o günlerde, o sıkıntıdan sonra, Güneş kararacak, Ay ışığını vermez olacak, yıldızlar gökten düşecek ve göksel güçler sarsılacak. (Markos, Bap13, 24-25)
O güne ve saate ilişkin hiç kimsenin bilgisi yoktur... Dikkat edin, uyanık durun, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bilemezsiniz. (Markos, Bap 13, 32-33)
Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. (Luka, Bap 21, 34-35)
... O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanarak yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan herşey yanıp bitecek... O gün gökler yanarak yok olacak, maddesel öğeler şiddetli ateşte eriyecektir. (Petrus'un İkinci Mektubu, Bap 3,10-12)

Tevrat

Rabbin günü yakındır. Güneş ile Ay kararıyor ve yıldızlar ışıklarını gizliyorlar... (Yoel, Bap 3, 14-16)
... Rabbin günü yakındır, herşeye Kadir olan tarafından bir yıkım gibi geliyor. Bundan ötürü bütün eller gevşeyecek ve her insan yüreği eriyecek ve şaşıracaklar. Onları ağrılar ve elemler tutacak; doğuran kadın gibi ağrı çekecekler; şaşkın şaşkın birbirlerine bakacaklar; yüzleri alev yüzü. Memleketi çöl etmek için ve onun içinden suçlu olanlarını helak etmek için. İşte, Rabbin günü, acımayan gün, gazapla ve kızgın öfke ile geliyor. Çünkü göklerin

yıldızları, ve onların yıldız kümeleri ışıklarını vermeyecekler, Güneş doğunca kararacak ve Ay parlak ışığını vermeyecek. (İşaya, Bap 13, 6-10)
Rabbin büyük günü yakındır, yakındır ve çok çabuk geliyor... O gün gazap günüdür, sıkıntı ve darlık günü, harabiyet ve viranlık günü, karanlık ve karaltı günü, bulutlar ve koyu karanlık günü. (Tsefanya, Bap 1, 14-15)

İnsanın İmtihanı

"... Hanginizin daha iyi olduğunu denemek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur..." (Hud Suresi, 7) ayetinde buyrulduğu gibi dünyanın yaratılış amaçlarından biri, insanların denenmesidir. Aslında her insan ömrü boyunca bir imtihan içindedir ve ölümüyle birlikte sona erecek bu imtihanın ardından, ya güzellikle ödüllendirilecek ya da azapla cezalandırılacaktır.

İnsanın karşısına çıkan sıkıntıların, zorlukların, musibetlerin her biri aslında birer imtihan vesilesidir. Zorluklar karşısında Allah'a güvenip dayanarak güzel bir sabır gösterenler, Allah'ın istediği şekilde davranmış olurlar. İnsanlar mallar, evlatlar, güzellik, sağlık gibi Allah'ın nimetleriyle de sınanırlar. Böyle bir durumda insanın yapması gereken, kendi bencil istekleri doğrultusunda değil, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya yönelik hareket etmektir.

İnsanın inandığını ve iman ettiğini dile getirmesinin tek başına yeterli olmadığı, mutlaka deneneceği bir Kuran ayetinde şöyle bildirilir:

O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstün ve güçlü olandır, çok bağışlayandır. (Mülk Suresi, 2)

İnsanlar, (sadece) "İman ettik" diyerek, sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar? (Ankebut Suresi, 2)

Bununla birlikte Kuran'da zorluklar karşısında sabır gösterenler müjdelenirler. Bu gerçeğe bir ayette şöyle dikkat çekilir:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. (Bakara Suresi, 155)

İncil'de denenmelerin sevindirici olduğu ve kişinin kamil imanı kazanmasına uygun ortam oluşturduğu şöyle belirtilir:

Kardeşlerim, çeşitli denenmelerle karşılaştığınızda kendinizi çok sevinçli sayasınız. Biliyorsunuz ki, imanınızın sınanması katlanış (dayanma gücü) oluşturur. Bu katlanış yetkin sonucunu göstersin. Öyle ki hem yetkin olasınız hem de bütünlüğe eresiniz. Hiçbir konuda eksiğiniz kalmasın. (Yakup'un Mektubu, Bap 1, 2-4)

Her İş Ancak Allah Dilerse Gerçekleşir

İnsanın planladığı işler ancak Allah dilediği takdirde gerçekleşir. İman edenler Rabbimiz dilemedikçe hiçbir şeye güç yetiremeyeceklerinin bilincindedirler. Tavırlarında ve konuşmalarında da bu gerçeğin şuurunda oldukları açıkça görülür. Allah iman edenlere, hiçbir konu hakkında kesin konuşmamalarını, bunu ancak Allah dilerse yapabileceklerini belirtmelerini bildirmiştir. Ayette şu şekilde buyurulmaktadır:

Hiçbir şey hakkında: "Ben bunu yarın mutlaka yapacağım" deme. Ancak: "Allah dilerse" (inşaAllah yapacağım de). (Kehf Suresi, 23-24)

İnsanın geleceğe yönelik tasarılarında bu gerçeği göz önünde bulundurması gerektiği İncil'de de yer almaktadır:

Dinleyin şimdi, "Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacağız ve para kazanacağız" diyen sizler, yarın ne olacağını bilmiyorsunuz. Yaşamınız nedir ki? Kısa bir süre görünen ve sonra kaybolan bir buğu gibisiniz. Bunun yerine, "Rab dilerse yaşayacağız, şunu şunu yapacağız" demelisiniz. (Yakup'un Mektubu, Bap 4, 13-15)

BÖLÜM 5

ORTAK İBADETLER, ORTAK AHLAKİ DEĞERLER

nsanı yaratan Allah, hiç şüphesiz onun yapısını, ihtiyaçlarını ve dünyada nasıl bir düzen içinde rahat edeceğini de en iyi bilendir. Dolayısıyla insanın, izlemesi gereken yol Rabbimiz'in bildirdiği yol olmalıdır. Nitekim Allah her dönemde elçileri ve kitapları aracılığıyla insanlara yol göstermiş, razı olacağı düşünce, davranış, ahlak ve yaşam biçimini insanlara haber vermiştir. Allah'ın öğrettiği bu yaşam tarzını ve ahlak modelini uygulayanlar, hem dünyada hem de ahirette en mutlu, en huzurlu ve en güzel yaşama kavuşmayı uman insanlardır.

Farklı dönemlerde, farklı coğrafyalarda yaşayan ve farklı İlahi dinlere mensup olan inananlar, tüm bu farklılıklara rağmen aslında aynı ahlaki değerlere sahiptirler. Hırsızlık yapmamak, adam öldürmemek, zina etmemek, yalan söylememek, adil olmak, her türlü haksızlıktan sakınmak, insanlara karşı nazik ve saygılı bir üslup kullanmak gibi temel değerler tüm inananlar için geçerlidir. Bu, inananların –çeşitli görüş ve uygulama farklılıkları olsa da- olaylar karşısında benzer tepkiler vermelerine ve ortak hareket etmelerine neden olur.

Bu ortak ahlak anlayışı Yahudilik, Hıristiyanlık ve İsla-

miyet'te de geçerlidir. Nankörlük, şımarıklık, kendini beğenmişlik, azgınlık, yalancılık, alaycılık, bencillik, aç gözlülük, düzenbazlık, kıskançlık, kavgacılık, itaatsizlik, saygısızlık, vefasızlık, cimrilik, dedikoduculuk, saldırganlık, zalimlik, iftiracılık, sabırsızlık, ikiyüzlülük, kışkırtıcılık gibi çirkinlikler İslam ahlakına kesinlikle uygun olmadığı gibi, Yahudilik ve Hıristiyanlıkta da yasaklanmıştır. İnsanlar saygılı, sevgi dolu, adaletli, vicdanlı, şefkatli, merhametli, yardımsever, iyiliksever, alçakgönüllü, dürüst, güvenilir, cömert, şükredici, fedakar, yumuşak huylu, itaatli, vefalı olmaya çağrılmışlardır.

Bu İlahi hükümleri izleyen samimi dindarlar, saygın, seçkin ve onurlu insanlardır. Allah'a gönülden bağlıdırlar. Derin bir imana, üstün ahlaki niteliklere sahiptirler. Yaptıklarının karşılığında herhangi bir menfaat talep etmezler, sadece Allah'ın rızasını kazanmaya yönelik olarak çalışırlar. Her zaman doğrunun, iyinin, hakkın, güzel ahlakın yanında olurlar. Her türlü kötülükten ve ahlaksızlıktan şiddetle sakınırlar.

Buna karşılık yeryüzündeki pek çok öğreti, İlahi dinlerin öğrettiği bu ahlak anlayışına tamamen ters olan anlayışları savunmaktadır. Örneğin son iki yüzyıldır dünyada son derece etkin olan materyalist felsefe, insanları, sadece kendi çıkarlarını düşünen ve bunda hiçbir kural tanımayan bireyler haline getirmektedir. Bu felsefeye dayalı yaşam biçimleri, hayatı bir tür "arena" olarak göstermekte, insan tutkularını alabildiğince kışkırtmayı ve bunların tatmini için her yolu kullanmayı öngörmektedir. Öte yandan materyalizm, Allah'ın vahyini reddettiği için, insanın tabiatına dair hiçbir mutlak kıstas kabul etmemekte, tüm ahlaki değerleri göz ardı etmekte, böylece İla-

hi dinler tarafından ortaya konan tüm ahlaki değerleri reddetmektedir. Bu sapkın mantığın insanlığa ne kadar büyük bir yıkım getirdiğinin örnekleri ise halen gözler önündedir. Çatışmalar ve gerilimler, bir parça toprak ya da makam ve mevki için acımasızca birbirine saldıran insanlar, mazlumların ve ihtiyaç içinde olanların hergün daha da ezilmesi, adaletsizliklerin yaygınlaşması, ahlaksızlıkların artması, dejenarasyonun hız kazanması söz konusu yıkımın sadece birkaç örneğidir.

Bu durum karşısında İlahi dinlerin mensuplarının, materyalizm tarafından aldatılmış olan insanlığın kurtuluşu için ittifak etmeleri gerekir. Allah'ın varlığına, birliğine, bizleri O'nun yarattığına ve bizlere doğru yolu göstermek için kitaplar ve peygamberler gönderdiğine inanmak, çok önemli bir ortak noktadır. Bu gerçeklere inanan insanlar -Yahudi, Hıristiyan veya Müslümanlar- bu gerçekleri reddeden insanlara göre birbirlerine çok daha yakındırlar.

Aşağıda üç İlahi din arasındaki ortak ahlaki değerleri başlıklar altında inceleyeceğiz. Bunların her biri, bu dinlerin mensuplarının neden ittifak etmeleri gerektiğinin önemli delillerindendir. Unutulmamalıdır ki, yeryüzünde bu değerlerle tarif edilen güzel ahlakın hakim olması, hiç kuşkusuz, her üç dinin inananlarının elele vermesiyle mümkün olacaktır.

Alçakgönüllülük

Alçakgönüllülük inananların ortak bir vasfıdır. Allah, ayetlerinde kendini büyük gören, kibirli insanları sevmediğini

bildirmiştir.

İnananlar, kendilerine sayısız nimetler bahşedenin Allah olduğunu, herşeyin gerçek ve tek sahibinin de O olduğunu bilirler. Hiçbir şekilde kibirlenme içine girmezler. Allah'ın karşısında ne kadar aciz olduklarının farkındadırlar. Aklın, bilginin, güzelliğin, zenginliğin, itibarın ve diğer her türlü imkanın kendilerinden kaynaklanmadığını; bunların Allah'ın bir ihsanı olduğunu bilirler. İşte bu nedenle mütevazı davranırlar.

Allah, Kuran'da inananların tevazulu tavrını şöyle belirtmiştir:

> **O Rahman (olan Allah)ın kulları, yeryüzü üzerinde alçakgönüllü olarak yürürler ve cahiller kendileriyle muhatap oldukları zaman "Selam" derler. (Furkan Suresi, 63)**

Diğer bir Kuran ayetinde de mütevazı müminler cennetle müjdelenmiştir:

> **... İşte sizin İlahınız bir tek İlahtır, artık yalnızca O'na teslim olun. Sen alçakgönüllü olanlara müjde ver. (Hac Suresi, 34)**

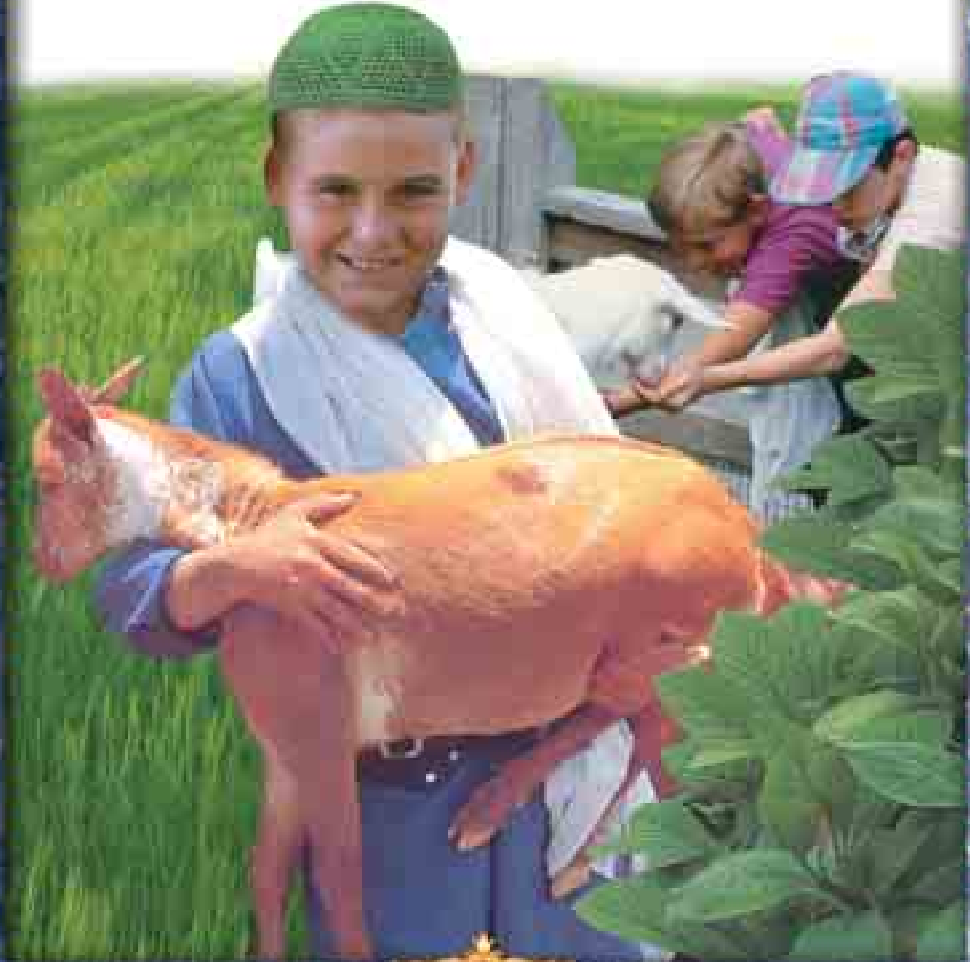
Alçakgönüllülüğün önemi ve bu tavrı gösterenlerin Allah katında üstün kılınmış insanlar oldukları İncil'de şöyle ifade edilir:

> Her bakımdan alçakgönüllü, yumuşak huylu, sabırlı olun, sevgiyle birbirinize katlanın. (Efesoslulara Mektup, Bap 4, 2)

Aynı şekilde Tevrat'ta da kibirli olmaktan sakınmak gerektiği, Allah'ın alçakgönüllü kullarından razı olacağı bildirilmektedir. Tevrat'a göre inananlar mütevazı olmakla sorumlu-

durlar, kibirli davrananlar ise muhakkak küçük düşürüleceklerdir. Konuyla ilgili bazı Tevrat pasajları şu şekildedir:

> Dinleyin ve kulak verin, kibirli olmayın; çünkü Rab söyledi. (Yeremya, Bap 13, 15)
>
> ...Rabbin hükümlerini yapmış olan dünyanın bütün alçakgönüllüleri, Rabbi arayın; salahı arayın, alçakgönüllülüğü arayın... (Tsefanya, Bap 2, 3)
>
> Alçakgönüllüleri kurtarır, gururluları gözler, gururunu kırarsın. (2.Samuel, Bap 22, 28)

Büyüklük Taslamamak

Ona: "Allah'tan kork" denildiğinde, büyüklük gururu onu günaha sürükler, kuşatır. Böylesine cehennem yeter; ne kötü bir yataktır o. (Bakara Suresi, 206)

İncil

... Tanrı kibirlilere karşıdır, ama alçakgönüllülere lütfeder. (Yakup'un Mektubu, Bap 4, 6)

... Gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe ümit bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize herşeyi bol bol veren Tanrı'ya ümit bağlasınlar. (Timoteos'a I. Mektup, Bap 6, 17)

Tevrat

Onları Kutsal Yasa'na dönmeleri için uyardınsa da, gurura kapılarak buyruklarına karşı geldiler. Kurallarını çiğneyip günah işlediler. Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur. İnatla sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. (Nehemya, Bap 9, 29)

Allah'ın Ayetlerinin İnkar Edildiği Ortamdan Uzaklaşmak

O, size Kitap'ta: "Allah'ın ayetlerinin inkar edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğinizde, onlar bir başka söze dalıp geçinceye kadar, onlarla oturmayın, yoksa siz de onlar gibi olursunuz" diye indirdi. Doğrusu Allah, münafıkların ve kafirlerin tümünü cehennemde toplayacak olandır. (Nisa Suresi, 140)

Tevrat

Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez, günahkarların yolunda durmaz, alaycıların arasında oturmaz. Ancak zevkini Rabbin Yasası'ndan alır. Ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür. (Mezmurlar, Bap 1, 1-5)

Boş Şeylerden Yüz Çevirmek

Onlar, 'tümüyle boş' şeylerden yüz çevirenlerdir; (Müminun Suresi, 3)

İncil

Bayağı ve boş sözlerden sakın... (Timoteos'a II. Mektup, Bap 2, 16)

Sözünüzü ister gizleyin, ister açığa vurun. Şüphesiz O, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. O, yarattığını bilmez mi? O, Latif'tir; Habir'dir.
(Mülk Suresi, 13-14)

Tevrat

Gözlerimi boş şeylerden çevir, beni Kendi yolunda yaşat. (Mezmurlar, Bap 119, 37)

Her İşte Allah'ı Anmak

Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru."
(Al-i İmran Suresi, 191)

(Öyle) Adamlar ki, ne ticaret, ne alış-veriş onları Allah'ı zikretmekten, dosdoğru namazı kılmaktan ve zekatı vermekten 'tutkuya kaptırıp alıkoymaz'; onlar, kalplerin ve gözlerin inkılaba uğrayacağı (dehşetten allak bullak olacağı) günden korkarlar.
(Nur Suresi, 37)

Tevrat

Ne mutlu o insana ki.... zevkini Rabbin Yasası'ndan alır ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür. (Mezmurlar, Bap 1, 2)

Yaptığın her işte Rabbi an, O senin yolunu düze çıkarır. Kendini bilge biri olarak görme, Rab'den kork, kötülükten uzak dur. Böylece bedenin sağlık ve ferahlık bulur. (Süleyman Meselleri, Bap 3, 6-8)

Tevekkül Etmek

Allah inananların en büyük dostu ve yardımcısıdır. İnananlar bir zorlukla veya sıkıntıyla karşılaştıklarında da, rahatlık ve güven içinde olduklarında da Allah'ın kendileri ile beraber olduğunu bilir, yalnızca Allah'a yönelip dönerler. Sadece O'na güvenip dayanırlar. İman eden bir kimse, mevcut koşullar dahilinde tüm tedbirleri alır, her türlü aşamayı düşünerek plan yapar, ancak herşeyin yalnızca Allah'ın dilemesiyle gerçekleştiğini unutmaz. Sonuç ne olursa olsun bunda bir hikmet ve güzellik olduğunu bilir. Örneğin, müminler tedbir olarak sağlığa zararlı şeylerden kaçınırlar; buna rağmen ölümcül bir hastalığa yakalanmaları durumunda da bunun Allah'tan olduğunu bilirler, asla panik ve ümitsizliğe kapılmazlar; sabır ve tevekkülle karşılık verirler. İnananlar, olaylar karşısında üzüntü, kaygı ve endişe duymaz, tevekkülün verdiği rahatlık ve huzuru yaşarlar.

Tevekkül, inkarcıların habersiz olduğu, sadece inananların yaşadıkları bir konfor ve güzelliktir. İnkarcıların dünya hayatındaki sıkıntı ve üzüntülerinin, stres ve depresyonlarının en temel nedenlerinden biri de bu gerçeğe sırt çevirmeleridir. Tevekkülün inananların önemli bir vasfı olduğu çeşitli Kuran ayetlerinde bildirilmiştir:

... Kim Allah'tan korkup-sakınırsa, (Allah) ona bir çıkış yolu gösterir. Ve onu hesaba katmadığı bir yönden rızıklandırır. Kim de Allah'a tevekkül ederse, O, ona yeter. Elbette Allah, Kendi emrini yerine getirip-gerçekleştirendir. Allah, herşey için bir ölçü kılmıştır. (Talak Suresi, 2-3)

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve müminler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Tevekküllü olmak, yalnızca Allah'a dayanıp güvenmek, dindar Hıristiyan ve Yahudilerin de yaşamaları gereken bir özelliktir. İnsanların kaygıya kapılmalarının anlamsız olduğu, her konuda Allah'a güvenmeleri gerektiği İncil'de şöyle ifade edilmektedir:

Ama Rab güvenilirdir. O sizi pekiştirecek, kötü olandan koruyacaktır. (Pavlus'un Selaniklilere II. Mektubu, Bap 3, 3)

İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Bu nedenle size şunu söylüyorum: Ne yiyeceğiz? diye canınız için, ya da ne giyeceğiz? diye bedeniniz için kaygılanmayın... Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları doyurur... Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık uzatabilir? Bu küçücük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz? (Luka, Bap 12, 22-26)

Tevrat'ta ise yalnızca Allah'a yönelen ve Rabbimiz'e dayanıp güvenen kimseyi Allah'ın başarıya ulaştıracağı bildirilmektedir. İman eden Yahudilerin Allah'a tevekkül etmeleri gerektiği şöyle ifade edilmektedir:

... Beni dinleyin, ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar! Tanrınız Rabbe güvenin, güvenlikte olursunuz. O'nun peygamberlerine güvenin, başarılı olursunuz. (2. Tarihler, Bap 20, 20)

Bütün yüreğinle Rabbe güven ve kendi anlayışına dayanma. (Süleymanın Meselleri, Bap 3, 5)

Allah İnananların Koruyucusudur

(Musa:) "Hayır" dedi. "Şüphesiz Rabbim, benimle beraberdir; bana yol gösterecektir." (Şuara Suresi, 62)

Şüphesiz Allah korkup-sakınanlarla ve iyilik edenlerle beraberdir. (Nahl Suresi,128)

Hiç şüphesiz, benim velim Kitabı indiren Allah'tır ve O salihlerin koruyuculuğunu (veliliğini) yapıyor. (Araf Suresi, 196)

Tevrat

Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Tanrın Rab gideceğin her yerde seninle birlikte olacak. (Yeşu, Bap 1, 9)

Beklenmedik felaketten ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma. Çünkü senin güvencen Rab'dir... (Süleyman Meselleri, Bap 3, 25-26)

Adalet Anlayışı

Adil olmak iman eden insanların en önemli özelliklerindendir. Allah kullarına insanlar arasında adaletle hükmetmelerini, kendilerinin veya yakınlarının aleyhine dahi olsa adil olmalarını emretmiştir. İnananlar, yeryüzünde adaleti koruyan ve haksızlığa izin vermeyen insanlardır. Rabbimiz Kuran'da Müslümanlara adil olmaları gerektiğini şöyle bildirmektedir:

Şüphesiz Allah, size emanetleri ehline (sahiplerine) teslim etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor. Bununla Allah, size ne güzel öğüt veriyor!.. Doğrusu Allah, işitendir, görendir. (Nisa Suresi, 58)

Müslüman için karşısındaki insanın zengin ya da fakir olması veya alacağı kararın menfaatleriyle çatışması ihtimali birşeyi değiştirmez. Koşullar ne olursa olsun mümin, adaletten taviz vermez. Bu üstün ahlak bir Kuran ayetinde şöyle anlatılır:

Ey iman edenler, kendiniz, anne-babanız ve yakınlarınız aleyhine bile olsa, Allah için şahitler olarak adaleti ayakta tutun. (Onlar) ister zengin olsun, ister fakir olsun; çünkü Allah onlara daha yakındır. Öyleyse adaletten dönüp heva (tutkuları)nıza uymayın. Eğer dilinizi eğip büker (sözü geveler) ya da yüz çevirirseniz, şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberi olandır. (Nisa Suresi, 135)

Başka bir Kuran ayetinde, kin duygusunun insanları

adalete aykırı düşen tavırlara sürüklememesi gerektiği bildirilmiştir:

Ey iman edenler, adil şahitler olarak, Allah için, hakkı ayakta tutun. Bir topluluğa olan kininiz, sizi adaletten alıkoymasın. Adalet yapın. O, takvaya daha yakındır... (Maide Suresi, 8)

Adalet İncil ve Tevrat'ta da üzerinde durulan bir konudur. Adaleti göz ardı eden sözde din bilginleri ve Ferisiler İncil'de şöyle kınanmıştır:

Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, anasonun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli yönleri olan adalet, merhamet ve sadakati ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. (Matta, Bap 23, 23)

İncil'de yer alan başka bölümlerde de insanların adil olmaları gerektiği şu şekilde ifade edilmektedir:

Dış görünüşe göre yargılamayın, yargınız adil olsun. (Yuhanna, Bap 7, 24)

Siz, efendiler uşaklarınıza adalet ve eşitlikle davranın... (Koloselilere Mektup, Bap 4, 1)

Tevrat'ta da güzel ahlaklı insanın tarifi yapılırken önemle üzerinde durulan konulardan biri adil olmaktır. Adil ve doğru insanın elini kötülüklerden çektiği, kimseye haksızlık etmediği, yoksulları koruduğu ifade edilir. Tevrat'ta adil olmayı öven açıklamalardan bazıları şu şekildedir:

... Bunların yerine adil bir yönetim için bilgelik istedin; isteğini yerine getireceğim... (1.Krallar, Bap 3, 11-12)

Rab şöyle diyor: "Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin..." (İşaya, Bap 56, 1)
Yoksullardan adaleti esirgemek, halkımın düşkünlerinin hakkını elinden almak... Öksüzlerin malını yağmalamak için haksız kararlar alanların, adil olmayan yasalar çıkaranların vay haline! (İşaya, Bap 10, 1-2)

İftira ve Saldırılardan Çekinmemek

Elçiler tarih boyunca insanları doğru yola, Allah'ın dinine davet etmişler, onları aydınlatan ve yol gösteren kişiler olmuşlardır. Ancak her dönemde, hak dini anlattıkları toplum içinde bazı çevreler Allah'ın elçilerine karşı tavır almışlardır. Onların tebliğini kendi akıllarınca engellemek için pek çok yönteme başvurmuşlardır. Bu insanlar, Allah'ın, üstün ahlakı ile tüm insanlara örnek ve yol gösterici olarak gönderdiği elçilere birçok iftira atarak onları engelleyebileceklerini sanmışlar, iftiralarının işe yaramadığını gördüklerinde ise peygamberleri yurtlarından sürmeye, tutuklamaya ve hatta öldürmeye dahi yeltenmişlerdir.

Kuran-ı Kerim'de geçmişte yaşamış olan peygamberlerin mücadeleleri ve karşılaştıkları iftiralar detaylı olarak anlatılmaktadır. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav)'in de Mekkeli müşriklerle, münafıklarla ve inkar edenlerle olan mücadelesi Kuran'da bildirilmiştir. Tarih boyunca bütün peygamberler ve iman edenlerin benzer iftiralarla karşılaştıkları Kuran'da bildirilen bir gerçektir. Bir diğer önemli gerçek de, iman edenlerin bu iftiralar ve saldırılar kar-

şısında hiçbir zaman yılgınlığa ve gevşekliğe kapılmamaları, mücadelelerine aynı şevk ve azimle devam etmeleridir.

"Cinlenmiş" olmak (Hicr Suresi, 6), **"delilik"** (Kalem Suresi, 51), **"yalan söylemek"** ve **"büyücülük"** (Sad Suresi, 4) gibi iftiralar Kuran'da yer alan ve peygamberlere atılan iftiralardandır. Bu ve benzeri iftiraları inkarcılar, üstün ahlak sahibi Hz. Muhammed (sav)'e karşı da kullanmışlar ve Peygamberimizi "**tutuklamak ya da öldürmek veya sürgün etmek amacıyla"** kendisine tuzak kurmuşlardır. (Enfal Suresi, 30)

Elçilerin yaşadıklarının benzerlerini, onlarla birlikte olan ve onların yolunu izleyenlerin de yaşayacakları Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Yoksa sizden önce gelip-geçenlerin hali başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle bir yoksulluk, öyle dayanılmaz bir zorluk çattı ve öylesine sarsıldılar ki, sonunda elçi, beraberindeki müminlerle; "Allah'ın yardımı ne zaman?" diyordu. Dikkat edin. Şüphesiz Allah'ın yardımı pek yakındır. (Bakara Suresi, 214)

İncil'de ise Hz. İsa'nın benzer şekilde, "cin çarpmışlık"la (Yuhanna, 7/20, 8/48, 8/52), "delilik"le (Yuhanna, 10/20), toplumu "yoldan saptırmak"la (Luka, 23/2), "ataların töresine aykırı davranmak"la (Markos, 7/5) itham edildiği yer almaktadır. Yine İncil'in çeşitli bölümlerinde inanmayanların Hz. İsa'yla alay etmeye yeltendikleri, kendisinin ağır hakaretlere ve fiili saldırılara uğradığı geniş olarak tasvir edilmiştir.

Hiç şüphesiz inkar edenlerin bu çirkin iftiraları, kendi düşük akıllarının ve sapkın inanışlarının gerçek dışı ürünleridir. Allah tüm peygamberleri, insanlığa örnek olacak üstün bir akıl, feraset ve ahlakla yaratmıştır.

Sadece elçiler değil, onlarla birlikte olan inananlar da çeşitli iftira, hakaret ve saldırılarla karşılaşmışlardır. Ancak bundan dolayı, ne gevşekliğe kapılmışlar ne de umutsuzluğa düşmüşlerdir. Bu gerçek Kuran'da Al-i İmran Suresi'nin 146. ayetinde şu şekilde bildirilmektedir:

Nice peygamberle birlikte birçok Rabbani (bilgin)ler savaşa girdiler de, Allah yolunda kendilerine isabet eden (güçlük ve mihnet)den dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne boyun eğdiler. Allah, sabredenleri sever. (Al-i İmran Suresi, 146)

Elçiler, kendilerine inananları bu yönde bilgilendirmiş ve müjdelemişlerdir. Peygamberimiz (sav)'le birlikte olan müminlerin başlarına gelen zorluklar karşısında, **"Bu, Allah'ın ve Resulü'nün bize vadettiği şeydir; Allah ve Resulü doğru söylemiştir."** (Ahzab Suresi, 22) dedikleri Kuran'da bildirilmektedir. Ayrıca Rabbimiz bu kararlılığı ve üstün ahlakı gösterenlerin, imanlarını ve teslimiyetlerini artırdığını da müjdelemiştir.

Peygamberlerin mücadeleleri ve çeşitli zorluklarla karşılaştıkları Tevrat'ta da kapsamlı olarak yer almaktadır. İncil'de ise inananların zorluk ve sıkıntılarla karşılaşacakları ancak samimi olarak iman edenler için bunun bir sevinç vesilesi olduğu anlatılmaktadır:

> Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere!... Bana olan bağlılığınızdan ötürü insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü ödülünüz büyüktür. Sizden önce yaşamış olan peygamberlere de böyle zulmettiler. (Matta, Bap 5, 10-12)

Yine Matta'da, Hz. İsa'nın öğrencilerini başlarına gelecek zulümlere karşı uyardığı (ve aynı zamanda müjdelediği) yazılıdır:

> Ama siz kendinize dikkat edin! İnsanlar sizi mahkemelere verecekler, havralarda dövecekler. Benden ötürü valilerin ve kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara tanıklık edeceksiniz.... Sizi tutuklayıp mahkemeye verdiklerinde, `Ne söyleyeceğiz?' diye önceden kaygılanmayın. O anda size ne esinlenirse onu söyleyin. Çünkü konuşacak olan siz değil, Kutsal Ruh olacak... Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. (Luka, Bap 24, 12-15)

Korkmamak ve Hüzne Kapılmamak

Ki onlar (o peygamberler) Allah'ın risaletini tebliğ edenler, O'ndan içleri titreyerek-korkanlar ve Allah'ın dışında hiç kimseden korkmayanlardır. Hesap görücü olarak Allah yeter. (Ahzab Suresi, 39)

Dediler ki: "Rabbimiz, gerçekten, onun bize karşı 'taşkın bir tutum takınmasından' ya da 'azgın davranmasından' korkuyoruz." Dedi ki: "Korkmayın, çünkü Ben sizinle birlikteyim; işitiyorum ve görüyorum."
(Taha Suresi, 45-46)

Onlar, kendilerine insanlar: "Size karşı insanlar topla(n)dılar, artık onlardan korkun" dedikleri halde imanları artanlar ve: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" diyenlerdir. Bundan dolayı, kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan bir bolluk (fazl) ve Allah'tan bir nimetle geri döndüler. Onlar, Allah'ın rızasına uydular. Allah, büyük fazl (ve ihsan) sahibidir. İşte bu şeytan, ancak kendi dostlarını korkutur. Siz onlardan korkmayın, eğer mü'minlerseniz, Ben'den korkun.
(Al-i İmran Suresi, 173-175)

İncil

Doğruluk uğruna acı çekseniz bile, size ne mutlu! İnsanların korktuklarından korkmayın ve telaşlanmayın. (Petrus'un Birinci Mektubu, Bap 3,14)

Tevrat

Kuvvetli olun ve yürekli olun, korkmayın ve onların yüzlerinden yılmayın, çünkü seninle beraber yürüyen Allah'ın Rab'dir, seni boşa çıkarmaz ve seni bırakmaz. (Tesniye, Bap 31,6)

Ve senin önünde yürüyen Rab'dir. O seninle olacak, seni boşa çıkarmaz ve seni bırakmaz, korkma ve yılgınlığa düşme. (Tesniye, Bap 31,8)

Güçlü ve yürekli olun! Asur Kralı'ndan ve yanındaki büyük ordudan korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan onunla olandan daha üstündür. (II. Tarihler, Bap 32, 7)

Karanlıklarda Kötülük Tasarlayanlar

"Tamam-kabul" derler. Ama yanından çıktıkları zaman, onlardan bir grup, karanlıklarda senin söylediğinin tersini kurarlar. Allah, karanlıklarda kurduklarını yazıyor. Sen de onlardan yüz çevir ve Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.
(Nisa Suresi, 81)

Tevrat

Tasarılarını Rab'den gizlemeye uğraşanların vay haline! Karanlıkta iş gören bu adamlar, "Bizi kim görecek, kim tanıyacak?" diye düşünürler. (İşaya, Bap 29, 15)

Ataların Batıl Töresine-Dinine Uymamak

Allah Kuran'da bazı insanların, içinde bulundukları toplumda kökleşen batıl inançları, sözde din adına ortaya koyulan bazı çarpık anlayışları, alışkanlık haline gelmiş birtakım uygulamaları bahane ederek peygamberlerin getirdiği hak dine karşı çıktıklarını bildirmiştir. Kuran'da "ataların dini" olarak bildirilen bu sapkın inanış ve uygulamalar, İncil ve Tevrat'ta ise "ataların töresi" tanımlamasıyla yer almaktadır. Oysa Allah Katında hak olan din, elçiler tarafından tebliğ edilen dindir. İnananlar, batıl inanışlardan ve geleneklerinden değil Allah'ın Kitabı'ndan ve Peygamberin sünnetinden sorumlu tutulacaklardır. Körü körüne atalarından öğrendikleri batıl anlayışları uygulayan ve bu çarpık inanışları nedeniyle hak dinden yüzçeviren insanların durumları Kuran'da şu şekilde bildirilmiştir:

Onlara, "Allah'ın indirdiklerine uyun" denildiğinde, derler ki; "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız." Şayet şeytan, onları çılgınca yanan ateşin azabına çağırmışsa da mı (buna uyacaklar)? (Lokman Suresi, 21)

Onlara, "Allah'ın indirdiğine ve elçiye gelin" denildiğinde, "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter" derler. (Peki,) Ya ataları bir şey bilmiyor ve hidayete ermiyor idilerse? (Maide Suresi, 104)

Tevrat'ta da insanların kendilerine hak din anlatılmış olmasına rağmen atalarından öğrendikleri sapkın geleneklere yöneldikleri ve bunun büyük bir kötülük olduğu anlatılmaktadır. Peygamberlere itaat etmek istemeyen insanların batıl

inanışlarına dönüşlerini ve bundan dolayı alacakları karşılığın nasıl olacağını anlatan açıklamalardan bir tanesi şu şekildedir:

Sözlerimi dinlemek istemeyen atalarının fesatlarına döndüler ve başka ilahlara kulluk etmek için onların ardınca gittiler... İşte onlara bir kötülük getireceğim ki içinden çıkamayacaklar... (Yeremya, Bap 11, 10-11)

İncil'de Hz. İsa'nın ve kendisine tabi olanların, o dönemdeki sözde din bilginleri (Ferisiler ve Sadukiler) tarafından, "atalarının töresinden" ayrılmakla itham edildikleri anlatılmaktadır. Oysa doğru olan, bu insanların ısrarla savundukları batıl gelenekleri değil, Hz. İsa'nın getirmiş olduğu din ahlakına uymaktır. Samimi olarak iman edenlerin Hz. İsa'nın getirdiği dine uymaları ve kendisine itaat etmeleri gerektiği ise açıktır.

Matta İncili'nde Hz. İsa'nın tebliğ ettiği dine uymamakta direnenlerin, Hz. İsa'nın öğrencilerini, atalarının törelerinden uzaklaştıkları için kınadıkları şu şekilde ifade edilmektedir:

Bunun üzerine, Yeruşalem'den Ferisiler ve dinsel yorumcular İsa'ya gelip, "Öğrencilerin neden ataların töresini çiğniyor?" dediler... (Matta, Bap 15, 1-2)

Markos İncili'nde ise, Hz. İsa'nın öğrencilerini atalarının törelerine uymadıkları için kınamaya kalkışanlara şöyle cevap verilmektedir:

Ferisiler'le dinsel yorumcular İsa'ya sordular: "Öğrencilerin neden ataların töresine aykırı davranıyor?"... Siz Allah'ın emrini bırakıp insanların töresini tutuyorsunuz. Ve onlara de ki: İnsanların töresine uymak için Allah'ın emrini reddediyorsunuz. (Markos, Bap 7, 5-9)

Gösteriş ve İkiyüzlülükten Kaçınmak

İnananların ortak ahlak özelliklerinden biri de samimiyettir. Mümin, Allah'ın herşeyden haberdar olduğunu, ahirette tüm düşüncelerinin, konuşmalarının ve davranışlarının hesabını vereceğini bilir. Bu nedenle yaşamı boyunca yalnızca Allah'ın rızasını elde etmek için çalışır. İçtenlikle hareket eder, samimiyetsizlikten kaçınır. Yaptıklarının karşılığını Allah'tan beklediği için ufak hesaplar peşinde olmaz; insanların sevgi ve ilgisini kazanmaya yönelik samimiyetsiz tavırlar içine girmez.

Konuyla ilgili olarak, Kuran'da, peygamberlerin ihlaslı tavırları müminlere örnek olarak gösterilmiştir. Allah'ın, **"Tağut'a kulluk etmekten kaçınan ve Allah'a içten yönelenler ise; onlar için bir müjde vardır."** (Zümer Suresi, 17) ayetinde bildirildiği gibi samimi kullar için müjde vardır. İbadetlerini gösteriş amacıyla yapanlar hakkındaki bazı ayetler şöyledir:

> **Ey iman edenler, Allah'a ve ahiret gününe inanmayıp, insanlara karşı gösteriş olsun diye malını infak eden gibi minnet ve eziyet ederek sadakalarınızı geçersiz kılmayın. Böylesinin durumu, üzerinde toprak bulunan bir kayanın durumuna benzer; üzerine sağnak bir yağmur düştü mü, onu çırılçıplak bırakıverir. Onlar kazandıklarından hiçbir şeye güç yetiremez (elde edemez)ler. Allah, kâfirler topluluğuna hidayet vermez. (Bakara Suresi, 264)**

> **İşte (şu) namaz kılanların vay haline, ki onlar, namazlarında yanılgıdadırlar, Onlar gösteriş yapmaktadırlar... (Maun Suresi, 4-6)**

İncil'de inananlara "doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla uygulamaktan sakının" (Matta, Bap 6, 1) diye öğüt verilmiş, "işlerinin tümünü insanlara gösteriş için yapan" (Matta, Bap 23, 5) sözde din bilginleri ile Ferisiler kınanmıştır. Onların ikiyüzlülüğü, dıştan parlak görünen ama içleri her türlü iğrençlikle dolu badanalı mezarlara benzetilerek tasvir edilmiştir:

> Siz badanalı kabirlere benzersiniz ki, dıştan güzel görünürler, fakat içten ölü kemikleri ve her türlü murdarlıkla doludurlar. Siz de böylece insanlara dıştan salih görünürsünüz, fakat içten ikiyüzlülük ve fesatla dolusunuz. (Matta, Bap 23, 27-28)

Tevrat'ın çeşitli bölümlerinde de ibadetlerini gösteriş için yapanlar kınanmış, söyledikleriyle insanları hoşnut etmeye çalışan ancak anlattıkları ahlakı gereği gibi yaşamaktan kaçınan insanların kötü bir yol üzerinde oldukları bildirilmiştir. Tavır ve sözleri ile Allah'a yakın gibi görünmeye çalışan ancak kalben Allah'ı gereği gibi takdir edemeyen insanların durumu şu şekilde tarif edilmiştir:

> ... Ağızlarında Sen yakınsın, fakat gönüllerinden uzaksın. (Yeremya, Bap 12, 2)

Din Ahlakında Sevginin Önemi

Katımızdan ona bir sevgi duyarlılığı ve temizlik (de verdik). O, çok takva sahibi biriydi. (Meryem Suresi, 13)

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar ise, Rahman (olan Allah), onlar için bir sevgi kılacaktır. (Meryem Suresi, 96)

Tevrat

Sevgiyi, sadakati hiç yanından ayırma, bağla onları boynuna, yaz yüreğinin levhasına. Böylece Tanrı'nın ve insanların gözünde beğeni ve saygınlık kazanacaksın. (Süleyman Meselleri, Bap 3, 3-4)

Nefret çekişmeyi azdırır, sevgi her suçu bağışlar. (Süleyman Meselleri, Bap 10, 12)

İncil

Size şu buyruğu veriyorum: "Birbirinizi sevin!" (Yuhanna, Bap 15, 17)

Sevgi, Tanrı'nın buyruklarına uygun yaşamamız demektir. Başlangıçtan beri işittiğiniz gibi, O'nun buyruğu sevgi yolunda yürümenizdir. (Yuhanna'nın II. Mektubu, 6)

Allah Kendisi'ne Yakınlaşmak İsteyene Yol Gösterir

Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)

Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakının ve (sizi) O'na (yaklaştıracak) vesile arayın; O'nun yolunda cihad edin, umulur ki kurtuluşa erersiniz. (Maide Suresi, 35)

Tevrat

Beni sevenleri Ben de severim, gayretle arayan Beni bulur. (Süleyman Meselleri, Bap 8, 17)

İncil

Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. (Matta, Bap 7, 7)

Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır... (Yakup'un Mektubu, Bap 4, 8)

Güzel Söz Söylemek

Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir: Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı

ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Allah insanlar için örnekler verir, umulur ki onlar öğüt alır düşünürler. (İbrahim Suresi, 24-25)

Tevrat

Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir, tatlı dil en güçlü direnci kırar. (Süleyman Meselleri, Bap 25, 15)

Bilge yüreklilere akıllı denir, tatlı söz ikna gücünü artırır. (Süleyman Meselleri, Bap 16, 21)

İncil

Ağzınızdan hiç kötü söz çıkmasın. İşitenler yararlansın diye, ihtiyaca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin. (Efosuslulara Mektup, Bap 4, 29)

Sözünüz tuzla terbiye edilmiş gibi her zaman lütufla dolu olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz. (Koloselilere Mektup, Bap 4, 6)

Verilen Öğütleri Dinlemek

Andolsun, Biz öğüt alıp-düşünsünler diye, sözü birbiri ardınca dizip-indirdik. (Kasas Suresi, 51)

Yoksa o, gece saatinde kalkıp da secde ederek ve kıyama durarak gönülden itaat (ibadet) eden, ahiretten sakınan ve Rabbinin rahmetini umud eden (gibi) midir? De ki: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Şüphesiz, temiz akıl sahipleri öğüt alıp-düşünürler." (Zümer Suresi, 9)

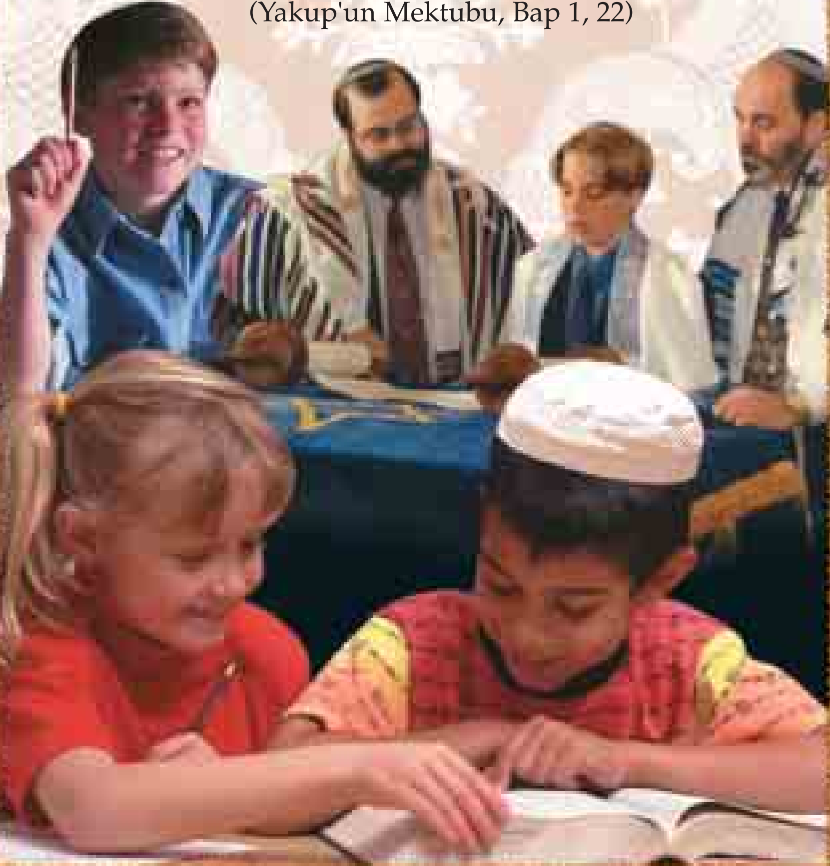
Tevrat

Uyarıları zihnine işle, bilgi dolu sözlere kulak ver. (Süleyman Meselleri, Bap 23, 12)

İncil

Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın... (İbranililere Mektup, Bap 13, 17)

Tanrı sözünü yalnız duymakla kalmayın, sözün uygulayıcıları da olun. Yoksa kendinizi aldatmış olursunuz. (Yakup'un Mektubu, Bap 1, 22)

İyilik Anlayışı

İnsanlar genellikle iyiliğin anlamı hakkında farklı görüşlere sahiptirler. İyiliği, kimi bir fakire cüzi miktarda para vermek, bazısı yaşlı bir insanın yolda karşıdan karşıya geçmesine yardımcı olmak, kimi yalan söylememek şeklinde düşünür. Elbette bunlar iyi ve güzel davranışlardır; ancak iyiliğin ne demek olduğunu tanımlamak için yeterli değildirler. Allah gerçek iyiliğin ne olduğunu Kuran'da kullarına bildirmiştir:

Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz iyilik değildir. Ama iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, Kitaba ve peygamberlere iman eden; mala olan sevgisine rağmen, onu yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, isteyip-dilenene ve kölelere (özgürlükleri için) veren; namazı dosdoğru kılan, zekatı veren ve ahidleştiklerinde ahidlerine vefa gösterenler ile zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda sabredenler(in tutum ve davranışlarıdır). İşte bunlar, doğru olanlardır ve müttaki olanlar da bunlardır. (Bakara Suresi, 177)

Ve onlar-Rablerinin yüzünü (hoşnutluğunu) isteyerek sabrederler, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infak ederler ve kötülüğü iyilikle savarlar. İşte onlar, bu yurdun (dünyanın güzel) sonucu (ahiret mutluluğu) onlar içindir. (Rad Suresi, 22)

İnananlar, haksızlıktan sakınan, haksız kazanca asla

yanaşmayan, dürüstlükten hiçbir koşulda taviz vermeyen, yoksulları koruyan, insanlara karşı nazik ve saygılı olan, merhametli ve yumuşak huylu davranan iyi insanlardır. İyilik yapar, insanları da iyiliğe davet ederler. Tevrat'ta inananların iyilik anlayışını tarif eden pasajlardan bazıları şu şekildedir:

> Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan, zorbalıkla edinilen kazancı reddeden, elini rüşvetten uzak tutan... (İşaya, Bap 33, 15)
>
> Diyelim ki, adil ve doğru olanı yapan doğru bir adam var. Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez, İsrail halkının putlarına bel bağlamaz... Kimseye haksızlık etmez, rehin olarak aldığını geri verir, soygunculuk etmez, aç olana ekmeğini verir, çıplağı giydirir. Faizle para vermez, aşırı kar gütmez. Elini kötülükten çeker, iki kişi arasında doğrulukla yargılar. Kurallarımı izler, ilkelerimi özenle uygular. İşte böyle biri doğru kişidir... (Hezekiel, Bap 18, 5-9)

İncil'de insanların ancak iman edip iyilik yaptıkları takdirde dünyada ve ahirette güzellik kazanabilecekleri bildirilmektedir. İncil'de bildirilen iyilik anlayışını tarif eden açıklamalardan biri şu şekildedir:

> Yalnız bir tek iyi vardır. Eğer yaşama kavuşmak istersen, buyrukları tut. Delikanlı, "Hangilerini?" diye sordu. İsa onu şöyle yanıtladı: "Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, babana ve annene saygı göstereceksin, insan kardeşini kendin gibi seveceksin." Delikanlı, "Bunların tümünü tuttum" dedi, "Daha ne yapmam gerekir?" İsa, "Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git varını yoğunu sat, yoksullara dağıt" diye yanıtladı, "... Sonra da ardım sıra gel!" (Matta, Bap 19, 17-21)

Gerçek şu ki, Allah zerre ağırlığı kadar haksızlık yapmaz. (Bu ağırlıkta) Bir iyilik olursa, onu kat kat kılar ve Kendi yanından pek büyük bir ecir verir. (Nisa Suresi, 40)

İncil'de yer alan bir başka açıklamada ise iyilik yaparken göz önünde bulundurulması gereken ölçü şöyle vurgulanmıştır:

> Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. Yalnız size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkarlar bile böyle yapar." (Luka, Bap 6, 30-33)

Kötülüğü İyilikle Uzaklaştırmak

İşte onlar; sabretmeleri dolayısıyla ecirleri iki defa verilir ve onlar kötülüğü iyilikle uzaklaştırıp kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. (Kasas Suresi, 54)

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

İncil

Kötülüğe kötülükle, sövgüye sövgüyle değil, tersine kutsamayla karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras almak üzere çağrıldınız. (Petrus'un Birinci Mektubu Bap 3, 9)

Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. Bir yanağınıza tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. Abanızı alandan mintanınızı da esirgemeyin. (Luka, Bap 6, 27-29)

Tevrat

Düşmanın acıkmışsa doyur, susamışsa su ver. Bunu yapmakla onu utanca boğarsın ve Rab seni ödüllendirir. (Süleyman Meselleri, Bap 25, 21-22)

Şu halde, güzel bir sabır (göstererek) sabret.
(Mearic Suresi, 5)

Kötü Ahlak Özellikleri

Şunların hiçbirine itaat etme: Yemin edip duran, aşağılık, alabildiğine ayıplayıp kötüleyen, söz getirip götüren (gizlilik içinde söz ve haber taşıyan), hayrı engelleyip sürdüren, saldırgan, olabildiğince günahkar, zorba-saygısız, sonra da kulağı kesik. Mal (servet) ve çocuklar sahibi oldu diye, kendisine ayetlerimiz okunduğu zaman: "(Bunlar) Eskilerin uydurma masallarıdır" diyen. (Kalem Suresi, 10-15)

Sonra onların arkasından öyle nesiller türedi ki, namaz (kılma duyarlılığın)ı kaybettiler ve şehvetlerine kapılıp-uydular. Böylece bunlar azgınlıklarının cezasıyla karşılaşacaklardır. (Meryem Suresi, 59)

İncil

Her türlü haksızlık, kötülük, açgözlülük ve kinle doldular. Kıskançlık, öldürme hırsı, çekişme, hile ve kötü niyetle doludurlar. Dedikoducu, yerici... küstah, kibirli, övüngen, kötülük üreten, ana baba sözü dinlemeyen, anlayışsız, sözünde durmaz, sevgiden yoksun ve acımasız insanlardır. (Pavlus'un Romalılara Mektubu Bap 1, 29-31)

Tevrat

Ve ataları gibi inatçı ve asi, yüreğini pekiştirmemiş ve ruhu Allah'a sadakatsiz bir nesil olmasınlar. (Mezmurlar, Bap 78, 8)

Fakat bu adam, zorbalık eden, kan döken ve bunlardan birini işleyip o vazifelerden hiçbirini yapmayan, ancak dağların üzerinde yiyen ve komşusunun karısını murdar eden, düşküne ve yoksula haksızlık eden, soygunculuk eden, rehini geri vermeyen ve gözlerini putlara kaldıran, mekruh şeyi yapan. (Hezikiel, Bap 18, 10-12)

Hilekarların düşüncelerini bozar, ve düzenlerini elleri yapamaz. Hikmetlileri kendi hilelerinde yakalar; Ve eğrilerin öğüdü hemen yıkılır. (Eyüb, Bap 5, 12,13)

Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yan çıkmayacaksınız. Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğunluktan yana konuşarak adaleti saptırmayacaksınız... Duruşmada yoksula karşı adaleti saptırmayacaksınız. Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü Ben kötü kişiyi aklamam. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır. (Çıkış, Bap 23, 1-8)

Bağışlayıcı Olmak

İnsan, yanılmaya ve hata yapmaya açık bir varlıktır. Yaşamı boyunca pek çok kez hata yapar; aynı zamanda pek çok defa çevresindeki insanların kendisini ilgilendiren hatalı davranışlarıyla karşılaşır. Cahiliye ahlakını yaşayan insanların büyük kısmı hatalara karşı tahammülsüzdür, hata yapan kişiye karşı sabır gösteremezler. Özellikle de yapılan hatadan zarar görmeleri söz konusu ise, hatayı yapan kişiye karşı acımasızca davranabilirler. Din ahlakı ise bağışlayıcı ve hoşgörülü olmayı gerektirir. İman edenler, aciz birer kul olduklarının bilincindedirler. Karşılarındaki insanın yaptığı hatanın bir benzerini kendilerinin de yapabileceğini bilerek davranırlar. İnsanlara güzel söz söyler, affedici olurlar. Bağışlayıcı olmanın Rabbimiz Katında övülen bir ahlak olduğu Kuran'da şu şekilde bildirilmektedir:

Güzel bir söz ve bağışlama, peşinden eziyet gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır, yumuşak davranandır. (Bakara Suresi, 263)

Bir hayrı açıklar ya da gizli tutarsanız veya bir kötülüğü bağışlarsanız, şüphesiz Allah, affedicidir, güç yetirendir. (Nisa Suresi, 149)

Sen af yolunu benimse, uygun olanı emret ve cahillerden yüz çevir. (Araf Suresi, 199)

Kuran'da, Allah'ın kendisini bağışlamasını isteyen kişinin affedici ve hoşgörülü olması gerektiği bildirilmiştir.

Sizden, faziletli ve varlıklı olanlar, yakınlara, yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere vermekte eksiltme yapmasınlar, affetsinler ve hoşgörsünler. Allah'ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz? Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nur Suresi, 22)

Tevrat'ta da iman eden kişinin mutlaka sabırlı ve hoşgörülü olması gerektiği bildirilmiştir. Bir hatayla karşılaştığında "onu diline dolamamak", insanlara karşı öfke duyup intikam almaya kalkışmamak inananlara öğütlenmiştir. Konuyla ilgili bazı Tevrat pasajları şu şekildedir:

Sağduyulu kişi sabırlıdır, kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır. (Süleyman Meselleri, Bap 19, 11)

Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar, olayı diline dolayansa can dostları ayırır. (Süleyman Meselleri, Bap 17, 9)

"Bana yaptığını ben de ona yapacağım, ödeteceğim bana yaptığını" deme. (Süleyman Meselleri, Bap 24, 29)

İncil'de, kişinin karşısındakini bağışlaması durumunda kendisinin de bağışlanacağı (Luka, Bap 6, 37) ifade edilmiş; inananlara, "bize karşı suç işleyenlerin suçunu bağışladığımız gibi Sen de bizleri bağışla!" (Matta, Bap 6, 12) şeklinde Allah'a dua etmeleri tavsiye edilmiştir. İnananların insanlara karşı hoşgörülü ve bağışlayıcı davranmaları gerektiği bir başka İncil açıklamasında ise şöyle bildirilmiştir:

... Yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabır ve yumuşaklığı giyinin. Birbirinize hoşgörülü davranın. Eğer birinizin ötekinden bir şikayeti varsa, Rabbin sizi bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın. (Pavlus'un Koloselilere Mektubu, Bap 3,12-13)

Cimrilikten Kaçınmak

Cimrilik Kuran'da yerilen kötü ahlak özelliklerindendir. Malın ve mülkün asıl sahibinin Allah olduğu gerçeğini kavrayamayan insanlar, sahip oldukları imkanlara tutkuyla bağlanır ve bunların sonsuza kadar kendilerinde kalacağını sanırlar. Ya da sahip oldukları zenginlik nedeniyle hiçbir zarara uğramayacaklarını, maddi imkanlarının kendilerini koruyacağını zannederler. Oysa mal varlığına ve zenginliğine güvenmek çok büyük bir yanılgıdır. Çünkü insanın sahip olduğu herşeyin gerçek sahibi Yüce Allah'tır. Allah dilediği kişiyi zengin dilediği kişiyi fakir kılar. Zengin olan insanın sahip olduğu imkanlar nedeniyle kibire kapılması, fakir olan kimsenin de bu nedenle umutsuzluğa düşmesi Kuran'da yasaklanmış tavırlardır. İman edenler Rabbimiz'in verdiği nimetler karşısında O'na gönülden şükreder ve kendilerine verilen nimetleri yine Allah yolunda en güzel şekilde değerlendirirler. İmkanı olmayanlar da bu durumun muhakkak bir hayrı ve hikmeti olduğunu bilerek güzellikle sabrederler.

Cahiliye ahlakını yaşayan insanların bir kısmı ise oldukça cimridirler. Malları ile övünür, ihtiyacı olanlara yardımda bulunmaktan şiddetle kaçınırlar. Kuşkusuz bu akılcı olmayan bir davranıştır. Unutmamak gerekir ki Allah, her türlü eksiklikten münezzehtir; hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. İnfak ederek ecir kazanmaya muhtaç olan ise insandır. Cimrilik eden kişinin bu tavrı kendi aleyhine olacaktır. Bu gerçek bir ayette şöyle bildirilir:

İşte sizler böylesiniz; Allah yolunda infak etmeye çağrı-

lıyorsunuz; buna rağmen bazılarınız cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, artık o, ancak kendi nefsine cimrilik eder. Allah ise, Ganiy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır; fakir olan sizlersiniz. Eğer siz yüz çevirecek olursanız, sizden başka bir kavmi getirip-değiştirir. Sonra onlar, sizin benzeriniz de olmazlar. (Muhammed Suresi, 38)

Malın, mülkün ve zenginliğin kendisini ebedi kılacağını sanan insan büyük bir hata yapmaktadır. Bunların Allah Katında hiçbir değerinin olmadığı bazı Kuran ayetlerinde şöyle anlatılır:

Biz hangi ülkeye bir uyarıcı gönderdiysek, mutlaka oranın 'refah içinde şımaran önde gelenleri': "Gerçekten biz, sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyi tanımıyoruz" demişlerdir. Ve: "Biz mallar ve evlatlar bakımından daha çoğunluktayız ve bir azaba uğratılacak da değiliz" de demişlerdir. De ki: "Şüphesiz benim Rabbim rızkı dilediğine genişletir-yayar ve kısar da. Ancak insanların çoğu bilmiyorlar." Bizim Katımızda sizi (Bize) yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de evlatlarınızdır; ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka. İşte onlar; onlar için yaptıklarına karşılık olmak üzere kat kat mükafat vardır ve onlar yüksek köşklerinde güven içindedirler. (Sebe Suresi, 34-37)

Tevrat'ın İşaya bölümünde yer alan, "Evlerine ev, tarlalarına tarla katanların vay haline! Oturacak yer kalmadı, ülkede bir tek siz oturuyorsunuz." (İşaya, Bap 5, 8) ifadesiyle bildirildiği gibi, mal yığıp biriktirmek ve bu konuda hırsa kapılmak Yahudilik'te de kınanan kötü bir ahlak özelliğidir.

İncil'de bu konuya dikkat çekilmiş, kimi zaman zenginliğin insanları din ahlakını yaşamaktan engelleyebileceği ifade edilmiştir. (Matta, Bap 19, 23) İnsanların "hem Allah'a hem de zenginlik ilahına" (Allah'ı tenzih ederiz) kulluk edemeyecekleri bildirilmiştir. (Luka, Bap 16, 13) Malını yığıp biriktirerek kendini güvence altına aldığını zanneden akılsız bir zenginin kıssası da İncil'de şöyle anlatılmıştır:

> Varlıklı bir adamın tarlaları bol ürün verdi. Adam içinden, "Ne yapacağım ben?" diyordu, "Çünkü ürünlerimi koyacak yerim yok!" Sonra, "Ne yapacağımı biliyorum" dedi, "Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini kuracağım. Buğdayımın tümünü ve başka herşeyimi de oraya koyacağım. Canıma da diyeceğim ki, ey can, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatına bak. Ye, iç, mutlu ol!" Ama Tanrı ona, "Ey akılsız adam, canın bu gece senden isteniyor" dedi. "Biriktirdiklerin kimin olacak?" Kendi yararına mal biriktiren ama Tanrı önünde zengin olmayan insanın durumu budur. (Luka, Bap 12, 16-21)

Mallarını Allah yolunda infak edenlerin örneği yedi başak bitiren, her bir başakta yüz tane bulunan bir tek tanenin örneği gibidir. Allah, dilediğine kat kat arttırır. Allah (ihsanı) bol olandır, bilendir.
(Bakara Suresi, 261)

İnfak Etmek

Ey iman edenler, kazandıklarınızın iyi olanından ve sizin için yerden bitirdiklerimizden infak edin. Kendinizin göz yummadan alamayacağınız bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın ve bilin ki, şüphesiz Allah, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır, övülmeye layık olandır. Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size Kendisi'nden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vadediyor. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 267-268)

Sevdiğiniz şeylerden infak edinceye kadar asla iyiliğe eremezsiniz. Her ne infak ederseniz, şüphesiz Allah onu bilir. (Al-i İmran Suresi, 92)

Onlar ki, mallarını gece, gündüz; gizli ve açık infak ederler. Artık bunların ecirleri Rableri Katındadır, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 274)

Yalnızca Allah'ın rızasını istemek ve kendilerinde olanı kökleştirip- güçlendirmek için mallarını infak edenlerin örneği, yüksekçe bir tepede bulunan, sağnak yağmur aldığında ürünlerini iki kat veren bir bahçenin örneğine benzer ki ona sağnak yağmur isabet etmese de bir çisintisi (vardır). Allah, yaptıklarınızı görendir. (Bakara Suresi, 265)

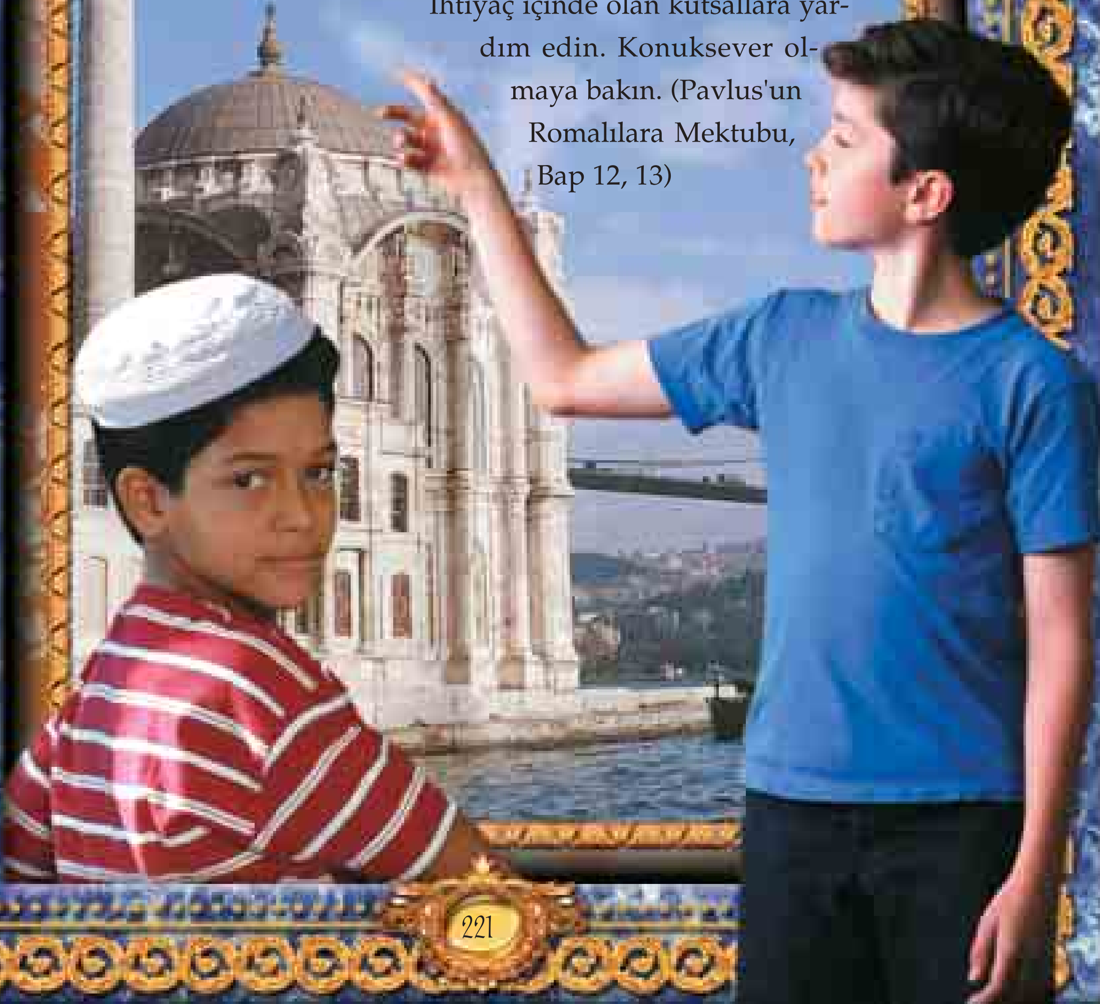
İncil

İsa tapınağın para kutusu karşısında oturup topluluğun

kutuya para atışını gözledi. Birçok varlıklı kişi bol para attı. Bu arada yoksul bir dul kadın yaklaşıp bir metelik değerinde iki bakır kuruş attı. İsa öğrencilerini yanına çağırarak, "Doğrusu size derim ki" dedi, "Bu yoksul dul kutuya para atanların tümünden daha çok para attı. Çünkü ötekilerin tümü varlıklarının bolluğundan bıraktılar. Ama bu kadın yoksulluğundan –nesi varsa onu, tüm geçim olanağını- bıraktı." (Markos, Bap 12, 41-44)

... İki mintanı olan, birini hiç mintanı olmayana versin; yiyeceği olan da bunu hiç yiyeceği olmayanla paylaşsın... (Luka, Bap 3, 11)

İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmaya bakın. (Pavlus'un Romalılara Mektubu, Bap 12, 13)

Başkalarını Uyarıp Kendini Unutmamak

İnananlar diğer insanları Allah'ın istediği şekilde yaşamaya teşvik ederler, hatalarını düzeltmelerinde onlara yardımcı olurlar. İnananlar uyarılarını yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yaparlar. İkiyüzlü ve samimiyetsiz kişiler ise uyarılarını dünyevi çıkar ve amaçlar gözeterek yaparlar. Bunlar Allah'ın dinine hizmet etmek için hareket etmezler; itibar görmek, toplumdaki makamlarını korumak veya insanların beğeni ve saygısını kazanmak gibi boş ve şeytani amaçlar güderler.

Sözü edilen samimiyetsiz kişiler Kuran'da da şöyle uyarılmışlardır:

Siz, insanlara iyiliği emrederken, kendinizi unutuyor musunuz? Oysa siz kitabı okuyorsunuz. Yine de akıllanmayacak mısınız? (Bakara Suresi, 44)

İncil'de Hz. Musa'nın izinden gittiklerini iddia eden, ancak yaşamlarıyla Hz. Musa'nın kendilerine öğrettiği ahlaka uymayan sözde din adamları şiddetle kınanmıştır. Onların bu özelliği şöyle anlatılır:

... Söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının omuzlarına koyarlar da, kendileri bu yükleri taşımak için parmaklarını bile kıpırdatmak istemezler. (Matta, Bap 23, 3-4)

Şükretmek

Şükretmek, Allah'ın verdiği nimetlere karşılık, yürekten O'na olan şükran ve sevgi duygularını dile getirmektir. Her türlü nimetin Allah'tan geldiğini ifade etmektir. İnsan dikkat ederse, Allah'ın sayısız nimeti hizmetine verdiğinin, ancak Allah'ın dilemesiyle bunlara sahip olduğunun farkına hemen varır. Elinizdeki kitabı okuduğunuz şu anda, vücudunuzdaki yüz trilyon hücrenin her birinin sizin adınıza çalışması ve görevini aksatmaksızın yerine getirmesi, Allah'ın üzerinizdeki nimetlerinin yalnızca çok küçük bir parçasıdır.

İnananlar, hangi durumda olurlarsa olsunlar Allah'a şükrederler. İnkar edenler ise şükretmeyi akıllarına bile getirmezler. Şüphesiz bu büyük bir nankörlüktür.

Şükretmek, Kuran'ın çeşitli ayetlerinde bildirilen ve müminlerin gereken hassasiyeti göstererek içten yerine getirmeleri gereken bir ibadettir. Bu konudaki bazı ayetler şöyledir:

Hayır, artık (yalnızca) Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol. (Zümer Suresi, 66)

Öyleyse Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden helal (ve) temiz olanlarını yiyin; eğer O'na kulluk ediyorsanız Allah'ın nimetine şükredin. (Nahl Suresi,114)

Bunların yanı sıra, Kuran'da, şükredenlerin daha çok nimete kavuşacakları, nankörlük edenlerinse Allah'ın şiddetli azabına layık olacakları da haber verilmiştir:

Rabbiniz şöyle buyurmuştu: "Andolsun, eğer şükrederseniz gerçekten size arttırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, Benim azabım pek şiddetlidir.

(İbrahim Suresi, 7)

İncil'de "her durumda şükredin" yazılıdır. (Selaniklilere I. Mektup, Bap 5, 18) Hz. İsa'nın hayatının anlatıldığı bölümlerde de çeşitli vesilelerle onun Allah'a şükrettiği ifade edilir. Elbette bu güzel davranış inananlar için bir örnek teşkil etmektedir.

Tevrat'ta da inananlara şükretmeleri bildirilmektedir. Bununla ilgili bazı açıklamalar şu şekildedir:

…. Tanrı'ya övgü ve şükür ezgileri söylenirdi. (Nehemya, Bap 12, 46)

Kapılarına şükranla, avlularına hamd ile girin; O'na şükredin, ismini takdis edin. (Mezmurlar, Bap 100, 4)

Rabbe ismine hamdedin. (Mezmurlar, Bap 113/1)

... ben Sana şükrederim ve hamdederim... (Daniel, Bap 2, 23)

Sana şükrederiz, ey Allah, şükrederiz... (Mezmurlar, 75/1)

Öfkeyi Yenmek

Öfke, insanın olayları sağlıklı ve gerçekçi değerlendirmesine, doğru ve adil karar vermesine engel olur. Öfkenin devreye girmesi kişiyi, Allah'ın istediği şekilde davranmaktan, hoşgörülü ve merhametli olmaktan alıkoyar. İşte bu nedenle mümine yakışan tavır öfkesini yenmektir. Böylece kızgınlık ve hiddet hislerinin neden olabileceği hatalı davranışlar ve çeşitli zararlardan da korunmuş olur. Kuran'da öfkelerini yenenlerin ahlakı övülmüştür:

Kötülüğü en güzel olanla uzaklaştır; Biz, onların nitelendiregeldiklerini en iyi bileniz.
(Müminun Suresi, 96)

Onlar, bollukta da, darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlar(daki hakların)dan bağışlama ile (vaz) geçenlerdir. Allah, iyilik yapanları sever. (Ali İmran Suresi, 134)

İncil'de öfkenin kötü bir özellik olduğu, kardeşine karşı öfkeye kapılanların "yargılanmayı hak edecek"leri belirtilmektedir. Bu konudaki bir İncil ifadesi şöyledir:

Her tür acı söz, öfke, kızgınlık, gürültücülük, sövücülük ve bunların yanı sıra her tür kötülük üzerinizden gitsin. (Efesoslulara Mektup, Bap 4, 31)

Tevrat'ta yer alan açıklamalar da inananların öfkelenmekten sakınıp kaçınmaları gerektiğini göstermektedir:

Sefihin öfkesi hemen belli olur; fakat basiretli adam utancı örter. (Süleymanın Meselleri, Bap 12, 16)

Çabuk öfkelenen akılsızlık eder... (Süleyman'ın Meselleri, Bap 14, 17)

Dua Etmek

İnsanların çoğu değişik nedenlerle çeşitli zamanlarda Allah'a dua ederler. Duanın anlamını bilmeyen insan yok gibidir. Bununla birlikte inananların duası, müşriklerin duasından tamamen farklıdır. İnananlar yalnızca Allah'a yönelerek, içtenlikle ve sürekli olarak dua ederler. Ancak insanın gösteriş yapmak, menfaat elde etmek veya sadece bir sorunla karşılaştığı zamanlarda sıkıntıdan kurtulmak amacıyla ettiği dualar, Allah Katında makbul olmayabilir.

Duanın anlatıldığı bazı Kuran ayetleri şöyledir:

O, Hayy (diri) olandır. O'ndan başka ilah yoktur; öyleyse dini yalnızca Kendisi'ne halis kılanlar olarak O'na dua edin... (Mümin Suresi, 65)

Rabbinize yalvara yalvara ve için için dua edin. (Araf Suresi, 55)

Sen de sabah akşam O'nun rızasını isteyerek Rablerine dua edenlerle birlikte sabret... (Kehf Suresi, 28)

Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)

Dua etmenin önemi ve inananların ettikleri duaların örnekleri İncil ve Tevrat'ta da yer almaktadır. İncil'de duayla ilgili yer alan açıklamaların bazıları şu şekildedir:

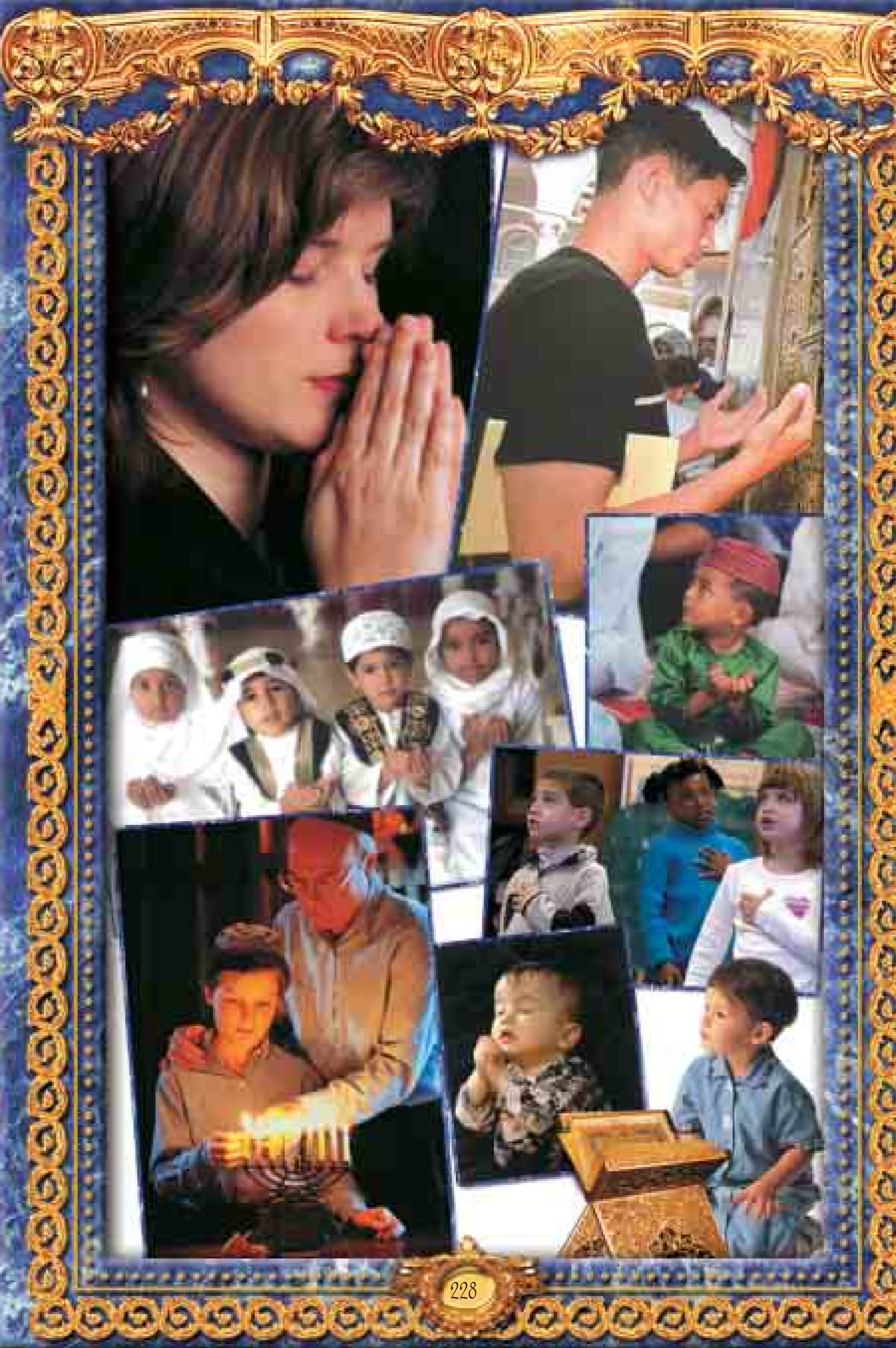
Her türlü dua ve yalvarışla, her zaman Ruh'un yönetiminde dua edin. Bu amaçla, tüm kutsallar için yalvarışta bulunarak tam bir adanmışlıkla uyanık durun. (Pavlos'un Efeslilere Mektubu, Bap 6, 18)

Dua ederken ikiyüzlüler gibi davranmayın... (Matta, Bap 6, 5)

Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın... (Matta, Bap 6, 7)

İman ederek dua edince, dilediğiniz herşeyi alacaksınız. (Matta, Bap 21, 22)

Kendinizi duaya verin. Duada uyanık kalın ve şükredin. (Pavlos'un Koloselilere Mektubu, Bap 4, 2)

Tevrat'ta da duanın önemli bir ibadet olduğu, iman edenlerin duasının nasıl olması gerektiği, Allah'ın dualara icabet eden olduğu bildirilmektedir:

> Rab Kendisi'ne yakaran, içtenlikle yakaran herkese yakındır. Dileğini yerine getirir Kendisi'nden korkanların, feryatlarını işitir, onları kurtarır. Rab korur Kendisi'ni seven herkesi... (Mezmurlar, Bap 18-20)
>
> Ellerimi Sana açıyorum; canım kurak yer gibi, Sana susamıştır. Bana tez cevap ver... Sabahleyin inayetini bana işittir; çünkü ben Sana güveniyorum. Gideceğim yolu bana bildir; çünkü canımı Sana yükseltiyorum. Düşmanlarımdan beni azat et, ya Rab, Sana sığınıyorum. Rızanı işlemeyi bana öğret; çünkü Sen benim Allah'ımsın... Doğruluk diyarında bana yol göster... Adaletin ile canımı sıkıntıdan çıkar... (Mezmurlar, Bap 143, 6-12)

Tevbe Etmek

Her insan hayatı boyunca çeşitli hatalar ve yanlışlar yapabilir. Bunlar için yapması gereken, hatasını anlayıp kesin olarak düzeltmeye karar vemesi ve Allah'tan bağışlanma dilemesidir. İnsan, defalarca tevbe edip, bunları tutamamış da olabilir. Bu, bir daha tevbe edemeyeceği anlamına gelmez. Allah herşeyi görür, işitir ve bilir; insanın kalbinde gizlediklerini de bilir. Dolayısıyla Allah'ı kendilerince aldatmaya çalışanlar (Allah'ı tenzih ederiz) aslında sadece kendilerini kandırmış olurlar.

İnsana düşen, sonsuz şefkat ve merhamet sahibi olan

Allah'ın kendisine olan merhametine tam bir kulluk şuuru ile icabet etmesi ve tevbeyi ertelememesidir. Zira ölüm anındaki tevbesi kabul edilmeyebilir. İnsanların tevbe etmeye çağrıldıkları bazı Kuran ayetleri de şöyledir:

... Hep birlikte Allah'a tevbe edin ey müminler, umulur ki felah bulursunuz. (Nur Suresi, 31)

Ancak kim işlediği zulümden sonra tevbe eder ve (davranışlarını) düzeltirse, şüphesiz Allah onun tevbesini kabul eder. Muhakkak Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Maide Suresi, 39)

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bulunup davranan başka; işte onların günahlarını Allah iyiliklere çevirir. Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Furkan Suresi, 70)

İncil'de tevbeye ilişkin yer alan bazı ifadeler ise şöyledir:

Ben doğru kişileri değil, günahkarları tevbeye çağırmaya geldim. (Luka, Bap 5, 32)

Size hayır diyorum. Ama tevbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. (Luka, Bap 13, 5)

Sadece Allah'ın Hoşnutluğunu Aramak

İnsanlar, kendilerine "Allah için ne yaptın?" diye sorulduğunda birbirinden farklı yanıtlar verirler. Kimi fakirleri doyurduğunu, kimi çeşitli ibadetler yaptığını, kimi de dua ettiğini söyler. Bunlar, şüphesiz, güzel davranışlardır. Ancak insanın, sadece belirli vakitlerde Allah için güzel davranışlarda

bulunup, diğer vakitlerinde ise Allah'ın varlığından ve hesap gününün yakınlığından gafil bir hal içerisinde olması büyük bir hatadır. Gerçekten iman etmiş bir insan, Allah'ın kendisini sarıp-kuşatmış olduğunu unutmaz ve hayatının her anında Allah'ın beğenisini ve sonsuz cenneti kazanmak, sonsuz cehennem azabından kurtulmak için elinden gelen çabayı gösterir.

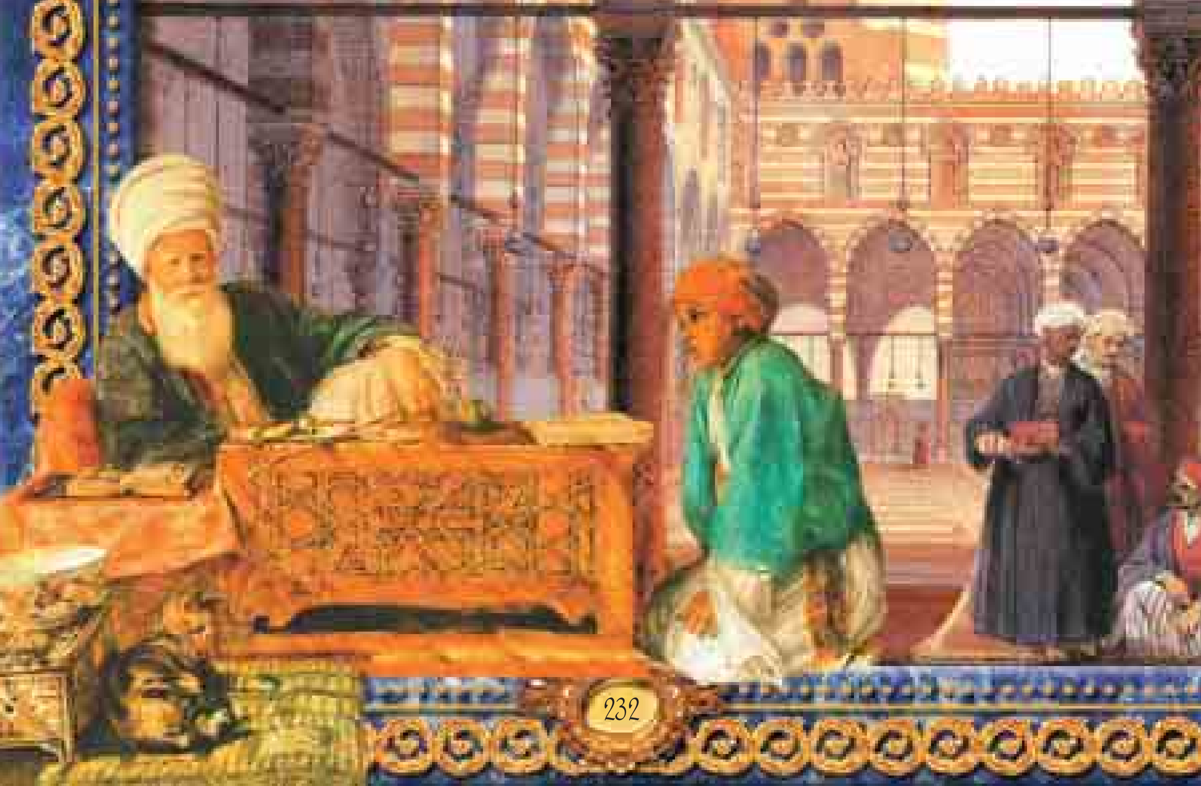
Kuran'da, iman edenlerin ibadetlerinin, hayatlarının ve ölümlerinin yalnızca **"alemlerin Rabbi olan Allah"** için olduğu bildirilmiştir. (Enam Suresi, 162) Bu, müminin tüm hayatının tek bir amaca, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya yönelmesi anlamına gelir. Allah Kuran'da, Kendisi'nin rızasını kazanmayı tek amaç edinmiş olan kimselerin kurtuluşa ereceğini bildirmiştir:

Binasının temelini, Allah korkusu ve hoşnutluğu üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasının temelini göçecek bir yarın kenarına kurup onunla birlikte kendisi de cehennem ateşi içine yuvarlanan kimse mi? Allah, zulmeden bir topluluğa hidayet vermez. (Tevbe Suresi, 109)

Kuran'da Hz. Süleyman'ın duasında, Allah'tan kendisine O'nun rızasını kazanabileceği işleri ilham etmesini istediği bildirilmektedir. Hz. Süleyman'ın bu duası tüm müminler için güzel bir örnektir:

... Rabbim, bana, anne ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın salih bir amelde bulunmamı ilham et ve beni rahmetinle salih kulların arasına kat. (Neml Suresi, 19)

Onların hepsi bir değildir. Kitap Ehli'nden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar. Bunlar, Allah'a ve ahiret...

... gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. (Al-i İmran Suresi, 113-114)

Eski Ahit'te de iman edenlerin, Allah'a "Rızanı işlemeyi bana öğret" diye dua ettikleri ifade edilmektedir. Mezmurlar kitabında geçen bu dua şu şekildedir:

> Sana sığınıyorum. Rızanı işlemeyi bana öğret. Çünkü Sen benim Allah'ımsın... (Mezmurlar, Bap 143, 9-10)

İncil'de de Hz. İsa'nın kendisine tabi olanlardan asıl isteğinin Allah'ın rızasını kazanmak için çalışmak olduğu belirtilmiştir. Hz. İsa'nın her zaman yalnızca Allah'ın razı olacağı üstün bir ahlak ve tavır içinde olduğu bildirilmiş ve tüm inananların Hz. İsa gibi olmaları gerektiği ifade edilmiştir. İman edenlerin nerede, hangi işle meşgul olurlarsa olsunlar, yaptıklarını mutlaka yalnızca Allah için yapmaları gerektiği İncil'de şu şekilde bildirilmektedir:

> Ne yerseniz yiyin, ne içerseniz için, ne yaparsanız yapın, tümünü Tanrı'nın yüceliği için yapın. (Korintoslulara I. Mektup, Bap 10, 31)
>
> ... Rab'den korkarak itaat edin... her ne yaparsanız insanlara değil, Rabbe yapar gibi candan işleyin. (Koloselilere Mektup, Bap 3, 22-24)

Sabırlı Olmak

İnsan aceleci olarak yaratılmıştır, her arzusunun hemen gerçekleşmesini ister. Oysa, her iş için Allah katında belirlenmiş bir zaman vardır; kimse bunu öne almaya veya ertelemeye güç yetiremez. Dolayısıyla mümin sabretmeyi bilmelidir. Gerek elçiler gerekse inananlar karşılarına çıkan zorluklara

karşı ölene kadar sabretmişlerdir.

Kuran'da **"Rabbin için sabret"** (Müdessir Suresi, 7) hükmü bildirilmiştir. Yani sabretmek bir ibadettir. Müminlerin sabrı, güzel bir sabırdır. (Mearic Suresi, 5) Kısa dünya hayatında sabredenler şöyle müjdelenmişlerdir:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. (Bakara Suresi, 155)

Ayrıca sabır, müminlere maddi ve manevi olarak kuvvet kazandıran bir güzel ahlak özelliğidir. Kuran'da Allah, Peygamberimiz (sav) döneminde savaşa çıkan müminlerden sabırlı yirmi kişinin, iki yüz kişiyi mağlup edebileceğini bildirmiştir. Sabırlı yüz kişinin ise bin kişiyi mağlup edebileceğini haber vermiştir. Bu kıyas, sabırlı olmanın iman edenlere kazandırdığı gücü açıkça göstermektedir. Konuyla ilgili ayet şu şekildedir:

... Eğer içinizde sabreden yirmi (kişi) bulunursa, iki yüz (kişiyi) mağlub edebilirler. Ve eğer içinizden yüz (sabırlı kişi) bulunursa, kafirlerden binini yener... (Enfal Suresi, 65)

Tevrat'ta da sabrın önemi vurgulanmış ve sabredenlerin üstün oldukları bildirilmiştir. Bir Tevrat açıklamasında, sabreden kişilerin gücü şu şekilde vurgulanmıştır:

Sabırlı kişi yiğitten üstündür.. (Süleyman Meselleri, Bap 16, 32)

İncil'de de inananların sabırlı olmaları çeşitli açıklamalarla bildirilmiştir. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

Rab'bin kulu kavgacı olmamalı. Tersine, herkese karşı seve-

cen ve öğretmeye yetenekli olmalı, haksızlıklara sabırla dayanmalı. (Timoteosa II. Mektup, Bap 2, 24)

... Tahammülle, sevgide birbirinize sabrederek... (Efesoslulara Mektup, Bap 4, 2)

... Zayıflara destek olun, bütün insanlara karşı sabırlı davranın. (Selaniklilere I. Mektup, Bap 5, 14)

Düşünmek

Kuran'ın pek çok ayetinde insanlar düşünmeye davet edilmişlerdir. Allah Kuran'da insanlara, Kuran ayetleri, insanın yaratılışı, doğa olayları, kendilerine verilen nimetler, diğer canlılar üzerinde iyice düşünmelerini bildirmiştir. İnsanın çevresindeki olayları değerlendirirken gereği gibi düşünmesi zorunludur. Bu şekilde Allah'ın varlığının delillerini ve yaratışının görkemini derinlemesine kavrayacaktır. Bu gerçek bir ayette şöyle bildirilir:

Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün ardarda gelişinde, insanlara yararlı şeyler ile denizde yüzen gemilerde, Allah'ın yağdırdığı ve kendisiyle yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiği suda, her canlıyı orada üretip-yaymasında, rüzgarları estirmesinde, gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutları evirip çevirmesinde düşünen bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Bakara Suresi, 164)

Müminlerin derin düşünen ve düşündüklerinden sonuç çıkaran insanlar oldukları Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün art arda gelişinde temiz akıl sahipleri için gerçekten ayetler vardır. Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru." (Ali İmran Suresi, 190-191)

İnsan nereye bakarsa baksın, nereye giderse gitsin Allah'ın sonsuz ilminin, benzersiz sanatının, sınırsız kudretinin, yüceliğinin ve büyüklüğünün eserleriyle karşılaşacaktır. Ancak insanın bu gerçeği fark edebilmesi için ön yargılarından kurtulması, çevresindeki varlıkları ve olayları dikkatlice incelemesi gereklidir. Samimi olarak düşünen insan, yaşadıklarından ve karşılaştıklarından anlam çıkaracak, öğüt alacaktır. Böylelikle Allah'ın kadrini daha iyi takdir edecek; O'na olan sevgisi, saygısı ve bağlılığı artacaktır.

İncil'de samimi olarak iman edenlerin düşünmeleri ve gördüklerinden öğüt almaları gerektiği ifade edilmiştir. Düşünmeye davet eden bazı İncil ifadeleri şöyledir:

... Düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Yüreğiniz öylesine mi katılaştı? (Markos, Bap 8, 17)

Kardeşlerim, aldığınız çağrıyı düşünün... (Korintoslulara I. Mektup, Bap 1, 26)

Dediklerimi iyi düşün. Rab sana her konuda anlayış verecektir. (Timoteos'a II. Mektup, Bap 2, 7)

Tevrat'ta Allah'ın yaratma sanatını ve kudretini gereği gibi düşünmenin önemi üzerinde durulmuş, iman edenler derin düşünmeye davet edilmişlerdir. Tevrat'ta yer alan derin

düşünmenin önemi ile ilgili bazı açıklamalar şu şekildedir:

Ve gece gündüz O'nun şeriatını derin düşünür. (Mezmurlar Bap, 1, 2)

Yatağımda Seni andığım, gece nöbetlerinde Seni derin düşündüğüm zaman... (Mezmurlar, Bap 63, 6)

Ve Senin bütün işlerini derin düşünürüm ve Senin yaptıkların hakkında düşünceye dalarım. (Mezmurlar, Bap 77, 12)

Güzel Ahlaka Çağırmak

Elçiler ve inananlar tarih boyunca insanları Allah'ın yoluna ve güzel ahlaka davet etmişlerdir. Allah'ı, ahireti, cennet ve cehennemi, güzel ahlakı anlatarak, onları Allah'ın istediği şekilde yaşamaya çağırmışlardır. Bir Kuran ayetinde, **"Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır"** (Nahl Suresi, 125) şeklinde emredilmiştir. Çeşitli Kuran ayetlerinde, Allah'a çağıran ve güzel ahlakın uygulanmasına çaba gösterenler övülmüş ve müjdelenmişlerdir:

Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır. (Al-i İmran Suresi, 104)

Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlar; sen (bütün) müminleri müjdele. (Tevbe Suresi, 112)

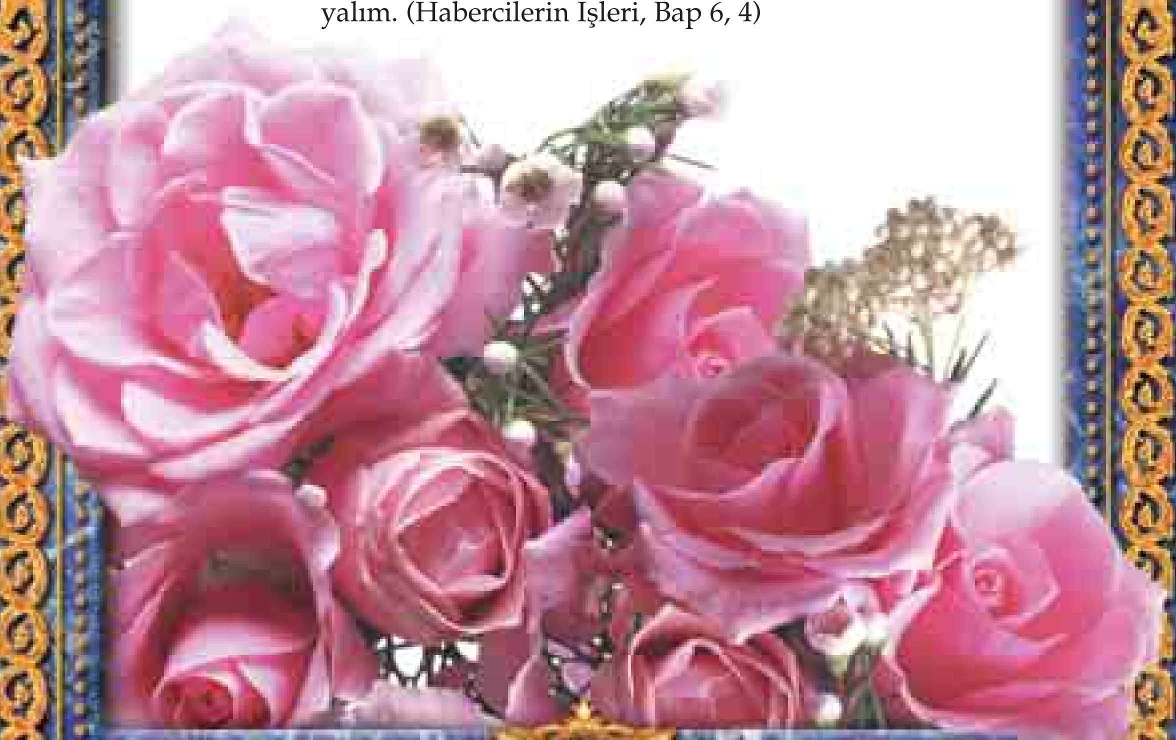
Al-i İmran Suresi'nin 113-114. ayetlerinde, Kitap Ehli'nin,

yani Allah katından kendilerine kitap verilmiş olan Yahudiler ve Hıristiyanların içindeki bir topluluğa dikkat çekilir. Güzel ahlaka davet eden samimi, salih Yahudi ve Hıristiyanlardan oluşan bu topluluk ayetlerde şöyle anlatılır:

Onların hepsi bir değildir. Kitap Ehli'nden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar. Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. (Al-i İmran Suresi, 113-114)

Hz. İsa'nın ve öğrencilerinin hayatı bunun güzel örneklerinden biridir. Konuya ilişkin İncil'deki bazı ifadeler şöyledir:

Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yayma işine adayalım. (Habercilerin İşleri, Bap 6, 4)

Kardeşlerim, içinizden biri gerçeğin yolundan saparsa ve biri onu yine gerçeğe döndürürse, bilsin ki, günahkarı sapık yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmış ve bir sürü günahı örtmüş olur. (Yakup'un Mektubu, Bap 5, 19-20)

Mucize Beklentisi İçinde Olmamak

Tarih boyunca insanlar, iman etmek için kendilerine gönderilen elçilerden mucizeler istemişlerdir. Hz. İsa bunu, "Belirtiler ve göz kamaştırıcı işler görmedikçe hiçbir zaman iman etmeyeceksiniz" (Yuhanna, Bap 4, 48) diye ifade etmiştir.

İnkarda ayak diretenlerin Hz. Muhammed (sav)'den de mucize istedikleri Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Dediler ki: "Bize yerden pınarlar fışkırtmadıkça sana kesinlikle inanmayız. Ya da sana ait hurmalıklardan ve üzümlerden bir bahçe olup aralarından şarıl şarıl akan ırmaklar fışkırtmalısın. Veya öne sürdüğün gibi, gökyüzünü üstümüze parça parça düşürmeli ya da Allah'ı ve melekleri karşımıza (şahid olarak) getirmelisin. Yahut altından bir evin olmalı veya gökyüzüne yükselmelisin. Üzerimize bizim okuyabileceğimiz bir kitap indirinceye kadar senin yükselişine de inanmayız."

De ki: "Rabbimi yüceltirim; ben, elçi olan bir beşerden başkası mıyım?" (İsra Suresi, 90-93)

Oysa akıl ve vicdan sahibi insanlar, Allah'a inanmak için mucize görmeye ihtiyaç duymazlar. Çünkü anlayış sahibi bir insan için herşey Allah'ın bir delilidir. Atomlardan galaksilere evrenin her parçası Allah'ın varlığının ve yaratmasının de-

lilleri ile doludur. Israrla mucizeler görmek isteyenlerin gerçek niyeti ise bir kaçış yolu bulmaktır. Elçilerin mucizeleri karşısında inanmak yerine onları hayali suçlamalarla, örneğin büyücülük veya bozgunculuk yapmakla itham etmeleri bunun bir göstergesidir.

Mucize isteyen inkarcıların söz konusu samimiyetsizliği, İncil'de, "Eğer Musa'yı ve peygamberleri dinlemiyorlarsa, ölüler arasından biri dirilse bile inanmazlar" (Luka, Bap 16, 31) şeklinde belirtilmiştir.

Bu insanların mucize görseler bile iman etmeyecekleri bir Kuran ayetinde de şöyle anlatılmaktadır:

> **Gerçek şu ki, Biz onlara melekler indirseydik, onlarla ölüler konuşsaydı ve herşeyi karşılarına toplasaydık, -Allah'ın dilediği dışında- yine onlar inanmayacaklardı. Ancak onların çoğu cahillik ediyorlar. (Enam Suresi, 111)**

> **Olanca yeminleriyle, eğer kendilerine bir ayet (mucize) gelse, kesin olarak ona inanacaklarına dair Allah'a yemin ettiler. De ki: "Ayetler (mucizeler), ancak Allah Katındadır; onlara (mucizeler) gelse de kuşkusuz inanmayacaklarının şuurunda değil misiniz?" (Enam Suresi, 109)**

Göz, Kalp ve Kulakların Duyarsızlaşması

Dediler ki: "Bizi kendisine çağırdığın şeye karşı kalblerimiz bir örtü içindedir, kulaklarımızda bir ağırlık, bizimle senin aranda bir perde vardır. Artık sen, (yapabileceğini) yap, biz de gerçekten yapıyoruz." (Fussilet Suresi, 5)

Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 7)

Andolsun, cehennem için cinlerden ve insanlardan çok sayıda kişi yarattık (hazırladık). Kalbleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

İncil

Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı, kulakları ağır işitir oldu. Gözlerini de kapadılar. Öyle ki, gözleri görmesin, kulakları işitmesin, yürekleri anlamasın ve Bana dönmesinler. Dönselerdi, onları iyileştirirdim. (Matta, Bap 13, 15)

Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmiyor musunuz? Hatırlamıyor musunuz, beş ekmeği beş bin kişiye bölüştürdüğümde kaç sepet dolusu yemek artığı topladınız?... (Markos, Bap 8,18-19)

Allah, kimin göğsünü İslam'a açmışsa, artık o, Rabbinden bir nur üzerinedir, (öyle) değil mi? Fakat Allah'ın zikrinden (yana) kalpleri katılaşmış olanların vay haline. İşte onlar, apaçık bir sapıklık içindedirler. (Zümer Suresi, 22)

Kendini Yüceltmemek

Hatasızlık ve kusursuzluk yalnızca Allah'a mahsustur. Mümin, bilerek veya bilmeyerek hata yapabilir, her seferinde gönülden Allah'a yönelerek tövbe eder, bir daha aynı hatayı yapmamaya özen gösterir. Kendisini hatasız ve günahsız göstermeye, başkalarını aşağı görerek kendisini yüceltmeye çalışmaz. Samimiyetten uzak olarak yaptıkları işlerin, kendilerini kurtaracağını zannederek büyüklenenler Allah'ın rızasını ve rahmetini kazanamayabilirler:

Kendilerini (övgüyle) temize çıkaranları görmedin mi? Hayır; Allah, dilediğini temizleyip yüceltir. Onlar, 'bir hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar' bile haksızlığa uğratılmazlar. (Nisa Suresi, 49)

Kuran'da bu ahlaktaki kişilerin samimiyetsiz çabalarının kendilerini kurtarmayacağı ve hüsrana uğrayacakları bildirilmiştir:

De ki: "Davranış (ameller) bakımından en çok hüsrana uğrayacak olanları size haber vereyim mi? Onların, dünya hayatındaki bütün çabaları boşa gitmişken, kendilerini gerçekte güzel iş yapmakta sanıyorlar." (Kehf Suresi, 103-104)

Tevrat'ta inananlara sürekli övülmeyi beklemenin ve yüceltilmek istemenin kötü ahlak özelliği olduğu bildirilmiştir. (Mezmurlar, Bap 25, 27) İncil'de yer alan pek çok açıklamada ise, kibire kapılıp kendisine yüceltmek isteyenin aslında küçük düşmekte olduğu ifade edilmiştir. Luka İncili'nde geçen aşağıdaki cümle bunun bir örneğidir:

... Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yüceltilecektir. (Luka, Bap 18, 14)

Esenlik Dilemek

Selam vermek veya esenlik dilemek, karşılaşan insanların birbirlerine en güzel dilek ve temennilerini ifade etme şeklidir. İnananlar, herhangi bir ortamda biraraya geldiklerinde ve evlere girerken, bu güzel davranışı titizlikle uygularlar. İşlerinin yoğun veya acil olması gibi nedenler onları esenlik dilemekten alıkoymaz. Kuran'da, kendisine selam verilen kişinin o selama daha güzeliyle veya aynısıyla karşılık vermesi ve inananların evlere girerken selam vermeleri emredilmiştir:

Bir selamla selamlandığınızda, siz ondan daha güzeliyle selam verin ya da aynıyla karşılık verin. Şüphesiz, Allah herşeyin hesabını tam olarak yapandır. (Nisa Suresi, 86)

... Evlere girdiğiniz vakit, Allah tarafından kutlu, güzel bir yaşama dileği olarak birbirinize selam verin. İşte Allah, size ayetleri böyle açıklar, umulur ki aklınızı kullanırsınız. (Nur Suresi, 61)

Bu konuda İncil'de yer alan bazı ifadeler ise şöyledir:

Eve girerken oraya esenlik dileyin. (Matta, Bap 10, 12)

... İsa oraya geldi, ortada durup onlara, "Üzerinize esenlik olsun" dedi. (Yuhanna, Bap 20, 19)

Kıskançlıktan Kaçınmak

... Nefisler ise 'kıskançlığa ve bencil tutkulara' hazır (elverişli) kılınmıştır. Eğer iyilik yapar ve sakınırsanız, şüphesiz, Allah, yaptıklarınızdan haberi olandır. (Nisa Suresi, 128)

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım... Ve hased ettiği zaman, hasetçinin şerrinden. (Felak Suresi, 1,5)

İncil

Benliğin işleri açıktır. Bunlar cinsel ahlaksızlık, pislik, sefahat, putperestlik, büyücülük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, bölünmeler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgınca eğlenceler ve benzeri şeylerdir... (Galatyalılara, Bap 5, 19-21)

Yalan Söylememek

... yalan söz söylemekten de kaçının. (Hac Suresi, 30)

Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve sözü doğru söyleyin. (Ahzab Suresi, 70)

İncil

Çünkü kötü tasarılar yürekten kaynaklanır... yalancı tanıklık... (Matta, Bap 15, 19)
Birbirinize yalan söyleyin. (Koloselilere, Bap 3, 9)

Tevrat

Yalan haber taşımayacaksın, haksız şahit olmak için kötüye el vermeyeceksin. Kötülük için çokluğun peşinde olmayacaksın ve bir davada adaleti bozmak için çokluğun ardınca saparak söylemeyeceksin... (Çıkış, Bap 23, 1-2)

Zina Yapmamak

Zinaya yaklaşmayın gerçekten o 'çirkin bir hayasızlık' ve kötü bir yoldur. (İsra Suresi, 32)

Tevrat

Zina etmeyeceksin. (Çıkış, Bap 20, 14)

İncil

İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır... cinsel ahlaksızlık, hırsızlık, cinayet, zina, açgözlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir. (Markos, Bap 7, 20-22)

Hırsızlık Yapmamak

Ey Peygamber, mü'min kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları arasında bir

iftira düzüp-uydurmamak (gayri meşru olan bir çocuğu kocalarına dayandırmamak), ma'ruf (iyi, güzel ve yararlı bir iş) konusunda isyan etmemek üzere, sana biat etmek amacıyla geldikleri zaman, onların biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan mağfiret iste. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Mümtehine Suresi, 12)

Tevrat

Çalmayacaksınız; ve hile ile davranmıayacaksınız... (Levililer Bap 19, 11)

İncil

... Adam öldürme, zina etme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, kimsenin hakkını yeme, annene babana saygı göster. (Markos, Bap 10, 19)

Anne ve Babaya Karşı En Güzel Tavrı Göstermek

Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle-davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. (İsra Suresi, 23)

İncil

... Babana ve annene saygı göstereceksin. (Luka, Bap 18, 20; Matta, Bap 19, 19)

Ey çocuklar, Rab yolunda anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü böylesi doğrudur. İyilik bulmak ve yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene babana saygı göster... (Efesoslulara Mektup, Bap 6, 1-3)

Tevrat

Babana ve anana hürmet et...
(Çıkış, Bap 20,12)

BÖLÜM 6

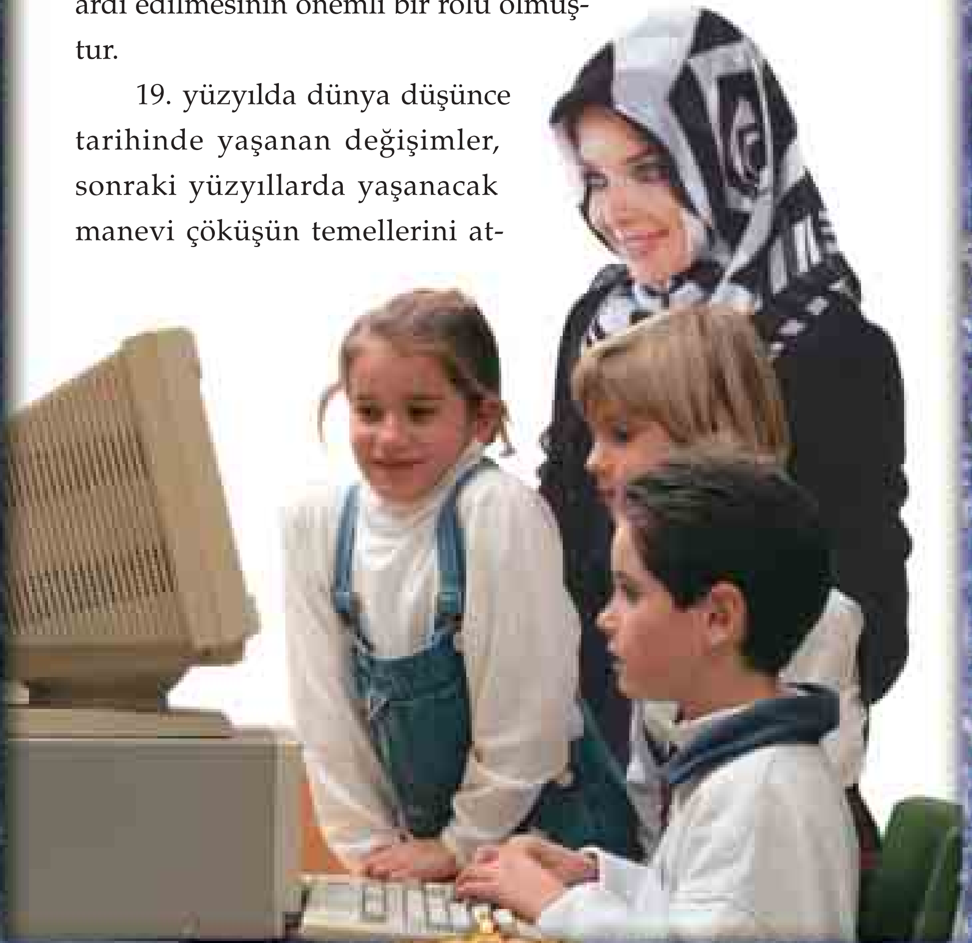
ORTAK FİKRİ MÜCADELE

Çağımızda insanlığın içinde bulunduğu koşullar incelendiğinde, inançlı insanların ittifak ederek fikri mücadele yapmaları gereken tehlikeler açıkça görülmektedir. Çatışmalar, savaşlar, katliamlar, yoksulluk, açlık, ahlaki dejenerasyon, sosyal adaletsizlik gibi sorunlar farklı seviyelerde olmakla birlikte bugün pek çok ülkede önemli sıkıntılara neden olmakta ve dünyanın çeşitli bölgelerinde bu durumdan zarar gören masum insanlar kendilerine uzanacak bir yardım eli beklemektedirler. Elbette dünyanın çeşitli bölgelerinde vicdan sahibi kimseler, kendi imkanları ölçüsünde bu insanlara yardım etmeye çalışmaktadırlar. Açlık çeken bölgelere insani yardım paketleri ulaştırılmakta, savaş ve çatışmaların yaşandığı yerlerde barış elçileri mağdurları korumaya çalışmakta, hemen her ülkede suça ve ahlaki dejenerasyona karşı çalışmalar yürütülmektedir. Ancak bu girişimler genellikle bölgesel faaliyetlerle ve mevcut sorunların çözüme kavuşturulması hedefi ile sınırlı kalmaktadır. Oysa insanlara acı ve sıkıntı veren her türlü sorunun tamamen ortadan kaldırılması, tüm dünyanın huzura, güvenliğe ve refaha kavuşması mümkündür.

Bunun için, yaşanılan sorunların gerçek nedenleri tespit

edilmeli ve bunlara zemin hazırlayan fikri ortam ortadan kaldırılmalıdır. Günümüz toplumlarında yaşanan sıkıntıların temeline bakıldığında ise, esas sorunun insanların din ahlakından uzaklaşmaları olduğu görülecektir. Hoşgörüyü, sevgiyi, anlayışı, merhameti, yardımlaşmayı ortadan kaldıran bunun yerine "güçlü olanın haklı olduğu", herkesin yalnızca kendi menfaatini düşündüğü, çıkarcı, tartışmacı ve kavgacı bir toplum modelinin oluşturulmasında, insanların Allah'a karşı sorumlu oldukları ve ahirette hesap verecekleri gerçeğinin göz ardı edilmesinin önemli bir rolü olmuştur.

19. yüzyılda dünya düşünce tarihinde yaşanan değişimler, sonraki yüzyıllarda yaşanacak manevi çöküşün temellerini at-

mıştır. Bu dönemde, o zamana kadar dünyanın geneline hakim olan "teist" -Allah'ın varlığını kabul eden- inançlara ve dinlere karşı ateizm -Allah'ı inkar- sapkınlığı güç kazandı. 18. yüzyılda Diderot, Baron d'Holbach gibi materyalistlerin evrenin sonsuzdan beri var olduğu ve madde dışında bir varlık alemi bulunmadığı yanılgıları, Avrupa'da yayılmaya başladı. Feuerbach, Marx, Engels, Nietzche, Durkheim, Freud gibi düşünürlerin etkisiyle 19. yüzyılda ateizm daha da yaygınlaştı.

Ateizme en büyük desteği sağlayan kişi ise, yaratılışı reddeden ve buna karşı evrim teorisini öne süren Charles Darwin oldu. Darwinizm, ateistlerin asırlardır cevap veremedikleri "canlılar ve insan nasıl var oldu?" sorusuna, sözde bilimsel bir cevap getirdi. Doğanın içinde, cansız maddeyi canlandıran ve sonra da ondan milyonlarca farklı canlı türü meydana getiren bir mekanizma olduğunu iddia etti ve pek çok kişiyi bu yanılgıya inandırdı.

19. yüzyılın sonlarında ateistler, kendilerince herşeyi açıkladığını sandıkları bir 'dünya görüşü' oluşturmuşlardı: Evrenin yaratıldığını inkar ediyor,

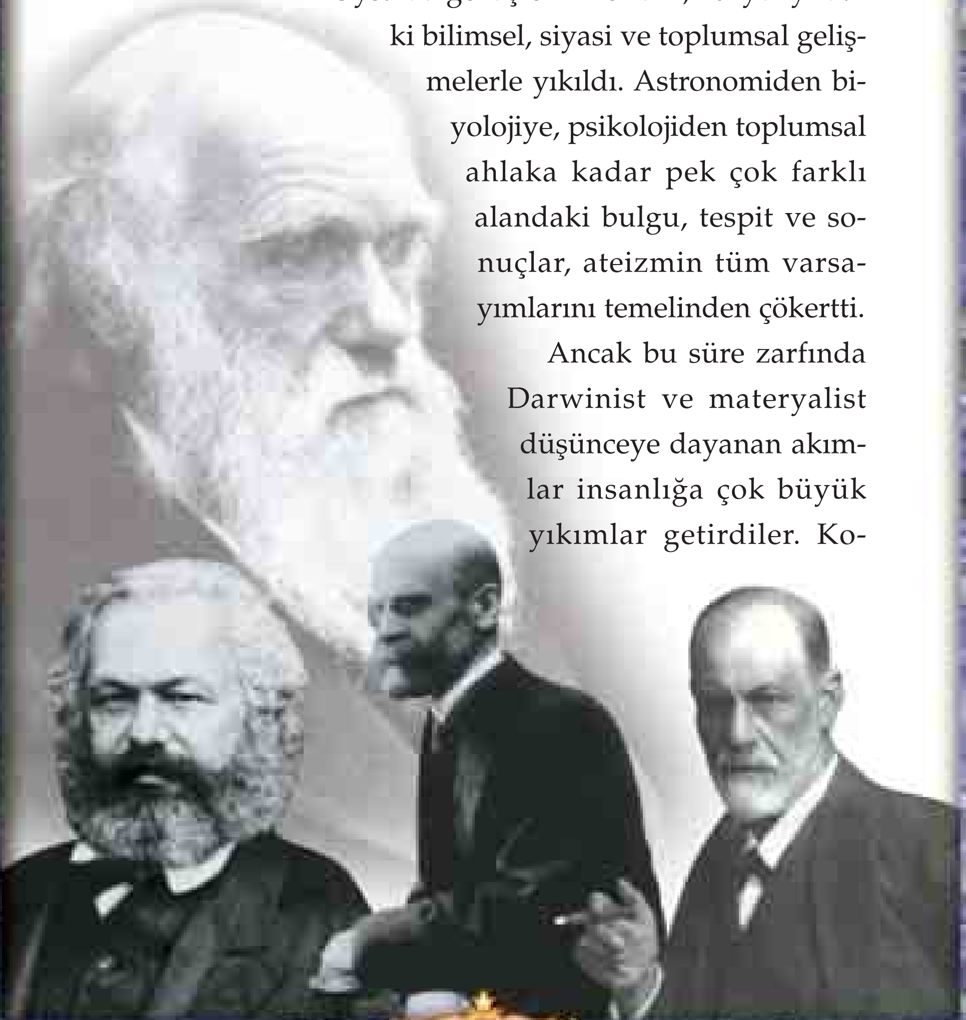

Charles Darwin

buna karşı "evren sonsuzdan beri vardır, başlangıcı yoktur" diyorlardı. Evrendeki düzen ve dengenin tesadüflerin sonucu olduğunu ileri sürüyor, kainatta hiçbir amaç bulunmadığını iddia ediyorlardı. İnsanın ve diğer canlıların nasıl var olduğu sorusunun Darwinizm tarafından açıklandığını sanıyorlardı. Tarih ve sosyolojinin Marx ve Durkheim, psikolojinin ise Freud tarafından ateist temellerde açıklandığını zannediyorlardı.

Oysa bu görüşlerin her biri, 20. yüzyıldaki bilimsel, siyasi ve toplumsal gelişmelerle yıkıldı. Astronomiden biyolojiye, psikolojiden toplumsal ahlaka kadar pek çok farklı alandaki bulgu, tespit ve sonuçlar, ateizmin tüm varsayımlarını temelinden çökertti.

Ancak bu süre zarfında Darwinist ve materyalist düşünceye dayanan akımlar insanlığa çok büyük yıkımlar getirdiler. Ko-

münizm, faşizm, anarşizm, ırkçılık, nihilizm, egzistansiyalizm gibi felsefe ve ideolojiler insanları, toplumları ve milletleri büyük buhranlara, çatışmalara, savaşlara sürükledi ve büyük felaketlere neden oldu. Günümüzde de bu yıkıcı ideolojilerin etkileri –azalmış olmakla birlikte- devam etmektedir. Darwinist ideoloji bazı çevreler tarafından halen bilimsel bir teoriymiş gibi savunulmaktadır. Darwinizm'in toplumlara nasıl kabul ettirilmeye çalışıldığını ve bunun neticelerini ilerleyen satırlarda kısaca ele alacağız. Ancak bundan önce, önemli bir gerçeğe tekrar dikkat çekmek istiyoruz.

Din ahlakına karşı olan ideolojilerin dünyayı içine sürükledikleri durum karşısında en büyük sorumluluk iman eden vicdan sahibi insanlara düşmektedir. Din ahlakına karşı olanların yürüttükleri faaliyetler, yalnızca Hıristiyanları, Yahudileri ya da sadece Müslümanları ilgilendirmemektedir. Dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun, söz konusu ideolojilerin neden olduğu zararlar her üç dinin mensupları için ortak bir tehlikedir ve inanç sahibi tüm insanların vicdanlarını rahatsız etmekte, Allah'a iman eden herkese önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu durum karşısında, Allah'a inanan ve Rabbimiz'in bize öğrettiği güzel ahlakı yaşamayı kabul eden Ehl-i Kitap'ın ve Müslümanların iş birliği yapması gerektiği açıktır. Her üç dinin mensupları, el ele vererek, zaten hiçbir bilimsel temeli bulunmayan, sadece materyalist felsefe uğruna ayakta tutulmak istenen Darwinizm'in yanlışlığını tüm dünyaya anlatmalıdırlar. İnançsızlıktan güç bulan tüm diğer yıkıcı idelojilere (komünizme, faşizme, ırkçılığa) ve ahlaki dejenerasyona karşı da el birliği ile fikri bir mücadele yü-

rütmelidirler. Bu gerçekleştirildiği takdirde dünya çok kısa zamanda barış, huzur ve adalete kavuşacaktır. Yeryüzündeki acılar, sıkıntılar, katliamlar, belalar, adaletsizlikler, yokluklar sona erecek; aydınlık, ferahlık, zenginlik, bolluk, sağlık, bereket gelecektir.

Çarpık Değer Yargılarının Kökeni: Darwinizm

Evrim teorisi, "canlılar tesadüfler sonucunda ve yaşam mücadelesi sayesinde ortaya çıkmış ve gelişmiştir" cümlesiyle özetlenebilir. Bunun doğal bir sonucu olarak, Darwinizm insana, "kimseye karşı sorumlu değilsin, hayatını tesadüflere borçlusun, yaşamak için mücadele etmen, gerekirse diğerlerini ezmen gerekir, bu dünya çatışma ve menfaat dünyasıdır." mesajı verir. "Doğal seleksiyon", "yaşam mücadelesi", "güçlülerin hayatta kalması" gibi Darwinist kavramların ahlaki yansıması budur. Bu Darwinist telkin, kuşkusuz din ahlakının tamamen zıddıdır ve din ahlakına karşı bir dünyanın temelini oluşturmaktadır.

Darwinist telkinlerin ne kadar yıkıcı etkileri olduğunu görmek için, toplumun değer yargılarını gözlemlemek yeterlidir. Günümüz toplumlarına baktığımızda, insanların çoğunun sadece dünyadaki yaşamlarını sürdürmek, iyi bir meslek sahibi olmak, mal-mülk edinmek, daha çok para kazanmak, eğlenmek ve böylece "yaşam mücadelesinde galip gelmek" için yaşadıklarını görürüz. Elbette her insanın dünya hayatı

boyunca iyi ve güzel bir yaşam elde etmek için gayret göstermesi son derece olağandır. Ancak din ahlakı, insanların kendilerine güzel bir hayat kurmaya çalışırken, ihtiyaç içinde olanları da gözetmelerini, yardımlaşmalarını ve bencillikten kaçınmalarını gerektirir. Darwinist yaşam modelinde ise insan, diğer insanların iyiliğini düşünmediği gibi, kendi menfaati için onların kötü duruma düşmesinden de sakınmaz. Özellikle de gençlerin arasında lüks ev ve arabalara sahip olmak, sınırsız harcamalar yapmak, şöhret, zenginlik ve güç elde etmek en büyük idealler halini almıştır. Bu anlayış içindeki insanlar niçin var olduklarını sorgulamaz, Allah'ın varlığını ve kudretini neredeyse hiç düşünmezler. Neden yaratıldıklarını, kendilerini yaratan Üstün Yaratıcımız'a karşı ne gibi sorumlulukları olduğunu tamamen göz ardı ederler. Her insan için olduğu gibi kendileri için de dünya hayatının bir sonu olduğunu, ölümle birlikte kazandıkları herşeyi bu dünyada bırakacaklarını hatırlamak istemez, ölümden sonra yeniden dirilip yaptıklarının hesabını vereceklerini kabullenmezler. Elbette onların bunları göz ardı etmeleri ya da kabullenmek istememeleri, gerçeği değiştirmez. Hayatları boyunca hiç düşünmeseler de, gerçekler kendilerine her hatırlatıldığında yüz çevirseler de, yaratılmış aciz birer kuldurlar, her canlı gibi birgün ölecek ve yaptıklarından hesaba çekileceklerdir.

Aslında yukarıda tarif ettiğimiz gibi bir yaşam süren insanların belki de büyük çoğunluğu evrim teorisinin etkisi altında kaldığının farkında bile değildir. Hatta oldukça önemli bir kısmı söz konusu teorinin, biyolojinin ilgi alanına girdiği-

Pek çok ülkeyi derinden etkileyen ahlaki dejenerasyon, toplumların din ahlakından uzaklaşmalarının neticelerinden biridir.

Gençlik, yaşamın dozunu kaçırıyor

Günaydın, 28 Temmuz 2003

ni ve kendilerinin konuyla hiçbir ilgilerinin olmadığını sanırlar. Ne var ki kendileri bunun şuurunda olmasalar da, düzenli olarak propagandasına maruz kaldıkları evrim teorisi onların hayata bakış açılarını derinden etkilemektedir.

Kendilerini ve çevrelerindeki insanları "bir tür gelişmiş hayvan" olarak değerlendiren bireyler, tavır ve tutumlarında, aldıkları kararlarda bu sapkın bakış açılarını yansıtmaktadırlar. Darwinist anlayış, insanlara bencil, menfaatperest, acımasız ve zalim olmayı öğütlemekte; şefkat, merhamet, fedakarlık, tevazu gibi meziyetleri ise yok etmekte, bunu da sözde "hayatın kuralları"nın bir gereği gibi göstermektedir. Bu durum doğal olarak toplum düzenini bozmakta, hem ahlaki hem de toplumsal çöküntüye neden olmaktadır.

Darwinist anlayışın bir diğer olumsuz etkisi de, pek çok toplumda insanların yalnızca şahsi menfaatlerini gözetmelerinin genel bir kural halini almasıdır. Bu tarz toplumlarda karşılıksız fedakarlık yapmak, yardım etmek, sevgi, saygı ve şefkat göstermek unutulmuştur. Böyle bir yapı insanları yalnızlığa ve bunalıma itmektedir. Stres, huzursuzluk, mutsuzluk, endişe pek çok insanın hayatını adeta bir kabusa dönüştürmektedir. İçine düştükleri manevi boşluğa çare arayanların kimi alkol, uyuşturucu veya kumar batağına düşmekte, kimi intihar etmekte, kimi de karanlık yollara sapmaktadır.

Manevi değerleri göz ardı eden toplumlarda ahlaki dejenerasyonun boyutları da son derece hızlı bir şekilde genişlemektedir. Eşcinselliğin, fuhuş ticaretinin, cinsel suçların, tecavüz vakalarının ve cinsel hastalıkların artışı ahlaki çöküşün bazı önemli göstergeleridir. Fuhuş yüzünden aileler dağılmakta, kendine duyduğu saygıyı kaybetmiş insanlar ortaya

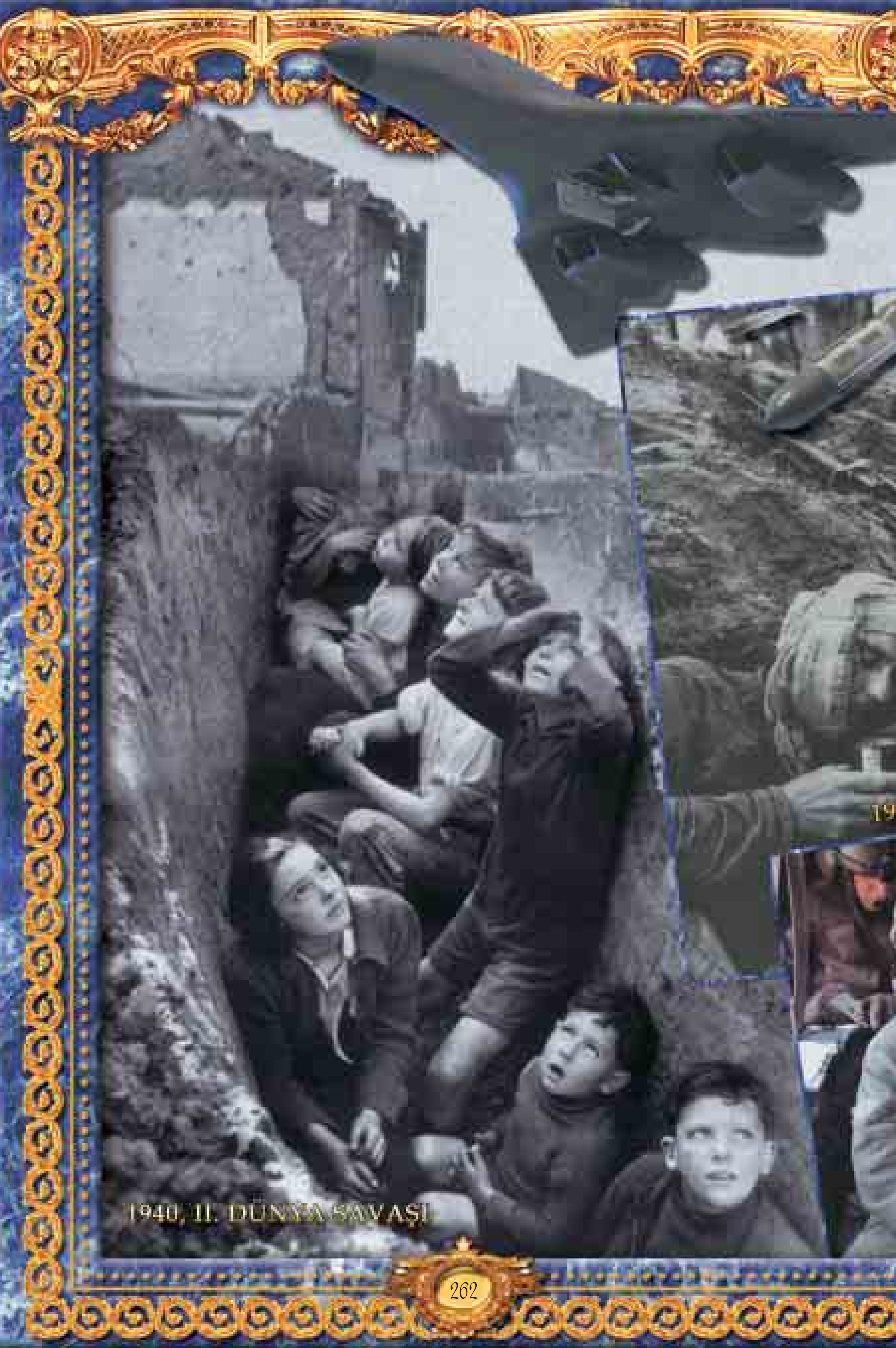
çıkmaktadır. Bazı cinsel sapıklıklar ve eşcinsellik artık dünyanın birçok yerinde normal karşılanmakta; bu ahlaksızlıklara karşı çıkanlar ise çağ dışı olmakla itham edilmektedir. Bugün eşcinsellerin, bazı ülkelerde resmi olarak evlenebilmeleri, dünya çapında organize eylemler yapabilmeleri, din ahlakına karşı saldırgan bir tutum sergileyebilmeleri düşündürücüdür.

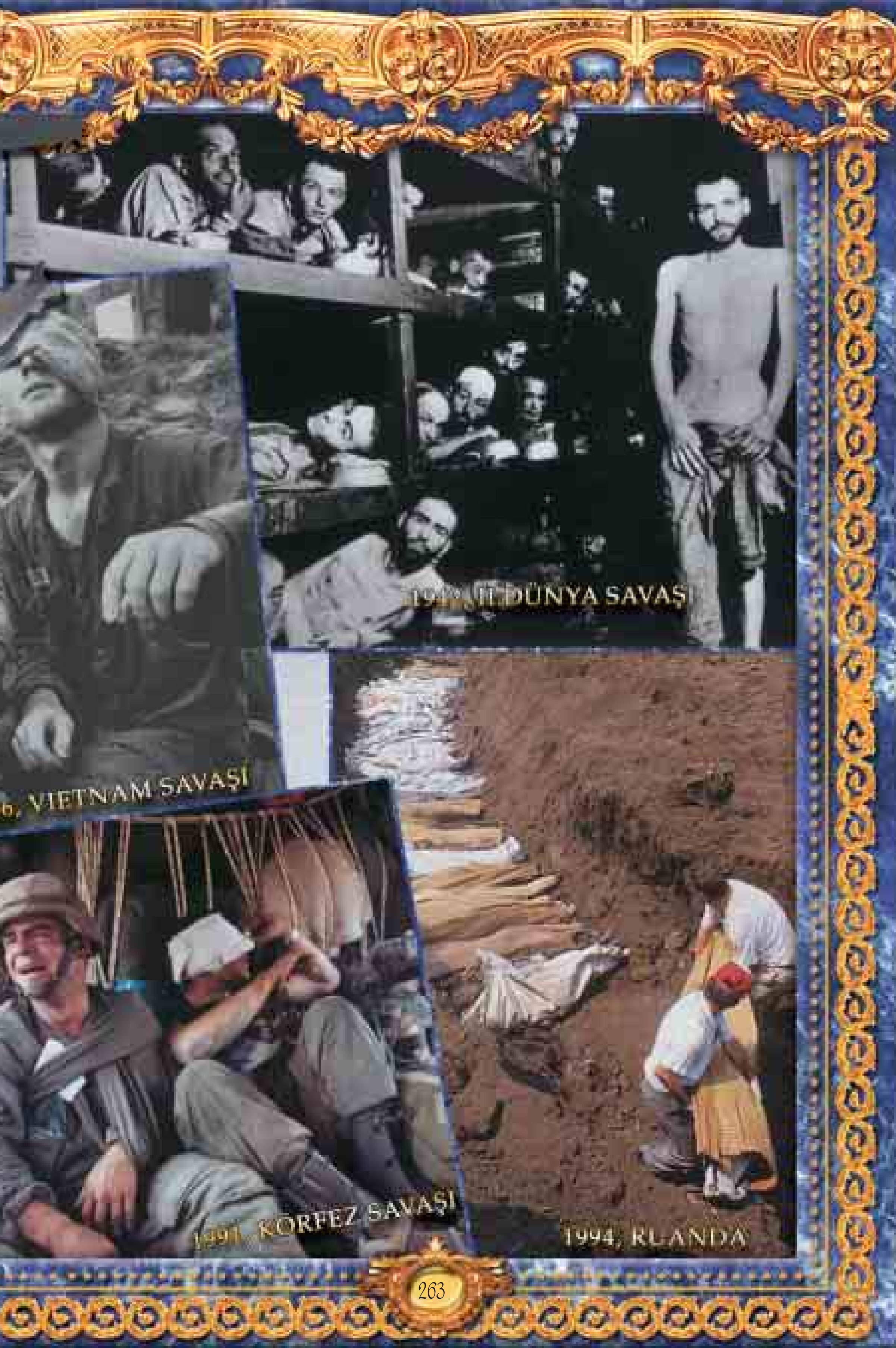
Yıkım sadece toplumsal boyutta değil aynı zamanda siyasi boyuttadır. Geride bıraktığımız 20. yüzyıl, insanlık tarihinin en büyük, en dehşetli, en yıkıcı savaşlarına sahne olmuştur. Bunların yanı sıra anarşi ve terör olaylarında pek çok insan hayatını kaybetmiş, yaralanmış veya sakat kalmıştır. Söz konusu vahşet komünizm, faşizm, ırkçılık gibi temelinde Darwinizm'in yer aldığı ideolojilerin eseridir. Bölgesel savaşlar, çatışmalar ve kanlı terör eylemleri halen dünyanın çeşitli bölgelerinde devam etmektedir.

Günümüzde dünya nüfusunun önemli bir bölümü sıkıntı ve yoksulluk içinde yaşamaktadır. İstatistiklere bakıldığında, açlığın, fakirliğin, gelir dağılımındaki uçurumun oldukça bü-

1940, II. DÜNYA SAVAŞI

II. DÜNYA SAVAŞI

VIETNAM SAVAŞI

1991, KÖRFEZ SAVAŞI

1994, RUANDA

yük oranlara ulaştığı görülmektedir. Elbette bu olumsuz gelişmeler bencillik, çıkar ilişkileri ve materyalist değerler üzerine kurulu bir dünya düzeninin doğal sonuçlarıdır.

Toplumsal yozlaşmaya ilişkin hemen akla gelen önemli bir unsur da suç oranlarındaki olağanüstü artıştır. Dünya genelinde yasa dışı eylemler sayıca arttığı gibi, çeşitlilik bakımından da çoğalmaktadır. Aslında bu, manevi ve vicdani değerleri terk etmenin kaçınılmaz neticesidir. Dinin insana öğrettiği ahlaktan uzak olan bireyler, hırsızlık, dolandırıcılık, gasp, tehdit, kısacası her türlü gayri meşru fiili olağan karşılamakta, bu suçların tamamen ortadan kaldırılabileceğine ihtimal dahi vermemektedirler.

Tüm bu olumsuz tablo, son iki yüzyıldır önce Batı dünyasında ardından tüm dünyada tırmanışa geçen materyalist

Din ahlakından uzaklaşan toplumlarda, saldırganlık ve şiddet yaygınlaşır. Çünkü insanlar, din ahlakının gerektirdiği gibi vicdanlarına göre değil, kendi menfaatlerine ve kişisel isteklerine göre hareket ederler.

Ekonomik kriz, suç türlerini değiştirdi

Suçta patlama

Geçen yıl gasp ve yağma % 51.9, hırsızlık ise % 32 arttı

Yeni Mesaj, 24 Ocak 2002

Suçun kara yılları

Hürriyet, 2 Ocak 2000

Her 56 saniyede bir suç

Akit, 4 Nisan 2001

Terör çıldırdı

Posta, 19 Mayıs 2003

felsefenin sonuçlarıdır. İnsanlara Yaratıcımız'ın varlığını inkar ettiren, "hiç kimseye karşı sorumlu değilsiniz, vahşi bir ormanda yaşam ve çıkar mücadelesi veren evrimleşmiş hayvanlarsınız" yanılgısını telkin ederek onları din ahlakından uzaklaştıran propagandanın ürünleridir.

İki Seçenek

Buraya kadar anlatılanlar her gün çevremizde şahit olduğumuz olayların, gazetelerde okuduğumuz ve televizyonda seyrettiğimiz haberlerin bir özetidir. Aslında herkes sözü edilen bu tablonun gayet iyi farkındadır. O halde samimi olarak iman edenlerin kendi kendilerine şu soruyu sorması gerekir: Dünyanın içinde bulunduğu durum karşısında yapılması gereken en doğru ve en güzel davranış nedir?

İçinde yaşadığımız çağda dünya toplumlarını yıkıma götüren kötülükleri, ahlaksızlıkları, haksızlıkları ve dejenerasyonu gören herkesin önünde iki seçenek vardır:

Birincisi, gördüklerini görmezden gelenlerin seçtiği yoldur. Bu yolu tercih edenler, olup bitenleri sadece seyretmekle yetinir, yaşanan olumsuzluklara karşı ilgisiz ve umursamaz bir tavır takınırlar. "Dünyayı kurtarmak bana mı kaldı?" veya "Ben neyi değiştirebilirim?" gibi mazeretlerle kendilerini kandırırlar. Sohbet ortamlarında, insanlığın içinde bulunduğu duruma ne kadar üzüldüklerini ifade eder, kimi zaman ihtiyaç içinde olanlara küçük yardımlarda bulunurlar, ancak tüm bu kötülüklerin tamamen ortadan kaldırılması için çaba göstermeye yanaşmazlar. Oysa unutmamak gerekir ki, acılara, sı-

kıntılara, kötülüklere karşı sessiz kalan ya da elinden gelen en fazla çabayı göstermeyen de bu tablodan sorumludur.

İkinci yol ise, mevcut imkanların tümünü seferber ederek, insanlığı içinde bulunduğu durumdan kurtarmak için gerekli fikri mücadeleyi yürütmek, bu konuda asla yılgınlığa kapılmamak, şevkle ve azimle çaba göstermektir. Samimi, sağduyulu, vicdanlı, sorumluluk sahibi inananlara düşen elbette bu ikinci yolu seçmektir. Madem zalimler, kötüler, ahlaksızlar ve din ahlakına karşı olanlar ittifak kurmuştur; o halde Kitap Ehli'nden samimi olarak iman edenler ve samimi Müslümanlar da bu şer ittifakına karşı birleşmeli, her türlü maddi ve manevi imkanı biraraya toplayarak ortak bir fikri mücadele yürütmelidir. İnançlı her Yahudi, her Hıristiyan, her Müslüman bu doğrultuda elinden gelen gayreti göstermekle sorumludur. Böylelikle dürüst, saygılı, sevgi dolu, anlayışlı, ince düşünceli, güzel ahlaklı insanlarla birlikte, huzur, barış, güvenlik, mutluluk ve refahın hakim olduğu bir ortamda yaşamak mümkün olacaktır.

Günümüzdeki gibi zorluk ve sıkıntı dönemlerinde, Kitap Ehli ve Müslümanlar birbirlerine karşı her zamankinden daha çok anlayışlı, uyumlu, tamamlayıcı, kolaylaştırıcı ve saygılı olmalıdırlar. Unutulmamalıdır ki birlik, beraberlik ve iş birliği başarı getirir. Çekişme, tartışma ve ihtilaf ise güçsüzlüğe neden olur. Üstelik içinde yaşadığımız dönem, bu iş birliğinin bir an önce tesis edilmesini gerektirmektedir. Din ahlakına karşı olanlarla yapılması gereken fikri mücadelenin yanı sıra bu dönem, iman edenlerin dünya tarihinin en kutlu dönemlerinden birine, Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişine hazırlık yapmaları gereken çok önemli bir dönemdir.

Hayır, kim (güzel davranış ve) iyilikte bulunarak kendisini Allah'a teslim ederse, artık onun Rabbi Katında ecri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 112)

BÖLÜM 7

HZ. İSA MESİH'İN YERYÜZÜNE İKİNCİ GELİŞİ

Kitabın bu bölümünde, Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişine ilişkin İncil'de yer alan ve Kuran'da bildirilen haberleri inceleyeceğiz. Hz. İsa, diğer tüm peygamberler gibi, Allah katında seçkin kılınmış ve insanları doğru yola iletmesi için gönderilmiş üstün ahlaklı ve kutlu bir insandır. Ancak onu diğer peygamberlerden ayıran bazı özellikler vardır. Allah'ın bir mucizesiyle babasız olarak doğmuş, doğumundan itibaren insanlara pek çok mucize göstermiştir. İsa Mesih'in bir diğer mucizesi ise, bir kez daha dünyaya gelecek olmasıdır. Kuran'da, Hz. Muhammed (sav)'in hadislerinde, Müslüman alimlerin eserlerinde, Hz. İsa'nın ikinci gelişi hiçbir şüpheye yer verilmeyecek şekilde müjdelenmiştir.

Bu bilgiler, Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişinin çok yakın olduğuna işaret etmektedir. Hıristiyan ve İslam aleminde yüzyıllardır beklenen vaktin neredeyse gelmek üzere olduğu görülmektedir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Bu durumda bizlere düşen görev, Hz. İsa'yı en güzel şekilde karşılamak için hazırlık yapmaktır. Yapılacak en güzel

hazırlık da samimi olarak Allah'a iman edenlerin İsa Mesih'i birlik ve beraberlik içinde karşılamaları; bu mübarek insanın destekçileri olmak şerefine erişebilmek için el ele vermeleridir.

İncil'de İsa Mesih'in Yeryüzüne Dönüşü

Hz. İsa'nın dünyaya ikinci gelişi İncil'de detaylı olarak anlatılmış, o gün ve saatin ne zaman olduğuna dair hiç kimsenin bilgisi olmadığı; o gün ve saati yalnız Allah'ın bildiği ifade edilmiştir. (Matta, Bap 24, 36; Markos, Bap 13, 32-33) Söz konusu vaktin ansızın geleceği, bu yüzden inananların hazır ve uyanık olmaları gerektiği bildirilmiştir. (Matta, Bap 24, 44, Bap 25, 13; Markos, Bap 13, 35-37; Luka, Bap 12, 40)

Bununla birlikte Hz. İsa'nın dünyaya dönüşü öncesinde ortaya çıkacak alametler detaylı olarak aktarılmıştır. Buna göre, dünyanın "son dönemi" olarak bilinen bu dönemde kargaşa ve anarşi artacak, savaşlar ve çatışmalar yaşanacak, ahlaki dejenerasyon yaygınlaşacak, insanlar arasında güven ve sevgi ortadan kalkacak, ihanet, sadakatsizlik, vefasızlık, acımasızlık yaygınlaşacak, insanların büyük çoğunluğu din ahlakından uzaklaşacaklardır. Bu dönemin önemli özelliklerinden biri de Hz. İsa'dan önce pek çok sahte mesihin ortaya çıkacak olmasıdır. İncil'de bu dönemin özellikleri şu şekilde tarif edilmektedir:

İsa şöyle yanıtladı: "Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın. Çünkü birçokları adımla gelip, 'Ben Mesih'im' diyerek nice-

... Meryem oğlu İsa'ya apaçık belgeler verdik ve O'nu Ruhu'l-Kudüs'le destekledik...

(Bakara Suresi, 253)

lerini kandıracaklar. Savaş sesleri, savaş söylentileri duyacaksınız. Sakın dehşete kapılmayasınız. Bu olayların olması gereklidir, ama daha son gelmemiştir. Çünkü ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak. Çeşitli yerlerde kıtlıklar görülecek, depremler olacak. Bunların tümü sancıların başlangıcıdır.

... Birçokları suç işlemeye sürüklenecek. Kişi kişiyi ele verecek, birbirlerinden nefret edecekler. Birçok yalancı peygamber ortaya çıkacak. Bunlar nicelerini kandıracak. Kötülüğün çoğalmasıyla birçok insanın sevgisi soğuyacak. Ama kim sonuna dek katlanırsa o kurtulacaktır.

Hükümranlığın bu sevindirici haberi dünyanın her köşesinde tanıklıkta bulunmak için tüm uluslara yayılacak. İşte o zaman son gelecektir." (Matta, Bap 24, 4-14)

Yine İncil'de, "son günlerde", İsa Mesih'in gelişi öncesinde toplumların içinde bulunduğu durum şöyle tasvir edilmiştir:

Şunu bil ki, son günlerde çetin anlar gelecek. Çünkü insanlar kendi kendilerine vurgun, paraya tutkun olacaklar; övünecek, büyüklenecek, sövecek, ana baba sözü dinlemeyecek, iyilik bilmeyecekler. Kutsallığa önem vermeyecek, doğal sevgi nedir bilmeyecek, uzlaşmaya yanaşmayacak, kara çalıcı olacaklar, bencil isteklerini durduramayacaklar. Tehlikeli, iyilik düşmanı, hain, dengesiz olacaklar. Böbürlenecekler, Tanrı'yı değil zevki eğlenceyi sevecekler; Tanrı yolunda görünmelerine karşın Tanrı yolunun gücünü yadsıyacaklar. Bu insanlardan yüz çevir. (Timoteos'a II. Mektup, Bap 3, 1-5)

İncil'e göre, bu gelişmeler yaşandığında Hz. İsa'nın gelişi de yakınlaşmıştır. (Matta, Bap 24, 33) İncil'de bildirilen İsa

Peygamberin dönüşüne ilişkin alametler yukarıdakilerle sınırlı değildir. Konunun dikkat çekici bir başka yönü de, Mesih'in gelişinin bazı kişilerce inkar edilmesinin de, aynı zamanda onun gelişinin bir alameti olmasıdır. Bu İncil'de şöyle bildirilir:

İlkin şunu bilmelisiniz. Son günlerde tutkuları uyarınca yürüyen, alaylı havalar takınan alaycılar türeyecek. Soracaklar: "Hani vaat edilmişti, gelecekti... Ne oldu? Atalar uyuyalıdan beri yaratılışın başından bu yana herşey olduğu gibi sürüp gitmekte!" (Petros'un II. Mektubu, Bap 3, 3-4)

Hz. Muhammed (sav)'in hadislerinde bildirilen ahir zaman (son dönem) özellikleri de yukarıda sayılanlarla büyük benzerlik göstermektedir. Peygamber Efendimiz (sav) de müminlere, dünyanın kıyametten önceki son döneminde içinde bulunacağı koşulları detaylı olarak tasvir etmiş ve Hz. İsa Peygamberin bu dönemde yeryüzüne tekrar gönderileceğini bildirmiştir. Hz. Muhammed (sav)'in hadislerinde bildirilen bazı ahir zaman özellikleri şu şekildedir:

Dünya herc-ü merc içinde kaldığında, fitneler zuhur ettiğinde, yollar kesildiğinde, bazıları bazısına hücum ettiğinde, büyük küçüğe merhamet etmediği, büyüğe vakarlı davranmadığında...[17]

Kişi, kardeşini öldürmedikçe kıyamet kopmaz.[18]

Dünyanızda kötüleriniz varis olmadıkça kıyamet kopmaz.[19]

Kıyametin hemen yakınında anarşi ve kargaşa günleri vardır.[20]

Haram olan şeylerin helal sayılması… kıyamet alametlerindendir.[21]

Ahir zamanın ilk dönemi, tüm dünyada sıkıntı ve zorlukların, açlığın, kargaşanın, çatışmaların arttığı, insanların bir kurtarıcı bekledikleri dönemdir.

Büyük şehirler dün sanki yokmuş gibi helak olur.[22]

Ahir zamanda öyle adamlar çıkacak ki, dinlerini dünya menfaatleri karşılığında satacaklardır. Bunlar yumuşak görünmek için koyun postuna bürünecekler, dilleri şekerden tatlı, fakat kalpleri kurt kalbi gibi katı olacaktır.[23]

Kıyametten önce iki büyük hadise vardır… ve sonra da zelzeleli yıllar.[24]

İnsanlar üzerine aldatıcı seneler gelecek. O senelerde… haine itimat edilecek, doğru kişi hain sayılacak.[25]

Büyüğe saygı, küçüğe merhamet kalkacak. Zina çocukları çoğalacak. O kadar ki kişi sokak ortasında kadınla zina edecek.[26]

Açlık ve hayat pahalılığı alabildiğine yayılacak.[27]

İyilik terk edilip emredilmediğinde, kötülük işlenip alıkonulmadığında… kıyamet yaklaşmış olacaktır.[28]

Kötülerin çoğaldıkça çoğalması, yalancıların doğru kabul edilip doğruların yalancı sayılması, hainlerin güvenilir, güvenilir kimselerin hain sayılması… kıyamet alametlerindendir.[29]

Dikkat edilirse, bu alametler günümüzde ardı ardına belirmiştir. Dünyanın farklı köşelerinden hemen her gün yeni bir çatışma haberi gelmekte, insanlar rüşvet, adaletsizlik ve haksızlık başta olmak üzere sosyal bozulmadan büyük rahatsızlık duymakta, yalancılık, dolandırıcılık, sahtekarlık, fuhuş, cinsel sapkınlıklar her geçen gün daha da artmaktadır. Ahlaki değerlerin göz ardı edilmesi, insanlar arasında gerçek sevgi ve merhametin yaşanmasını engellemekte, herkesin tedirginlik ve güvensizlik duyduğu bir ortam yaygınlaşmaktadır. Bunun yanı sıra büyük kıtlıkların yaşanması, depremlerin artması, diğer doğal felaketlerin çoğalması, insanları hayrete düşürecek büyük olayların yaşanması gibi alametler de açıkça tecelli etmektedir. Bir kez daha belirtmek gerekir ki, geçmişte de belki bu olaylardan bazıları yaşanmış ya da insanlar bu alametlerin benzerleri ile karşılaşmış olabilirler ama tari-

hin hiçbir döneminde söz konusu alametlerin bu kadar açık ve birarada meydana geldiği görülmemiştir. Bu durum, Hz. İsa Mesih'in yeryüzüne gelişinin, Allah'ın izniyle, çok yakın olduğunun açık bir işaretidir. Ve hiç şüphesiz Allah'ın elçisinin yeniden dünyaya gelecek olması tüm iman edenlerin büyük bir heyecan ve sevinç duyacakları tarihi bir olaydır.

Kitabın ilerleyen sayfalarında, Kuran'da ve Peygamber Efendimiz (sav)'in hadislerinde Hz. İsa'nın tekrar dünyaya gelişi ile ilgili delilleri inceleyeceğiz.

Hz. İsa'nın Kuran'da Bildirilen Özellikleri

Kuran'da Hz. İsa hakkında pek çok bilgi verilir. Hz. İsa, Allah'ın, Hz. Meryem'e gönderdiği Cebrail'in müjdelemesiyle babasız olarak dünyaya gelmiştir. Doğduktan hemen sonra ise insanlarla konuşarak, Allah'ın ilhamıyla, bebek yaşında mucizeler göstermiştir. Hayatı boyunca da Allah'ın örnek bir kulu ve elçisi olmuş, insanları Rabbimiz'e samimiyetle kul olmaya davet etmiştir.

Hz. İsa Peygamber hakkındaki Kuran ayetlerinde bildirilen bazı özellikler şu şekildedir:

❖ Hz. İsa, Allah'ın elçisi ve kelimesidir:

Ey Kitap Ehli, dininiz konusunda taşkınlık etmeyin, Allah'a karşı gerçek olandan başkasını söylemeyin. Meryem oğlu Mesih İsa, ancak Allah'ın elçisi ve kelimesidir. Onu ('Ol' kelimesini) Meryem'e yöneltmiştir ve O'ndan bir ruhtur... (Nisa Suresi, 171)

Rogier Van Der Weyden'in "Tapınakta Sunuş" adlı tablosu

❖ Kendisine "İsa Mesih" ismi verilmiştir:

Hani Melekler, dediler ki: "Meryem, doğrusu Allah Kendinden bir kelimeyi sana müjdelemektedir. Onun adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir... (Al-i İmran Suresi, 45)

❖ Allah Katında seçkin kılınmış mübarek bir insandır:

... O, dünyada ve ahirette 'seçkin, onurlu, saygındır' ve yakın kılınanlardandır. (Al-i İmran Suresi, 45)

❖ İnsanlığa bir ayet kılınmıştır:

Irzını koruyan (Meryem); Biz ona Kendi ruhumuzdan üfledik, onu ve çocuğunu insanlığa bir ayet kıldık. (Enbiya Suresi, 91)

❖ Annesi Hz. Meryem, Alla'ın seçtiği ve alemlerin kadınlarına üstün kıldığı bir kişidir:

Hani melekler: "Meryem, şüphesiz Allah seni seçti, seni arındırdı ve alemlerin kadınlarına üstün kıldı," demişti. (Al-i İmran Suresi, 42)

❖ Daha beşikteyken insanlarla konuşmuştur:

Beşikte de, yetişkinliğinde de insanlarla konuşacaktır. Ve o salihlerdendir. (Al-i İmran Suresi, 46)

❖ Allah'ın izni ile pek çok mucizeler göstermiştir:

İsrailoğulları'na elçi kılacak. "Gerçek şu, ben size Rabbiniz'den bir ayetle geldim. Ben size çamurdan kuş biçiminde bir şey oluşturur, içine üfürürüm, o da hemencecik Allah'ın izniyle kuş oluverir. Ve Allah'ın izniyle doğuştan kör olanı, alaca hastalığına tutulanı iyileştirir ve ölüyü diriltirim. Yediklerinizi ve biriktirdiklerinizi size haber veririm. Şüphesiz, eğer inanmışsanız bunda sizin için kesin bir ayet vardır." (Al-i İmran Suresi, 49)

Allah şöyle diyecek: "Ey Meryem oğlu İsa, sana ve annene olan nimetimi hatırla. Ben seni Ruhu'l-Kudüs ile destekledim, beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun. Sana Kitabı, hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğrettim. İznimle çamurdan kuş biçiminde (bir şeyi) oluşturuyordun da (yine) iznimle ona üfürdüğünde bir kuş oluveriyordu. Doğuştan kör olanı, alacalıyı iznimle iyileştiriyordun, (yine) benim iznimle ölüleri (hayata) çıkarıyordun. İsrailoğulları'na apaçık belgelerle geldiğinde onlardan inkara sapanlar, "Şüphesiz bu apaçık bir sihirdir" demişlerdi (de) İsrailoğulları'nı senden geri püskürtmüştüm." (Maide Suresi, 110)

❖ Tevrat'ı doğrulayan, yol gösterici ve öğüt olan İncil'i tebliğ etmiştir (Ancak İncil daha sonra insanlar tarafından tahrif edilmiştir.):

Onların (peygamberleri) ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve ona içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve muttakiler için yol gösterici ve öğüt olan İncil'i verdik. (Maide Suresi, 46)

Sonra onların izleri üzerinde elçilerimizi birbiri ardınca gönderdik. Meryem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik; ona İncil'i verdik ve onu izleyenlerin kalplerinde bir şefkat ve merhamet kıldık. (Bir bid'at olarak) Türettikleri ruhbanlığı ise, Biz onlara yazmadık (emretmedik). Ancak Allah'ın rızasını aramak için (türettiler) ama buna da gerektiği gibi uymadılar. Bununla birlikte onlardan iman edenlere ecirlerini verdik, onlardan birçoğu da fasık olanlardır. (Hadid Suresi, 27)

✥ Ruhu'l-Kudüs'le desteklenmiştir:

Andolsun, Biz Musa'ya kitabı verdik ve ardından peşpeşe elçiler gönderdik. Meryem oğlu İsa'ya da apaçık belgeler verdik ve onu Ruhu'l-Kudüs'le teyid ettik. Demek, size ne zaman bir elçi nefsinizin hoşlanmayacağı bir şeyle gelse, büyüklük taslayarak bir kısmınız onu yalanlayacak, bir kısmınız da onu öldürecek misiniz? (Bakara Suresi, 87)

İşte bu elçiler; bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Onlardan, Allah'ın kendileriyle konuştuğu ve derecelerle yükselttiği vardır. Meryem oğlu İsa'ya apaçık belgeler verdik ve O'nu Ruhu'l-Kudüs'le destekledik. Şayet Allah dileseydi, kendilerine apaçık belgeler geldikten sonra, onların peşinden gelenler, birbirlerini öldürmezdi. Ancak ihtilafa düştüler; onlardan kimi inandı, kimi inkâr etti. Allah dileseydi birbirlerini öldürmezlerdi. Ama Allah dilediğini yapandır. (Bakara Suresi, 253)

✥ Havariler kendisine yardımcı olmuşlardır:

Ey iman edenler, Allah'ın yardımcıları olun: Meryem oğlu İsa'nın havarilere: "Allah'a (yönelirken) benim yardımcılarım kimlerdir?" demesi gibi. Havariler de demişlerdi ki: "Allah'ın yardımcıları bizleriz." Böylece İsrailoğulları'ndan bir topluluk iman etmiş, bir topluluk da inkar etmişti. Sonunda Biz iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik, onlar da üstün geldiler. (Saf Suresi, 14)

✥ İsrailoğulları'na örnek kılınmıştır:

O, yalnızca bir kuldur; kendisine nimet verdik ve onu İsrailoğulları'na bir örnek kıldık. (Zuhruf Suresi, 59)

✥ İnkarcılar onu öldürmek için tuzak kurmuşlardır, ama

Allah onların bu tuzağını bozmuş, Hz. İsa'yı Kendi Katına yükseltmiştir:

Onlar bir düzen kurdular. Allah da bir düzen kurdu. Allah, düzen kurucuların en hayırlısıdır.

Hani Allah, İsa'ya demişti ki: "Ey İsa, doğrusu senin hayatına Ben son vereceğim, seni Kendime yükselteceğim, seni inkar edenlerden temizleyeceğim ve sana uyanları kıyamete kadar inkara sapanların üstüne geçireceğim. Sonra dönüşünüz yalnızca Bana'dır, hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz şeyde aranızda Ben hükmedeceğim." (Al-i İmran Suresi, 54-55)

Kuran'da Hz. İsa'nın Yeryüzüne İkinci Gelişi

Kuran'da Hz. İsa ile ilgili haber verilen önemli bilgilerden biri de Hz. İsa'nın ölmediği ve öldürülmediği, Allah Katına yükseltildiği ve Rabbimiz'in takdir ettiği vakitte yeniden dünyaya gelecek olduğudur. Bu bölümde konuyla ilgili Kuran'da yer alan deliller incelenecektir. (Bu konuyla ilgili daha detaylı bilgi için bkz. Harun Yahya, *Hz. Mesih Müjdesi,* Ağustos 2003)

Allah, inkarcıların Hz. İsa'yı öldürmelerine izin vermemiş, onu Kendi Katına yükseltmiştir. Ve tekrar yeryüzüne döneceğini insanlara müjdelemiştir. Hz. İsa'nın yeryüzüne dönüşü ile ilgili olarak da Kuran'da şu haberler verilir:

1- İsa Peygamberi öldürmek için tuzak kuran inkarcılar onu kesinlikle öldürememişlerdir. Onların bu konuda öne sürdükleri iddiaları yalnızca bir zandan ibarettir:

Ve : "Biz, Allah'ın Resulü Meryem oğlu Mesih İsa'yı gerçekten öldürdük" demeleri nedeniyle de (onlara böyle bir ceza verdik) Oysa onu öldürmediler ve onu asmadılar. Ama onlara (onun) benzeri gösterildi. Gerçekten onun hakkında anlaşmazlığa düşenler, kesin bir şüphe içindedirler. Onların bir zanna uymaktan başka buna ilişkin hiçbir bilgileri yoktur. Onu kesin olarak öldürmediler. (Nisa Suresi, 157)

2- Hz. İsa'nın ölmediği; insanların yaşadığı boyuttan alınarak, Allah Katına yükseltildiği bir ayette şöyle bildirilir:

Hayır; Allah onu Kendine yükseltti. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Nisa Suresi, 158)

3- Kuran'da Hz. İsa'nın kıyamet saati için bir ilim olduğu belirtilmektedir:

Şüphesiz o, kıyamet-saati için bir ilimdir. Öyleyse ondan yana hiçbir kuşkuya kapılmayın ve Bana uyun. Dosdoğru yol budur. (Zuhruf Suresi, 61)

Bu ayetin Hz. İsa'nın ahir zamanda yeryüzüne dönüşüne açık bir işaret taşıdığını söyleyebiliriz. Çünkü Hz. İsa, Kuran'ın indirilişinden yaklaşık altı asır önce yaşamıştır. Dolayısıyla bu ilk hayatını "kıyamet saati için bir bilgi" yani bir kıyamet alameti olarak anlayamayız. Ayetin işaret ettiği anlam, Hz. İsa'nın, ahir zamanda, yani kıyametten önceki son zaman diliminde yeniden yeryüzüne döneceği ve bunun da bir kıyamet alameti olacağıdır. (En doğrusunu Allah bilir.)

4- Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetinde, Hz. İsa'ya uyanların kıyamete kadar inkara sapanların üstün gelecekleri haber verilmektedir.

Hani Allah, İsa'ya demişti ki: "Ey İsa, doğrusu seni Ben vefat ettireceğim ve seni Kendime yükselteceğim, seni inkar edenlerden temizleyeceğim ve sana uyanları kıyamete kadar inkara sapanların üstüne geçireceğim. Sonra dönüşünüz yalnızca Bana'dır, hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz şeyde aranızda Ben hükmedeceğim. (Al-i İmran Suresi, 55)

Allah kıyamete kadar inkar edenlere üstün gelen ve Hz. İsa'ya gerçekten tabi olan bir grubun varlığından söz etmektedir. Hz. İsa hayatta iken ona uyanların sayısı çok azdı. Ve

onun Allah Katına yükselişinin ardından da onun getirdiği hak din tahrif edildi. Sonraki iki yüzyıl boyunca da, Hz. İsa'ya iman edenler (İseviler) şiddetli baskılara maruz kaldılar. Üstelik İsevilerin hiçbir siyasi gücü de bulunmamaktaydı. Bu durumda geçmişte yaşayan Hıristiyanların, inkar edenlere üstün geldiklerini ve bu ayetin onlara baktığını söyleyemeyiz. (En doğrusunu Allah bilir.)

Günümüzde ise Hıristiyanlığın özünden uzaklaştığını, Hz. İsa'nın anlattığı hak dinden farklı bir dine dönüştüğünü görürüz. Bu durumda **"sana uyanları kıyamete kadar inkara sapanların üstüne geçireceğim"** ifadesi açık bir işaret taşımaktadır. Hz. İsa'ya uyan ve kıyamete kadar yaşayacak olan bir topluluk olması gerekmektedir. Böyle bir topluluk, kuşkusuz Hz. İsa'nın yeryüzüne tekrar gelişiyle ortaya çıkacaktır. Ve tekrar dünyaya gelişi sırasında bu kutlu peygambere tabi olanlar, kıyamete kadar inkar edenlere üstün kılına-

Gökleri ve yeri (bir örnek edinmeksizin) yaratandır. O, bir işin olmasına karar verirse, ona yalnızca "Ol" der, o da hemen oluverir. (Bakara Suresi, 117)

caktır. (En doğrusunu Allah bilir.)

5- Kuran'da verilen bir diğer bilgi de Hz. İsa'nın ölümünden önce tüm Ehl-i Kitabın kendisine iman edeceği şeklindedir:

Andolsun, Kitap Ehli'nden, ölmeden önce ona (Hz. İsa'ya) inanmayacak kimse yoktur. Kıyamet günü, o (Hz. İsa) da onların aleyhine şahit olacaktır. (Nisa Suresi, 159)

Bu ayetten açıkça anlaşılmaktadır ki Hz. İsa ile ilgili olarak henüz gerçekleşmemiş olan üç İlahi vaat vardır. İlk olarak, İsa Peygamberin her insan gibi yaşadıktan sonra öleceği bildirilmektedir. İkinci vaat, tüm Ehl-i Kitabın ona, o yaşarken itaat edeceğidir. Şüphesiz söz konusu bu iki haber de Hz. İsa'nın kıyamet öncesindeki gelişiyle gerçekleşecek olaylardır. Ayetteki üçüncü ha-

Hayır; Allah onu Kendine yükseltti.
Allah üstün ve güçlüdür,
hüküm ve hikmet sahibidir.
(Nisa Suresi, 158)

ber olan Hz. İsa'nın Ehl-i Kitap hakkındaki şahitliği de kıyamet gününde gerçekleşecektir. (En doğrusunu Allah bilir.)

6- Hz. İsa'nın yeryüzüne ikinci kez gelişine işaret eden bir başka ayet ise Meryem Suresi'nde geçmektedir:

> **Selam üzerimedir; doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak yeniden-kaldırılacağım gün de. (Meryem Suresi, 33)**

Bu ayet Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetiyle birlikte incelendiğinde çok önemli bir gerçeğe işaret etmektedir. Al-i İmran Suresi'ndeki ayette Hz. İsa'nın Allah Katına yükseltildiği ifade edilmektedir. Bu ayette ölme ya da öldürülme ile ilgili bir bilgi verilmemektedir. Ancak Meryem Suresi'nin 33. ayetinde Hz. İsa'nın öleceği günden bahsedilmektedir. Bu ikinci ölüm ise ancak Hz. İsa'nın ikinci kez dünyaya gelişi ve bir süre yaşadıktan sonra vefat etmesiyle mümkün olabilir. (En doğrusunu Allah bilir.)

7- Hz. İsa'nın yeryüzüne dönüşüne işaret eden bir diğer ayet şöyledir:

Ona (Hz. İsa'ya) Kitap'ı, hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğretecek. (Al-i İmran Suresi, 48)

Bu ayette geçen "Kitap" kelimesinin neyi ifade ettiğini anlamak için konuyla ilgili diğer Kuran ayetlerine baktığımızda şunu görürüz: Tevrat ve İncil ile birlikte aynı ayette kullanılması halinde Kitap, Kuran anlamını ifade etmektedir; Al-i İmran Suresi'nin 3. ayeti buna bir örnek olarak verilebilir:

O, sana Kitap'ı hak ve kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti. (Al-i İmran Suresi, 3)

Ayrıca başka pek çok ayette Hz. Muhammed (sav)'e Kitabın ve hikmetin indirildiği belirtilmektedir. Bu ayetlerden biri şöyledir:

... Allah, sana Kitap'ı ve hikmeti indirdi ve sana bilmediklerini öğretti. Allah'ın üzerinizdeki fazlı çok büyüktür. (Nisa Suresi, 113)

Hz. Muhammed (sav)'e indirilen kitabın Kuran olduğu herkesin bildiği bir gerçektir. Bu durumda, Al-i İmran Suresi'nin 48. ayetindeki Hz. İsa'nın öğreneceği bildirilen Kitap da ancak Kuran olabilir. İsa Peygamberin bundan yaklaşık 2000 sene önceki yaşamında, Tevrat ve İncil üzerine bilgi sahibi olduğu bilinmektedir. Kuran'ı öğrenmesinin ise yeryüzüne yeniden gelişinde gerçekleşeceği açıktır. (En doğrusunu Allah bilir.)

8- Al-i İmran Suresi'nin 59. ayetinde **"Şüphesiz, Allah katında İsa'nın durumu, Adem'in durumu gibidir... "** şeklinde bildirilmektedir. Bu ifade ile iki peygamber arasındaki ba-

zı benzerliklere dikkat çekilmiş olabilir. Bilindiği gibi, hem Hz. Adem hem de Hz. İsa babasızdır. Ayrıca yukarıdaki ayette, Hz. Adem'in cennetten yeryüzüne indirilmesi, Hz. İsa'nın ahir zamanda Allah Katından yeryüzüne indirilmesine de benzetilmiş olabilir. (En doğrusunu Allah bilir.)

9- Hz. İsa'nın tekrar dünyaya geleceği ile ilgili bir başka delil de Maide Suresi'nin 110. ayetinde ve Al-i İmran Suresi'nin 46. ayetinde geçen "kehlen" kelimesidir. Ayetlerde şu şekilde buyurulmaktadır:

Allah şöyle diyecek: "Ey Meryem oğlu İsa, sana ve annene olan nimetimi hatırla. Ben seni Ruhu'l-Kudüs ile destekledim, beşikte iken de, yetişkin (kehlen) iken de insanlarla konuşuyordun…" (Maide Suresi, 110)

Beşikte de, yetişkinliğinde (kehlen) de insanlarla konuşacaktır. Ve O salihlerdendir. (Ali İmran Suresi, 46)

Hz. İsa'nın yetişkin halini ifade etmek için kullanılan "kehlen" kelimesinin sözlük anlamı **"otuz ile elli yaşları arasında, gençlik devresini bitirip ihtiyarlığa ayak basan, yaşı kemale ermiş kimse"** şeklindedir. Bu kelime İslam alimleri arasında ittifakla "35 yaş sonrası dönem" olarak kabul edilmektedir.

Hz. İsa'nın genç bir yaş olan otuz yaşının başlarında Allah Katına yükseltildiğini, yeryüzüne indikten sonra kırk yıl kalacağını ifade eden ve İbn Abbas'tan rivayet edilen hadise dayanan İslam alimleri, Hz. İsa'nın yaşlılık döneminin, tekrar dünyaya gelişinden sonra olacağını, dolayısıyla bu ayetin, Hz. İsa'nın gelişine dair bir delil olduğunu söylemektedirler.[30]

Gelin Birlik Olalım

Tüm peygamberler insanlarla konuşup, onları dine davet etmişlerdir. Hepsi de yetişkin yaşlarında tebliğ görevini yerine getirmişlerdir. Ancak Kuran'da hiçbir peygamber için bu şekilde bir ifade kullanılmamıştır. Bu durum, "kehlen" ifadesinin Hz. İsa'nın yeryüzüne mucizevi dönüşüne işaret eder. Çünkü ayetlerde birbiri ardından gelen "beşikte" ve "yetişkin iken" kelimeleri iki büyük mucizevi zamana dikkat çekmektedirler.

Hz. İsa'nın beşikteyken konuşması bir mucizedir. Bu benzeri görülmüş bir olay değildir ve ayetlerde bu mucizevi olay birçok kez zikredilmektedir. O halde bu kelimenin hemen ardından gelen "yetişkin iken de insanlarla konuşması" şeklindeki ifadenin de bir mucize olduğu anlaşılmaktadır. Eğer "yetişkin iken" ifadesi, Hz. İsa'nın Allah Katına alınmadan önceki hayatına işaret ediyor olsaydı, o zaman Hz. İsa'nın konuşuyor olması bir mucize olmayacaktı. Ancak ayette iki büyük mucizevi zamana işaret edilmektedir. Bunlardan birincisi beşikteyken konuşması, ikincisi ise yetişkin iken konuşmasıdır. Dolayısıyla mucizevi bir döneme işaret eden "yetişkin iken" ifadesinin, Hz. İsa'nın mucizevi bir şekilde tekrar yeryüzüne döndükten sonraki dönemde, yetişkin iken insanlarla konuşmasını kast ediyor olması kuvvetle muhtemeldir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Hz. İsa'nın Tanınması

Hz. İsa'nın ikinci kez yeryüzüne gelişi ile ilgili merak edilen bir diğer konu ise "Hz. İsa'nın kim olduğunun nasıl anlaşılacağı ve onun hangi özelliklerinden tanınabileceği"dir. Bilgice, akılca, vücutça, ahlakça üstün kılınmış bir insan olarak Hz. İsa'nın yüzünde peygamberlere has bir ifade olacaktır. Sahip olduğu güçlü Allah korkusunun ve derin imanının nuru yüzüne yansıyacaktır. Ve peygamberlere has olan nurlu ifade o derece açık olacaktır ki, onu görenler diğer insanlara kıyasla çok üstün bir insanla karşılaştıklarının farkına varacaklardır.

Allah, Hz. İsa'nın hem dünyada hem de ahirette **"... seçkin, onurlu, saygın ve Allah'a yakın kılınanlardan..."** (Al-i İmran Suresi, 45) olduğunu bildirmiştir. Allah'ın ayetinin bir tecellisi olarak tüm peygamberler gibi Hz. İsa da çevresindeki insanlar arasında saygınlığıyla, seçkin ve onurlu oluşuyla tanınacaktır. Görenler onu daha bakar bakmaz tanıyacak, kalplerinde bu konuda hiçbir şüphe oluşmayacaktır. Bu kutlu insanın gelişini inkar eden insanlar da yaptıklarının mantıksızlığını hemen kavrayacaklardır.

Hz. İsa Kuran'da geçen peygamber özellikleri ile tanınabilecektir. Ancak bunlar dışında onu insanlara tanıtan başka belirtileri de olacaktır. Şüphesiz bunlardan en önemlilerinden biri Hz. İsa'nın dünyada bir ailesinin, hiçbir akrabasının, eskiden tanıdığı tek bir kişinin olmamasıdır.

Hz. İsa Geldiğinde Onu Önceden Tanıyan Hiç Kimse Olmayacaktır

Bu noktada, akla gelen önemli bir soru da Hz. İsa'yı nasıl tanıyacağımızdır. Elbette, peygamberlerin ortak özelliklerine sahip olması onun en belirgin alameti olacaktır. Bunun yanında onun gerçek İsa Mesih olduğunun önemli bir alameti daha vardır. Hz. İsa ikinci gelişinde, onu daha önce gördüğünü, tanıdığını, geçmişini bildiğini söyleyebilecek hiç kimse çıkmayacaktır. Onun fiziksel özelliklerini, simasını ya da ses tonunu bilen tek bir kişi dahi olmayacaktır. Dünya üzerinde tek bir kişi "ben onu daha önceden tanıyorum, filanca zaman görmüştüm, onun ailesi ve yakınları şu kimselerdir" gibi bir iddiada bulunamayacak, bulunsa da buna dair bir kanıt gösteremeyecektir. Çünkü onu tanıyan tüm insanlar bundan yaklaşık olarak 2000 sene kadar önce yaşamış ve ölmüşlerdir. Annesi Hz. Meryem, Hz. Zekeriya, onunla yıllarını geçirmiş olan havarileri, dönemin Yahudi önde gelenleri ve bizzat Hz. İsa'dan tebliğ almış olan insanlar vefat etmişlerdir. Dolayısıyla ikinci kez yeryüzüne gelişinde, onun doğumuna, çocukluğuna, gençliğine ve yetişkinliğine şahit olmuş tek bir kimse olmayacak ve onun hakkında hiç kimse hiçbir şey bilmeyecektir.

Kitabın önceki bölümlerinde de açıkladığımız gibi Hz. İsa Allah'ın "Ol" emriyle babasız olarak dünyaya gelmiştir. Aradan yüzyıllar geçtikten sonra ise bilinen hiçbir akrabası olmaması çok doğaldır. Allah, Hz. İsa'nın bu durumunu Ku-

ran'da Hz. Adem'in yaratılışına benzetmiş ve şöyle buyurmuştur:

Şüphesiz, Allah Katında İsa'nın durumu Adem'in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı, sonra ona "ol" demesiyle o da hemen oluverdi. (Al-i İmran Suresi, 59)

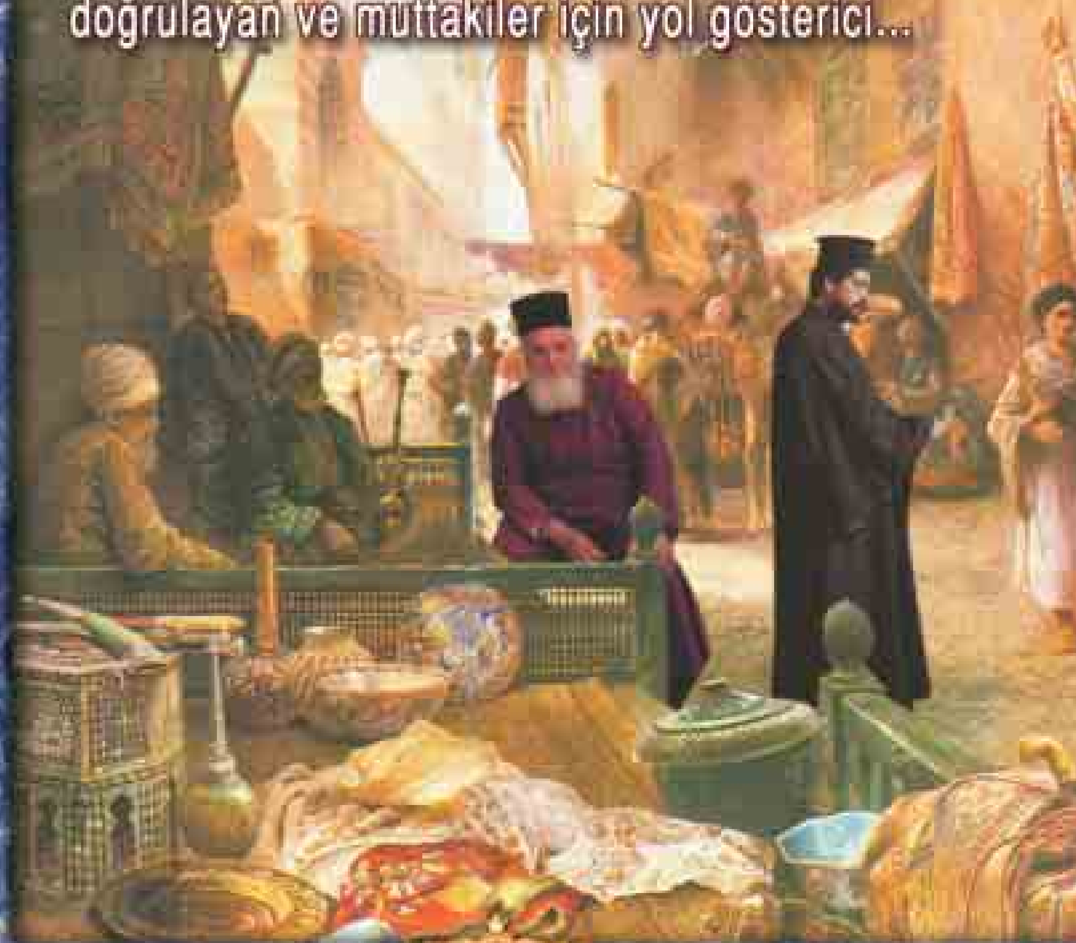
Ayette de belirtildiği gibi Allah Hz. Adem'e "Ol" demiştir ve Hz. Adem yaratılmıştır. İşte Hz. İsa'nın ilk yaratılışı da Allah'ın "Ol" demesiyle gerçekleşmiştir. Hz. Adem'in anne ve babası yoktur, Hz. İsa'nın ilk dünyaya gelişinde ise sadece annesi Hz. Meryem vardır; fakat yeryüzüne yeniden geleceği ikinci seferde onun annesi de hayatta olmayacaktır.

Kuşkusuz bu durum, dönem dönem ortaya çıkan "sahte Mesih" tehlikesini de tamamen ortadan kaldırmaktadır. Hz. İsa'nın yeryüzüne yeniden gelişinde, onun Hz. İsa olduğundan şüphe edilebilecek bir durum oluşmayacaktır. Hiç kimse "bu kişi Hz. İsa olamaz" diyebilecek bir sebep bulamayacaktır. Çünkü Hz. İsa, dünyadaki tüm diğer insanlardan ayrılabilecek bu çok önemli özellikle, yani yeryüzünde kendisini tanıyan tek bir kişi bile olmamasıyla hemen tanınabilecektir.

Bunun yanında kuşkusuz Allah'ın seçkin kullarına has olan; güzel ahlak, akıl, asalet, hikmet, anlatım çarpıcılığı, basiret, tevazu gibi üstün özelliklerle de Hz. İsa tüm "sahte Mesih"lerden ayrı olarak dikkat çekecek, gerçek imana sahip insanlar, imanın nuru ile onu tanıyacak ve kendisine tabi olacaklardır.

Hz. İsa, gelişiyle birlikte, Hıristiyanlığın özünde olmayan yanlış inanç ve uygulamaları ortadan kaldıracak, gerek Hıristiyan gerekse İslam dünyasını içinde bulunduğu yanıl-

Onların (peygamberleri) ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve ona içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve muttakiler için yol gösterici...

... ve öğüt olan İncil'i verdik. İncil sahipleri Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, fasık olanlardır.
(Maide Suresi, 46-47)

gılardan kurtaracak, tüm insanları hak dini ve üstün ahlak modelini yaşamaya çağıracaktır. Tüm Kitap Ehli'nin Hz. İsa'ya inanacağını haber veren Kuran ayetinin işaretiyle, Yahudiler de Hz. İsa'ya tabi olacak ve böylece üç İlahi dinin mensupları ittifak ederek tüm dünyaya barış, huzur ve adalet getireceklerdir.

İslam kaynaklarında Hz. İsa önderliğinde kurulacak olan yeni dünya düzeni hakkında da pek çok bilgi yer almaktadır. Hz. Muhammed (sav)'in birçok hadisinde de Hz. İsa'nın gelişi müjdelenmiştir. Bu hadislerden bazıları şu şekildedir:

> Sizler on alameti görmedikçe hiçbir zaman Kıyamet kopmaz... Biri de İsa (as)'ın inmesi... [31]

> Vallahi Meryem oğlu (Hz. İsa aleyhisselam), Feccu'r-Ravhanam mevkide, hac yapmak veya umre yapmak yahut da her ikisini de yapmak için icabet edecektir.[32]

> Kıyamet on alamet görülmedikçe kopmaz: Duman, Deccal, Dabbetu'l arz, Güneş'in batıdan doğması, İsa'nın yeryüzüne inmesi...[33]

> Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Meryem oğlu İsa'nın adalet sahibi olarak inmesi yakındır...[34]

Ayrıca hadislerde bildirilen önemli bir gerçek de, Hz. İsa'nın yeryüzüne dönüşünün ardından "altınçağ" olarak adlandırılan bir dönemin başlayacağıdır. Altınçağ, bolluk, huzur, barış, mutluluk, zenginlik ve rahatlık ortamının hakim olacağı; sanat, tıp, haberleşme, üretim, ulaşım ve bunun gibi hayatın tüm alanlarında dünya tarihinde yaşanmamış gelişmelerin görüleceği; güzel ahlakın tam anlamıyla yaşanacağı bir çağ olacaktır. Bu dönem hadislerde şöyle tarif edilmiştir:

Kap, su ile dolduğu gibi yeryüzü barışla dolacaktır. Hiçbir kimse arasında bir düşmanlık kalmayacaktır. Ve bütün düşmanlıklar, boğuşmalar, hasetleşmeler muhakkak kaybolup gidecektir.[35]

... Mal da o kadar çoğalacaktır ki, hiçbir kimse mal kabul etmeyecektir. [36]

Kabın su ile dolduğu gibi yeryüzü din birliği ile dolacak. Allah'tan başkasına tapılmayacak. Harp, kavga namına hiçbir şey kalmayacak… Yeryüzü gümüş sofrası gibi olacak. Bitkisini Adem'in zamanındaki gibi bitirecek. Bir salkım üzümle bir nefer doyacak. Bir grup insan tek narla doyacak. Bir öküzün fiyatı şu kadar olacak, bir kaç dirhemle bir at satın alınacak.[37]

Hz. İsa'yı Beklemek

Hz. İsa'nın yeryüzüne yeniden gelecek olması, biz Müslümanlar için çok önemlidir. O Allah'ın bir mucizesiyle babasız olarak doğmuş, İsrailoğulları'nı doğru yola davet etmiş, onlara pek çok mucizeler göstermiş olan bir peygamberdir. Mesih'tir ve Kuran'a göre **"Allah'ın Kelimesi"**dir. (Nisa Suresi, 171) Onun yeniden yeryüzüne gelmesi ile birlikte ise, gerçekte aynı şekilde Allah'a inanan, aynı ahlaki değerleri paylaşan ve Kuran'a göre birbirlerine insanlar içinde **"sevgice en yakın olan"** (Maide Suresi, 82) Hıristiyanlar ve Müslümanlar arasındaki anlaşmazlıklar giderilecek ve dünyanın bu en büyük iki dini topluluğu birleşecektir. Yeryüzündeki üçüncü İla-

hi dinin mensupları, yani Yahudiler de gerçek Mesihleri olan Hz. İsa'ya iman ederek hidayet bulacaklardır. (Nisa Suresi, 159) Böylece üç İlahi din birleşecek, yeryüzünde Allah'a iman ve O'nun peygamberi Hz. İsa'ya itaat temeli üzerine kurulu tek bir din kalacaktır. Bu din, Allah'ı inkar eden felsefeleri ve putperest inançları fikren yenilgiye uğratacak, böylece dünya savaşlardan, çatışmalardan, ırkçılıktan ve etnik düşmanlıklardan, zulüm ve haksızlıklardan kurtulacak, insanlık barış, mutluluk ve huzur içinde bir "Altınçağ" yaşayacaktır.

Bu, kuşkusuz, dünya tarihinin en büyük olaylarından biridir. Üç İlahi dinin birleşeceği bu ortam, tüm Amerika kıtasının, Avrupa'nın, İslam dünyasının, Rusya'nın, İsrail'in ortak bir inançla ittifak kurması anlamına gelir ki, böylesine bir birlik tarihte hiç sağlanmamıştır. Bu birliğin dünyaya getireceği barış, huzur, istikrar, mutluluk hiçbir devirde sağlanmamış, bunun eşi ve benzeri görülmemiştir.

Dahası, Hz. İsa'nın yeryüzüne dönecek olması, **dünya tarihinin en büyük mucizelerinden biridir.**

Allah'ın dilediği peygamberler, Allah'ın takdiri ile, çeşitli mucizeler gösterirler. Hz. İsa, Allah'ın lütfuyla, bundan 2000 yıl önce Filistin topraklarında; ölülerin diriltilmesi, körlerin ve cüzzamlıların iyileştirilmesi, cansız maddelere can verilmesi gibi (Maide Suresi, 110) mucizeler göstermiştir.

Hz. İsa'nın 2000 yıl sonra yeniden dünyaya dönmesi, annesiz ve babasız olarak olgun yaşında yaşama yeniden başlaması ise çok büyük bir mucize olacaktır. Hz. İsa insanlara yeni mucizeler de gösterecektir. Böylece bilimsel ve felsefi düzeyde zaten çökme noktasına gelmiş olan materyalist felsefe,

tüm dünya insanlarının gözü önünde, geri dönülemez biçimde yıkılacak, insanlar Allah'ın varlığının ve kudretinin apaçık kanıtlarını göreceklerdir.

İşte, Allah'ın Kuran'da bildirdiği işaretler, Peygamberimiz (sav)'in hadisleri ve İslam alimlerinin yorumları ışığında, bizler bu kutlu dönemin çok yakın olduğuna inanıyoruz. Biz Müslümanlar olarak, Hz. İsa'nın yakında gelecek olmasından dolayı büyük bir heyecan duyuyor, kendimizi ve dünyayı bu kutlu misafire hazırlamak için elimizden geleni yapıyoruz.

Hıristiyanlara çağrımız ise, onların da bu konuda olabildiğince duyarlı, bilinçli ve şevkli olmalarıdır.

Onlar, Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Oysa Allah, Kendi nurunu tamamlayıcıdır; kafirler hoş görmese bile. (Saff Suresi, 8)

Hıristiyan Dünyası Hz. İsa'nın Gelişine Hazır mı?

Hz. İsa sevgisi, Hıristiyanlara tarih boyunca güzel ahlak kazandırmıştır. Allah Kuran'da Hıristiyanları **"insanlar içinde iman edenlere sevgi bakımından en yakın"** olanlar olarak tarif eder ve ayetin devamında şöyle buyurur:

> **... Bu, onlardan (birtakım) papaz ve rahiplerin olması ve onların gerçekte büyüklük taslamamaları nedeniyledir. (Maide Suresi, 82)**

Bir diğer ayette ise Hıristiyanların olumlu ahlakından şöyle söz edilir:

> **Sonra onların izleri üzerinde elçilerimizi birbiri ardınca gönderdik. Meryem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik; ona İncil'i verdik ve onu izleyenlerin kalplerinde bir şefkat ve merhamet kıldık... (Hadid Suresi, 27)**

Tarih boyunca Hıristiyanlar türlü zulümlere katlanmış, dünya zevklerinden ellerini çekerek çile dolu hayatları tercih etmiş, büyük fedakarlıklarda bulunmuşlardır. Tüm bunlar, samimiyetin önemli birer göstergeleridir. Ancak Hz. İsa'nın dönüşünün yakın olduğu bu çağda, bu samimiyetin daha da güçlü gösterilmesi gerekir.

• Hıristiyan kaynaklarına göre de Hz. İsa yeryüzüne dönecektir.

Yeni Ahit'te defalarca Hz. İsa'nın yeryüzüne yeniden döneceği haber verilir. İbranilere Mektup'ta yazıldığına göre, "Mesih ikinci kez... kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir." (Bap 9, 28) Daha pek çok Yeni Ahit pasajında Hz. İsa'nın yeniden geleceği müjdelenir. Bu vaat kesin olduğuna göre, tüm Hıristiyanların bunu "dünya görüşleri"nin temeli haline getirmeleri, ikinci gelişi her zaman için beklemeleri ve dünya üzerinde buna göre bir faaliyet yürütmeleri gereklidir.

Onlar hayırdan her ne yaparlarsa,
elbette ondan yoksun bırakılmazlar.
Allah, muttakileri bilendir.
(Al-i İmran Suresi, 115)

• Hıristiyan kaynaklarına göre de Hz. İsa'nın dönüşü yakındır.

Pek çok Hıristiyan, ikinci gelişin çok yakın olduğu kanaatindedir. Çünkü Yehi Ahit'te ve Eski Ahit'te Mesih'in gelişi ile ilgili bilgilerin tamamına yakını gerçekleşmiştir. Tüm dünyada din ahlakının yayılışı, ateist felsefelerin çökmeye yüz tutması, insanların Allah inancına yönelişi de önemli bir alamettir. Durum bu iken, hiçbir Hıristiyanın Hz. İsa'nın İkinci Gelişi konusunda kayıtsız kalması doğru olmaz.

• Hıristiyan kaynaklarına göre de Hz. İsa'nın dönüşü, tarihin en büyük olayı olacaktır.

İkinci geliş Hıristiyan kaynaklarına göre de kesin ve yakın bir gerçek olduğundan, bunun tüm Hıristiyanlık aleminin en önemli gündemi olması gerekir. Hz. İsa gibi Allah'ın üstün kıldığı kutlu bir peygamber yakında dünyaya geleceğine göre, bunun için hazırlık yapılması, bu konunun sürekli gündemde tutulması gerekir.

• Hz. İsa geldiğinde tüm inananları birleştireceğinden, zaten yakında hiçbir anlamı kalmayacak olan Hıristiyanlar arası ayrılıkların, tartışmaların, husumetlerin bir kenara bırakılması gerekir.

• Hz. İsa geldiğinde, ona inanan tüm Hıristiyanlar ve Müslümanlar ortak bir inançta birleşeceğine göre, Hıristiyanlar ve Müslümanlar arasındaki ön yargı ve güvensizliklerin aşılması için şimdiden çalışmak gerekir.

İncil'in en son bölümü olan "Esinlenme" kitabında şöyle yazar: "... Dünyanın egemenliği, Rabbimiz'in ve O'nun Mesihinin oldu. Ve O sonsuzlara dek egemenlik sürecek." (Esinlenme, Bap 11,15)

... Oysa onu öldürmediler ve onu asmadılar. Ama onlara (onun) benzeri gösterildi. Gerçekten onun hakkında anlaşmazlığa düşenler, kesin bir şüphe içindedirler. Onların bir zanna uymaktan başka buna ilişkin hiçbir bilgileri yoktur. Onu kesin olarak öldürmediler.

(Nisa Suresi, 157)

Tüm Hıristiyanların yaklaşan bu büyük müjdenin bilinci, heyecanı, aşkı, şevki içinde olması gerekir.

Bu bilinci, heyecanı, aşkı ve şevki yaşayan Müslümanlar olarak Hıristiyanlara sesleniyoruz:

Gelin, Hz. İsa'nın yaklaşan dönüşüne el birliği ile hazırlanalım. Hz. İsa'nın bize zaten en doğruyu öğreteceğini bilerek, aramızdaki inanç farklılıklarına saygı gösterelim. Onun görmek istediği gibi, dünyayı barış, kardeşlik, merhamet ve sevgi ile doldurmaya çalışalım. Ona düşman olan, Allah'ı inkar eden felsefe ve ideolojilere karşı el birliği ile fikri mücadele verelim.

Gelin, dünya tarihinin yaklaşan en büyük mucizelerinden ve müjdelerinden birini birlikte bekleyelim.

BÖLÜM 8

GELİN BİRLİK OLALIM

Buraya kadar anlattığımız tüm gerçekler, Kitap Ehli ile Müslümanların son derece benzer bir inanç ve dünya görüşüne sahip olduklarını göstermektedir. Her üç dinin mensupları da; Allah'ın varlığına, birliğine, tüm evreni ve canlıları O'nun yarattığına, insanların yaşamlarını Allah'tan gelen vahye göre düzenlemeleri gerektiğine inanmaktadır. Tevrat ve İncil'de tahrif edilmemiş olduğu düşünülen bölümlerde yer alan ahlak anlayışı ile Kuran'da tarif edilen ahlak anlayışı ve ideal toplum modeli de çok benzerdir.

Kuşkusuz bu benzerliklerin yanında bazı temel inanç farklılıkları da vardır. Bu inanç farklılıkları tarihte üç dinin mensupları arasında tartışma ve hatta çatışma nedeni olmuştur ve halen de olabilmektedir. Ancak dinsiz, ateist ideolojilerin mevcut olduğu bir dönemde, üç din arasındaki farklılık ların değil, benzerliklerin ön plana çıkarılması gerekir.

Farklılıkları ihtilaf konusu haline getirmekten vazgeçmenin gerekliliğini şöyle bir örnekle açıklayabiliriz: Televizyon haberlerinde zaman zaman büyük bir deprem veya sel felaketinin hemen ardından yürütülen kurtarma çalışmaları gö-

rüntülerine rastlarız. Bu görüntülerde ortak bir nokta dikkatimizi çeker. Doğal bir afet sonrasında çeşitli ülkelerden, farklı milletlere ve dinlere mensup insanlar seferber olurlar, hiçbir fedakarlıktan kaçınmazlar, zarar gören insanları bir an önce kurtarmak için el ele verirler. Hatta aralarında düşmanlık olan ülkeler dahi böyle zorluk zamanlarında düşmanlığı bir kenara bırakırlar. Hiç tereddütsüz felaketten etkilenen ülkenin yardımına koşarlar. İnsan olarak yapılması gereken de zaten budur. Böyle bir durumda, enkaz altında kalan veya boğulmak üzere olan insanlar acil yardım beklerlerken, geçmişten kay-

naklanan sorunları, kavgaları, çekişmeleri, tartışmaları, ön yargıları gündeme getirmek büyük bir vicdansızlık olacaktır.

Bir de dünya toplumlarının içinde bulunduğu durumu gözümüzün önüne getirelim: Ateizmi ve materyalizmi ilke edinen ideolojilerin dünya çapındaki faaliyetleri, sosyal dejenerasyon, ahlaki çöküntü, yoksulluk, açlık, artan kötülükler, dağılan aileler, manevi boşluk içindeki insanlar, yasa dışı eylemler, cinayetler, kavgalar, çatışmalar, savaşlar, huzursuzluklar...

Şüphesiz bunlar ve benzeri kötülükler dünya toplumlarını büyük bir hızla maddi ve manevi yıkımın eşiğine sürüklemektedir. Diğer yandan da ateist-materyalist, yıkıcı felsefeler insanların hem dünya hem de ahiret hayatlarını tehdit etmektedir. Tüm bunlar, dünya üzerinde yaşayan milyarlarca insanın aslında yardım bekleyen felaketzedelerden hiçbir farkları olmadığını göstermektedir.

İnançlı, samimi, vicdanlı ve sağduyulu Hıristiyanlara, Yahudilere ve Müslümanlara düşen görev, kötülüklere ve kötülere karşı yardımlaşmak, ortak bir fikri mücadele yürütmek, birlik ve beraberlik içinde çalışmaktır. Bu birlik; sevgi, saygı, hoşgörü, anlayış, uyum ve iş birliği prensipleri temel alınarak bina edilmelidir. İçinde bulunulan durumun ne kadar acil olduğu göz önünde bulundurulmalı; çekişme, tartışma ve ayrılığa yol açacak unsurlardan şiddetle kaçınılmalıdır.

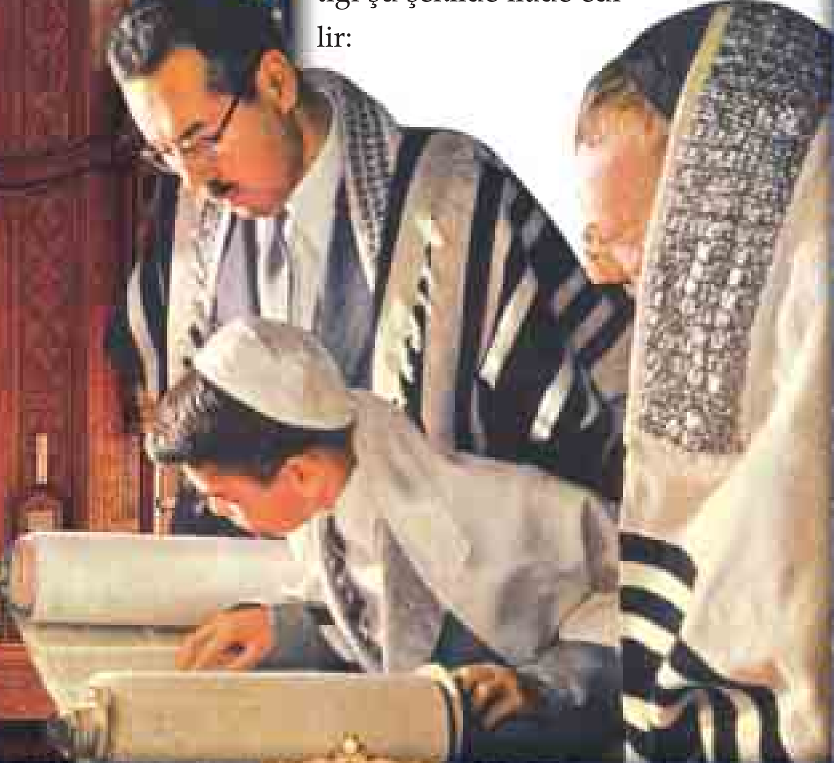
Yahudiliğin temel kitabı olan Eski Ahit'e, Hıristiyanlığın temeli olan Yeni Ahit'e ve Kuran-ı Kerim'e baktığımızda, karşılıklı ilişkilerde en güzel söz ve davranışların tavsiye edildiğini görürüz. Hıristiyanların diğer insanlara karşı benimse-

İnkar edenler birbirlerinin velileridir. Eğer siz bunu yapmazsanız (birbirinize yardım etmez ve dost olmazsanız) yeryüzünde bir fitne ve büyük bir bozgunculuk (fesat) olur. (Enfal Suresi, 73)

meleri gereken davranış biçimi İncil'de şöyle anlatılır:

> ... Birbiriniz ve tüm insanlar için her zaman iyiliği amaç edinin. (Selaniklilere I. Mektup, Bap 5, 15)
>
> Kimseyi kötülemesinler. Kavgacı değil, uysal olsunlar. Tüm insanlara her zaman yumuşak davransınlar. (Titos'a Mektup, Bap 3, 2)

Tevrat'ta ise, Yahudilerin insanlara iyilikle davranmaları gerektiği şu şekilde ifade edilir:

Kötülüğü değil, iyiliği arayın ki yaşayasınız, ve böylece Rab, orduların Allah'ı, dediğiniz gibi sizinle beraber olur. Kötülükten nefret edin ve iyiliği sevin ve kapıda hakkı pekiştirin... (Amos, Bap 5, 14-15)

Kuran'da ise Rabbimiz, pek çok ayetinde güzel ahlakın, iyiliğin, kötülüğe iyilikle karşılık vermenin önemini bildirmiş, Yahudilere ve Hıristiyanlara karşı da, Müslümanların iyi niyet ve hoşgörü ile yaklaşmalarını buyurmuştur. Kuran'da Hıristiyanlar ve Yahudilerin, müşriklere (yani putperest veya dinsizlere) göre, Müslümanlara daha yakın oldukları açıkça ifade edilmektedir.

Ehl-i Kitap, (bazı inanç ve uygulamalarında zaman içinde tahrifatlar oluşmasına rağmen) temeli Allah'ın vahyine dayanan ahlaki kıstaslara, haram ve helal kavramlarına sahiptir. Bunun için Kitap Ehli'nden kimselerin pişirdiği bir yemek, Müslümanlar için helal kılınmıştır. Aynı şekilde Müslüman erkeklere Kitap Ehli'nden kadınlarla evlenme izni verilmiştir. Bu konuyla ilgili ayette Allah şöyle buyurur:

Bugün size temiz olan şeyler helal kılındı. Kitap verilenlerin yemeği size helal, sizin de yemeğiniz onlara helaldir. Mü'minlerden özgür ve iffetli kadınlar ile sizden önce (kendilerine) kitap verilenlerden özgür ve iffetli kadınlar da, namuslu, fuhuşta bulunmayan ve gizlice dostlar edinmemişler olarak -onlara ücretlerini (mehirlerini) ödediğiniz takdirde- size (helal kılındı.) Kim imanı tanımayıp küfre saparsa, elbette onun yaptığı boşa çıkmıştır. O ahirette hüsrana uğrayanlardandır. (Maide Suresi, 5)

Bu hükümler, Müslümanlar ile Ehl-i Kitap arasında nikah sonucu akrabalık bağlarının kurulabileceğini, iki tarafın

birbirlerinin yemek davetlerine icabet edebileceklerini gösterir ki, bunlar sıcak insani ilişkiler ve huzurlu bir ortak yaşam kurulmasını sağlayacak esaslardır. Kuran'da bu ılımlı ve hoşgörülü bakış açısı tavsiye edilirken, Müslümanların aksi bir fikirde olmaları düşünülemez.

Müslümanların bu esaslar üzerinde Hıristiyanlara ve Yahudilere saygı ve nezaket ile yaklaşmaları ve onlara Kuran'ın "ortak bir kelimede birleşme" çağrısını en güzel şekilde iletmeleri gerekir. Müslümanlar ile Kitap Ehli'nin ittifakının sırrı bu çağrıdadır:

> **De ki: "Ey Kitap Ehli, bizimle sizin aranızda müşterek bir kelimeye gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp bir kısmımız (diğer) bir kısmımızı Rabler edinmeyelim... (Ali İmran Suresi, 64)**

Allah'ın Varlığının, Yaratılışın Anlatılmasında Gelin Birlik Olalım

Evrenin her noktası, inkarcıların çarpık ve sapkın felsefelerini yerle bir edecek deliller ile doludur. Vicdanının sesini dinleyen, samimi ve ön yargılarından arınmış bir şekilde evreni ve doğayı inceleyen herkes, çevresindeki yaratılış delillerini fark eder. Canlı cansız her varlık Allah'ın üstün yaratma sanatını bize tanıtan mesajlar taşımaktadır; etrafımız O'nun varlığını ve birliğini açıkça ortaya koyan işaretlerle çepeçevre sarılıdır.

Gelin Birlik Olalım

Allah'ı inkar edenlerin öne sürdükleri en büyük safsata, canlı cansız herşeyin tesadüfler sonucunda oluştuğu iddiasıdır. İnkarcıların yaymaya çalıştıkları bu batıl inancın ortadan kalkması için, çevremizdeki yaratılış delillerini modern bilimin ışığında incelemek ve bunları insanlara da anlatmak gereklidir. Canlılardaki muhteşem yapıları ve mükemmel tasarımları, evrendeki olağanüstü sistemleri ve milyarlarca hassas dengeyi tüm açıklığıyla gören vicdanlı insanlar, bu sayede bunların tesadüfen oluşamayacağını ve herşeyi üstün güç sahibi olan Allah'ın yaratmış olduğunu anlayacaklardır. Böylece inkarcıların yaymaya çalıştıkları "tesadüf" yalanı yerle bir olacaktır.

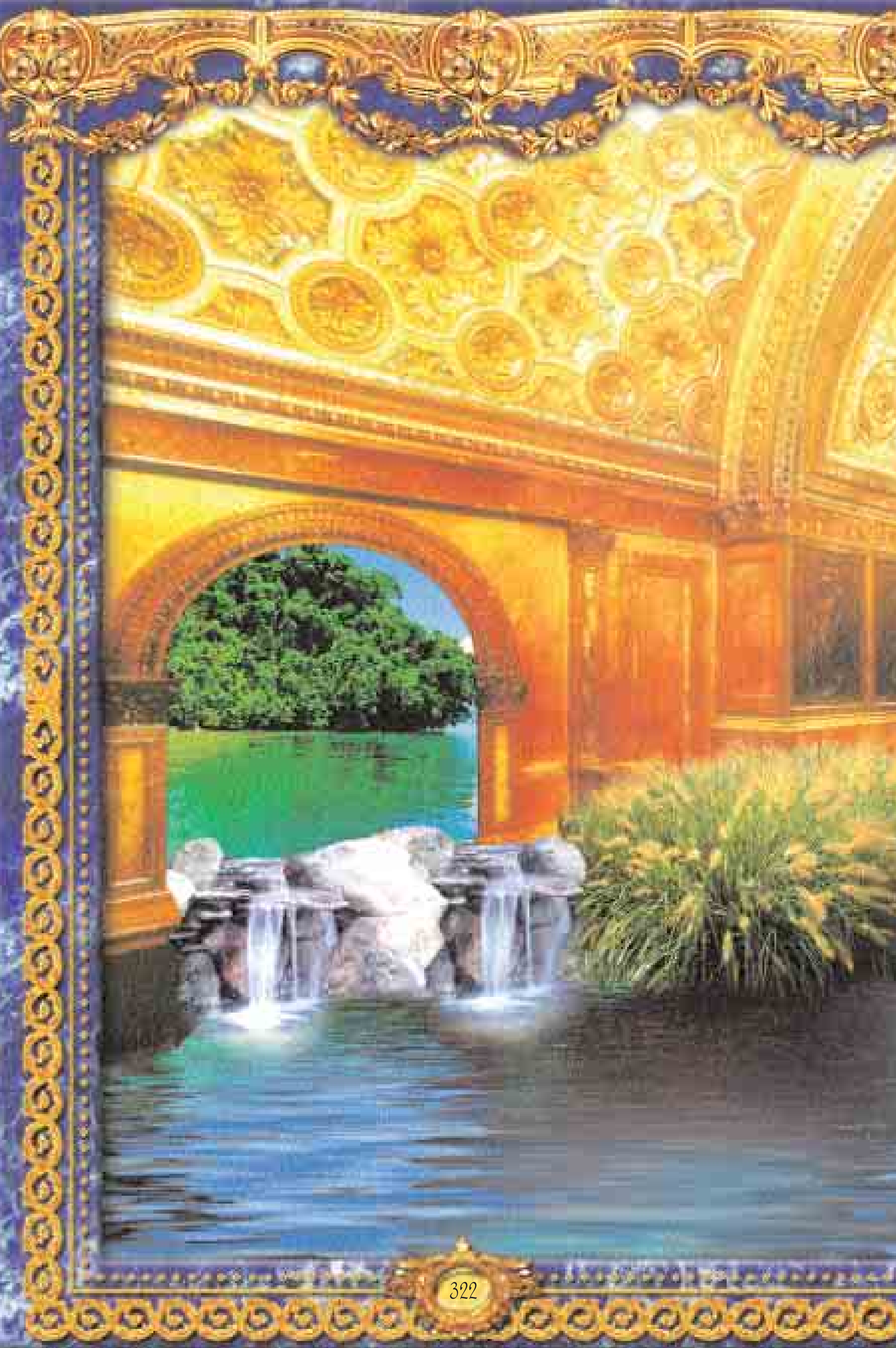
Yaratılış delilleri, Allah'ın varlığını ve birliğini, O'nun üstün kudret, ilim ve sanatını gözler önüne seren her türlü bilgiyi ve gerçeği kapsar. Bunlar, insanların Allah'ın varlığını fark etmelerine ve O'na yönelmelerine vesile olur.

Gaflet içindeki insanların, her gün etraflarında şahit oldukları fakat farkına varmadıkları pek çok yaratılış delilini, mükemmellikleri tüm ayrıntılarıyla onların gözleri önüne sermek, bu kişilerin gafletlerinin dağılmasında son derece etkili olur. Yıllardır herkesin görmeye alıştığı ve pek çok kimsenin

üzerinde düşünmediği birçok iman hakikati vardır. İnsanın sadece kendi bedeni dahi başlı başına büyük bir yaratılış delilidir. Sahip olduğumuz gözler dünyanın en gelişmiş kameralarından daha kompleks ve üstündür. Vücudumuzdaki her sistem, büyük bir uyum ve denge içinde çalışmakta, ancak dev laboratuvarlarda gerçekleştirilebilecek olan kimyasal işlemler, iç organlarımız tarafından çok daha mükemmel bir şekilde yapılmaktadır. Allah beslenmemiz için binlerce farklı nimet yaratmıştır. Hepsi aynı kara topraktan çıkmasına rağmen harika tatlara, kokulara, görünümlere ve ihtiyacımız olan vitamin ve minerallere sahip meyveler, sebzeler ve diğer besinlerin her biri, bizlere Allah'ın yaratışının birer kanıtını sunmaktadır. Günümüzde pek çok insan bu gerçekler üzerinde hiç düşünmeden Allah'ın nimetlerini tüketmekte, O'na şükretmeyi akıllarına dahi getirmeden gaflet içinde yaşamaktadır. Bu gafleti ortadan kaldırmak için Allah'a ve ahiret gününe iman eden samimi dindarların el ele vermesi gereklidir.

Kuran'ın pek çok ayetinde de insanlar, üstte saydığımız gerçekler üzerinde düşünmeye, Allah'ın varlığını ve büyüklüğünü gösteren bu delilleri görmeye ve kavramaya davet edilmişlerdir. Bu konudaki pek çok ayetten birkaçı şöyledir:

Görmüyor musunuz; Allah, yedi göğü birbirleriyle bir uyum (mutabakat) içinde yaratmıştır? Ve Ay'ı bunlar içinde bir nur kılmış, Güneş'i de (aydınlatıcı ve yakıcı) bir kandil yapmıştır. Allah, sizi yerden bir bitki (gibi) bitirdi. Sonra sizi yine oraya geri çevirecek ve sizi (diriltici) bir çıkarışla diriltip-çıkaracaktır. Allah, yeri sizin için bir yaygı kıldı. Öyle ki, onun içinde geniş yollarında gezip-dolaşırsınız, diye. (Nuh Suresi, 15-20)

Yukarıdaki ayetlerde dikkat çekilen bu konular, hakkında ciltlerce kitap yazılabilecek kadar detaylı bilgiler içerir. Örneğin, gökyüzünün yedi ayrı katmandan oluşması ve bunların dünya üzerindeki ekolojik sisteme ve canlılara sağladığı faydaları, Ay ve Güneş'in, mevsimlere, iklimlere, gece–gündüz oluşumuna ve insan yaşamına olan etkisini düşünmek kişinin düşünce ufkunu genişletecek, imanını artıracak bir yoldur. Bu sistemlerde meydana gelebilecek en ufak bir aksaklığın nasıl tehlikeli sonuçlar doğuracağını düşünmek de aynı şekilde etkili olacaktır. Tüm evren bunlar gibi sayısız detay içermektedir. Ne var ki üstte belirttiğimiz gibi, insanların bir kısmı günlük hayatlarında bu harikalar üzerinde neredeyse hiç düşünmezler. Bu nedenle yaratılış delillerini insanların düşünmedikleri yönleri ile anlatarak yapılan bir tebliğ karşı tarafı düşünmeye sevk edecek, Allah'ın gücünü ve kudretini tanıyıp takdir etmesinde de etkili olacaktır.

Allah'ı tanıyıp gereği gibi takdir eden bir insanın yaşamında, ahlakında, genel tavır ve davranışlarında çok olumlu değişiklikler olacağı da açıktır. Rabbimiz'in gücünün ve kudretinin şuuruna varan bir insan, O'nun emirlerini eksiksiz yerine getirmek için çaba gösterecek ve Allah'ın razı olacağı ahlakı yaşamaya gayret edecektir. Böylece, yumuşak huylu, mütevazı, hoşgörülü, anlayışlı, sabırlı, vefalı, sadık, fedakar, merhametli, cesur, açık görüşlü, dürüst, adil insanların sayısı artacak ve Allah'ın bildirdiği güzel ahlakın yaygınlaşmasıyla dünya çok güzel bir mekan haline gelecektir.

O halde gelin birlik olalım; yaratılış gerçeklerini inceleyelim, araştıralım, bunları tüm insanlara anlatalım ve onları Rabbimiz olan Allah'ı sevmeye, O'na şükretmeye, O'nun emrettiği ahlakı yaşamaya ve O'nun rızası için ibadet etmeye davet edelim.

Darwinizm'e Karşı Gelin Birlik Olalım

Bundan önceki sayfalarda değindiğimiz gibi, ateist, materyalist ve din aleyhtarı güç merkezleri, din ahlakına karşı daha önce görülmedik büyüklükte bir mücadele yürütmektedirler. İnsanları Allah'ın yolundan alıkoymak, onlara Allah'ın varlığını ve birliğini inkar ettirmek, kendilerince din ahlakını ortadan kaldırmak için son iki yüzyıldır dünyada sistemli bir çalışma yapılmaktadır.

Burada özellikle dikkat çekici olan nokta, tüm bu sapkın ve çarpık sistemlerin sözde "bilimsellik" iddiasında bulunmaları ve bu iddiayı da Darwinizm'e dayandırmalarıdır. Darwinizm, insanlara yaratılışı reddettirerek onları ateizme sürüklemektedir. Bununla birlikte dünyayı "güçlülerin ayakta kaldığı bir yaşam mücadelesinin arenası" olarak tarif ederek, insanları İlahi dinlerin getirdiği ahlaki meziyetlerden uzaklaştırıp bencil ve acımasız hayvanlar haline getirmeyi amaçlamaktadır.

Ünlü ateist evrimci Prof. Richard Dawkins, "Darwin'den önce ateist olmak bilimsel olarak mümkün değildi, Darwin bize bu imkanı verdi" diyerek evrim teori-

Evrimci Prof. Richard Dawkins

sinin misyonunu özetlemektedir.

Oysa evrim öğretisi, gerçekte ateistlere bu imkanı vermemiştir. Çünkü teori bilimsel bulgularla açıkça çelişmektedir. Paleontoloji, biyokimya, popülasyon genetiği, karşılaştırmalı anatomi, biyofizik gibi pek çok bilim dalı, canlılığın oluşumunun evrim teorisinin iddia ettiği gibi doğal süreçler ve tesadüflerle açıklanamayacağını göstermektedir. Kısacası, evrim bilim adına değil, bilime rağmen savunulmaktadır.

Bununla birlikte, halen bilim dünyasında ve bazı basın yayın kuruluşlarındaki etkili pozisyonlar, evrim teorisinin fanatik ve bağnaz taraftarlarının elindedir. Söz konusu çevreler Darwinizm'i her ne pahasına olursa olsun ayakta tutmayı hedeflemekte, bu nedenle gerçekleri gizlemekte veya çarpıtmakta bir sakınca görmemektedirler. Evrim teorisini eleştiren eserleri ve bilim adamlarını dışlamaya çalışmaktadırlar. İnsanların doğrulara ulaşmasını engellemek için güç ve söz birliği yapmışlardır. Bu evrimci engizisyon nedeniyle aforoz edilmekten çekinen birçok araştırmacı ve bilim adamı, bu yüzden, evrim teorisi hakkındaki gerçek düşüncelerini gizlemektedir.

Bilim ve düşünce dünyasındaki bu Darwinist diktatörlüğe karşı, Allah'a inanan insanların birlik olarak karşı koymaları gerektiği açıktır.

O halde gelin birlik olalım; 21. yüzyılın bilimsel ve teknolojik imkanlarını kullanarak Darwinizm'in bir safsata olduğunu tüm dünyaya anlatalım; hayatın gerçek kökeninin yaratılış olduğunu tüm insanlığa duyuralım.

Barış İçin Birlik Olalım

Allah iman edenlere yeryüzünde barışı sağlamalarını ve barışın koruyucuları olmalarını emretmiştir. Yeryüzünde bozgunculuk yapanları, haklı bir gerekçesi (savunma veya mazlumları kurtarma amacı) olmadan savaş çıkaranları, düzeni bozanları, masum insanları katledenleri lanetlemiştir. Rabbimiz'in emrettiği ahlakı yaşayan müminlerin, önemli sorumluluklarından biri de insanlar için barışı ve güvenliği sağlamak, tüm insanların huzur içinde yaşayabilecekleri bir dünya meydana getirebilmektir.

Daha fazla toprak elde etmek, kendi ırkının veya ulusunun üstünlüğünü ispat edebilmek, diğer milletleri tahakkümü altına alabilmek gibi gerekçelerle başlayan savaş ve çatışmalar geride hayatını kaybetmiş masum insanlar, sakatlar, öksüzler, yetimler, ruh sağlığını ve dengesini yitirmiş bireyler, yakılıp yıkılmış şehirler, tahrip edilmiş medeniyetler, yokluk, korku ve açlık bırakmaktadır. Üstelik bu kayıplar savaşın tüm taraflarını doğrudan etkilemekte, telafisi uzun yıllar alan yıkımlar meydana gelmektedir.

Savaşların, çatışmaların ve her türlü kan dökücülüğün temelinde insanların gerçek din ahlakından uzaklaşmaları vardır. Kimi zaman da sözde din adına ortaya çıkan bazı kimselerin sapkın yorumları gerçek din ahlakı hakkında yeterince bilgi sahibi olmayan kimseler üzerinde etki edebilmekte, onları din ahlakına hiçbir şekilde uymayan eylemler yapmaya yönlendirebilmektedir. Anlaşmazlıkların ve sorunların şiddet yoluyla çözülmesi gerektiğine inananlar, baskıcı ve

despot uygulamalarıyla insanlara zulmedenler, zulümlerini kendilerince meşrulaştırmaya çalışanlar karşısında iman edenlerin iş birliği önem kazanmaktadır.

O halde gelin birlik olalım;

İnsanlara gerçek din ahlakını anlatarak onları çatışma ve kavgaya sürükleyen her türlü sebebin ortadan kalkmasına vesile olalım.

Farklı inançlar arasında hiçbir şekilde çatışma olmasına gerek olmadığını, birlik halinde hareket ederek tavır ve davranışlarımızla insanlara gösterelim.

Sevginin, hoşgörünün ve merhametin yaygınlaşması için insanlara Allah sevgisini anlatalım.

SONUÇ

Müminlerin gerçek dostu ve yardımcısı, gözeticisi ve koruyucusu Allah'tır. Allah, herşeyden haberi olan, herşeye gücü yeten, müminlerin işlerini kolaylaştıran, onları üstün ve güçlü kılandır. İşte bu nedenle ümitsizlik, karamsarlık, üzgünlük, bezginlik, gevşeklik, iman edenlerin asla yaşamayacağı özelliklerdir.

Allah, Kendi yoluna uyanlara kesinlikle yardım edeceğini bir Kuran ayetinde şöyle vaat etmiştir:

Onlar, yalnızca; "Rabbimiz Allah'tır" demelerinden dolayı, haksız yere yurtlarından sürgün edilip çıkarıldılar. Eğer Allah'ın, insanların kimini kimiyle defetmesi (yenilgiye uğratması) olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescitler, muhakkak yıkılır giderdi. Allah Kendi (dini)ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, aziz olandır. (Hac Suresi, 40)

Kuran'da bir gerçek daha müjdelenmiştir: Kötülerin düzenleri, kurdukları tuzaklar ne kadar büyük gibi görünse de harcadıkları çabalar boşa gidecek, sonuç vermeyecektir. Kö-

tülüğün, ahlaksızlığın yayılması için kurulan her tuzak, yapılan her plan nihayetinde bozulacaktır. Kötülük ve ahlaksızlığı örgütleyenlerin tasarladıkları, kendi başlarına geçecek, aleyhlerine dönecektir. Bu gerçek bazı ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

Gerçek şu ki, onlar hileli-düzenler kurdular. Oysa onların düzenleri, dağları yerlerinden oynatacak da olsa, Allah katında onlara hazırlanmış düzen (kötü bir karşılık) vardır. Allah'ı, sakın elçilerine verdiği sözden dönen sanma. Gerçekten Allah azizdir, intikam sahibidir. (İbrahim Suresi, 46-47)

(Hem de) Yeryüzünde büyüklük taslayarak ve kötülüğü tasarlayıp düzenleyerek. Oysa hileli düzen, kendi sahibinden başkasını sarıp-kuşatmaz. Artık onlar öncekilerin sünnetinden başkasını mı gözlemektedirler? Sen, Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir değişiklik bulamazsın ve sen, Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir dönüşüm de bulamazsın. (Fatır Suresi, 43)

Müslüman, Hıristiyan veya Yahudi olsunlar, tüm inananlara düşen görev açıktır: Yukarıdaki gerçekleri unutmadan, barışın, huzurun, refahın, güzel ahlakın, iyiliğin, mutluluğun, güvenliğin hakim olduğu toplumlarda yaşamak için el ele vermek. Böyle asil bir amaç uğrunda birlik ve beraberlik içinde hareket edersek, Allah bizleri başarılı kılacaktır.

İman eden her Hıristiyan, her Müslüman, her Yahudi bu doğrultuda elinden gelen tüm çabayı göstermekle mükelleftir. Tek bir Allah'a iman eden, O'nun beğenisini kazanmaya çalışan, O'na tam bir teslimiyetle teslim olmuş, O'na gönül-

den bağlı, O'nu yücelten, temelde aynı değerleri savunan Müslümanların, Yahdilerin ve Hıristiyanların ortak hareket etmeleri en doğrusudur.

Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlar aralarındaki tarihsel sorunlara, ön yargılara, yanlış anlamalara veya taassuba dayanan tartışmalara ve çekişmelere tamamen son vermelidirler. Kaybedilecek tek bir gün dahi olmadığı unutulmamalıdır. Her üç dinin mensupları da birbirlerine anlayış ve hoşgörü içinde yaklaşmalıdır. Önemli olan, farklılıkları değil ortak noktaları gündeme getirmek, zorlaştırıcı değil kolaylaştırıcı, yıkıcı değil yapıcı, engelleyici değil yardımcı, ayırıcı değil tamamlayıcı, bölücü değil birleştirici olmaktır.

Bilgisizlikten veya din ahlakına karşı olanların provokasyonlarından kaynaklanan ön yargılar ortadan kaldırılmalıdır. Bilinmelidir ki, Hıristiyanlık, Yahudilik ve İslam arasında kurulmaya çalışılan duvarlar, sadece inkarcıların ve din ahlakına karşı olanların işine yarar. Bu kitapla Ehl-i Kitaba önemli bir çağrıda bulunuyoruz: **Darwinizm başta olmak üzere dinsizliğe ve ahlaksızlığa zemin hazırlayan tüm ideolojilere karşı ortak bir fikri mücadele yürütelim.** Teknolojik imkanlarımızı, bilgilerimizi, tecrübelerimizi ve çalışmalarımızı birleştirelim. Bilimsel araştırmalar ışığında bunların yanlışlığını tüm dünyaya anlatalım. Evreni, içindeki tüm canlı ve cansız varlıklarla beraber üstün güç sahibi Allah'ın yarattığını, yaratılış delillerini ve mucizelerini dünyanın dört bir yanındaki insanlara anlatmak için birlikte davranalım.

Şüphesiz, hayırlara çağıranlar, iyilikleri uygulamayı ve kötülüklerden sakınmayı tavsiye edenler ve bu yüce amaçlar

De ki: "Allah doğru söyledi. Öyleyse Allah'ı bir tanıyan (Hanif)ler olarak İbrahim'in dinine uyun. O, müşriklerden değildi." (Al-i İmran Suresi, 95)

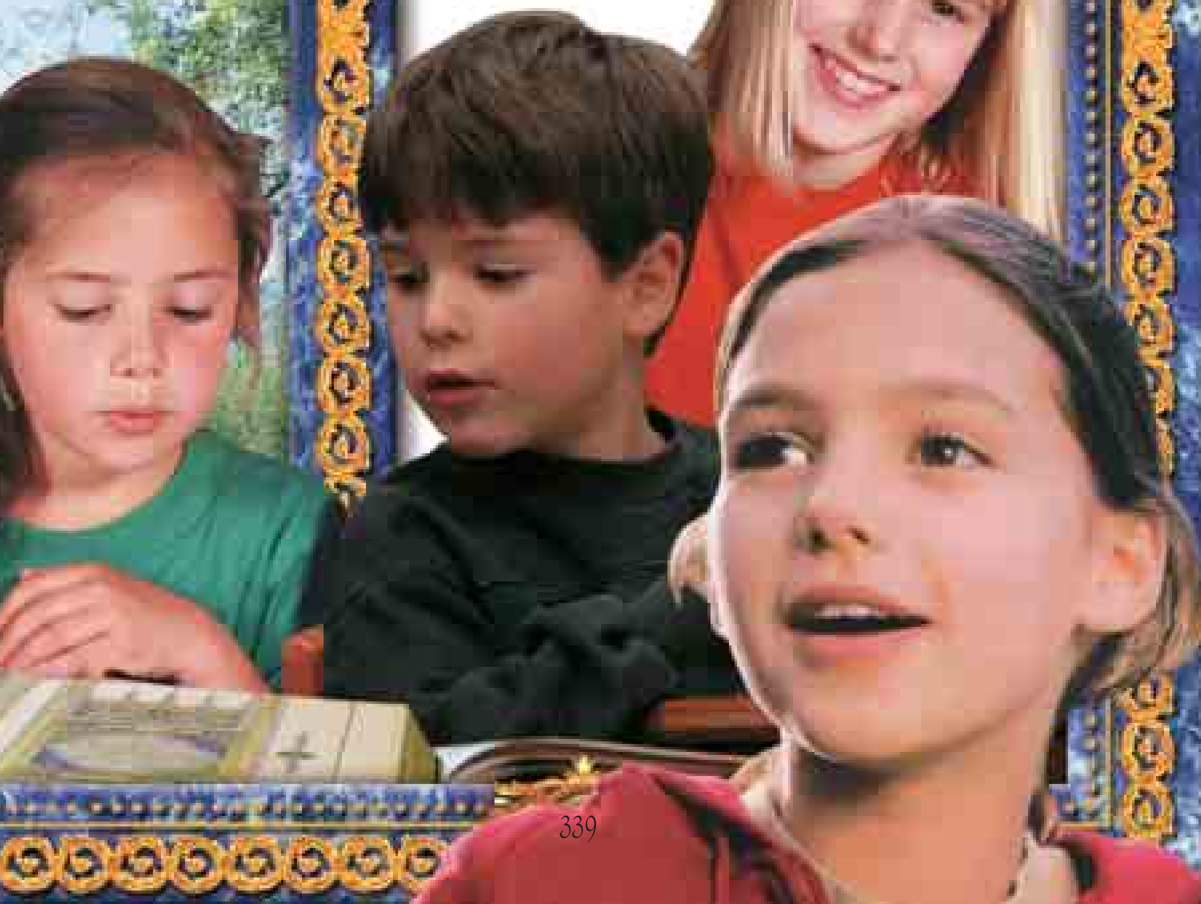
İyilik yaparak kendini Allah'a teslim eden ve hanif (tevhidi) olan İbrahim'in dinine uyandan daha güzel dinli kimdir? ...
(Nisa Suresi, 125)

De ki: "Ey Kitap Ehli, bizimle sizin aranızda müşterek (olan) bir kelimeye (tevhide) gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp bir kısmımız (diğer) bir kısmımızı Rabler edinmeyelim."...

(Al-i İmran Suresi, 64)

doğrultusunda birlik içinde hareket edenler, Allah'ın izniyle, kurtuluşu ve sonsuz mutluluğu umabilirler. Aksini yapan insanlar "kayıp" içinde iken, sadece onlar ebedi bir kazanca kavuşurlar:

Asra andolsun; Gerçekten insan, ziyandadır. Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka. (Asr Suresi, 1-3)

EK BÖLÜM

EVRİM YANILGISI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok açık bir "tasarım" bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwi-

nizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "bilinçli tasarım" (intelligent design) kavramıyla açıklamaktadırlar. Söz konusu "bilinçli tasarım", tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğunun bilimsel bir delilidir.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. An-

cak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım,

plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl son-

Louis Pasteur

ra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti: **"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür."** [38]

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı: **"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."** [39]

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar.

Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

Alexander Oparin

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. [40]

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. [41]

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

> Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? [42]

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli bü-

yük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zaman-

Canlı hücrelerinin çekirdeğinde yer alan DNA molekülü, bunun bir örneğidir. DNA, dört ayrı molekülün farklı diziliminden oluşan bir tür bilgi bankasıdır. Bu bilgi bankasında canlıyla ilgili bütün fiziksel özelliklerin şifreleri yer alır. İnsan DNA'sı kağıda döküldüğünde, ortaya yaklaşık 900 ciltlik bir ansiklopedi çıkacağı hesaplanmaktadır. Elbette böylesine olağanüstü bir bilgi, tesadüf kavramını kesin biçimde geçersiz kılmaktadır.

da rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. [43]

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu

Doğal seleksiyona göre, güçlü olan ve yaşadığı çevreye uyum sağlayabilen canlılar hayatta kalırlar, diğerleri ise yok olurlar. Evrimciler ise doğal seleksiyonun canlıları evrimleştirdiğini, yeni türler meydana getirdiğini öne sürerler. Oysa doğal seleksiyonun böyle bir sonucu yoktur ve bu iddiayı doğrulayan tek bir delil de bulunmamaktadır.

mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında **"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"** demek zorunda kalmıştı. [44]

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin,

kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. [45]

Lamarck zürafaların ceylan benzeri hayvanlardan türediklerine inanıyordu. Ona göre otlara uzanmaya çalışan bu canlıların zaman içinde boyunları uzamış ve zürafalara dönüşüvermişlerdi. Mendel'in 1865 yılında keşfettiği kalıtım kanunları, yaşam sırasında kazanılan özelliklerin sonraki nesillere aktarılmasının mümkün olmadığını ispatlamıştır. Böylece Lamarck'ın zürafa masalı da tarihe karışmıştır.

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. [46]

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olay-

Rastgele mutasyonlar insanlara ve diğer tüm canlılara her zaman için zarar verirler. Resimlerde görülen çocuklar Çernobil kazasının sonucunda sakat kalmışlardır.

lardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara **"ara-geçiş formu"** adını verirler.

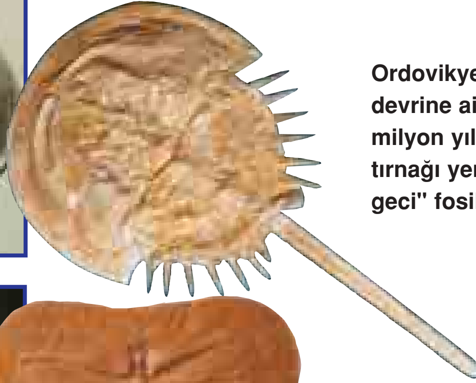
YAŞAYAN FOSİLLER EVRİMİ ÇÜRÜTÜYOR

100-150 milyon yıllık denizyıldızı fosili (L.Cretaceous dönem)

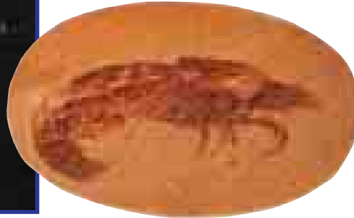
Ordovikyen devrine ait 450 milyon yıllık "at tırnağı yengeci" fosili

150-200 milyon yıllık yusufçuk fosili (Jurassic-Recent dönem)

100-150 milyon yıllık karides fosili (L.Cretaceous dönem)

Resimlerde de görüldüğü gibi, yapılan arkeolojik kazılar sonucu bulunan tüm fosil örnekleri, günümüzde yaşayan örneklerinden farksızdır.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

> Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. [47]

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. [48]

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası,

bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

> Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. [49]

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani **"türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen *"Australopithecus"* ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin *Australopithecus* örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.[50]

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, *Australopithecuslar*'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, *"Homo sapiens*'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. [51]

Evrimciler *"Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens"* sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dö-

nemlerde yaşadıklarını göstermektedir. [52]

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. [53]

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdi-

Evrim yanlısı gazete ve dergilerde çıkan haberlerde yandakine benzer hayali "ilkel" insanların resimleri sıklıkla kullanılır. Bu hayali resimlere dayanarak oluşturulan haberlerdeki tek kaynak, yazan kişilerin hayal gücüdür. Ancak evrim bilim karşısında o kadar çok yenilgi almıştır ki artık bilimsel dergilerde evrimle ilgili haberlere daha az rastlanır olmuştur.

ği bu çıkmazı şöyle açıklar:

> Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. [54]

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir. Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

> Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, ev-

rim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. [55]

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnez-

yum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar (doğal şartlarda oluşumu mümkün olmayan) amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.**

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

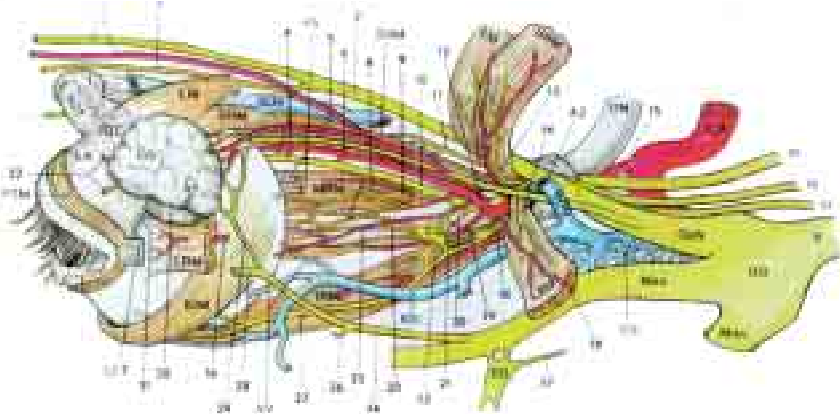
Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü si-

ze dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

Gözün çalışabilmesi için tüm bu parçalarının birarada ve eksiksiz çalışıyor olması gerekir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan bin-

lerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

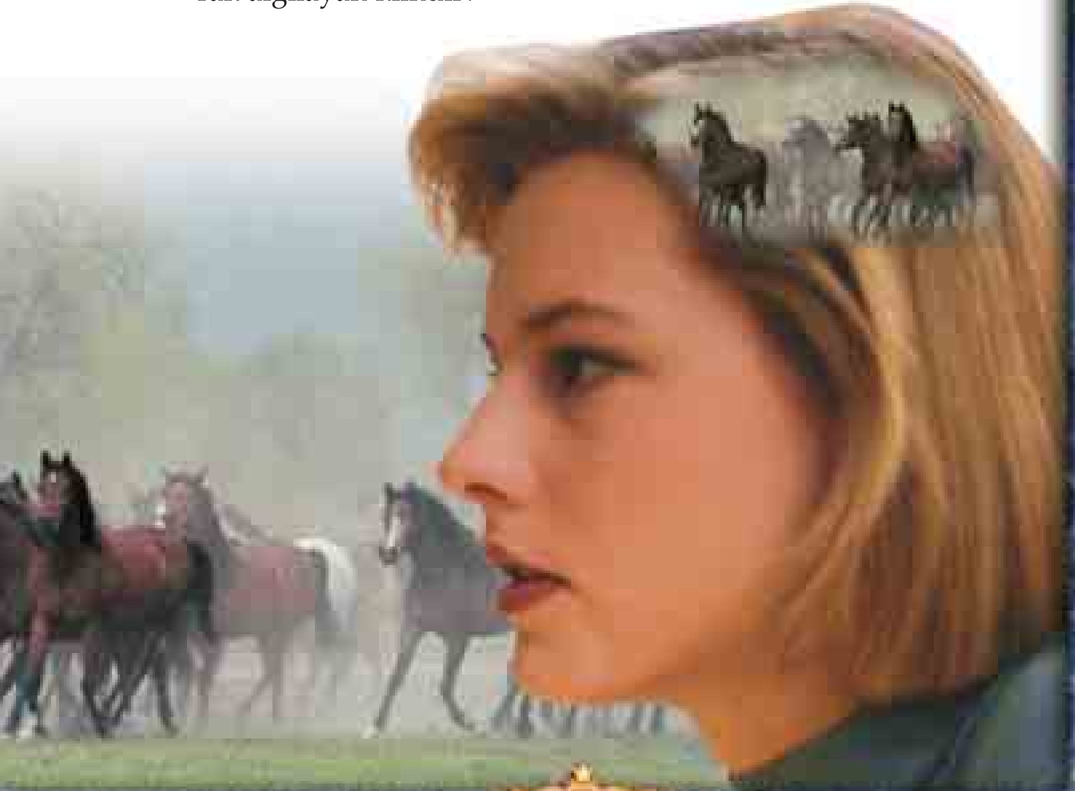
Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir?

Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı"

olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

> Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. [56]

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi

deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifa-

desini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, eski Mısırlıların Güneş Tanrısı Ra'ya, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

… Kalbleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah bir başka ayetinde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayetler şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la - Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsü-

nü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayette de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşler-

Geçmiş zamanlarda timsaha tapan insanların inanışları ne derece garip ve akıl almazsa günümüzde Darwinistlerin inanışları da aynı derecede akıl almazdır. Darwinistler tesadüfleri ve cansız şuursuz atomları yaratıcı güç olarak kabul ederler hatta bu inanca bir dine bağlanır gibi bağlanırlar.

dir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan Malcolm Muggeridge böyle bir durumdan endişelendiğini şöyle itiraf etmektedir:

> **Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum.** Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. [57]

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Kaynakça

1. İbn Hişam, Ebu Muhammed Abdulmelik, Es-Siretü'n-Nebeviyye, Daru't-Türasi'l-Arabiyle, Beyrut, 1396/1971, II/141-150; Yrd. Doç. Dr. Orhan Atalay, *Doğu-Batı Kaynaklarında Birlikte Yaşama*, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999, s. 95
2. Majid Khoduri, *İslam'da Savaş ve Barış*, Fener Yayınları, İstanbul, 1998, s. 209-210
3. Majid Khoduri, *İslam'da Savaş ve Barış*, Fener Yayınları, İstanbul, 1998, s. 223
4. Levent Öztürk, *Asr-ı Saadetten Haçlı Seferlerine Kadar İslam Toplumunda Hıristiyanlar*, İz Yayıncılık, istanbul, 1998, s. 114-115
5. Frend, 289; Hamidullah, İslam Peygamberi, II. 920; Levent Öztürk, *Asr-ı Saadetten Haçlı Seferlerine Kadar İslam Toplumunda Hıristiyanlar*, İz Yayıncılık, istanbul, 1998, s. 55
6. Mark Cohen, *Haç ve Hilal Altında Ortaçağlarda Yahudiler*, Sarmal Yayınevi, İstanbul, Nisan 1997, s.185
7. Osman Turan, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi*, İstanbul 1969, s. 193
8. Abrahom Danon, Yossef Daath Dergisi, sayı 4; Naim Güleryüz, *Türk Yahudileri Tarihi I*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş, İstanbul, 1993
9. Felipe Torroba, Bernaldo de Quiros, *Les Juifs Espagnols*, Madrid, 1964, s. 17
10. İlhan Bardakçı, *"Biz Hiç Irk Olmamışız"*, Tercüman, 7 Mayıs 1983
11. Levent Öztürk, *Asr-ı Saadetten Haçlı Seferlerine Kadar İslam Toplumunda Hıristiyanlar*, İz Yayıncılık, istanbul, 1998,s. 437
12. Levent Öztürk, *Asr-ı Saadetten Haçlı Seferlerine Kadar İslam Toplumunda Hıristiyanlar*, İz Yayıncılık, istanbul, 1998, s.188
13. Majid Khoduri, *İslam'da Savaş ve Barış*, Fener Yayınları, İstanbul, 1998, s. 214
14. Majid Khoduri, *İslam'da Savaş ve Barış*, Fener Yayınları, İstanbul, 1998, s. 216
15. Ebu Yusuf 139; el-Belazuri, Fütuhu'l Budan, 187
16. Israel Shahak, "Poverty, Religious Instruction Breed Xenophobia in Israel", *Washinton Report on Middle East Affairs*, Temmuz-Ağustos 1994
17. Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 12
18. Muhammed B. Resul al-Huseyni, *Kıyamet Alametleri*, Pamuk Yayınları, İstanbul, 1991, s. 141
19 Muhammed B. Resul al-Huseyni, *Kıyamet Alametleri*, Pamuk Yayınları, İstanbul, 1991, s. 141
20. Suyuti, Cami'üs Sagir, 3/211; Ahmed bin Hanbel, Müsned, 2/492
21. *Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri*, s. 454
22 Kitabül Burhan Fi Alametil Mehdiyyil Ahir Zaman, s. 38
23. Tirmizi, Zühd, 60
24. Ramuz-El Ehadis, 187/2
25. İmam Şarani, *Ölüm, Kıyamet ve Diriliş*, Pamuk Yayınları, İstanbul, 1990, s. 476
26. İmam Şarani, *Ölüm, Kıyamet ve Diriliş*, Pamuk Yayınları, İstanbul, 1990, s. 476
27. *Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri*, s. 440
28. İmam Şarani, *Ölüm, Kıyamet ve Diriliş*, Pamuk Yayınları, İstanbul, 1990, s. 480
29. *Son Zamanlarla İlgili Hadisler*, s. 92
30. Muhammed Halil Herras, *Faslu'l-Makal fi Ref'l İsa Hayyen ve Nüzulihi ve Katlihi'd-Deccal*, Mektebetü's Sünne, Kahire, 1990, 20
31 Müslim, Kitabü-l Fiten: 39
32. Müslim, Hacc 216, 1252
33. Huzeyfe bin Esid el-Gifari r.a., *Büyük Hadis Külliyatı*, Rudani, 5. cilt, s. 362
34. Ebu Hureyre r.a. / Buhari, Büyu 102, Mezalim 31, Enbiya 49; Müslim, İman 242 (155); Ebu Davud, Melahim 14 (4324); Tirmizi, Fiten 54 (2234)
35. Sahih-i Müslim, 1/136
36. Sünen-i İbn-i Mace, 10/340

37. Ibn Mace benzerini Ebu Ümame'den nakletti; *Büyük Hadis Külliyatı*, Rudani, 5. cilt, s. 370-371-372
38- Sidney Fox, Klaus Dose, *Molecular Evolution and The Origin of Life*, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2
39- Alexander I. Oparin, *Origin of Life,* (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196
40- "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", *Bulletin of the American Meteorological Society*, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330
41- Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7
42- Jeffrey Bada, *Earth*, Şubat 1998, s. 40
43- Leslie E. Orgel, *The Origin of Life on Earth, Scientific American*, c. 271, Ekim 1994, s. 78
44- Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 189
45- Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 184
46- B. G. Ranganathan, *Origins?*, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.
47- Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 179
48- Derek A. Ager, *"The Nature of the Fossil Record"*, Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133
49- Douglas J. Futuyma, *Science on Trial*, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197
50- Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, *"The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt"*, Nature, c. 258, s. 389
51- J. Rennie, *"Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr"*, Scientific American, Aralık 1992
52- Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
53- *Time*, Kasım 1996
54- S. J. Gould, *Natural History*, c. 85, 1976, s. 30
55- Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
56- Richard Lewontin, *"The Demon-Haunted World"*, The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28
57- Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43

Sen yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen,

hüküm ve hikmet sahibi olansın.

(Bakara Suresi, 32)